

Riksdagens protokoll

2006/07:130

Onsdagen den 20 juni

Kl. 09.00 – 19.07

Protokoll
2006/07:130

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 14 juni.

2 § Ledighet

Andre vice talmannen meddelade att *Fredrik Lundh* (s) ansökt om ledighet under tiden den 20 augusti 2007–1 februari 2008.

Kammaren biföll denna ansökan.

Andre vice talmannen anmälde att *Hannah Bergstedt* (s) skulle tjänstgöra som ersättare för Fredrik Lundh.

3 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2006/07:FPM94 Meddelande om en ny kulturagenda *KOM(2007)242* till kulturutskottet

4 § Hänvisning av ärenden till utskott och beslut om förlängd motionstid

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2006/07:128 till finansutskottet

Framställning

2006/07:RRS26 till försvarsutskottet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående framställning skulle förlängas till *fredagen den 21 september*.

5 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 14 juni

SkU19 Införande av trängselskatt i Stockholm

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

Votering:

185 för utskottet

111 för res. 1

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 21 kd, 17 v, 17 mp

För res. 1: 110 s, 1 v

Frånvarande: 20 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 3 kd, 4 v, 2 mp

Punkt 2 (Införande av trängselskatt m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (s)

3. res. 3 (v)

4. res. 4 (mp)

Förberedande votering 1:

19 för res. 3

18 för res. 4

261 avstod

51 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 2:

110 för res. 2

18 för res. 3

169 avstod

52 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:

153 för utskottet

110 för res. 2

36 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 2: 110 s

Avstod: 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Michael Hagberg (s) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Prot. 2006/07:130

20 juni

SkU21 Grönbok om marknadsbaserade styrmedel för miljöpolitiken och näraliggande politikområden

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU14 Utredningar avseende barn som har avlidit i anledning av brott m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU12 Bidragsbrottslag

Punkt 1 (Bidragsbrottslag)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

152 för utskottet

147 för res. 1

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 1: 111 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 3 (Brottsbeteckning)

1. utskottet

2. res. 4 (s, v, mp)

Votering:

152 för utskottet

147 för res. 4

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 4: 111 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Punkt 4 (Uppföljning)

1. utskottet

2. res. 5 (s, mp)

Votering:

153 för utskottet

129 för res. 5

17 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd, 1 v

För res. 5: 111 s, 18 mp

Avstod: 17 v

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

6 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 juni

KUU1 EU:s fördrag

Punkt 1 (EU:s fördrag)

1. utskottet

2. res. (v, mp)

Votering:

261 för utskottet

36 för res.

2 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 80 m, 26 c, 24 fp, 21 kd

För res.: 18 v, 18 mp

Avstod: 1 s, 1 kd

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU20 Granskningsbetänkande

Utrikesminister Laila Freivalds och regeringens roll vid stängningen av en hemsida (avsnitt 1.1)

Godkännande av

1. utskottets anmälan

2. anmälan i res. 1 (fp)

Votering:

274 för utskottet

24 för res. 1

1 avstod

50 frånvarande

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 79 m, 26 c, 22 kd, 18 v, 18 mp

För res. 1: 1 m, 23 fp

Avstod: 1 fp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Maria Lundqvist-Brömster (fp) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha avstått från att rösta.

Prot. 2006/07:130

20 juni

Statsminister Reinfeldts förordnande av statsråd (avsnitt 1.2)

Godkännande av

1. utskottets anmälan

2. anmälan i res. 2 (s, v, mp)

Votering:

152 för utskottet

147 för res. 2

50 frånvarande

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 2: 111 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Utrikesminister Carl Bildts uppdrag och finansiella intressen (avsnitt 1.3)

Godkännande av

1. utskottets anmälan

2. anmälan i res. 3 (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

146 för res. 3

50 frånvarande

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 3: 110 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Regeringens beredning av ärenden (avsnitt 3.5)

Godkännande av

1. utskottets anmälan

2. anmälan i res. 4 (s, v, mp)

Votering:

152 för utskottet

147 för res. 4

50 frånvarande

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 4: 111 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Godkännande av

1. utskottets anmälan

2. anmälan i res. 5 (s, v, mp)

Votering:

152 för utskottet

147 för res. 5

50 frånvarande

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 26 c, 24 fp, 22 kd

För res. 5: 111 s, 18 v, 18 mp

Frånvarande: 19 s, 17 m, 3 c, 4 fp, 2 kd, 4 v, 1 mp

Övriga i betänkandet upptagna frågor

Kammaren godkände utskottets anmälan.

Utskottets anmälan lades till handlingarna.

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

7 § Försäljning av vissa statligt ägda företag

Föredrogs

näringsutskottets betänkande 2006/07:NU16

Försäljning av vissa statligt ägda företag (prop. 2006/07:57).

Anf. 1 THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Låt mig börja med att yrka bifall till reservationerna 1, 3, 4, 5, 7, 8 och 9.

Fru talman! I dag ska riksdagen fatta beslut om en utförsäljning av statliga bolag av historiska mått. Statliga bolag ska säljas ut för minst 200 miljarder kronor under mandatperioden. Högst upp på utförsäljningslistan står Telia Sonera, Nordea, OMX, Vasakronan, SBAB och Vin & Sprit.

Sedan regeringsskiftet har vi fått se en hantering av de här mycket viktiga frågorna som förtjänar mycket skarp kritik. Det står stora värden på spel. En oskicklig hantering kan innebära stora förluster för medborgarna.

Den svenska staten är Sveriges största företagsägare. Genom Regeringskansliet hanteras 55 företag. 41 av dem ägs helt av staten, resten i samarbete med andra. Totalt finns 190 000 anställda i dessa bolag. Och det är mycket stora värden som de statliga bolagen representerar, lågt räknat omkring 800 miljarder kronor i sammanlagt värde.

Från första stund har vi frågat om regeringens motiv till utförsäljningarna. Varför ska just dessa företag säljas? Vad kommer konsekvenserna att bli? Varför är det så oerhört bråttom?

I dag kan vi konstatera att regeringen inte har tagit något ansvar för att reda ut varför man säljer och vilka konsekvenser utförsäljningarna får. Det har visat sig att den enda grunden för utförsäljningarna är devisen staten skall icke äga. Inga hållbara ekonomiska argument har förts fram.

Kritik från breda delar av samhället har avspisats utan närmare argumentation. De ideologiska skygglapparna har fått ersätta rationella och ekonomiska överväganden.

Fru talman! Jag menar att stridsrop som att staten icke ska äga eller, för den delen, att staten alltid ska äga passar mycket dåligt ihop med en ansvarsfull och långsiktig förvaltning av svenska folkets tillgångar.

Under vintern och våren har vi sett en häpnadsväckande hantering av de här stora tillgångarna. Det börjar med att chefen för den enhet på Näringsdepartementet som hanterar statliga bolag hoppar av med motiveringen: Jag skulle vilja göra försäljningarna på ett professionellt och ansvarsfullt sätt mot både staten och skattebetalarna, och jag känner att det finns en risk att det inte blir så.

Regeringen lovar att göra konsekvensanalyser innan man lägger fram propositionen. När man lägger fram propositionen på nio sidor finns inte ett spår av analyser.

Medan riksdagen som bäst diskuterar hur vi framöver ska hantera den svåra och viktiga frågan om Telias kopparnät – de telefonkablar som går till varje hushåll i Sverige och som spelar så stor roll för konkurrensen på bredbandsmarknaden – säljer regeringen plötsligt 8 procent av Telia till reapris med en förlust på 2 miljarder kronor för skattebetalarna och 20 miljarder kronor för aktieägarna. Samtidigt minskar handlingsfriheten när det gäller kopparnätets framtid.

Påtvingat ger regeringen till slut Post- och telestyrelsen i uppdrag att i all hast utreda hur man ska göra med kopparnäten i framtiden, men det ges efter det att propositionen är framlagd, och betänkandet från Post- och telestyrelsen kommer efter det att näringsutskottet har fattat sitt beslut.

Det blir uppror i den borgerliga riksdagsgruppen. Tre borgerliga riksdagsledamöter skriver och kräver att regeringen sätter stopp för utförsäljningarna, kräver att regeringen tar sitt förnuft till fånga och ser till att staten fortsättningsvis äger kopparnäten. Upprørsledaren, en moderat riksdagsledamot, får lämna näringsutskottet innan betänkandet justeras.

Ett enigt näringsutskott kräver att konsekvensanalyserna måste fram, de konsekvensanalyser som regeringen har lovat. Men regeringen avvisar detta och vägrar att lämna ut handlingarna. Varför får vi reda på när Riksrevisionen till slut får titta på handlingarna och konstaterar att det inte finns några konsekvensanalyser. Därmed säger man att regeringen icke har följt grundlagens krav på hur man ska hantera så här stora och viktiga ärenden.

Så långt om vintern och våren.

Fru talman! Utförsäljningarna är en mycket dålig affär för medborgarna. Det är välskötta och fina bolag som ger en bra avkastning, och värdeutvecklingen har varit mycket god.

Vi bad riksdagens utredningstjänst att titta på hur värdet av dessa bolag har utvecklats sedan 2002, och de konstaterar att det skett en värdeökning med 300 miljarder, närmast en fördubbling.

De har inte bara ökat i värde, utan de ger dessutom stora utdelningar till statskassan. 2006 delade bara dessa sex bolag ut 10 miljarder kronor till statskassan. Detta år delar de ut 16 miljarder kronor.

När man nu ska sälja och betala av på statsskulden kan man i bästa fall få räntekostnadsminskningar med 8 miljarder. Det räcker inte långt i

förhållande till den värdeökning och de utdelningar som de statliga bolagen ger till medborgarna.

Då kommer nästa argument, häpnadsväckande i sig: Ja, men bolagen kommer att gå väldigt dåligt framöver, säger statsrådet Odell. Därför måste vi sälja dem. Det är sannerligen ett dåligt argument för säljaren Odell att säga till köparen: Köp de här bolagen! De kommer att gå riktigt dåligt i framtiden. Vilka köpare får man med en sådan säljare?

Den sammantagna förlusten för staten kan innebära 15 miljarder kronor per år, motsvarande 50 000 anställda i vård och omsorg.

Fru talman! Regeringens hantering av de statliga bolagen riskerar dessutom företagets utveckling och försämrar konkurrensen på viktiga marknader. Det är en risk för ökad kortsiktighet i ägandet. Till exempel företag som Telia Sonera och Nordea har ett spritt aktieäggande men få starka och långsiktiga ägare. Vad händer när man bjuder ut dessa företag till försäljning? Risken är stor att ett kortsiktigt riskkapitalbolag tar över. Förr eller senare styckas företagen upp, hamnar som delar i någon internationell koncern och huvudkontor, forskning och utveckling lämnar landet.

Också SBAB och Vin & Sprit är goda exempel på hur ett långsiktigt ansvarstagande statligt ägande kan ge större värden än de kortsiktiga försäljningsinkomsterna. Det är bara engångsinkomster när man säljer dem.

Nordea, ett av Sveriges viktigaste företag, har stor betydelse för Stockholms attraktionskraft som finanscentrum i norra Europa. Telia Sonera, Nordens och Baltikums största telekomoperatör, spelar en avgörande roll för Sveriges position som ledande IT- och telekomland. Med huvudkontoret i Stockholm och FoU-verksamheten i Sverige bidrar det väsentligt till Sveriges och Stockholms attraktionskraft.

Telias kopparnät är en central del av Sveriges infrastruktur och ger i dag faktiskt tillgång till bredband för väldigt stora grupper i Sverige, särskilt för dem som inte lever i storstäderna. Det ska nu säljas ut. Vem kommer att äga det? Är det Deutsche Telecom, en rysk oligark eller norska Telenor, efter den historia vi har haft?

Vin & Sprit är ett mycket framgångsrikt företag med stora exportsuccéer. Man har, med bas i Sverige, skapat ett varumärke som är känt över hela världen, och man sysselsätter direkt och indirekt tusentals personer.

SBAB har visat hur ett litet statligt bolag kan bidra till bättre konkurrens på bolånemarknaderna och pressa räntemarginalerna så pass att ett hushåll som har lånat 2 miljoner till en bostadsrätt i Stockholm, Umeå eller Malmö har kunnat tjäna upp emot 14 000 kronor per år tack vare att man har konkurrerat med storbankerna. Detta visar riksdagens utredningstjänst.

För den borgerliga regeringen är det inte aktuellt med något aktivt och långsiktigt ägande. Ideologin sätter stopp för det. Det spelar ingen roll att ekonomiska fakta talar emot utförsäljningarna. Oron för att huvudkontor, forskning och utveckling lämnar Sverige avspisas. Man lämnar alla argument om konkurrens på bolånemarknaden eller bredbandsmarknaden åt sidan.

Fru talman! Att de borgerliga partierna är beredda att låta det kosta att driva igenom de ideologiska föresatser man har är en sak. En annan sak

är att man så framt avvisar Riksrevisionens mycket hårda kritik mot regeringen.

Vi har nu det unika läget att vi har Riksrevisionens granskningsrapport på riksdagens bord innan riksdagen ska fatta beslut om att ge regeringen tillstånd att sälja dessa bolag.

Vi vet att Riksrevisionen har avslöjat att regeringen har struntat i sitt löfte att göra en analys av argument för och emot att sälja och varför man väljer att sälja just dessa bolag. Det har Riksrevisionen visat oss.

Vi vet att Riksrevisionen säger att beredningen inte uppfyller grundlagens elementära krav på hur man ska förbereda ett ärende.

Vi vet att Riksrevisionen säger att riksdagen inte har fått tillräckligt underlag för att fatta beslut.

Enligt vår mening har Riksrevisionen alldeles rätt. Propositionen uppfyller inte beredningskraven. Regeringen vet inte vilka konsekvenser utförsäljningen får för sysselsättning och utveckling för bolagen och för medborgarna. Vår bestämda uppfattning är att riksdagen inte kan fatta något beslut på denna mycket bristfälliga grund. Det är stenhård kritik från Riksrevisionen. Det märkliga är att detta totala underkännande av regeringens arbete har kunnat gå de borgerliga riksdagsledamöterna helt förbi. Ni har ett stort ansvar när ni i dag i blindo är beredda att fatta beslut om en massiv utförsäljning av statliga bolag.

Vi har i dag kunnat se att opinionsvindarna är mycket starka i Sverige. Svenska folket vill inte se någon utförsäljning. Motståndet mot utförsäljning har ökat. Stora delar av Centerpartiets väljare är skarpt emot att sälja ut. Samtidigt får ni dessa stenhårt kritiska slutsatser om hanteringen av ärendet. För mig är en självklar slutsats att regeringen bör dra tillbaka sin proposition, ta sommaren på sig att tänka över och fundera och komma fram till att statliga bolag faktiskt är väl värda att ha också i framtiden för att utveckla Sverige.

(Applåder)

I detta anförande instämde Christer Adelsbo, Carina Adolfsson Elgestam, Berit Andnor, Luciano Astudillo, Laila Bjurling, Patrik Björck, Alf Eriksson, Agneta Gille, Monica Green, Christin Hagberg, Caroline Helmersson-Olsson, Hans Hoff, Berit Högman, Margareta Israelsson, Eva-Lena Jansson, Peter Jeppsson, Sonia Karlsson, Kurt Kvarnström, Lars Mejern Larsson, Désirée Liljevall, Sylvia Lindgren, Anne Ludvigsson, Pia Nilsson, Carina Ohlsson, Fredrik Olovsson, Göran Persson i Simrishamn, Marina Pettersson, Tommy Ternemar, Börje Vestlund, Tommy Waidelich, Kristina Zakrisson, Karin Åström och Krister Örnfjäder (alla s).

Anf. 2 KENT PERSSON (v):

Fru talman! Jag noterar att statsrådet Mats Odell inte är här – han som har hand om den här utförsäljningen och ska sköta om den. Jag tycker att det är synd. Jag saknar verkligen Mats Odell här.

Jag ska börja med att säga som Nalle Puh: Det kan vara bra ibland att tänka efter lite, åtminstone en liten stund. Det kan hända att man kommer fram till ett mycket viktigt beslut. Det är framför allt bäst att veta vad man letar efter innan man börjar leta efter det.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Det är tänkvärt när vi står inför det faktum att vi i dag ska diskutera utförsäljningen av sex statliga företag, svenska folkets tillgångar.

Motivet från alliansen har skiftat från att bolagen kommer att utvecklas bättre om de privatiseras, till att intäkterna av utförsäljningen ska användas till amortering av statsskulden. Därefter ska det göras välfärds-satsningar.

Statsskulden är internationellt sett mycket liten. Om vi ser till statens tillgångar har vi i Sverige i dag en nettoförmögenhet, ingen bruttoskuld, som många vill låta påskina.

Argumenten från alliansens sida är inte något annat än struntprat. Välfärdssatsningar hade ni haft möjlighet till ändå. Statsbudgeten väntas göra ett överskott på 138 miljarder bara i år. I stället för välfärdssatsningar väljer ni att sänka förmögenhetsskatten. Anders Borg har ju tidigare resonerat om att värnskatten kan stå på tur att sänkas.

Den statliga företagssektorn består i dag av 55 företag med ca 190 000 personer anställda. Värdet av företagen bedöms vara över 600 miljarder.

De statliga företagen spelar en viktig roll för svensk välfärd. De sex företag som nu ska reas ut värderas till över 200 miljarder. De har gett intäkter till staten på ca 10 miljarder under 2006 och förväntas under 2007 ge närmare 16 miljarder – intäkter som vi i framtiden kommer att gå miste om.

Under perioden 2002–2006 har de statliga företagen delat ut 75 ½ miljarder kronor till statskassan. Det är pengar som har använts till välfärdssatsningar.

Fru talman! De statliga företagen skapar också sysselsättning över hela landet och är en viktig faktor för att hela landet ska leva. Ta Vin & Sprit som exempel. Det är en stor och viktig arbetsgivare i Skåne. Telia Sonera finns i dag över hela landet.

Hur sysselsättningen och utvecklingen kommer att påverkas i dessa bolag vid en privatisering kan vi inte påverka.

Hela processen fram till nu är under all kritik. Det bekräftas också av Riksrevisionens rapport om utförsäljning av vissa statliga företag. Jag citerar ur rapporten:

”Riksrevisionens granskning visar att regeringen för de sex aktuella bolagen inte har gjort en genomgång enligt vad som aviserades i budgetpropositionen. Regeringen har till riksdagen och allmänheten förmedlat en oklar bild av vilken genomgång som ligger till grund för valet av de sex bolagen för försäljning.”

Vidare skriver man: ”Riksrevisionen konstaterar att den begränsade analys som regeringen har gjort inte har baserats på områdeskunskap från t.ex. myndigheter, och att den inte har omfattat relevanta områden för respektive bolag och de marknader de verkar på. Riksrevisionens bedömning är att det underlag regeringen har tagit fram inför riksdagens beslut, därmed inte är ett tillräckligt heltäckande underlag för bedömningen av förutsättningar för försäljning.”

Det är en väldigt hård kritik av hela den process som har föregått kammarens behandling.

Med tanke på Riksrevisionens skarpa rapport borde ärendet återförvisas för ytterligare beredning, vilket skulle vara naturligt med tanke på det

skandalöst dåliga underlag som presenteras för kammaren. Bristen på analyser av vilka konsekvenser utförsäljningen får är påtaglig.

Men, fru talman, jag kommer inte att yrka på återförvisning av den enkla anledningen att det kommer att visa sig vara helt meningslöst. Alliansen är beredd att pressa igenom förslaget i kammaren trots alla de brister på analyser som förslaget uppvisar. En ren demonstrationspolitik från Vänsterpartiets sida kommer inte att förekomma.

I detta sammanhang kan det kanske vara på sin plats att komma ihåg vad John Stuart Mill skrev en gång i tiden. "Författningen är ett verktyg för att säkerställa att de härskande inte missbrukar sin makt." Frågan är om det inte är det man har gjort vid detta tillfälle. Man är beredd att köra på trots att man bryter mot regeringsformen och grundlagen. Det är skandalöst!

Regeringen föreslår att sex statliga bolag ska säljas. De värderas i dag till ca 200 miljarder. Argumentet är enligt alliansen att detta ger möjligheter till satsningar i välfärden. Men det är precis tvärtom. Hela förslaget innebär en gigantisk förlustaffär för statsfinanserna på ca 10 miljarder per år. Hur ska det täckas i framtida budgetpropositioner?

Att man från alliansens sida tror att man får en intäkt genom att sälja aktier är helt befängt. Det som händer är att man byter en tillgång mot en annan, från aktier till kontanter. Intäkt kan man endast få genom eventuell utdelning av aktier. För att citera Peps Persson är detta är inget annat än "falsk matematik" från alliansens sida.

Detta är givetvis inget annat än en ideologisk fråga. Det handlar om ägande, förvaltning och utveckling av statlig egendom. Det borde också alliansen medge. Det skulle underlätta debatten betydligt.

Jag vill påminna kammaren och svenska folket om att statliga företag historiskt sett har spelat en avgörande roll som välståndsskapare och som motor för utveckling av svenskt näringsliv. Utan en aktiv samverkan mellan stat och näringsliv hade vi inte haft så många internationellt sett konkurrenskraftiga företag som i dag står för ett stort exportvärde. Vad hade ABB, tidigare Asea, varit utan Vattenfall eller Ericsson utan gamla Televerket?

Vänsterpartiet säger av flera skäl nej till regeringens planer att privatisera svenska folkets gemensamma bolag. För Vänsterpartiet är det viktigt med långsiktiga ägare som inte bara ser till kortsiktiga vinstintressen utan också tar ett samhällsansvar. Staten har i sina bolag visat sig kunna kombinera god avkastning, professionell styrning och utveckling med samhällsansvar. Något som jag skulle vilja se mer av i svenskt näringsliv i dag är just långsiktiga ägare som dessutom är synliga och inte bara ser till kortsiktiga vinstintressen.

Ägande ger också möjlighet att via ägardirektiv utveckla bolag till att vara föredömen inom jämställdhetssatsningar och miljötänkande och se till att det finns en god konkurrens inom bankväsende och på bolåne marknaden. Den möjligheten frånhänder vi oss när vi säljer ut bolagen.

Är det någon i denna kammare som verkligen tror att konkurrensen på bolånemarknaden kommer att förbättras om vi säljer ut SBAB till en annan konkurrent? Jag menar att risken är påtaglig att det på sikt kommer att leda till höjda bolåneräntor.

Vad händer med sysselsättningen i Sverige om Vin & Sprit, som i dag sysselsätter 240 personer i Åhus och 40 i Nöbbelöv, säljs? Och vad

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

händer med bönderna i Skåne som i dag levererar sitt vete för tillverkning av Absolut Vodka?

Jag noterar att statsrådet Mats Odell kommer nu. Jag hälsar dig välkommen.

Samma genomgång skulle jag kunna göra när det gäller Telia Sonera och kopparnätet, Nordea och de övriga bolag som är uppsatta på försäljningslistan.

Vid en avyttring av dessa sex bolag förlorar vi inte bara framtida intäkter utan också kontroll och utveckling av bolagen.

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 1, 3, 4, 5, 7, 8 och 9.

Anf. 3 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Jag står självklart bakom Miljöpartiets samtliga reservationer men yrkar här bifall bara till reservation 13.

Fru talman! Det är få frågor där de ideologiska vågorna går så höga som när det gäller försäljningen och ägandet av statliga företag. Det visar sig såväl i denna debatt som i ett flertal tidigare debatter i samma ämne. Vi tycker att det är oroande att det pågår ett sådant starkt ideologiskt sjöslag när det gäller de statliga försäljningarna eftersom vi är oroliga för att det inte kommer att ge de bästa förutsättningarna för en försäljning.

På den ena sidan av detta sjöslag finns de blå, som ser försäljningar som ett egenvärde i sig. Vi ska så snabbt som möjligt göra oss av med de statliga bolagen. Det spelar uppenbarligen inte så stor roll om försäljningarna sker till underpris eller om beredningen av ärendet följer alla lagar som finns.

På den andra sidan står de röda, som är kategoriskt emot alla former av utförsäljning, åtminstone så länge de själva inte sitter vid rodret. Det finns ingen ände på de problem och hinder man hittar för varje utförsäljning. Man tar också alla chanser att försena och förhala processen, oavsett konsekvensen. Begreppet konstruktiv opposition känns i detta fall tyvärr ganska långt borta.

Från den gröna sidan skulle vi ofta önska att de ideologiska skygglapparna inte alltid satt så hårt åtspända. Vi tycker att hanteringen av statliga bolag för flera hundra miljarder kronor är en alltför viktig fråga för att avgöras på rent ideologisk bas. Från det gröna perspektivet har vi inte någon ideologisk låsning, varken vid att till varje pris sälja ut statlig egendom eller att till varje pris ha kvar det statliga ägandet precis som det ser ut i dag. I stället anser vi att utgångspunkten ska vara att varje statligt bolag måste betraktas separat och noga nagelfaras för att i varje fall för sig avgöra vilket ägande som är lämpligast. Vi anser att det viktigaste är att man ställer upp tydliga och raka kriterier för när och hur staten ska äga företag och när det inte är lämpligt att göra det.

Den gröna utgångspunkten är att marknadsekonomin är den bäst fungerande formen för handel och ekonomiska förhållanden mellan människor. Marknadsekonomin styrka ligger i att den stimulerar och bejakar de enskildas initiativ och att den effektivt hanterar förhållandet mellan efterfrågan och utbud.

Samtidigt ser vi att marknaden måste styras utifrån demokratiska och miljömässiga principer. Det är här staten har sin viktigaste uppgift. Den ska se till att marknads aktörer håller sig inom demokratins spelregler och de givna ramar som samhället sätter upp. Inom ramen för den poli-

tiskt och demokratiskt reglerade marknaden ska sedan de privata företagen verka i konkurrens. Detta anser vi vara bästa möjliga hushållning med resurser. Det ger också valfrihet för konsumenterna.

På sådana här väl fungerande marknader kan vi från Miljöpartiets sida inte se något behov av att ha statligt ägda företag. Här har staten en mycket viktigare roll som reglerare och övervakare.

Däremot anser vi att staten har en mycket viktig funktion att fylla på marknader där konkurrensen inte fungerar. I sådana sammanhang där det till exempel förekommer naturliga monopol är det viktigt att staten har ett ägande. Ofta handlar detta om marknader för olika typer av infrastruktur. I dessa fall anser vi att det ofta är bättre att staten äger en monopolverksamhet – och därmed kan vara med och sätta pris och bestämma utbud – än att monopolen övergår i privat regi.

Statligt ägande kan också vara välmotiverat när det gäller att ge alla medborgare tillgång till grundläggande infrastruktur och tjänster som postgång, betaltjänster, elförsörjning med mera.

Ytterligare en viktig funktion för det statliga ägandet kan vara att pressa priserna där en oligopolmarknad riskerar att uppstå. Ett statligt bolag kan då gå in och öka konkurrensen och därmed förbättra marknadens funktion. Ett tydligt exempel på detta är bolåneföretaget SBAB, som har pressat priserna på bolån på en marknad som tidigare dominerades av ett fåtal större aktörer.

Vi anser också att det finns verksamheter som av sårbarhets- eller näringspolitiska motiv ska eller kan drivas med staten som ägare. Det kan handla om strategiskt viktiga tillgångar såsom naturtillgångar, råvaror eller energi. Det kan också finnas skäl att säkerställa verksamheter för att de ska drivas på ett ekologiskt och socialt hållbart sätt. Det handlar till exempel om att gå före och visa vägen när det gäller förnybar energi, som initialt kan kräva stora investeringar och ger osäker avkastning, där andra aktörer inte är beredda att gå in och göra de investeringar som krävs för att vi ska få en hållbar energiförsörjning. Även av folkhälsoskäl kan statligt ägande vara motiverat. Ett exempel på detta är självklart försäljning av alkohol, där det finns ett starkt samhällsintresse av att minimera alkoholkonsumtionen.

Fru talman! Exemplet på när statligt ägande är motiverat innebär inte att statligt ägande alltid är det bästa alternativet. När man ser på den uppsättning av företag som staten äger i dag är det tvärtom uppenbart att ägandet inte i första hand speglar dagens behov och de aktuella samhällsproblem som måste hanteras i dag. Många av de bolag som staten har finns snarare kvar som ett resultat av beslut som fattades för många decennier sedan och som speglade den tidens behov. Här anser vi att det är viktigt att inte vara ideologiskt låst så att det aldrig går att förnya och omstrukturera det statliga ägandet. I en ständigt föränderlig värld finns det starka skäl för att kontinuerligt se över vilka företag staten har, vilka som fyller en viktig samhällsfunktion och därför bör kvarstå i statlig ägo samt vilka företag som kan säljas ut.

Vi tycker också att det finns tydliga fall där det kan uppstå intressekonflikter, det vill säga där staten ska både reglera en marknad och samtidigt driva företag på samma marknad. När politiska regleringar eller beslut hotar avkastningen från statliga bolag skapas det lätt incitament att inte vidta de nödvändiga åtgärderna från politiskt håll. Det kan till exem-

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

pel handla om krav på minskade utsläpp från verksamheter där staten äger företag. Här ser vi ett problem att statligt ägande faktiskt kan för-sena och förhindra en nödvändig samhällsutveckling. Vi ser också att staten har helt andra möjligheter till finansiering av sin verksamhet än vad privata aktörer har. Det kan göra att det lätt skapas en osund konkur-renssituation. Genom att staten i princip har en obegränsad kredit blir de finansiella förutsättningarna olika för statliga företag och för privata bolag. Det gör att konkurrensen kan snedvridas och att privata företag på marknaden lätt kan trängas undan.

Detta anser vi utgör viktiga skäl för att ständigt ifrågasätta det statliga ägandet av bolag. Vi tycker att det är viktigt att se till att statens resurser används på bästa möjliga sätt. Vi är tveksamma till att ägande av kon-torsfastigheter och uthyrande av kontor är det bästa sättet att använda statens resurser. Kanske är det bättre att använda resurserna till andra ändamål.

Miljöpartiet har med utgångspunkt i dessa kriterier tagit ställning till att ge regeringen bemyndigande att sälja Civitas Holding, Vasakronan som det också kallas. Eftersom Vasakronan äger och hyr ut kontorsloka-ler – en väl fungerande marknad med bra konkurrens – fyller det statliga ägandet enligt oss inte någon viktig funktion i det här fallet.

Däremot säger vi från Miljöpartiets sida nej till att sälja SBAB, som vi anser har en viktig roll när det gäller att sänka räntor på en i princip oligopolmarknad. Även Vin & Sprit anser Miljöpartiet ska vara kvar i statlig ägo, eftersom en försäljning kan motverka de alkoholpolitiska målsättningarna i samhället.

Av princip motsätter vi oss inte att Telia och Nordea ska säljas, men vi anser att det sätt som regeringen genomför försäljningarna på är oan-svarigt. Före en utförsäljning av Telia måste frågan om ägandet av tele-nätet få en långsiktig lösning. Från Miljöpartiets sida anser vi att det som kallas en strukturell separation, där telenätet överförs till ett enskilt bolag som i fortsättningen ägs av staten, är den bästa lösningen. Det borde självklart genomföras innan en försäljning av Telia kan ske.

Även när det gäller en försäljning av Nordea anser vi att frågan om infrastrukturen måste lösas. Vi ser Plusgirot som en viktig infrastruktur för att betaltjänster i samhället ska fungera. Även det här anser vi ska vara kvar i offentlig regi.

OMX driver Stockholmsbörsen och andra börser. Staten äger drygt 6 procent. Här ser vi att staten svårligen kan använda sitt ägande på ett konstruktivt sätt, och vi anser därför att OMX kan säljas.

Däremot föreslår vi i motsats till vad regeringen gör att statens andel i flygbolaget SAS säljs ut. SAS är ett flygbolag som verkar i helt fri kon-kurrens med ett stort antal andra flygbolag på en väl fungerande mark-nad. Vi kan inte se några starka skäl till att staten ska fortsätta att vara ägare till detta bolag. Likaväl anser vi inte att staten ska äga till exempel bussbolag. Tyvärr är det svårt av det beslutsunderlag regeringen har givit oss att förstå varför man från regeringens håll väljer att inte sälja ut SAS. Är det bara för att man tycker om flygplan som man väljer att behålla SAS i statlig ägo, eller finns det andra skäl? Här får vi tyvärr inga svar i de underlag vi har fått. Kanske vi kan få ett svar under debattens gång på varför SAS är ett lämpligt bolag att behålla i statlig regi. Det vore intres-sant.

Det är också viktigt att betona att när statliga företag säljs ut måste det vara på marknadsmässiga villkor. Ägarnas, det vill säga medborgarnas, intressen måste säkras. För att demokratisera ekonomin och stärka det personliga ägandet ska staten ge medborgarna och anställda förtur före institutionella aktörer. Det är ett sätt att behålla ägandet i svensk regi, och det är ett sätt att ge fler möjlighet att äga företag.

Det finns tyvärr skäl att beröra frågan om det beslutsunderlag som regeringen har tillhandahållit, eller snarare inte tillhandahållit. Det underlag som riksdagen har fått är i det här fallet inte alls tillräckligt. Det har också visats tydligt i Riksrevisionens granskning. Tråkigt nog tycker vi inte heller att utskottet har tagit sitt ansvar för att förbättra beslutsunderlaget och komplettera det. Hanteringen av det här ärendet är djupt oroande. Vi ser inte att det ger en grund för en bra hantering eller skulle vara en god affär för skattebetalarna.

I detta anförande instämde Christopher Ödmann (mp).

Anf. 4 KARIN PILSÄTER (fp):

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att vända på steken och ställa frågan: Varför ska staten äga företag? Nu för vi debatten som om det normala vore att staten ska äga företag och att det behövs starka argument för att avyttra. Jag tycker att man ska göra precis tvärtom. Eftersom det i en modern marknadsekonomi inte är statens huvuduppgift att driva näringslivet måste det för varje enskilt företag som staten ändå driver finnas starka argument för att det är staten som ska göra det.

En sådan värdering ska regeringen göra av hela det statliga bolagsinnehavet. För varje bolag ska man titta på vilka argument som finns för att behålla det. För dem det inte finns några tydliga argument kan man fundera på lämpliga tidpunkter och möjligheter att i stället skifta ut ägandet.

När det gäller de sex bolag vi diskuterar nu har regeringen för tre av dem sedan tidigare av s, v och mp fått mandat att sälja. Det är ingen nyhet. Det som i dag är högsta skräckvisionen är något som den tidigare majoriteten i kammaren, bestående av de tre partier som vi nu har hört passera revy, gav den dåvarande regeringen mandatet att genomföra – detta skräckvälde. Vad tänkte de på då med tanke på hur förfärligt v och s anser att det ska bli att genomföra det bemyndigande de har gett tidigare?

Man skulle också kunna tro att säljandet av företag är någon nyhet, att det aldrig har förekommit förut. Det låter lite som om Telia aldrig har sålts till svenska folket, inte av Thomas Östros själv men av den regering han satt med i när han hade en annan statsrådspost. Man skulle kunna tro att den regering som Thomas Östros har suttit med i inte har sålt en massa andra företag. Så är det inte. Det har skett löpande.

Någonstans på senare år har det skett en förändring i hållningen, och man har övergått till att intressera sig mer för att driva företag än för att se till att de verksamheter som bara staten kan sköta, som ingen annan kan sköta, fungerar.

Statens uppgift är att se till att det finns fungerande regelverk för att marknaderna ska fungera. De regelverken kan ingen annan plocka fram. Det kan bara staten göra. Det är statens uppgift att övervaka att regelver-

ken följs. Det kan inte heller någon annan göra. Staten ska först och främst göra det bara staten kan göra.

Den tidigare regeringen var uppenbarligen mycket mer intresserad av att sälja vodka till Kina, brygga whisky i USA, sköta utländska börser eller lägga under sig utländska aktiebörser än att driva äldreomsorg och få ned sjukfrånvaron. Under samma period som man investerade mycket pengar i vodikaproduktionen försvann 18 000 platser i äldreboenden. Det kunde inte andra privata företagare göra i stället. När staten misslyckas med sina egna uppgifter finns det ingen annan som kan gå in.

En halv miljon människor var förtidspensionärer, men Thomas Östros var mer intresserad av att investera i kolkraft i Tyskland. Thomas Östros var mer intresserad av att driva ett eget telefonbolag än att se till att få en fungerande reglering av tillträdet till accessnätet.

Den fråga som nu helt plötsligt har blivit så oerhört viktig och intressant misskötte man kapitalt under förra mandatperioden. PTS har nu fått uppdraget att lägga fram ett förslag till reglering och har också kommit med det, men det borde ha gjorts för länge sedan. Det har ingenting med ägarminskningen i Telia att göra, för det är med staten som dominerande ägare i Telia som konkurrensen inte fungerar, som konkurrenterna inte får tillträde, som bolaget överklagar vartenda beslut av den reglerande myndigheten. Post- och telestyrelsen är statens verktyg för att se till att det finns bra regelverk och att regelverken följs. Men Telia med staten som majoritetsägare sätter hela tiden alla käppar i hjulet man kan för en fungerande konkurrens. Därför är det inte ägandet i Telia som är nyckeln till en fungerande bredbandsmarknad, utan regleringen.

Vi pratar här om sex bolag som verkar på helt och hållet konkurrensutsatta marknader. På en av dem fungerar inte konkurrensen helt tillfredsställande, men på övriga kan man faktiskt säga att de gör det. Bolånemarknaden fungerar mycket väl. SBAB har haft en viktig roll tidigare, men den finns inte längre kvar.

Vin & Sprit verkar ärligt talat också på en helt och hållet konkurrensutsatt marknad, en världsmarknad. Drygt fem sjättedelar av produktionen säljs i helt andra länder. Vin & Sprit har ingenting med den svenska socialpolitiken att göra och fyller ingen funktion i den svenska alkoholpolitiken. Det är Systembolaget som gör det och de regelverk som vi förhoppningsvis kommer att kunna vassa och förbättra i den nya situationen. Men bolaget Vin & Sprit har ingenting med den svenska alkoholpolitiken att göra, och jag tycker att det är tråkigt att Miljöpartiet, som jag tycker i övrigt har en sund hållning till det här, gör den missbedömningen av bolaget som sådant.

Fru talman! Att sälja bolag är en ganska grannliga uppgift. Det handlar om att bedriva affärsverksamhet. Jag tycker att processen som vi har haft i riksdagen nu verkligen understryker hur illa lämpad riksdagsbehandling är för affärsverksamhet. Den öppenhet och långsamhet som ska prägla de politiska besluten passar väldigt illa i konkurrensutsatta bolag. Det passar dåligt ihop. Därför tycker jag att det är bra att vi har ordningen att riksdagen mycket grundligt går igenom sakfrågan om att minska det statliga ägandet och pekar ut bolagen, men sedan överlämnar åt regeringen att sköta själva affärsverksamheten.

Det finns en lång rad exempel på att riksdagen tidigare har tagit ställning till färdigförhandlade affärsuppgörelser, och då, mina vänner, kan jag säga att det inte har handlat om några tremånadersbehandlingar. Då har det inte handlat om några utfrågningar. Då har det inte handlat om några propositioner med långa remissyttranden. Vet ni till exempel att börsintroduktionen, försäljningen och förslaget till samgående med Telefonor är beslut som riksdagen har tagit utan att det har varit några remissrundor? Det har inte konstitutionsutskottet då haft någonting att invända emot.

Thomas Östros säger att vi är beredda att köra igenom trots att det bryter mot regeringsformen. Men då vill jag erinra både fru talmannen och alla andra här inne om att den granskningen återstår att göra. Den granskningen har inte Riksrevisionen gjort. Det åligger konstitutionsutskottet att göra den granskningen, och det har noggrant anmälts av flera ledamöter här till konstitutionsutskottet.

Jag är lite förvånad över att riksrevisorn själv så bestämt säger att det här inte stämmer överens med regeringsformens beredningskrav. Vid de tidigare tillfällen då konstitutionsutskottet, som alltså är den instans som har till uppgift att å riksdagens vägnar göra den här granskningen, har gjort granskningar av bolagsaffärer, som exempelvis slutat med att Thomas Östros blivit prickad för sin hantering av olika saker, har man kommit fram till att beredningen av propositioner inte automatiskt kräver remissrundor. Vid många olika tillfällen har man kommit fram till att det kan finnas andra skäl när det gäller bolagsfrågorna som gör att det inte är nödvändigt att bereda frågan genom remissrundor. Det är anmärkningsvärt att riksrevisorn är så bestämd i sin slutsats, med tanke på att konstitutionsutskottet har kommit till den rakt motsatta slutsatsen vid tidigare granskningar.

Jag tycker att det är mycket bra att konstitutionsutskottet ska titta på detta grundligt och komma fram till ett besked om hur man ser på frågan om beredningen, så att regeringen för framtiden har klara riktlinjer för hur det här ska gå till. Det har dock ingenting med vår behandling i dag att göra.

Fru talman! Thomas Östros talar inte ens riktigt sant. Han påstod tidigare här att riksrevisorn skulle ha sagt att riksdagen saknar beslutsunderlag. Det är inte sant. Riksdagen tar ställning i dag utifrån det beslutsunderlag som finns i betänkandet.

I betänkandet finns utöver vad som står i propositionen yttranden från tre andra i olika sakfrågor berörda utskott: finansutskottet, försvarsutskottet och trafikutskottet. Vi har haft en offentlig utfrågning tillsammans med dem där vi har hört Konkurrensverkets generaldirektör, Post- och telestyrelsens generaldirektör, Konsumenternas Bankbyrå, försvaret, Telia, Telias konkurrenter med flera och dessutom under en lång utfrågning hört ansvarigt statsråd. Näringsutskottet har dessutom vid ytterligare två tillfällen hört statsrådet Odell på utskottssammanträden. Vi har haft två besök av riksrevisorn, vi har haft OMX på besök och vi har till och med haft besök av LRF i Kristianstad som har fått lägga fram sina synpunkter på framtiden för veteproduktion och annat i Skåne. Det har varit åtskilliga interpellationsdebatter, och vi har haft en särskilt anordnad debatt.

Jag tycker att vi har ett alldeles utmärkt beslutsunderlag. Det är väl få frågor i riksdagen som är så grundligt behandlade, genomtröskade och genomdiskuterade som denna.

Fru talman! Därför tycker jag att det är bra att vi nu närmar oss slutet på processen. Vi har som sagt haft en mycket lång beredning. Nu går vi till beslut. Jag yrkar bifall till näringsutskottets förslag under samtliga punkter och ser fram emot att regeringen återkommer med information om den fortsatta processen att minska det statliga ägandet med de här sex bolagen.

I detta anförande instämde Gunnar Andrén och Karin Granbom (båda fp).

Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Jag förstår att Karin Pilsäter är glad för att det är dags för riksdagsbeslut. Det har sannerligen inte varit någon lätt process för majoriteten. Opinionsmätningarna visar det väldigt tydligt. Motståndet mot utförsäljningar har ökat ordentligt under våren och finns långt in i de borgerliga leden. Det är inte så konstigt.

Under processens gång har också argumenten för försäljning hela tiden varierat. Nu verkar det som att argumentet för att sälja är att Socialdemokraterna vill sälja. Men jag har varit näringsminister och fick då varje vecka av olika aktörer frågan om vi ville sälja. Mitt besked var att vi inte hade några planer på det. Vi tror att det är en bra idé att fortsätta att utveckla dessa bolag. Det är i grunden en pragmatisk hållning. Vi har alltid varit intresserade av att söka möjligheter att utveckla bolagen och se om det finns partner som kan bidra till det, men inte av några ideologiskt motiverade utförsäljningar.

Då kommer nästa argument: Det är för äldreboendets skull man ska sälja. Så säger den regering och den majoritet som nyss avskaffat förmögenhetsskatten och har råd med det, men säger sig inte ha råd att bygga ut äldreboendet om man inte säljer ut kopparnäten i Telia. Det är ett dåligt och skamligt argument. Det är klart att vi har råd att bygga ut äldreboendet. De svenska statsfinanserna är urstarka.

Det är klart att Riksrevisionens betänkande är stenhårt. Riksrevisionen kritiserar regeringen för att inte ha uppfyllt de löften man gett om att göra en analys av argumenten för och emot att man ska sälja och att just dessa bolag ska säljas. Regeringen har beredningsansvaret, inte riksdagen. Det är regeringen som sitter med stora resurser för att genomföra denna analys. Ändå lägger sig den borgerliga majoriteten platt för regeringens krav att få sälja ut dessa bolag. Varför inte ta hänsyn till Riksrevisionen?

Anf. 6 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Det ska bli jättespännande att se när konstitutionsutskottets granskning är klar om Thomas Östros kommer att vara lika aktiv i den debatten. Den debatten förs där och då. Det kommer att granskas i konstitutionsutskottet om regeringen har gjort fel i formfrågan när man har berett propositionen.

Thomas Östros vet lika bra som jag att konstitutionsutskottet har granskat regeringens hantering av många tidigare bolagsaffärer. Man har inte kritiserat den dåvarande regeringen för brister i remissrundor. Däremot har kritik till exempel riktats för brister i dokumentation och så vidare. Men det är en annan fråga.

Vad vi har att ta ställning till här och nu är sakfrågan. Jag tycker att vi kan förhålla oss lite till den. Konkurrensen på till exempel telemarknaden fungerar inte tillräckligt bra i dag. Vi ser att det finns klara brister. De andra företagen, de privata företagen, litar inte på staten.

De litar inte på staten som reglerare därför att staten samtidigt har ett stort vinstintresse av att se till att konkurrensen inte fungerar. Ju sämre konkurrensen fungerar, desto mer pengar tjänar staten.

De stora utdelningar som nu kommer som engångsutdelningar från Telia är pengar som man har tjänat in under föregående mandatperiod, när Thomas Östros regering var mer intresserad av att driva telefonbolag än att se till att ha en fungerande reglering. Man fokuserade inte på att bygga ut äldreomsorgen, utan 18 000 platser försvann i stället. Man var mer fokuserad på att bygga ut vodikaproduktionen.

Vi kan alla ha olika skäl. Jag tycker att det är väldigt viktigt att regering och riksdag fokuserar på det som är deras huvuduppgifter. Då kanske man måste lägga bort annat. Det kanske finns andra som till och med är bättre på detta.

Anf. 7 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Det är klart att vi har råd att bygga ut äldreomsorgen utan att sälja ut Telia Sonera och SBAB. Är det verkligen ett argument som regeringen och riksdagens majoritet har tänkt igenom när statsfinanserna är starkare än någonsin?

Det är skamligt att påstå att det kräver utförsäljningar när man samtidigt avskaffar förmögenhetsskatten. Det är mångmiljardskattesänkningar riktade mot de allra bäst ställda.

Karin Pilsäter säger att vi nu inte ska diskutera att Riksrevisionen har sagt att underlaget från regeringen är undermåligt och inte tillräckligt för att fatta beslut, eftersom det ska granskas i efterhand.

Själva poängen med Riksrevisionens arbete, vilket de säger själva, var att de ville bli klara med sin rapport innan näringsutskottet var klart med sitt beslut och innan vi här i kammaren fattar beslutet.

De kommer med rapporten och lägger den på vårt bord. I den konstaterar de att regeringen inte har uppfyllt sitt löfte att göra en analys om vilka bolag som ska säljas och varför. Regeringen har inte följt grundlagens krav på beredning.

Karin Pilsäter säger att det får konstitutionsutskottet granska till hösten, vintern eller kanske till våren nästa år. Men då kanske bolagen är sålda. Ska vi få ett granskningsbetänkande och säga: Oj då, här gjorde vi visst fel. Vi bröt nog mot grundlagen. Köpa tillbaka lär inte bli aktuellt.

Majoriteten tär här på sitt ansvar. Ni har fått kunskap från det organ som leds av folkpartisten Eva Flyborg. Riksrevisionen är det organ som den borgerliga minoriteten under vår regeringsperiod stred stenhårt för att skapa.

De kommer nu med aktiva rapporter och talar om för riksdagen: Stopp, regeringen följer inte grundlagen, tänk på det. Det bortser ni fullständigt ifrån. Ni säger: Det får väl konstitutionsutskottet granska. De sade ju nej till att granska det när vi lämnade över frågan till det.

Anf. 8 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Nu har jag bara två minuters talartid på mig att försöka bemöta det mycket gravt vilseledande inlägg som Thomas Östros här gör. Man tar sig nästan för pannan när han gör den fullkomliga sammanblandningen av allting.

Det är inte så att Riksrevisionen har påstått att det på något sätt skulle vara grundlagsstridigt att sälja bolagen. Nu får du skärpa dig! Riksrevisionen leds inte alls av Eva Flyborg. Det är Riksrevisionens styrelse som leds av Eva Flyborg.

Riksrevisionen är helt självständig och granskar på eget initiativ och inte på riksdagens ungefär vad den vill. Det är konstitutionsutskottet som på riksdagens uppdrag granskar statsrådets tjänsteutövning.

Om riksrevisorn beskäftigt säger att regeringen borde ha skickat det på remiss till Konkurrensverket och PTS är det inte något som gör att det är grundlagsstridigt att sälja bolagen.

När konstitutionsutskottet tidigare har granskat den här typen av frågeställningar har man kommit fram till motsatsen. Vi får se vad konstitutionsutskottet kommer fram till.

I sak har vi hört just Konkurrensverket och Post- och telestyrelsen. I sak är hela den invändningen överspelad. Historien kan inte skrivas om. Regeringen kan inte i efterhand förändra detta. Men i sak är förändringen tillgodosedd.

Det är fortfarande konstitutionsutskottet som ska granska detta. De gör det inte på näringsutskottets uppdrag utan på kammarens uppdrag.

Anf. 9 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag blev ganska upprörd när jag hörde Karin Pilsäter blanda ihop vodkaproduktionen i Sverige med utbyggnaden av äldreomsorgen. Det är snarare så att de merintäkter som den verksamheten ger har gett möjligheter till välfärdssatsningar. Det är det som ni nu tänker ska brytas ut.

Den sammanblandningen finns inte. Som tidigare har sagts finns möjligheten att bygga ut äldreomsorgen med 138 miljarder i förväntat överskott i år. Men som jag också har sagt tidigare har ni valt att sänka skatterna.

Varför ska vi äga företag? Det finns en anledning till det. Det gäller framför allt om vi ser utifrån konkurrensförhållanden. Det är oerhört viktigt att också staten finns med som aktiv ägare när en marknad inte fungerar.

Det kan inte bara vara så att vi via lagar och regler ska gå in och försöka rädda marknaden när den inte fungerar. De regelverken ska ni nu se över och minska med ungefär 25 procent. Det är det förslag som ni har lagt fram.

Jag funderar väldigt mycket: På vilket sätt kommer konkurrensen att öka om vi säljer ut Vin & Sprit? Kommer konkurrensen att bli bättre då?

Kommer konkurrensen att bli bättre på bolånemarknaden om vi säljer ut SBAB eller Nordea till en konkurrent?

Det är huvudargumentet för er. Ni säger att konkurrensen kommer att bli bättre på marknaden, och företagen kommer också att utvecklas bättre framöver. Det är verkligen att underkänna bolagsstyrelsernas arbete och vad de har gjort i de sex föreslagna bolagen. Utvecklingen har varit exceptionellt bra under de senaste sex åren.

Anf. 10 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! En regering måste fokusera på sina viktigaste uppgifter. Det är inte så att man har använt pengar till att investera i Vin & Sprits fabrik i Åhus i stället för att investera samma pengar i äldreomsorgen. Så är det naturligtvis inte.

Men under samma period som Thomas Östros regering var så fokuserad på att driva företagen var man totalt ofokuserad på att få ned sjukfrånvaron. En halv miljon människor gick som förtidspensionärer, och 18 000 platser i äldreomsorgen försvann. Det är vad jag försöker lyfta fram. Regeringen måste fokusera.

Framför allt när det gäller telemarknaden måste vi nu fokusera på att få fram ett regelverk som gör att det blir fritt tillträde till kopparnätet. Det ska inte ske genom att staten äger Telia. Det är uppenbarligen inte rätt medicin. Det fungerar inte som det är i dag. Det är helt andra metoder som behövs.

Man kan frigöra kapital som i dag är investerat i företag. Det är företag som i stället kan utvecklas bättre med andra ägare. De kan få nya affärsmöjligheter och så vidare. Det är vad som nu ska värderas och som kommer att göras innan man förändrar ägarförhållandet.

Det bemyndigande som nu ligger är att man ska kunna minska innehavet i företagen. Man ska kunna avyttra dem helt och hållet. Man ska kunna göra olika typer av strukturaffärer eller sälja dem över börsen. Det finns många andra möjligheter.

De ska värderas. Det ska regeringen göra noggrant och redovisa. Men den processen börjar först nu. Den kan man inte göra i förväg innan man har satt i gång processen.

Anf. 11 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Det är just det som är huvudkritiken. De analyserna finns inte. Hur kommer marknaden att påverkas? Det är också det som riksrevisorn tar fram. Ni följer inte ens det som ni har sagt i budgetpropositionen, att en noggrann genomgång ska föreläggas riksdagen innan beslut ska fattas. Det är huvudkritiken mot det hela.

Ni svarar inte heller på frågan om hur konkurrensen kommer att förbättras genom att man säljer ut SBAB, Nordea och Vin & Sprit. Blir det en bättre fungerande marknad? Den försäljning som har gjorts av Telia Sonera förskräcker ganska rejält – jag tänker då på det senaste. Vad är det för ägare som vi har fått in genom den försäljningen? Vad har de för intressen? Nu visar det sig att den största delen är utländska ägare och kanske även pensionsfonder. Vilka drivkrafter finns, och vad är det egentligen för underlag som ni kommer att gå till beslut på i framtiden?

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Vi i riksdagen, som ska fatta beslut om bemyndigandet och ge det till regeringen, har inte en blekaste aning om vad det innebär. Det är detta och bristerna på analyser som är så tydliga i genomgången.

Detta skulle aldrig kunna förekomma i en kommun. Man skulle inte kunna ha ett sådant bristande underlag. Det skulle återförvisas direkt.

Anf. 12 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Hur en viss marknad påverkas av en viss affär beror på hur den affären ser ut. Det går inte att göra en oändlig räkna av konsekvensanalyser för ett oändligt antal alternativ och sedan sitta och värdera dem. Det blir helt olika resultat beroende på hur man gör. Därför kan inte konsekvensanalyserna göras i förväg; det är självklart.

Däremot är det entydigt så att bolånemarknaden är en väl fungerande konkurrensutsatt marknad. Det finns många olika rapporter som visar det. Den har dessutom starkt förbättrats.

När det gäller konkurrensen på vodkamarknaden har konkurrenssituationen i Sverige snarare att göra med vilka regleringar vi har för hur Systembolaget tar in olika produkter än att staten är ägare av *ett* produktionsbolag som till absolut – det var inte meningen att det skulle vara någon ordvits – största delen säljer till helt andra länder. Detta har inte heller någonting med konkurrensen på de marknaderna att göra.

Jag tror att det till exempel skulle kunna vara mycket bra om vi fick hit banker från några andra länder så att SBAB blev en av flera. Det skulle öka den svenska bankkonkurrensen där vi har några storbanker, varav Nordea är en, som är ganska dominerande. Vi skulle behöva ha in fler spelare. Men bankmarknaden är uppdelad i olika sektorer, där bolånemarknaden är en som har väl fungerande konkurrens i dag. Den typen av analys kan man göra. Den hade vi gjort redan före valet.

Jag kan väl säga att det kanske var en lite missvisande formulering i budgetpropositionen, men detta är inte någon fråga att göra halt vid på den grunden. De här sex bolagen verkar på konkurrensutsatta marknader. De brister som finns i konkurrensen behöver rättas till med regelverk och inte med statligt ägande.

I och med detta tycker jag att jag är fullt beredd att gå vidare med att regeringen nu får sätta i gång processen och ta fram olika alternativ där alla viktiga frågor ska beaktas.

Anf. 13 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Jag ställer min fråga med anledning av det bristande underlag vi har fått från regeringen. Jag skulle vilja ha ett klarläggande.

Karin Pilsäter börjar med att försöka vända på steken och säga: Varför ska staten över huvud taget äga företag? Hon konstaterar att staten ska göra det som bara staten kan göra. Min fråga är: Hur kommer man med den utgångspunkten fram till att just ett flygbolag är ett av de företag som måste kvarstå i statlig regi? Alla är väl överens om att SAS bedriver trafik på en fri och helt konkurrensutsatt marknad. Det är ingen infrastruktur som ingår som SAS äger och som staten därför behöver ha något slags makt över.

Trots detta väljer man att i stället för SAS sälja ut till exempel SBAB, som alla är överens om har haft en viktig funktion för att reglera en bristfällig marknad. SBAB har sänkt räntenivåerna, vilket har inneburit stora besparingar för medborgarna här i Sverige.

Med anledning av det som Karin Pilsäter säger kan jag inte utgå från annat än att det är av rent ideologiska skäl man nu väljer att ha kvar SAS. Man hade detta uppe före valet och diskuterade att man skulle sälja SAS, men sedan tog man bort det från listan. Man valde aktivt att ha kvar SAS i statlig ägo.

Jag måste fråga vilka grunder man egentligen har haft för urvalet av de bolag som nu ska säljas. Varför väljer man att aktivt sälja bolag som man erkänner har haft en viktig funktion på marknaden och har styrt upp marknaden på ett bra sätt? Bolag som man inte alls styr eller över huvud taget vill styra ska man däremot ha kvar i statlig ägo, tydligen. För mig finns det inget vett och sans i den hanteringen. Jag skulle gärna vilja ha ett svar på varför man anser att ett flygbolag är någonting som staten till varje pris måste fortsätta att äga.

Anf. 14 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Staten äger helt eller delvis långt över 50 olika bolag. Samtliga ska nu gås igenom. Från början konstaterade vi att det här finns sju bolag som verkar på helt och hållet konkurrensutsatta marknader och som bedriver verksamheter som saknar samhällsuppdrag. Några av dem är redan börsnoterade. Några av dem hade regeringen redan tillstånd av den tidigare majoriteten att sälja.

Sedan lade man till tre bolag som verkar på helt och hållet konkurrensutsatta marknader, som inte har något samhällsuppdrag och som mycket väl skulle kunna utvecklas bra – till och med bättre – med andra ägare. De kanske behöver nya affärsmöjligheter. Dessa bolag är SBAB, Vasakronan och Vin & Sprit.

Sedan tog man bort SAS från listan för den första omgången på grund av att det finns olika komplikationer som föreligger just nu. Men det finns ingenting som säger att det kommer att kvarstå. SAS ligger nu i bunten med de över 45 bolag som ska granskas och värderas. Man ska se om det finns saker man behöver förändra, om bolagen har ett samhällsuppdrag, om det finns delar som kanske ska skiljas ut och om marknaderna behöver förändras. Exempelvis kan man förstås inte sälja Apoteksbolaget så länge vi har ett apoteksmonopol. Där behövs helt andra förutsättningar innan bolaget som sådant kan komma i fråga och så vidare.

Det är absolut inte så att vi har gjort något ställningstagande för att SAS ska kvarstå. Det enda som är sagt tydligt där är att under innevarande mandatperiod kan varken Vattenfall eller LKAB komma att bli aktuella. Men alla övriga bolag ska granskas och värderas baserat på sina egna meriter, på hur marknaden ser ut, hur uppdraget och hur villkoren i övrigt ser ut. De kan då komma till på en försäljningslista vid någon senare tidpunkt.

Men redan de här sex bolagen är ett jättestort beting. Som ni påpekar är det väldigt mycket pengar.

Anf. 15 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Ja, det är ett stort beting. Just därför tycker vi att det finns starka skäl att vara försiktig med att sälja ut just de bolag som de flesta är överens om har haft en viktig reglerande funktion. De har fyllt en viktig funktion för att styra upp marknader. Men det är det man väljer att inte göra, och det är det som är så svårförståeligt.

Karin Pilsäter hänvisar till olika komplikationer när det gäller att inte sälja SAS. Det visar just på de stora brister som finns i beslutsunderlaget. Vi har inte fått någon som helst vägledning när det gäller hur regeringen har valt ut de bolag som man nu har ute till försäljning. Man säger lite vagt att bolagen verkar på en fri marknad. Men det är precis den analysen som vi så många gånger har efterfrågat från oppositionens roll. Varför är just de här bolagen speciellt lämpliga att sälja? Varför verkar de på en fri marknad medan till exempel SAS uppenbarligen inte gör det eftersom man väljer att inte sälja det bolaget?

Så länge vi inte får något riktigt svar på den frågan måste vi utgå från att det är av rent ideologiska skäl och ingenting annat som man har valt ut de här bolagen. Det gör mig orolig, för då får man utgå från att staten vill fortsätta att äga SAS för att regeringen anser att det ska fylla en funktion – det vill säga att stödja flygandet i Sverige. Man ska alltså subventionera flyget. Annars finns det absolut inga som helst skäl för att staten ska äga ett flygbolag lika lite som det finns skäl för att staten ska äga ett bussbolag, till exempel. Men Karin Pilsäter kanske tycker att staten ska gå in och styra upp bussmarknaden också.

Precis som jag sade visar det här på bristerna i beslutsunderlaget. Det finns inga som helst motiveringar till att man har valt ut de här bolagen och på vilket sätt man har gjort urvalet. Det är det som är en av de stora bristerna, och det är detta som vi har ifrågasatt. Men jag får väl hoppas på att vi får höra ett bättre skäl nu till att just SAS ska vara kvar i statlig ägo. Jag tycker att "olika komplikationer" är ett lite för vagt beslutsunderlag för min del.

Anf. 16 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Ägandet i de här sex bolagen värderas till långt över 200 miljarder kronor. Staten heläger ju långt ifrån hela de börsnoterade bolagen. Det är mycket stora frågeställningar. Jag tror att det räcker bra just nu med att låta regeringen behålla bemyndigandet att sälja tre och få bemyndigande för ytterligare tre utan att man särskilt behöver argumentera för varför något bolag *inte* kommer upp på listan. Det finns många bolag som är av liknande karaktär som SAS där man kan konstatera att det i grunden inte finns något samhällsuppdrag eller liknande.

Jag tycker inte att staten ska äga bussbolag. Det är i och för sig många kommuner som gör det därför att man driver kollektivtrafik, men jag anser inte att det finns något sådant skäl för att äga ett flygbolag. Det ska inte heller vara några subventioner – tvärtom. I går hade vi i näringsutskottet och trafikutskottet möjlighet att få en information från SAS ledning om deras nya strategiprogram. Det var en mycket intressant information, men jag gör precis samma reflexion som du, nämligen att det absolut inte föreligger något samhällsuppdrag på det sättet.

Det finns olika historier bakom varför staten äger dessa bolag. Televerket var ett statligt monopol, en statlig myndighet, som sedan, utan

remissrundor, ombildades till Telia AB och sedermera börsnoterades, och det var inga remissrundor före den propositionen heller. Det har sin historia. SBAB har sin historia. Vin & Sprit har sin historia från den tid då vi hade en helt annan struktur där.

Nu måste vi se framåt. Den roll som SBAB har haft bakåt i tiden är historia. Nu ser vi framåt, och då fungerar det inte på det viset. Därför tycker jag att man mycket väl kan sätta upp SBAB på en försäljningslista för att kanske till och med stärka bankkonkurrensen.

Anf. 17 HANS ROTHENBERG (m):

Fru talman! Riksdagen ska i dag ge Sveriges alliansregering mandat att helt eller delvis sälja sex av statens bolag. Det handlar om att sälja, inte sälja ut. Det handlar om att realisera och omvandla gemensamma tillgångar till annan nytta, inte rea ut.

Trots att de nu aktuella bolagen sysslar med så skilda saker som att tillverka och sälja sprit, hyra ut kontorslokaler, sälja sms-tjänster eller vara marknadsplats för internationella aktiespekulanter har de en sak gemensamt, och det är att alla verkar på en konkurrensutsatt marknad.

För oss moderater och våra alliansvänner är det helt fel att staten ska driva bolag som verkar i konkurrens med privata företag på annars helt och väl fungerande konkurrensutsatta marknader. Ännu mer fel blir det när staten samtidigt formar spelreglerna. Med dagens ägande är rollfördelningen otydlig om vem som gör vad. Utgångspunkten är att konkurrensutsatt verksamhet bäst bedrivs i privat regi.

Det kan finnas tungt vägande skäl för ett statligt ägande av företag, främst där det råder naturligt monopol eller där det finns ett starkt samhällsintresse, och detta tillgodoses bäst genom ett bolag. Dessa skäl finns inte när det gäller dessa sex aktuella bolag. Liksom all konkurrensutsatt affärsverksamhet behöver även dessa sex aktuella bolag självständiga och engagerade ägare med en naturlig förankring på marknaden. Bolagen är värda starka och engagerade ägare som kan fokusera kraft på sitt ägande. De behöver ägare som på bästa sätt kan garantera företagen och deras anställda en god utveckling.

Att minska statens ägande av företag gör det således möjligt att renodla statens roll som lagstiftare och normgivare samt att säkra bolagens utvecklingsmöjligheter och i förlängningen också arbetstillfällen.

Vårt förslag bygger på det mandat som Allians för Sverige har fått av svenska folket, av väljarna. Vi har fattat det här beslutet därför att vi är övertygade om att det är bra för vårt gemensamma folkhushåll.

När man tar del av det mycket ideologiskt präglade motståndet från riksdagens vänstra partier ligger det nära till hands att tänka på texten till en låt som för några decennier sedan präglade en röd generation. Den var skriven av Blå Tåget och gjord till klassiker av Ebba Grön.

Sida vid sida, tillsammans hjälps de åt
staten och kapitalet, dom sitter i samma båt.

Orden från det tidiga 70-talet stämmer fortfarande alltför väl med verkligheten, och det är just detta som är problemet. Det är antligen dags för staten och kapitalet att få ro i var sin båt, inte mot strömmen utan medströms framåt.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Vi menar att det inte är statens uppgift att driva företag på konkurrensutsatta marknader. Genom att minska det statliga ägandet skapas en tydligare rollfördelning mellan privat och offentligt ägande där staten ger privata företag goda förutsättningar att konkurrera på lika villkor och utan att staten samtidigt driver egna konkurrerande företag.

Det är därför ett viktigt steg på vägen att med den här hanteringen minska det statliga ägandet så att vi kan skapa bättre förutsättningar för en hållbar välfärd även i framtiden. Mycket av diskussionen inför dagens debatt har handlat om formalia och processfrågor snarare än om själva sakfrågan varför det är bra att sälja.

Inför försäljningarna har det gjorts ett grundligt beredningsarbete inom riksdagen och regeringen. Det har varit ett betydligt mer omfattande förarbete än vad som var fallet vid den famösa Teliaaffären för snart tio år sedan. Den taffliga hanteringen kostade hundratusentals småsparare många bittra sparslantar. Det är småsparare som än i dag känner sig lurade på konfekten. De trodde att de skulle få ta del av den lukrativa så kallade folkaktien. Så ska det givetvis inte gå till. Vi har nu ett gyllene tillfälle att lära av dessa tidigare misstag.

Sedan regeringen aviserade sina intentioner har olika statsråd besvarat ett drygt 20-tal frågor och interpellationer i riksdagen med anknytning till försäljningarna. Riksdagen har anordnat en aktuell debatt på temat. Näringsutskottet har tillsammans med finansutskottet, försvarsutskottet och trafikutskottet hållit en offentlig utfrågning om de statliga bolagen. Dessutom har statsrådet Odell deltagit i två slutna utfrågningar i näringsutskottet. Till detta ska läggas den livliga mediedebatt där både riksdagsledamöter, statsråd och andra deltagit.

Den kritik som oppositionen, med Socialdemokraterna i spetsen, nu riktar mot dagens affär faller platt och ekar väldigt tomt. Det är därför ingen överdrift att hävda att det nu finns ett tillräckligt underlag för ett riksdagsbeslut.

Fru talman! Att omvandla gemensamma tillgångar till andra nyttigheter är både klokt och till gagn för Sverige. Att använda de frigjorda resurserna i form av pengar från försäljningarna till att minska varje svensk medborgares del av statsskulden med drygt 20 000 kronor är att ta ansvar för framtiden. Att använda delar av överskotten till att investera i infrastruktur och välfärd är att ge nuvarande och kommande generationer framtida frihet. Det ärende som riksdagen i dag har att fatta beslut om handlar om att bygga, inte om att stå stilla och inte om att riva.

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i dess helhet.

Anf. 18 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Hans Rothenberg säger att det är helt fel att staten ska driva bolag på konkurrensutsatta marknader. Det är den ideologiska utgångspunkten. Det innebär att 90 procent av statens bolagsinnehav måste säljas. Dessa sex bolag är bara början. Vattenfall bedriver sin verksamhet på helt konkurrensutsatta marknader. Sveaskog gör det likaså. LKAB bedriver sin verksamhet på en globalt konkurrensutsatt marknad. Det är dessa skygglappar, att det är helt fel att staten ska driva bolag, som har lett hela regeringsarbetet och majoritetsarbetet.

Sedan påstås det att om man gör det subventionerar staten bolagen. Men vakna! Detta är fullständigt förbjudet. Staten får inte alls subventionera några bolag. Det finns konkurrensmyndigheter både i Sverige och i EU som skarpt griper in om detta skulle ske.

Det andra Hans Rothenberg säger är att man har fått mandat från folket. Detta är alliansens valmanifest, det orangea, som ni gick till val på. Här står ingenting om utförsäljningen av dessa bolag. Det sägs inte ett ljud om detta! När Riksrevisionen ville se analyserna hänvisade statsrådet Mats Odell lite föraktfullt till att de skulle läsa valmanifestet. Riksrevisionen har också läst det. Här hittar de inga analyser. Ingenstans finns det bevis för detta grundliga beredningsarbete i Regeringskansliet som Hans Rothenberg nu talar om.

Dessutom är det en mycket dålig affär. Din partikollega Anne-Marie Pålsson som är docent i nationalekonomi har uttryckt det så att man tar tillgångar från högt avkastande bolag och placerar dem i lågt avkastande tillgångar. Det innebär en förlust för folkhushållet och motsvarar ungefär 15 miljarder kronor per år. Det är ungefär 50 000 anställda i vård och omsorg, äldreomsorg inte minst. Varför göra denna usla affär på denna usla grund?

Anf. 19 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Jag är inte förvånad över att Thomas Östros fortsätter att vidhålla tesen om att statligt ägande är bra för ekonomin. Det är dock förvånande att Thomas Östros och övriga socialdemokrater inte har löpt linan ut när man har haft möjligheten att under förra perioden ta bort det bemyndigande som redan ligger för tre av de aktuella bolagen.

Vi ser inte heller att man under sitt tidigare regeringsinnehav ville öka det statliga ägandet. Vi talar om ideologisk inriktning när det gäller varför man vill göra någonting, och det skulle vara intressant att veta hur det kommer sig att statens ägande av bolag är så optimalt att man varken ska köpa en aktie till eller sälja en aktie, utan det är helt perfekt och optimalt som det är. Det skulle vara intressant att veta detta.

Det finns många bolag kvar i statlig ägo. Efter de här affärerna kommer staten fortfarande att vara den i särklass största bolagsägaren i Sverige. Det regeringen och majoriteten har sagt är att de bolag som inte ska säljas under denna mandatperiod är Vattenfall och LKAB. Det kommer givetvis att ges tillfällen att titta över det övriga bolagsbeståndet, men det ska göras så att man vet varför man gör det, och man ska också använda pengarna på ett konstruktivt sätt framöver.

Thomas Östros är oroad över att de svenska väljarna inte vet vad de har röstat på. Jag skulle nog vilja säga att det gläder mig att Thomas Östros har läst vår orange skrift. I Bankerydsöverenskommelsen finns också en hel del att ta vara på. Det är ingen hemlighet att allianspartierna har gått till val på att frigöra statliga bolag från statens ägande.

Anf. 20 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Den borgerliga regeringens problem är att man gick till val med ett helt annat intryck hos väljarna om hur politiken skulle te sig än vad man sedan genomför. Det är det som upprör folk, och det är det som gör att opinionssiffrorna rasat så kraftigt för alliansen.

Så var det också med de statliga bolagen. Man ville inte prata om detta, för man vet att en majoritet vill att vi ska behålla de statliga bolagen. I denna skrift, som Mats Odell själv hänvisade till och sade att analysen av varför man ska sälja stod där, sägs inte ett ord om utförsäljning av sex bolag eller utförsäljning över huvud taget. Det säger en hel del om den strategi man hade.

För oss har det varit väldigt viktigt att ha ett pragmatiskt, förnuftigt förhållningssätt till de statliga bolagen. Det är klart att det behövs ett bemyndigande när man – som vi har gjort – har arbetat med att Telia har kunnat samverka med Sonera, gå ihop och därmed bli Nordens största telekomoperatör och kunnat expandera i Baltikum. Kring Östersjön har man kunnat bygga ett starkt bolag med huvudkontor, forskning och utveckling i Sverige.

Så kan man bidra till utveckling! När man av ideologiska skäl säger att allt ska säljas ut riskerar man att hamna i läget att Telias huvudkontor inte längre finns i Stockholm om några år. Är du beredd att arbeta för och ge garantier för att huvudkontoret blir kvar?

När det gäller den ekonomiska frågeställningen finns det ekonomiskt kunniga i Moderaterna – det vill säga de som inte har examen från Fairfax University utan kanske från Lunds universitet – som säger att detta är en dålig affär. Högt avkastande tillgångar byts mot lågt avkastande tillgångar.

Det kostar pengar att sälja, och det minskar utrymmet för välfärd. Tycker Hans Rothenberg att det är värt de kostnader som det nu handlar om för att uppfylla sina ideologiska föresatser?

Anf. 21 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Det är härligt att vi i denna kammare kan utgå från ideologi och äntligen också tydligt börja se skillnaden mellan de partier som är i denna kammare.

Thomas Östros hukar bakom sin socialistiska agenda. Det är helt uppenbart. Retoriken – som förvisso kanske inte kommer från Ciceros skola direkt men väl från Bommersvik med alla dess varianter – ter sig väldigt påtaglig i denna kammare.

Ja, det är faktiskt så att det är klokt och förnuftigt att frigöra resurser från de statliga bolagen till att amortera på en statsskuld. Det är inte att förlora pengar. Det är faktiskt att befria varje svensk medborgare och skattebetalare från den börda som det innebär att amortera på lån – statens räntelån. Detta *är* en god affär.

Att se statiskt på hur värdena, ekonomin och företagsamheten ser ut i dag är att inte våga blicka framåt.

När det gäller att Telia Sonera har sitt huvudkontor i Sverige är förhoppningen – det är ingenting som vi politiker kan eller ska bestämma över – att det ska kunna finnas här. Förhoppningen är dock också att många andra bolags huvudkontor ska kunna finnas i Sverige och att vi kanske får ytterligare aktörer. Det är marknadsekonomi. Det handlar om att frigöra de bundna resurser som staten i dag har i sitt ägande till att i sitt ägande kunna få in nya, engagerade ägare som har en idé om vart man vill och inte bara vill behålla för sakens egen skull.

Anf. 22 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Det var väldigt vad ideologisk Hans Rothenberg blev här i det sista replikskiftet! Det var riktigt kul att lyssna på.

Moderaterna är helt emot statligt ägda företag som fungerar på en konkurrensutsatt marknad. Samtidigt säger Hans att vi är ideologiskt förblindade. Vad är då detta att man är emot statligt ägande om inte ideologi?

Betänkandet heter ju faktiskt *Försäljning av vissa statligt ägda företag*. Jag noterar att Hans Rothenberg kunde tänka sig utförsäljning av en viss del. Det är ju en förskjutning, för det handlar inte betänkandet om, utan det handlar om försäljning av vissa statligt ägda företag.

Varför är det då bra att sälja? Det är den frågan och den diskussionen som vi har fört under hela denna debatt. Kom med argument för att det är bra att sälja! Det är de analyserna som saknas! Hur kommer konkurrensen att förbättras om SBAB säljs till en konkurrent? Hur kommer konkurrensen att förbättras här i Sverige om Nordea köps upp av en annan bank? Det är analyserna av detta som borde ligga på vårt bord innan vi går till beslut!

Du talar om att frigöra resurser. Vad du gör om du avyttrar dessa företag är att du byter en tillgång mot en annan. Men det faktiska ekonomiska utfallet är en gigantisk förlust. Du går miste om statliga utdelningar som vida överstiger de eventuella räntekostnadsminskningar som uppstår vid en utförsäljning. Hur ska du täcka det i framtiden? Det räcker ju inte till att försörja äldreomsorgen med arbetskraft i framtiden!

Anf. 23 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Det känns skönt att tala med det marxistiska originalet som står för det statliga ägandet och makten över produktionsmedlen och som lever vidare i den andan.

Jag har stor respekt för Kent Persson och Vänsterpartiet som inte hymlar med detta och inte ger sig in i för mycket av formalia och processkritik, utan här är det faktiskt en politisk och ideologisk skillnad som är viktig.

Bemyndigandet i dag handlar om att ge bemyndigande att helt eller delvis sälja ett antal statliga bolag. Det är vad mandatet kommer att innebära när vi senare i dag kommer att trycka på knapparna och ge det här bemyndigandet.

Ja, det är så att konkurrensutsatta bolag som är på en fri marknad har bäst nytta av att ha starka, engagerade ägare som ser med långsiktighet på varför man ska äga. Det här är bra för bolagen, och det är bra för bolagens anställda. Det är också bra för bolagens kunder.

Vi tar SBAB som ett exempel. SBAB har haft en fördel gentemot andra konkurrenter på den i övrigt fria marknaden av att man har kunnat ha garanti från Riksgälden och därmed också har kunnat ge lägre räntor. Det här är ju en snedvridning av marknaden som har varit till men för övriga bolag och som har varit till men för de anställda i de andra, konkurrerande bolagen, som inte har kunnat konkurrera på samma villkor. Det har kunnat vara till men för de bolag som inte har kunnat växa på grund av detta.

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Det här är ett typiskt exempel på en snedvridning av marknaden när staten agerar både reglerare, lagstiftare och ägare. Det är detta som vi vill ändra på. Det är därför vi vill ge regeringen detta bemyndigande.

Anf. 24 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Nu blir det väldigt konstigt här. Hans Rothenberg måste vara ganska ensam om den uppfattningen om SBAB:s betydelse för den svenska bolånemarknaden. Till och med konkurrenterna har vitsordat SBAB:s betydelse för att pressa ned bolåneräntorna. Det har visat sig att det har varit väldigt positivt för konsumenterna, kunderna, att SBAB har funnits.

Det är så typiskt här: De frågor som jag ställer till Hans får jag inga svar på. Kommer marknaden att utvecklas bättre? Kommer det att bli lägre räntor om SBAB säljs ut, eller vad kommer att hända? Vad kommer att hända med Stockholm, som har som plan att utvecklas till en finansmarknadsplats i Norden? Vad kommer att hända med det om Nordea säljs och köps upp av en konkurrent, eller om OMX köps upp av Nasdaq? Hur kommer de planerna att kunna utvecklas?

Det är klart som tusan – ursäkta! – att det är viktigt att man som ägare också går in och talar om vad man vill med sitt ägande, och staten har verkligen kunnat göra det när det gäller SBAB men även Vattenfall och andra statliga bolag.

Det är viktigt med långsiktigt ägande. Vad har vi för garantier när vi säljer ut dessa bolag – rear ut dem i många fall – för att det blir just ett långsiktigt ägande? Kommer Hans Rothenberg att verka för att vi får ett långsiktigt ägande av ägare som är beredda att utveckla företagen här i Sverige, eller ska det överlämnas till marknaden att hantera de här företagen utifrån eget välbefinnande?

Anf. 25 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Jag önskar att man som enskild person skulle kunna påverka detta väldigt mycket. Nu är vi riksdagsledamöter här som ska fatta beslut om den här frågan och ge regeringen bemyndigande. Den regeringen – det känner jag förtroende för – kommer att hantera de här affärerna på ett seriöst sätt när riksdagen väl har givit bemyndigande att sälja delar av bolag eller hela bolag till seriösa ägare. Det är en del i vårt uppdrag här – absolut.

Jag tror inte att man ska vara så rädd för att det kommer in aktörer som både kan sina branscher och som har ett intresse av att engagera sig i de här bolagen. Vi ska inte vara rädda för det.

Anledningen till att staten har ett engagemang i Nordea härrör ju från bankkrisen för 15 år sedan, och det var en nödlösning vid det tillfället att gå in och ta en del av ägandet. Det är dags nu att frigöra det ägandet. Det kommer att vara bra för marknaden, därför att staten behöver inte vara ägare av en delvis privatägd bank. Staten har en riksbank, och den har en helt annan funktion.

Det handlar om att frigöra resurser. Det handlar om att kunna använda överskotten till exempel till det som står först på agendan: att amortera på statsskulden. Detta är att använda pengarna på ett klokt sätt. Det här är förnuftig, seriös ekonomi. Skulle det vara bättre om vi ökade statsskulden? Ja, det kanske Kent Persson och Vänsterpartiet tycker.

Vi har gått till val på att driva en ansvarsfull ekonomi. Vi kommer att ta det ansvaret framöver. Det finns många intressanta projekt att använda överskott från försäljningar till. Det ser vi fram emot att regeringen efter bemyndigandet kommer att göra.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Anf. 26 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Min fråga gäller återigen det beslutsunderlag som vi har fått på riksdagens bord. Jag kan börja med att konstatera att alla verkar vara överens om att den proposition som vi fick från regeringen gav ett mycket bristfälligt underlag. Jag har inte hört någon som har försvarat propositionen som ett underlag för försäljning. Det är ju bra att vi är överens åtminstone om den saken.

Sedan hänvisar Hans Rothenberg till att den process som har ägt rum här i riksdagen skulle ge ett bra underlag som gör att vi nu kan gå till beslut. Hans Rothenberg hänvisar till exempel till att ministern har varit här på besök. Problemet är ju bara att vi inte har fått några svar på de frågor vi har ställt till statsrådet om vilka analyser som ligger bakom urvalet av bolag till exempel och hur en utförsäljning påverkar marknaden.

Det är också så att vi från oppositionens sida begärde ut underlag från Regeringskansliet, nämligen de analyser som vi trodde fanns på Regeringskansliet för varje bolag, men vi fick inte ut dem. Det sipprade fram efterhand att det inte fanns några sådana analyser, och det var anledningen till att vi inte fick dem.

Vi hade en utfrågning som gällde bara två bolag av dem som är aktuella, och inte heller utfrågningen gav några svar på varför just de här bolagen är aktuella till försäljning och inte andra.

Faktum kvarstår ju: Man väljer att först sälja ut Telia, med det monopol som man har på accessnätet, och man väljer att först sälja ut SBAB, som har styrt upp en dåligt fungerande lånemarknad, innan man säljer ut till exempel SAS, som inte har någon påverkan på infrastrukturen och som inte styr upp marknaden på något sätt. Vilken analys ligger bakom det här?

Faktum är att det nu börjar komma fram att beslutet om vilka bolag som var aktuella för utförsäljning togs väldigt informellt utan något som helst relevant underlag i Bankeryd.

Jag måste fråga: Anser Hans Rothenberg verkligen att det finns godtagbara analyser för vart och ett av de bolag som nu är aktuella för försäljning, analyser som vi här i riksdagen har fått ta del av?

Anf. 27 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Ja, vi från alliansen anser att riksdagen i dag har ett underlag som är tillfyllest för att ge bemyndigandet. Ja, det gör vi.

När det gäller SBAB och Telia har vi tidigare resonerat om att de agerar på en konkurrensutsatt marknad, och de kan mycket väl, mot en god betalning, lämnas över till denna marknad och dess aktiva aktörer.

Vi har fått en rapport från Post- och telestyrelsen där man, också där, föreslår en lagändring om att separera nätbolag inom Telia Sonera.

När det gäller SAS ser jag framöver fram emot kommande, nästa vända av översyn av det statliga bolagsägandet och att Miljöpartiet då kommer att stödja en försäljning av SAS. Allting handlar om tajmning.

Det har gjorts en analys, även om den kanske inte i sin helhet har lämnats över i pappersform till utskotten, av varför man väljer att göra detta. Vad utskotten och riksdagen har att ta ställning till är förslaget som regeringen kommer till oss med: De här bolagen vill vi sälja. Vi vill ha bemyndigande att kunna sälja helt eller delvis.

Jag anser att vi har fått godtagbara analyser. Jag ser fram emot Per Bolunds och Miljöpartiets stöd i nästa vända, då SAS möjligen skulle kunna bli aktuellt för försäljning – när så är lämpligt. Det måste ju faktiskt vara så att bolagen ska vara flygfärdiga innan de kan säljas – så även SAS.

Anf. 28 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Hans Rothenberg säger uppenbarligen att SBAB och Telia går före SAS då, eftersom man har valt ut på det sättet. Men han glömmar bort att vid den utfrågning som hölls om SBAB konstaterade Konkurrensverkets generaldirektör att det inte finns några garantier för att man vid en försäljning av SBAB kommer att långsiktigt behålla den lågränteprofil som finns i dag.

Det är det som är problemet. Om SBAB köps upp av en av de stora bankerna kan inte regeringen och regeringspartierna på något sätt garantera att det kommer att finnas en sådan kraft kvar på bolånemarknaden som kommer att hålla nere räntenivån. Risken är snarare överhängande att man kommer att återgå till en oligopolmarknad med ett fåtal stora, dominerande aktörer. Man har inte ett mindre bolag som sätter en standard och håller räntorna på en låg nivå. Det var också vad Konkurrensverkets generaldirektör konstaterade. Det finns inga sådana garantier för att man behåller en långsiktig profil hos SBAB vid en utförsäljning.

Trots detta väljer man att sätta SBAB före ett bolag som SAS. Hans Rothenberg säger att vi kanske inte har fått alla papper på bordet ännu. Problemet är att vi inte har fått ett enda papper på bordet. Det finns över huvud taget inga papper om varför man har valt att prioritera på det här sättet. Detta är vår kritik mot underlaget. Det finns inga papper över huvud taget!

För prioriteringen av företag finns det över huvud taget inget underlag som vi har sett. Det tycker vi är en stor brist i hanteringen av frågan. Det visar också i vilken utsträckning detta har hastats igenom utan att man verkligen har funderat igenom vilka bolag som är lämpligast att sälja i ett första steg och vilka bolag som man kan vänta med. Det har hastats igenom på ett ganska oprofessionellt sätt. Det oroar oss mycket, för det ger inte en god grund för en försäljning som ger bästa möjliga valuta för skattebetalarna.

Anf. 29 HANS ROTHENBERG (m) replik:

Fru talman! Det här är frågor som lämpar sig väl för att ställas till statsrådet Odell när det blir repliktillfälle om en stund: Varför har regeringen valt att göra detta, och varför har man inte valt att inte göra det? Det verkar som om Per Bolund skulle vara beredd att – utan att det har gjorts någon analys, vilket regeringen säkert har gjort för de utförsäljningar man föreslår – också sälja ut SAS. Det vill regeringen inte göra i det här läget. Analysen har kommit så långt. Det finns inga papper som

vi i riksdagen har fått om att vi skulle kunna sälja SAS – inte ens ett papper att göra en papperssvala av.

Det finns inga garantier i en marknadsekonomi om att priser ska sjunka eller stiga eller om att räntor ska höjas eller sänkas. Det är marknadsekonomins själva grundmekanism. Däremot anser vi att det är fel att staten använder ett ägande och går in på en väl fungerande marknad för att styra. När man styr blir det goda det bästas fiende. Det är inte rimligt att man använder de muskler som staten har i form av riksgälden till att erbjuda fördelar som andra aktörer inte kan erbjuda. Det är i slutändan till men för kunden.

Vi har inga som helst garantier för att räntorna kommer att sjunka, lika lite som vi har garantier för att de inte kommer att stiga. Om statligt ägande skulle vara garantier för att hålla i gång marknaden borde Per Bolund och Miljöpartiet också vara starka anhängare av ökat statligt ägande på ett antal marknader: livsmedelsbranschen, bensinbranschen, textilbranschen med mera. Men mer om det kanske vi får ta i en annan debatt.

Anf. 30 KRISTIN ORETORP (c):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Som ersättare i riksdagen och näringsutskottet har jag under våren kastats rakt in i en process av stor dignitet. Det har varit mycket spännande och lärorikt. Jag har fått möjlighet att träffa representanter för olika myndigheter, företag och organisationer som alla har haft frågor eller synpunkter på den fortsatta försäljningsprocessen. Det har varit viktiga medskick, både till oss i näringsutskottet och till regeringen, som fortlöpande analyserar och skaffar sig nödvändig information inför det kommande arbetet.

För min del står det fullständigt klart att staten inte behöver driva företag och agera på i övrigt fullt konkurrensutsatta marknader om det inte finns starka och synnerliga skäl. Som man frågar får man ofta svar, och när man frågar människor om de tycker att staten ska tillverka sprit, hyra ut kontorslokaler eller sälja sms-tjänster får man oftast svaret att det naturligtvis inte är rimlig verksamhet för en stat. Enligt min mening finns det inga starka eller synnerliga skäl att staten ska vara fortsatt hel- eller delägare i de sex bolag vi nu diskuterar.

Fru talman! Oppositionen har gång efter annan frågat varför regeringen så snabbt vill ha ett bemyndigande från riksdagen att sälja dessa bolag. Borde man inte kunna vänta lite till?

Till att börja med kan vi konstatera att det redan nu finns ett bemyndigande när det gäller Telia Sonera, Nordea Bank och OMX. Det är ett bemyndigande som begärdes av den socialdemokratiska regeringen. En försäljning skulle alltså kunna inledas i morgon, förutsatt att köparen är beredd att betala med kontanter.

Jag vill också påminna om att alliansen redan i valrörelsen aviserade att vi avsåg att sälja de här företagen och att regeringen under hösten var öppen om att en proposition var på gång. Propositionen lades fram för riksdagen den 1 mars i år, och vi har alltså haft tre och en halv månad på oss att debattera, diskutera och inhämta kunskaper. Det har vi också gjort.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Att i det här läget ytterligare förlänga processen, när vi hela tiden har varit tydliga med avsikten, skulle vara respektlöst mot de aktuella företagen och framför allt mot de anställda. Att som anställd inte veta när ett planerat ägarbyte ska bli av är väldigt påfrestande. Det är först när man har en tidsplan och vet vem den nya ägaren blir som man har något att förhålla sig till.

Fru talman! Det är för mig synnerligen märkligt att det just vänsterkartellen som med näbbar och klor kämpar för att förlänga den påfrestningen för de anställda. Min förhoppning är att den fortsatta processen ska klaras av så fort det går – inte för regeringens skull utan för de företagsledningarna och anställda som i dag svävar i ovisshet om vilka förutsättningarna framöver kommer att vara. Det ska dock, naturligtvis, ske utan att man tullar på kvaliteten och grundligheten i beredningsarbetet.

I debatten har också förts fram att försäljningen är ideologiskt betingad, som om det skulle vara något negativt. Vi vet alla att Socialdemokraternas ideologiska stringens de senaste årtiondena har varit något suddig i kanterna, men för oss andra kommer det inte precis som ett chockbesked att den praktiska politiken bygger på ideologiska grundvärderingar. Och att alliansens syn på vad en stat bör och inte bör ägna sig åt skiljer sig från oppositionens är väl inte heller någon kioskvältare.

Det enda parti som jag tycker redovisar någon tydlighet i det här avseendet är Vänsterpartiet. De tycker att staten ska göra så mycket som möjligt, och de står för det. Det har jag stor respekt för. Miljöpartiet redovisar en nyanserad hållning och säger att man ska sälja vissa företag men inte andra. Hur man har kommit fram till det och vilken analys som ligger till grund för det har vi inte fått se.

Socialdemokraterna har en gång själva begärt och fått bemyndigande att sälja tre av bolagen, däribland Telia Sonera, som ju är den försäljning som många ställer sig mest tveksamma till. Men när nu en annan regering vill göra samma sak måste man tydligen ändå vara lite emot.

Fru talman! Jag har lärt mig mycket under den här processen. Det vi som beslutsfattare gör och säger bevakas ständigt av marknadens aktörer, och det påverkar hur marknaden agerar. Den öppenhet och långsamhet som präglar en demokratisk process fungerar väldigt illa när man har att göra med stora, börsnoterade företag. Konkurrenterna gnuggar händerna varje gång de får tillgång till information som kanske inte borde ha kommit ut eller när företagens fokus flyttas från deras affärsområde till att hantera vad den statliga storägaren gör. Den här processen har bara ytterligare stärkt mig i övertygelsen att staten ska bedriva affärsverksamhet på konkurrensutsatta marknader bara om det finns särskilda skäl.

Att hyra ut kontorslokaler, bedriva bankverksamhet, sälja telekom-tjänster eller tillverka sprit är knappast några av statens kärnverksamheter – och det, mina vänner, är vad den här debatten handlar om.

Anf. 31 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Låt mig ägna den här repliken framför allt åt Telia Sonera. Det är en fråga som engagerar väldigt många, och jag vet att den engagerar Centerpartiets väljare väldigt starkt. Den opinionsmätning vi fick ta del av i morse visar det som är mycket tydligt när man rör sig bland Centerpartiets sympatisörer: Man vill inte ha en stor utförsäljning

av statliga bolag. Jag tror att man är särskilt bekymrad över just Telia Sonera.

Det har att göra med infrastrukturen, nämligen det kopparnät som går till varje hushåll och som med den tekniska utvecklingen nu är bredbandsnätet, särskilt utanför storstäderna. Det är i själva verket den enda möjligheten för väldigt många hushåll utanför storstäderna att få bredband.

Det är därför det har varit så viktigt för Socialdemokraterna att säga att vi är långsiktiga ägare i Telia Sonera. Det är bra att vi kan klara ut det. Jag var näringsminister och fick väldigt ofta frågan och svarade så varje gång, alltså att vi har ett mandat att göra strukturförändringar men att vi är långsiktiga ägare i Telia Sonera.

Nu vill Centerpartiet sälja ut Telia Sonera utan att frågan om kopparnätet och bredbandstillgången runt om i hela landet är löst. Det är till och med så att en utredning kom häromdagen med förslag på hur man skulle kunna göra. Men då har Centerpartiet redan bestämt sig för att det ska säljas.

Jag vill ställa följande frågor: Var Centerpartiet med på att sälja 8 procent av Telia Sonera nu i våras till reapris? Accepterar Centerpartiet att frågan om kopparnätet inte är löst innan man säljer? Vill Centerpartiet att kopparnätet bryts ut i ett särskilt bolag ägt av staten? Det är sådana frågor som Centerns väljare funderar på. För dem handlar det om att hela Sverige ska leva och om bredbandstillgången för alla, det som ibland gick under namnet digital allemansrätt.

Anf. 32 KRISTIN ORETORP (c) replik:

Fru talman! Vi ligger alla i den säng som Thomas Östros och hans kamrater har bäddat.

Börsintroduktionen av Telia AB, då man började sälja ut delar av Telia, föregicks av ett betänkande från näringsutskottet där själva börsintroduktionen tas upp på mindre än en sida. Det var den analys som man gjorde då. Det kanske hade varit lämpligt att vid detta tillfälle skilja ut accessnätet och kanske helt och hållet behålla det i statlig ägo. Nu gjorde man inte det därför att man uppenbarligen inte hade analyserat på vilket sätt denna försäljning skulle gå till. Och det är beklagligt. Det kanske hade varit bra att behålla det och att det kanske hade legat i en statlig myndighet, till exempel Banverket. Nu har vi inte den situationen, utan nu får vi förhålla oss till den situation som vi har i dag.

Det är uppenbart och tydligt att den marknad som vi har haft när det gäller teletjänsterna inte har fungerat. Konkurrensen har inte fungerat med staten som ägare. Som Karin Pilsäter tidigare har sagt har det berott på att Thomas Östros har varit mer intresserad av att äga Telia och att bedriva telekomtjänster än att se till att konkurrensen fungerar på den här marknaden. Thomas Östros har inte gett något uppdrag till PTS att utreda huruvida man ska kunna säkra konkurrensen på telemarknaden. Det har den nuvarande regeringen gjort. Man har också från regeringens sida sagt att Telia inte kommer att säljas och att huvudägarskapet i Telia inte kommer att avslutas förrän vi vet att accessnätet är säkrat och att konkurrensen på telemarknaden är säkrad. Och den frågan ska avgöras innan man går vidare till försäljning.

Det finns redan i dag ett bemyndigande. Vi begär inte någon förändring i detta bemyndigande när det gäller möjligheten att sälja. Det som vi

Prot. 2006/07:130

20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

begär en förändring av är i fråga om vilka medel som vi ska kunna ta som betalning för företaget. Bemyndigandet att sälja Telia finns redan. Det har begärts av dig och dina kamrater, Thomas Östros.

Anf. 33 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Det var en fråga som var uppe till diskussion under hela den förra mandatperioden. Och jag som näringsminister kunde varje gång säga att det för staten och för den socialdemokratiska regeringen var väldigt viktigt att staten långsiktigt är kvar som huvudägare i Telia Sonera. Det var ett väldigt tydligt besked. Och då hade vi också kontrollen över infrastrukturen.

Detta trodde jag var också Centerpartiets uppfattning. Men det som har skett är att Centerpartiet redan under våren har accepterat en stor utförsäljning på 8 procent och nu tycker att man ska sälja ut Telia Sonera. Då försvinner kontrollen över den viktiga infrastrukturen.

Det är klart att om man äger 45 procent kan man knoppa av infrastrukturen i ett eget bolag och se till att staten är majoritetsägare i detta bolag. Det tror jag att Centerpartiets väljare skulle uppskatta väldigt mycket. Då får man nämligen verktyget för bredband ut till hushållen även i de mer glesbefolkade delarna av Sverige. Men om man har bestämt sig ideologiskt för att det måste säljas och säljas snabbt, då avhänder man sig detta. Och det är ett faktum.

Därför vill jag fråga Centerpartiet: Tyckte ni att det var bra att man under våren sålde ut 8 procent av statens ägande i Telia Sonera och därmed minskade möjligheterna till att staten har kontrollen över infrastrukturen och kopparnäten? Tycker ni att det är rimligt att utredningen om kopparnätets framtid kom efter att näringsutskottet hade fattat sitt beslut? Vill Centerpartiet, och detta är viktigt, att kopparnätet nu bryts ut i ett särskilt bolag ägt av staten för att man ska garantera infrastrukturen och bredbandstillgången runt om i landet? Jag är övertygad om att Centerpartiets väljare är mycket intresserade av denna fråga.

Anf. 34 KRISTIN ORETORP (c) replik:

Fru talman! Thomas Östros tycker att det är viktigt att man har kontrollen över infrastrukturen. En sådan kontroll måste ha en funktion, och den måste vara att säkra en konkurrens på marknaden. Genom ägandet i Telia har vi inte kunnat säkra en konkurrens på marknaden. Det är nämligen så att konkurrensen kontrolleras av de regler som sätts av riksdag och regering och som PTS sedan har att förhålla sig till. Det är det som styr hur konkurrensen på marknaden ser ut. Det är det som är själva kontrollen över infrastrukturen.

Det är uppenbart att Thomas Östros under de senaste åren varken har försökt att byta telefonleverantör eller Internetleverantör. Det har jag gjort, kan jag säga, och det är ingen lätt match. Det tar flera månader innan man kan få sin nya telefon inkopplad. Och det är ett spännande förfarande.

Den utredning som PTS har kommit med gjordes på uppdrag av regeringen. Det var också en följd av att PTS har tittat på hur bredbandsutbyggnaden ser ut just nu. Det är det uppdrag som man har fått av regeringen.

Hur man ska separera och reglera måste naturligtvis utredas vidare. PTS förslag är att man ska använda sig av en funktionell separation. Detta måste man utreda vidare och titta på. Det är det förslag som PTS har lagt fram och som vi naturligtvis ska förhålla oss till.

Det som är viktigast är att riksdag och regering ser till att skapa regleringar som gör att marknaden kan fungera på ett bra sätt, så att konkurrenter och kunder inte hamnar i kläm. Det har Thomas Östros inte klarat av. Och den nuvarande regeringen har lovat att detta ska vara klart innan vi går vidare med en försäljning. I dag beslutar vi om ett bemyndigande. Vi ska inte sälja Telia i morgon, Thomas Östros.

Anf. 35 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Till Kristin Oretorp vill jag säga att det är respektlöst mot anställda att förlänga processen. Men det är också respektlöst mot riksdagen att det inte finns ett underlag som man kan fatta beslut om. Jag har noterat att ni tycker att det underlag som finns är tillräckligt för att man ska kunna gå till beslut. Ni viftar alltså undan Riksrevisionens kritik mot hela denna process och tycker att den inte är något värd. Jag tycker att det är lite märkligt att ni bara viftar undan den kritik som har framförts från Riksrevisionen.

Att man säger att det skulle vara Vänsterpartiets uppfattning att staten ska äga så mycket som möjligt var verkligen att ta ut svängarna ganska rejält, måste jag säga. Vad vi säger är att det ska finnas ett syfte med ägandet, annars ska staten inte äga. Det är också viktigt att staten har en kontroll över viktig infrastruktur som telenätet, elen och även LKAB. Vi kommer aldrig att tumma på att det ska säljas ut. Det är också viktigt att staten har ett stort skogsinnehav som komplement till de privata skogsägarna. Är ni från Centerpartiet beredda att sälja ut Sveaskog som är så betydelsefullt framför allt för köpsågverken som inte har egen skog utan som köper väldigt mycket från Sveaskog? Och vilka är de särskilda skäl som ni säger måste finnas för att staten ska äga? Det är dessa särskilda skäl som jag saknar här. Vilka är dessa skäl?

Anf. 36 KRISTIN ORETORP (c) replik:

Fru talman! Kent Persson tar upp många aspekter i sin replik. Till att börja med kan jag säga att vi i dag debatterar de sex bolag som finns med i detta betänkande och i denna proposition från regeringen. Vi diskuterar inte LKAB, och vi diskuterar inte Sveaskog. Den debatten får vi ta vid ett senare tillfälle.

Regeringen kommer nu att göra en genomgång av alla de bolag som staten äger.

Vad man kommer fram till där finns det möjlighet att titta på senare. I dag kan jag inte säga om vi ska sälja Sveaskog eller inte. Du tycker att underlaget är bristfälligt när det gäller de här sex bolagen. Tycker du då att jag ska uttala mig om ett bolag vars försäljning vi över huvud taget inte har berett? Det om något tycker jag är respektlöst både mot väljare och mot riksdagen.

Riksrevisionens kritik handlar om det underlag som vi fick i regeringens proposition. Det är det enda de har uttalat sig om.

I dag fattar vi beslut med ett annat underlag. Det är ett ganska tjockt betänkande från näringsutskottet. Precis som Karin Pilsäter har gått ige-

nom har vi haft utfrågningar, och olika utskott har yttrat sig. Vi har haft besök av olika organisationer, vi har haft besök av Riksrevisionen och vi har fått mycket information och kunskap inför beslutet. Jag vill åter hålla underlaget för börsintroduktionen av Telia i min hand. Det var ett helt annat underlag. Jag vill hävda att riksdagen i dag har ett mycket bra underlag att fatta beslut utifrån.

Kent Persson kommer in på att det måste finnas ett syfte med ägandet. Ja, det är precis det jag säger. Det är skönt att Kent Persson delar min åsikt i den frågan. Det måste finnas ett syfte med att staten ska äga bolag. Vi tycker inte att det syftet finns när de här sex bolagen.

Anf. 37 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Kristin Oretorp vidgade diskussionen till att gälla ägandet i största allmänhet. Hon påstod att Vänsterpartiet vill äga så mycket som möjligt. Det är inte en riktigt korrekt historieberskrivning. Hon säger också att börsbolag styrda av staten fungerar illa. Det är en trög process. Men det är precis tvärtom. Staten har visat sig kunna hantera och få en god avkastning i de här företagen, med ett samhällsansvar. De senaste fem åren, mellan 2002 och 2006, har dessa börsnoterade statens bolag haft en utdelning på 75 miljarder kronor. 75 miljarder! Det visar väl om något att de här bolagen är välskötta och välhanterade. Jag tycker att det är nästan oförskämt av Kristin Oretorp mot styrelsen att säga att det styrs dåligt av staten.

Vilka är skälen för att vi ska sälja ut dem? Kommer konkurrensen att förbättras på bolånemarknaden om en konkurrent köper upp SBAB? Det är sådana analyser som saknas. Sådana finns inte med i det betänkande som du höll upp nyss. Jag kan dela uppfattningen att propositionen på 9–16 sidor i sig är fullständigt undermålig och att utskottets arbete åtminstone i den delen har gjort att det blivit något bättre. Men analyserna saknas fortfarande.

Anf. 38 KRISTIN ORETORP (c) replik:

Fru talman! Kent Persson säger att vi har lyckats kombinera ägandet med ett samhällsansvar. Det visas av att de här företagen har gått med en stor vinst. Jag vet inte om han tycker att samhällsansvaret verkligen har tagits när det gäller konkurrensen på telemarknaden. Är samhällsansvaret att företagen ska gå med så stor vinst om möjligt? Jag tycker att samhällsansvar är mycket bredare.

När jag säger att det inte passar med en demokratisk process att äga stora börsnoterade företag handlar det inte om att man har en inkompetent företagsledare. Det handlar om att den information som finns i de här företagen är mycket känslig för att komma ut på marknaden. Det kanske inte passar så bra i en process som präglas av öppenhet och långsamhet. Vi har i dag till exempel fått höra att man skulle vilja ha preciserade de komplikationer som gör att vissa företag väljs bort. Vi har i utskottet kunnat ställa de frågorna till statsrådet Odell och där fått svar på frågor som inte kan redovisas här i kammaren för att det allvarligt skulle skada olika företag. Det måste man ha respekt för. Information som rör de här företagens allra innersta verksamhet kan inte debatteras hur som helst i kammaren och därmed offentliggöras. På det viset passar det väldigt illa

att driva börsnoterade företag samtidigt som man ska försöka ha en demokratisk process.

Kent Persson frågar om försäljningen av SBAB kommer att öka konkurrensen på bolånemarknaden. Man kan undra om konkurrensen på bolånemarknaden kommer att försämrats av att vi säljer SBAB. Det hänger naturligtvis på vem som köper SBAB. Det är inte det vi beslutar om här i dag, utan det kommer regeringen att arbeta vidare med. Jag har fullt förtroende för att regeringen kommer att se till att konkurrensen på bolånemarknaden kommer att upprätthållas.

Anf. 39 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Först vill jag beklaga att jag kom sent till den här debatten och därmed missade en del av de första anförandena. Det beror på att jag deltog i regeringssammanträdet som midsommarveckan var förlagt till i dag, onsdag, i stället för på torsdag.

Som riksdagsledamöter har ni alla ett mandat av väljarna som kanske ibland kan vara lite svårt att tolka, vad vet jag. Så tycker jag inte fallet är i dag när vi debatterar det här ärendet. När det gäller det bemyndigande som ni efter debatten har att ta ställning till har svenska folket, alltså våra uppdragsgivare, sagt sitt klart och tydligt. I fjolårets valrörelse var statens försäljning av aktier i sju namngivna företag ett ämne som var uppe. Det var en av de frågor som debatterades i valrörelsen och som väljarna hade att ta ställning till.

Den nytilträdde regeringen beskrev i budgetpropositionen för 2007 översiktligt hur man avsåg att förvalta det här mandatet under perioden fram till nästa val. Det har vi sedermera förtydligat ytterligare dels i samband med att ansvaret för försäljningarna överfördes på mitt ansvarsområde, dels genom den nu föreliggande propositionen.

Vi var tydliga med att vi avsåg att minska statens ägande i de nämnda bolag som har debatterats här i dag, med ett betydelsefullt undantag, nämligen SAS som har strukits från listan. I budgetpropositionen beräknades försäljningsinkomsterna uppgå till 50 miljarder kronor per år under perioden 2007–2009. Ambitionen har sedan i vårpropositionen höjts. Vi hoppas kunna sälja för totalt ungefär 200 miljarder kronor under innevarande mandatperiod.

Försäljningsmandatet i den här propositionen innebär att om hela innehavet avyttras under perioden kan intäkterna för folkhushållet bli betydligt större än så. 50 miljarder per år kan vi jämföra med de 15 miljarder per år som den förra socialdemokratiska regeringen sade sig vilja sälja och som man budgeterade för under tio års tid. Jag vet inte i vilket syfte man gjorde det. Man hade kanske inte några avsikter, men man gjorde det. Det räknades in i tabellverket och fanns med hela tiden – spännande.

I budgetpropositionen för 2006, fru talman, angav den socialdemokratiska regeringen motiv till varför man ville minska det statliga ägandet: På en väl fungerande marknad saknas det skäl för staten att agera som producent. Staten kan i de fallen ha en viktig roll i lagstiftningen och tillsynen över lagen.

Det här, fru talman, och jag vänder mig till Thomas Östros, stod alltså i budgetpropositionen 2005/06 s. 66. Motivtexten är i princip densamma som vi skriver i propositionen. Jag tycker att det är beklagligt att Social-

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

demokraterna inte har förmått att hålla fast vid den här linjen utan nu växlat spår till vad som tidvis tett sig som ren skräckpropaganda mot de planerade försäljningarna.

På våra tillkännagivanden som vi har gjort i olika sammanhang har följt en mycket intensiv debatt, inte minst i den här kammaren. Dagens debatt är sannerligen inte något undantag. Många har med förundran kunnat lyssna till de tirader som oppositionen har riktat mot regeringen i allmänhet och mig i synnerhet. Det tillhör mitt jobb att ta det och debattera detta. Det är en spännande uppgift.

I går, fru talman, gick den socialdemokratiska partisekreteraren och tre andra före detta statsråd ut på DN Debatt med kravet att grundlags-skydda statens egendom, inklusive de företag som de själva har begärt bemyndigande av denna kammare, och fått det, att sälja. Spännande personligheter vi har att göra med!

Här är det alltså så att man avvisar försäljningen bland annat med hänvisning till riksrevisor Lennart Grufberg som kritiserat regeringen för att inte ha inhämtat synpunkter från myndigheter med expertkunskap.

Regeringen anser för sin del att beredningen av propositionen står i överensstämmelse med regeringsformen och dess krav och att den också uppfyller de övriga krav på dokumentation med mera som man kan ställa på beredningen av den här typen av proposition.

När man läser Riksrevisionens rapport får man intrycket att den i huvudsak tycks bygga på att man har missförstått våra avsikter vad gäller genomgången av skäl för och emot de återstående företagen. Jag har tidigare beklagat om skrivningarna i budgetpropositionen har gett Riksrevisionen en otydlig bild av regeringens avsikter beträffande de nu aktuella försäljningarna. Frågan har aldrig gällt *om* utan *hur* dessa ska säljas.

I det här sammanhanget kan det också vara på sin plats att påminna kammarens ledamöter om att Socialdemokraterna under hela sin långa regeringsperiod har bundit upp hundratals miljarder kronor av skattebetalarnas pengar, för närvarande mer än 700 miljarder, i statliga eller delstatliga företag utan att vare sig riksdagen eller skattebetalarna har fått något underlag i fråga om varför man gör på detta vis.

Vi anser i motsats till Socialdemokraterna och deras bundsförvanter att staten i stället ska ägna sig åt att skapa trygghet och välfärd för medborgarna. Det tillhör inte statens kärnuppgifter att tillverka brännvin eller att hyra ut affärslokaler. Det kan privata företag sköta minst lika bra.

Det är också vår övertygelse, för övrigt väl dokumenterad, att de nu aktuella företagen kommer att få bättre utvecklingsmöjligheter sedan staten – det gäller vare sig det är Thomas Östros eller jag som har ansvaret – har avstått från sitt ägarinflytande. Det kan däremot vara på sin plats, tycker jag, att klarlägga att vi vid varje försäljning kommer att försäkra oss om att de som köper statens företag också kommer att fullgöra sina förpliktelser som ägare mot andra finansiärer, mot myndigheter och mot de anställda i företaget.

Som jag var inne på har den socialdemokratiska regeringen redan begärt och fått riksdagens bemyndigande att sälja hela innehavet i de tre noterade bolag som nu är aktuella, nämligen Telia Sonera, Nordea och OMX.

Skälet, fru talman, till att vi ändå har begärt ett förnyat bemyndigande för de här företagen är att vi vill ha utrymme för att som likvid, vid sidan

av kontanter, också kunna ta emot andra värdepapper, för att kunna göra strukturaffärer. Thomas Östros efterlyste en sådan möjlighet när det gällde Telia Sonera till exempel. Den får han om man bifaller propositionen och majoritetens förslag i betänkandet.

Ett exempel där det här kan bli aktuellt är ju den föreslagna affären mellan amerikanska Nasdaq och OMX, där staten äger knappt 6,7 procent. Den affären visar också, fru talman, att den konsekvensutredning som görs inför varje försäljning knappast kan ske innan man har en någorlunda klar uppfattning om vilka handlingsalternativ som till exempel OMX ägare, inklusive staten, står inför.

Nu finns ett förslag på bordet, vilket kommer att prövas väldigt grundligt av regeringen innan regeringen slutligen tar ställning till om vi kan acceptera budet.

Fru talman! Vi har också begärt bemyndigande att få avyttra aktierna i helägda SBAB, Vin & Sprit och Vasakronan. Vi har ganska ingående tidigare diskuterat de två förstnämnda företagen och motiven till att de, med riksdagens godkännande, kommer att vara till salu. Men varför vill vi sälja Vasakronan som väl hyr ut lokaler till statliga myndigheter? undrar någon.

Ja, så var det förvisso tidigare. Vi kan gå tillbaka till 1993 när Vasakronan bildades. Då hade man enbart statliga kunder och en verksamhet på ungefär 190 orter runt om i landet. I dag är verksamheten koncentrerad till storstadsregioner, och man har enbart 35 procent statliga kunder. Övriga är privata. Bland dem finns SEB, Sony Ericsson och Hennes & Mauritz, för att nämna några.

I dag hyr polisen och Domstolsverket inte längre i första hand av statliga Vasakronan utan av en lång rad andra privata företag. Polishuset och häktet i Uppsala, din hemstad, Thomas Östros, ägs av Royal Bank of Scotland. Vad sägs om det? Domstolsverket hyr lokaler och säkerhetssal i Stockholm av Fabege och samma Royal Bank of Scotland.

Vi kommer att se över om några enskilda fastigheter kommer att behöva lösgöras från Vasakronan och behållas i statlig ägo. Det arbetet pågår. Men jag vill samtidigt påminna om att kravet på byggnadsminnesmärkta fastigheter är lika, oberoende av om de är i privat eller statlig ägo.

Har det funnits motiv för statligt ägande på den kommersiella fastighetsmarknaden så saknas dessa definitivt i dag. Jag anser att skattebetalarna vore betjänta av att det ganska betydande värde som ligger i det statliga företaget kan förvaltas minst lika framgångsrikt i andra händer medan staten då får utrymme för investeringar inom sitt egentliga ansvarsområde.

Pengarna går då tills vidare till att minska statsskulden, vilket lättar räntebördan på staten och skapar utrymme för investeringar i infrastruktur och i annan välfärd och naturligtvis också för forskning.

Nu finns det många som hävdar att staten av något slags företagsekonomiska skäl bör behålla innehaven för att nyttiggöra sig de utdelningar som i år har varit exceptionellt höga – det har varit extrema vinster och väldigt låga räntor. Vi delar inte den uppfattningen, även om vi har helt andra motiv när det gäller varför staten inte bör äga företag på fungerande konkurrensutsatta marknader.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Jag menar att om företag kan utvecklas bättre i andras händer än statens kommer också statens intäkter från de här företagen att öka, helt enkelt till följd av att skatteintäkterna ökar snabbare än de annars skulle ha gjort.

Enbart bolagsskatten, fru talman, gör ju i praktiken staten till 28-procentig ägare av företagen även sedan man har sålt dem.

Vår uppgift är att skapa goda betingelser för företag att verka och växa i vårt land. Det är den uppgiften som den här regeringen tar på blodigt allvar.

Anf. 40 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! Mats Odell och jag har debatterat frågan om utförsäljning av vissa statliga företag vid några tillfällen tidigare.

Hela tiden återkommer ni till det valmanifest som ni gick till val med och att det klart och tydligt finns uttalat att det här ska säljas, de utpekade bolagen.

Det må så vara att ni har fått mandat av väljarna att styra landet. Men vi kan också avläsa resultatet i dagens opinionsundersökning, vad svenska folket tycker om planerna på att sälja ut de statliga företagen.

Den här kopplingen finns ju inte när det gäller ert regeringsinnehav och det mandat som ni säger att ni har fått. Tydligen har det svenska folket en annan uppfattning i den delen.

Jag tänker inte ta upp de frågor som jag har ställt tidigare, utan jag vill i stället lite grann diskutera statsskulden och tankarna på att amortera av statsskulden med de här intäkterna.

Vi är ju medvetna om de behov som finns i samhället i dag, inte minst när det gäller infrastrukturinvesteringar. Det är investeringar som är oerhört viktiga för att näringslivet ska ges möjligheter att utvecklas positivt.

Vägar behöver förbättras för att timret ska komma från skogarna till sågverken. Järnvägarna behöver förbättras för att arbetskraft ska kunna transporteras till de platser där arbetstillfällena finns. Det saknas alltså miljarder i underhåll när det gäller investeringar inom infrastrukturen.

Varför inte använda de här pengarna till produktiva investeringar som skapar sysselsättning, som skapar mervärde och som skapar ytterligare ekonomisk tillväxt i stället för att bara amortera av på statsskulden?

Anf. 41 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Först ska jag ta upp frågan om vad vi sade i valrörelsen. Vi i allianspartierna har haft gemensamma reservationer under hela 2000-talet. Vi hade under 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 och 2006 gemensamma reservationer i såväl finansutskottet som näringsutskottet där vi beskrev vår avsikt att sälja de här bolagen. Vi gav motiv för detta.

Under valrörelsen hade vi också en gemensam budgetmotion. Där hade vi sju bolag som vi lade fram. Det debatterades här i kammaren. Vi lade fram en rapport våren 2006 som arbetsgruppen Tillväxtregion Sverige lade fram där vi beskrev varför och vilka bolag det gällde. I Bankerydsöverenskommelsen presenterades dessa sju bolag, och i det Norrlandspaket som partiledarna tog fram fanns dessa bolag med. Där gjordes också klart att Vattenfall och LKAB icke var aktuella att röra.

I dag har vi en statsskuld på 121 679 kronor per person, från den minsta nyfödda till den äldsta medborgaren. Om vi genomför vårt program kommer den att minska till 86 964 kronor. Om vi inte gör det har vi kvar en skuld på 108 507 kronor. Det kanske inte Kent Persson tycker spelar någon roll, men faktum är att de statsfinansiella effekterna av det vi frigör är en oerhört viktig komponent.

Ungefär 11 miljarder kronor minskar räntekostnaderna om vi säljer och amorterar de här bolagen som är värda 250 miljoner till dagens statslåneränta. Den har för övrigt gått upp från den förra kalkylen till dagens 4,41 procent. 11 miljarder, Kent Persson, per år frigörs när det här har genomförts. De kan användas till infrastrukturinvesteringar. De kan användas till en mängd andra saker. I dag är det bundet i produktion av vodka och uthyrning av kontorslokaler.

Anf. 42 KENT PERSSON (v) replik:

Fru talman! De 11 miljarderna ska man ställa i relation till de 16–17 miljarder som beräknas ge intäkter av de här sex bolagen bara under det här året. Det finns ett glapp däremellan. Det här är värt betydligt mycket mer, och intäkterna är betydligt större.

De 11 miljarder som ni säger att ni vill använda till infrastruktursatsningar räcker ju inte på långa vägar till det som måste till för att industrin ska ges möjligheter att kunna växa här i Sverige. Det behövs utbyggd järnvägskapacitet, inte bara i Stockholmsområdet utan även vid västkusten. Botniabanan behöver också byggas för att vi ska klara av den ekonomiska utveckling som behövs för att företagen ska kunna överleva. Annars är risken stor att företagen väljer att förlägga verksamheten någon annanstans.

Det är lite märkligt att man hänvisar till de budgetmotioner som har väckts och de motiv och reservationer som tidigare har lagts fram. De innehåller ju inga analyser. Man väger för- och nackdelar, men det är knappast det man ställer som krav på en bra analys.

Man hänvisar till Bankerydsöverenskommelsen. Jag cyklade förbi där häromnatten under Vätternrundan. Jag såg inte ett spår av någon överenskommelse, att det satt några effekter där. Utan det var väl en snabb resa därigenom. Varför inte använda en större andel av just de tänkta intäkterna till att göra de nödvändiga investeringar som behöver göras för att vi ytterligare ska kunna få till stånd en ekonomisk utveckling för företagen?

Anf. 43 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Jag märker att Kent Persson är ute och cyklar på flera områden. Det är spännande. Han märkte inte av Bankerydsöverenskommelsen. Det är ju den budget som vi har antagit. Det var stommen till den budget som kom in i budgetpropositionen för 2007, som togs fram och som presenterades redan i Bankeryd. Om han inte har märkt det är det att beklaga.

Varför säljer vi? Det finns fyra skäl. För det första är det för att renodla statens roll. Staten ska sätta spelreglerna. Staten ska vara domare, inte spelare samtidigt.

Det andra är att vi tror att det är bättre för företagen att få nya privata ägare. Det visar sig. OECD pekar på en mängd fakta runt detta. Vi har en

mängd fall vi kan peka på, bolag som British Telecom och British Airways för att ta två konkursfärdiga bolag som med nya ägare har kunnat blomstra och fungera.

Det tredje är att vi tror att det är bra för folkhushållet, helt enkelt för att det ger en bättre dynamik i ekonomins funktionssätt. Det är bra att staten drar sig tillbaka.

Det fjärde är att vi inte vill binda 700 miljarder kronor i produktion av varor och tjänster som andra likaväl kan göra. Vi får ändå 28 procent av den vinst som de gör. Vi vill i stället ta de gemensamma resurserna och investera dem där de gör samhällsnytta som ingen privat investerare gör.

Det är den stora skillnaden, Kent Persson. Jag förstår inte att ni i Vänsterpartiet är så fixerade vid att driva företag och att ni inte i stället vill ta pengarna och satsa dem där de gör samhällsnytta. Förklara det för mig!

Anf. 44 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Jag återvänder till frågan om beslutsunderlaget. De här debatterna får lite tendens till att bli skuggboxning, eftersom vi inte får några som helst svar på hur man har gjort urvalet av bolagen. Då är det svårt att föra en relevant debatt. Så jag skulle gärna vilja ha lite svar från ministern.

Mats Odell hänvisar till att Riksrevisionen har haft kritik, men har gått bara in på delar av den kritik som Riksrevisionen har haft mot beslutsunderlaget. De kritiserar också att det inte finns någon analys av varför just de bolag som nu är uppe till försäljning har valts ut. Vi har också ställt den frågan i näringsutskottet flera gånger till ministern men har inte fått några relevanta svar. Vi har begärt ut underlaget skriftligt för vart och ett av de bolagen, vilket inte har kommit.

Problemet för oss är att det enda som vi har att ta ställning till nu är just de här sex bolagen och inga andra som nu är uppe till försäljning. Det gör att man får anta att det finns en prioritering här som regeringen har gjort. Man har prioriterat att sälja ut Telia innan man hade någon aning om hur man skulle hantera den del av Telia som faktiskt är ett monopol. Man har valt att sälja ut SBAB som enligt alla bedömare har medverkat till att sänka räntorna på bolånemarknaden. Vi fick svar från Konkurrensverkets generaldirektör att man inte kan få några garantier för att de vid en utförsäljning kommer att fortsätta att ha den profilen.

Man får utgå från att det är viktigare av ideologiska skäl att minska konkurrensen på bolånemarknaden än att till exempel sälja SAS som är ett flygbolag vilket som helst som inte har några samhällsuppdrag eller någon infrastruktur. Mats Odell säger att staten ska vara domare och inte spelare. Svara då på frågan: Varför ska man vara spelare när det gäller flygmarknaden? Det är det som regeringen går till beslut på här. Man ska fortsätta att spela och vara domare samtidigt när det gäller flygverksamhet.

Det kan verka som att vi bara grälar här, men det är viktigt att få svar på frågan kring analysen. Om det är en rent ideologisk analys som ligger till bas och inte några analyser av marknaden är det en betydligt större risk att regeringen kommer att göra en dålig affär när det gäller försäljningarna.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

Anf. 45 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Per Bolund har själv här gjort en analys av vilka bolag som bör säljas och vilka som kan behållas. Det är väl gott och väl. Vi har olika uppfattningar om ett bolag. Jag noterar att den enda reservation som Per Bolund stöder är den där man också ska sälja SAS. Jag kan inte uppfatta beslutsunderlaget annat än att han egentligen instämmer i det övriga.

Låt mig säga när det gäller SAS att vi inte ska vara långsiktiga spelare på flygmarknaden. Men här finns ett antal konsortialavtal. Vi har en skandinavisk luftfartspolitik och andra faktorer som gör att det inte är lämpligt att nu sälja detta bolag. Det innebär inte att staten ska fortsätta att vara långsiktig ägare. Tvärtom är vår uppfattning att SAS bör få privata ägare framöver. Vi tror att det är bäst för bolaget. Vi tror att det är bäst för utvecklingen också på den skandinaviska luftfartsmarknaden.

SBAB har spelat en väldigt viktig roll. Konkurrenten har hårdnat. Det har tillkommit ytterligare nya konkurrenter. Jag tog i morse fram hur bolåneräntorna ser ut för villor: SBAB 4,22 procent, SCB 4,10 procent, Handelsbankens Stadshypotek 4,15 procent, Swedbank Bolån Direkt 4,13 procent. Det är en stenhård konkurrens, Per Bolund. SBAB är inte längre marknadsledande. Man har en för liten portfölj av tjänster. Man behöver hitta en samarbetspartner. Vi tror att detta är bra för bolaget. Den uppfattningen delar också ledningen av SBAB.

Telia kommer inte att förändras när det gäller huvudägarskapet förrän alla frågor om accessnätet och de försvarspolitiska dimensionerna har retts ut och vi har fått en lagstiftning på plats som garanterar ett likvärdigt tillträde till accessnätet och en säker hantering av försvarsdimensionerna.

Anf. 46 PER BOLUND (mp) replik:

Fru talman! Att hänvisa till Miljöpartiets reservationer känns som ett ganska lågt argument. Jag sade väldigt tydligt i början att jag står bakom samtliga reservationer, men jag valde att hänvisa bara till en av dem. Det är ju lite av kutym i riksdagen att inte belasta voteringsförfarandet med onödiga reservationer.

Mats Odell säger här att staten inte ska vara ägare av SAS fortsättningsvis, men det har vi inte sett några som helst bevis på. Det vi har att ta ställning till här är en försäljning av sex bolag. Där finns SAS inte med. I stället har man valt att sälja ut andra bolag. Man har alltså prioriterat bort SAS och prioriterat upp andra bolag som uppenbarligen är viktigare att sälja, och det är den frågan som vi vill ha svar på. Varför har ni gjort den prioriteringen? Det får vi inga svar på.

Mats Odell säger att även vi har gjort en prioritering av några bolag, men jag anser att regeringen har ett betydligt större ansvar, med alla de resurser man sitter på, att presentera ett relevant beslutsunderlag än vad ett oppositionsparti har.

Jag har i den här debatten tagit upp flera av de aspekter som ligger till grund för vår prioritering. När det gäller Telia tycker vi till exempel att man måste ta bort monopoldelarna innan man går till beslut i frågan. Jag tycker att man ska prioritera ned SBAB eftersom de både enligt ministern och enligt mig haft en väldigt viktig funktion. Varken ministern eller jag kan svara på vilken effekt det får att sälja ut SBAB. Han hänvisar till aktievärderingen just i dag, men det är med SBAB som en spelare.

Om man säljer ut och någon av de stora bankerna köper upp SBAB kan ingen garantera vilken inriktning SBAB kommer att ha i framtiden. Konkurrenten kan mycket väl komma att minska, och då kommer de noteringar som Mats Odell hänvisar till att vara ett minne blott. Det kan mycket väl bli helt andra siffror än dem Mats Odell nu redovisar.

Problemet är att vi inte får några svar på frågan om prioriteringen mellan bolagen. Vi får ett alldeles för dåligt beslutsunderlag från en regering som sitter med väldiga resurser och som skulle kunna göra det om man inte hade så otroligt bråttom att genomföra dessa försäljningar på rent ideologisk grund. Det är vad man kan sluta sig till.

Anf. 47 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! När det gäller SAS har vi varit väldigt tydliga med att bolaget inte är färdigt att föra in i en försäljningsfas. Vi vill analysera det vidare och reda ut ett antal frågor. Vi vill inte skada bolaget ytterligare utan i stället se till att det kan utvecklas på bästa möjliga sätt.

När det gäller analysen av de olika bolagen var jag i mitt inledningsanförande inne på att det hade varit omöjligt att för varje bolag analysera konsekvenserna av antingen en börsintroduktion om vi hade fått ett bud, exempelvis som gäller OMX. Hur det kunde ha sett ut om vi i stället hade ha sålt våra aktier över börsen är en helt annan analys. Nu har vi ett bud från Nasdaq. Det har funnits andra som har sagt att de kanske vill köpa, till exempel Dubaibörsen och flera andra.

Det går inte att analysera alla dessa och lägga in i propositionen. Det enda rimliga är att göra det vi nu gör, nämligen att arbeta metodiskt och systematiskt med en målbild för varje bolag. Vad tror vi är bäst för detta bolag? Vad är bäst för de svenska folkhushållen? Vad är bäst för utvecklingen av vår ekonomi på bankmarknaden och på telekommarknaden? Därefter presenterar man ett förslag.

Kanske är det en strukturaffär, Thomas Östros. Men då måste ni ju bifalla propositionen, annars kan vi bara ta emot kontanter.

Denna analys kommer att göras för varje bolag och kommer därefter att ligga till grund för det beslut som regeringen tar och som vi kommer att kommunicera med denna kammare.

Anf. 48 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Det är festligt att lyssna på Odell. Han nämner mitt ringa namn oftare än skälen till varför han vill sälja statliga bolag. Vad säger han nu? Med blossande kinder säger statsrådet: Frågan har aldrig gällt *om* utan *hur* vi ska sälja. Det är precis detta som har varit vår kritik från

allra första början. Frågan har aldrig gällt *om*. Det är denna ideologiskt brinnande övertygelse, formad någon gång under 1970-talets ungdomsförbundsår, som gör att det nu minsann ska säljas medan det finns tid. Då får man en process under all kritik, som nu under våren. Det har varit chefsavhopp på Näringsdepartementet. Vi har fått en proposition på bara nio sidor utan de konsekvensanalyser som har lovats. Riksdagen får plötsligt reda på att 8 procent av Telia har sålts till reapris, medan vi diskuterar kopparnätets framtid. PTS får slutligen ett uppdrag men först efter att regeringen har fattat sitt och riksdagen sitt beslut att utreda frågan. Vi har sett uppror i den borgerliga riksdagsgruppen mot regeringens hantering av detta viktiga bolag. Ett enigt näringsutskott begär ut konsekvensanalyserna, men regeringen vägrar att lämna ut dem. Orsaken visar sig när Riksrevisionen knackar på porten. Det fanns inga konsekvensanalyser.

Kritiken som Mats Odell viftar bort är stenhård från Riksrevisionen. Beredningen uppfyller inte grundlagens krav på hur en regering ska agera i så viktiga frågor. Frågan är inte *om* utan *hur*, säger Mats Odell.

Då är man beredd att göra dessa affärer. Man säljer till reapris under våren, till stor kostnad för folkhushållen. Man gör sig av med en tillgång som ger en så fin utdelning. Det kommer att kosta. Det kommer att minska regeringens möjligheter att satsa på äldreomsorg och på infrastruktur – tvärt emot budskapet som Mats Odell nu kommer med.

Anf. 49 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Det här blir alltmer spännande. Mina uppfattningar lär ligga fast sedan 70-talet i ungdomsförbundet. Vad har då hänt med Thomas Östros? Där är det snabba kast i lärorna. Så sent som i den sista budgetpropositionen ni lämnade sade ni: "På en väl fungerande marknad saknas det skäl för staten att agera som producent. Staten kan i de fallen ha en viktig roll i lagstiftning och tillsyn över lagen."

Thomas Östros har genomgått en fullständigt fantastisk metamorfos på bara något år. Vad har hänt? Tidigare talade han om denna väl fungerande marknad där staten inte hade någon roll. Nu ska det plötsligt grundlagsfästas. Beskriv gärna den processen! Vilka konsekvensanalyser ligger bakom denna omsvängning?

Tala inte om ekonomi, Thomas Östros, för här talar fakta sitt tydliga språk. Utdelningarna under 2007 var 16,5 miljarder. Av dessa 16,5 miljarder var 9,2 miljarder pengar som togs ur Telia Soneras kassa. Det var inga vinster. Om Thomas Östros så vill kan man säga att man sålde familjesilvret och delade ut. Kvar är 7,3 miljarder. 7,3 miljarder är den reguljära utdelningen av de vinster som de statliga bolagen gjorde under 2007. Om man säljer de 250 miljarderna och amorterar på statsskulden tjänar man 11 miljarder.

Förklara för mig, Thomas Östros, varför man ska förlora skillnaden mellan 11 miljarder och 7,3 miljarder bara för nöjet att få ratta dessa bolag. Är det inte bättre att vi överlåter dem till andra ägare och tar in 28 procent i bolagsskatt och satsar pengarna där de gör samhällsnytta?

Beskriv den förändring av socialdemokratins hållning till statligt ägande som har skett på ett och ett halvt år, Thomas Östros!

Anf. 50 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Fru talman! Jag har varit näringsminister i en socialdemokratisk regering och regelbundet fått frågan och diskuterat frågan om statens ägande i exempelvis Telia Sonera. Jag har varit glasklar: Staten bör vara kvar som huvudägare i Telia Sonera. Det är ett viktigt företag för Sverige. Det är ett företag som har lyckats expandera tack vare samarbete med finska Sonera och med danska och baltiska företag. Det är mycket viktigt att huvudkontoret finns kvar i Sverige och att infrastrukturen har staten som huvudägare.

Allt detta bortser Mats Odell fullständigt ifrån. Vilken säljare vi har att göra med! Han pratar aktivt ned värdet på de bolag som ska säljas genom att säga att de kommer att gå riktigt dåligt i framtiden.

Men om Mats Odell menar allvar med att ägande i aktier i väl utvecklade och framgångsrika bolag ger bättre avkastning än obligationer står han sannerligen ensam. Då är examen kanske trots allt från Fairfax University. Om det vore så att utdelningen är sämre än obligationer skulle inte AP-fonderna äga några aktier.

I själva verket har vi nu ett läge där Mats Odell av ideologiska skäl snabbt säljer ut och tydligt har visat att han är beredd att ge en rejäl rabatt till dem som köper. Det kommer att minska underlaget för staten med uppemot 15 miljarder kronor per år. Det motsvarar 50 000 anställda i vård och omsorg.

Mats Odell märker att folk är väldigt skarpt emot detta, långt in i de borgerliga lägren. Man vill inte vara med om att göra en sådan dålig affär. Dessutom gäller det bolag som kan bidra till samhällets utveckling – vi har kopparnätet, bredbandet, SBAB med pressade bolåneräntor.

Mats Odell, det är inte väl skött när det gäller regeringens hantering nu. Det är skarp kritik från Riksrevisionen. Man säger att ni bryter mot grundlagen i er beredning. Ta konsekvenserna av detta och dra tillbaka propositionen, Mats Odell!

Anf. 51 Statsrådet MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Jag tror att någon grävande journalist borde börja intressera sig för vid vilka lärosäten Thomas Östros har fått sina matematik-kunskaper. Hur kan han få en räntebesparing på 11 miljarder, jämfört med utdelningar på 7,3 miljarder toppåret hittills när det gäller statlig verksamhets utdelningar, till en förlust på 15 miljarder? Var får man sådana matematikkunskaper, Thomas Östros? Förklara gärna det vid något tillfälle!

Jag har hört det här så ofta att jag snart börjar intressera mig för om det finns någon bakgrund. Hur kan Thomas Östros bara säga sådana här saker rakt ut i luften, utan någon som helst analys? Jag tycker att det är ganska fantastiskt. Thomas Östros är ändå näringspolitisk talesman.

(TREDJE VICE TALMANNEN: Jag vill påminna om att Thomas Östros inte har rätt till ytterligare replik.)

Jag är ledsen. Thomas Östros har inte rätt till fler repliker, men vi lär träffas igen.

Låt mig ändå, fru talman, säga att det viktiga här för oss är att redovisa varför vi vill sälja dessa bolag. Thomas Östros kommer med matematik och vill peka på att det är väldigt lönsamt att äga statliga bolag. *Fine!* Kom då med ett koncept för hur denna lönsamhet ska öka framöver! Eller är det just de här bolagen som är det optimala? Vi säger följande.

För det första: Staten ska sätta spelreglerna. Staten ska vara domare och inte samtidigt delta som spelare på planen.

För det andra: Vi tror att det är bättre för de här bolagen att få nya privata ägare. De behöver inte mangla sina affärsidéer i denna kammare, utan i en globaliserad ekonomi kan de sköta detta på ett annat sätt.

För det tredje: Vi tror att det är bra för det svenska folkhushållet och att det blir en mer dynamisk ekonomi när staten träder tillbaka, när det blir fler entreprenörer av kött och blod som äger och driver de här företagen.

För det fjärde och allra sist: Vi vill inte ha 700 miljarder av skattebetalarnas pengar bundna i spritproduktion och i kontorslokaler, utan vi vill satsa pengarna på äldreboenden. Vi vill satsa där pengarna gör samhällsnytta och inte bara är en ren kapitalplacering.

Anf. 52 PETER JEPPSSON (s):

Fru talman! Debatten om utförsäljning av statliga bolag har i dag haft olika dimensioner här i kammaren – med all rätt.

Konkurrensen har nämnts vid ett flertal tillfällen. Jag kommer till allra största delen att i mitt inlägg koncentrera mig på den säkerhetspolitiska aspekten.

Vid ett antal tillfällen under våren har Försvarsmaktens, försvarsutskottets och flertalet ledamöters kritik avseende regeringens hantering – eller, rättare sagt, icke-hantering – berörts här i kammaren och så även i dag.

Försvarsmakten har bland annat pekat på de kostnader som en total utförsäljning av Telia Sonera skulle medföra i form av uppbyggnad av ett separat system för myndighetens eget bruk. Vidare har Försvarsmakten uppmärksammat regeringen på de mycket allvarliga kommunikationsproblem som kan uppstå vid en kris som till exempel i samband med stormen Gudrun.

Hela försvarsutskottet har ställt sig bakom ett yttrande där utskottet *kräver* att regeringen tar hänsyn till de allvarliga konsekvenser som förbisets på Försvarsmaktsområdet och som minskar Sveriges möjligheter att bemöta en kris- eller krigssituation.

Det är självfallet oerhört viktigt att vi sätter landets säkerhet främst, före eventuella kortsiktiga ekonomiska intressen. Detta både tror och hoppas jag att vi kan vara eniga om här i dag.

Vid riksdagens frågestund torsdagen den 10 maj lovade försvarsminister Mikael Odenberg att Försvarsmaktens kritik skulle tillgodoses:

”Jag kan omedelbart tillmötesgå försvarsutskottet genom att konstatera att regeringen kommer att omhänderta önskemålet och se till att hanteringen av företaget Telia Sonera sker på ett sådant sätt att olika svenska säkerhetsintressen tillvaratas. Omsorgen om detta är också ett av skälen till att en remiss till Försvarsmakten har ingått som ett led i den hittillsvarande beredningen av frågorna kring Telia Sonera.”

I interpellationsdebatten måndagen den 11 juni ställde jag följande frågor till finansmarknadsminister Mats Odell om en fortsatt försäljning av Telia Sonera-aktier: Hur möts de brister som Försvarsmakten har fört fram? Kommer Försvarsmakten att behöva bygga upp ett parallellt system? Vad kommer det att kosta? Hur lång tid tar det? Vad gör man tills ett nytt system finns på plats? Varifrån tas pengarna – Försvarsmaktens budget, och från vilken budgetpost i så fall? Hur ska svenska folket veta att utförsäljningen inte äventyrar rikets säkerhet?

Fru talman! Jag kan tyvärr konstatera att svaret på mina frågor uteblev. Varför? Ja, det kan jag bara spekulera om.

Den förödande kritik som den borgerliga regeringen fått från Riksrevisionen föranleder mig att tro att den borgerliga regeringen helt enkelt inte har några svar på frågorna, för man har inte tagit sig tid att ta reda på svaren.

Riksrevisionen konstaterar: ”Regeringen har inte gjort den genomgång som utlovades i budgetpropositionen för de sex bolag som nu föreslås för försäljning.

Genomgången skulle göras av argument för och emot statligt ägande. Regeringens beredning av propositionen om försäljning har varit otillräcklig.”

Detta är alltså Riksrevisionens bedömning, uttalad av Lennart Grufberg som är ansvarig riksrevisor.

Tyvärr kan vi härmed även konstatera att den borgerliga regeringen har påbörjat dessa av revisionen kritiserade utförsäljningar utan någon analys eller konsekvensbeskrivning. Detta gjordes den 2 maj då 8 procent av statens och svenska folkets aktier i Telia Sonera såldes ut.

Vi socialdemokrater är emot regeringens utförsäljningar och har krävt ett stopp på processen. Budskapet från Socialdemokraterna i regeringsställning var tydligt: Staten bör vara kvar som långsiktig ägare i ett bolag som Telia Sonera.

Vi har också ställt krav på bättre beslutsunderlag och begärt att riksdagen själv ska utreda konsekvenserna av försäljningarna, men utan resultat.

Vi har alla med stort intresse kunnat följa den borgerliga regeringens hantering av utförsäljningsfrågan, oavsett om vi på plats följer debatten eller om vi sitter hemma i soffan framför tv:n.

En sak är dock säker: Allt som sägs och allt som görs i denna kammar är väldokumenterat. Detta innebär att frukten av allt det vi säger och av de förslag som vi i slutändan stöder sannolikt kommer att granskas och noggrant vägas av våra väljare.

Det är positivt att borgerliga företrädare har anslutit sig till den kritik som finns avseende regeringens hantering och politik. Men till syvende och sist är det rösterna som räknas. Jag hoppas att man även här vågar stå upp för sin åsikt. Jag både hoppas och tror att logiken och det sunda förnuftet segrar även i detta fall och att den borgerliga regeringens förslag röstas ned.

Jag är övertygad om att de svenska hushållen tycker detsamma när det gäller det statliga bolåneinstitutet SBAB, om att de drygt 300 personer som arbetar på Vin & Sprit i Skåne och de totalt tusen berörda liksom de lantbrukare som levererar råvaror dit tycker detsamma och om att

Försvarsmakten som är beroende av säkra kommunikationer tycker det samma.

Detta är en alltför viktig fråga för att bara lämnas därhän. Den måste lösas innan beslut fattas här i kammaren.

Anf. 53 BERIT ANDNOR (s):

Fru talman! Den borgerliga majoriteten i konstitutionsutskottet förvägrade oss i minoriteten möjligheten att granska just beredningen av utförsäljningen av de statliga företagen. De förvägrade oss möjligheten att lämna ett yttrande till näringsutskottet i denna mycket viktiga fråga.

Själva bakgrunden är den att näringsutskottet begärde ett yttrande av oss mot bakgrund av riksrevisorns helt unika och mycket starka kritik av regeringens beredning av frågan om utförsäljning. Det uttalande som riksrevisorn gjorde i den rapport som han lämnade var att beredningen av frågan om utförsäljningen av de statliga företagen strider mot grundlagens beredningskrav.

Det här är en helt unik situation, som vi aldrig tidigare har upplevt. Det är helt naturligt – en självklarhet, kan man tycka – att näringsutskottet begär ett yttrande från konstitutionsutskottet, som ju är ansvarigt för att kontrollera och se till att regeringen följer kraven i regeringsformen. Icke! Först i näringsutskottet tvingades minoriteten att utnyttja minoritetsskyddet. När det kommit till konstitutionsutskottet röstade man vid tre tillfällen ned minoriteten – förvägrade oss möjligheten att pröva denna viktiga fråga.

Riksrevisorerna är helt självständiga i vad de ska granska, när de ska göra det och hur de ska presentera sina resultat. Riksrevisorn har valt att följa och granska hela den process som utgörs av utförsäljningen av de statliga företagen. Anledningen är naturligtvis det oerhört stora värde som dessa företag representerar för svenska folket. Riksrevisorn har därför ansett att det är både riktigt och viktigt att följa att det här går rätt till och att svenska folkets tillgångar inte slumpas ut.

En viktig del i den kontrollmakt som vi har byggt upp är reglerad i regeringsformen, likväl som konstitutionsutskottets roll och kontrollmakt också är reglerade i regeringsformen. Vår uppgift är just att granska regeringen och statsrådets tjänsteutövning men också regeringsärendenas handläggning.

Därför är det nu så oerhört allvarligt att riksdagen går till beslut i en fråga innan vi har haft möjlighet att granska om uttalandet från riksrevisorn – att regeringens beredning av utförsäljningen strider mot grundlagen – äger giltighet eller inte.

Nej, granskningen ska enligt den borgerliga majoriteten i konstitutionsutskottet ske när utförsäljningen är ett faktum, när det är för sent att rätta till de brister som uppenbarligen präglar hela den här hanteringen.

Enligt den borgerliga majoriteten i konstitutionsutskottet ska det av riksrevisorn påstådda felet först begås, och därefter ska konstitutionsutskottet titta på saken. Det är som att försöka rädda patienten när det är för sent och dödsfallet redan är konstaterat.

Var det detta som var syftet med den självständiga, fristående Riksrevisionen, som det argumenterades för i denna kammare? Ska man helt enkelt strunta i vad riksrevisorn säger och avfärda riksrevisorn så som det ansvariga statsrådet gjorde? Den ansvarige ministern lämnade precis

Kammaren biföll utskottets förslag. maren – han kom sent och gick tidigt. Han avfärdade riksrevisorns uttalanden. Det är helt grundlöst, sade Mats Odell. Det är intressant. Så avfärdas riksrevisorn.

Den borgerliga regeringen har ett mycket dåligt facit när det gäller beredningen av ärenden. De har hittills blivit anmälda sju gånger till konstitutionsutskottet på lika många månaders regerande för just bristande beredning.

I samband med vår granskning under våren hade vi en utfrågning av statsministern. Då lovade han att regeringen i fortsättningen skulle följa beredningskravet. Sedan kommer den här mycket seriösa kritiken från riksrevisorn. Så gick det med det löftet, precis som med allting annat.

Regeringen vill ju vänja oss vid att riksdagen ska få ta ställning till politiska hafsverk, i stället för korrekt beredda ärenden. De räknar uppenbarligen med att de borgerliga riksdagsledamöterna ska agera lydigt transportkompani oavsett hur dåliga förslagen är i formellt hänseende. Jag tycker att det är upprörande.

Grundlagen är våra gemensamma spelregler, som vi har för att garantera att lagförslagen blir så genomtänkta som möjligt, oavsett det politiska innehållet. Men nu förvägras riksdagens kontrollmakt i form av konstitutionsutskottet av den borgerliga majoriteten att genomföra sin granskning av regeringen, dess ministrar och regeringsärendenas handläggning.

Genom att man avstår från att avge yttrande från utskottet till näringsutskottet, och genom att man avstår från att genomföra den nödvändiga granskningen av regeringens beredning av en viktig fråga, devalveras självfallet konstitutionsutskottets funktion som den var tänkt i grundlagen.

De borgerliga ledamöterna har uppenbarligen inte ryggrad nog att stå upp för den grundlagsfästa kontrollfunktion som konstitutionsutskottet utgör. De lägger sig platt för den enbart av ideologi drivna borgerliga regeringens vilja att snabbt driva igenom utförsäljning av de statliga företagen.

Den grundlagsfästa kontrollmakten avfärdas med majoritetsbeslut. Riksdagen ses som ett rundningsmärke där de borgerliga ledamöterna förutsätts avstå från varje typ av självständigt agerande.

De borgerliga ledamöterna i konstitutionsutskottet beter sig som mutade fotbollsdomare. De ska egentligen vara garantier just för att spelreglerna följs, men i stället är de bara intresserade av det på förhand bestämda slutresultatet, oavsett vad som händer.

Anf. 54 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är mycket intressant att höra detta indignationsnummer. Vad Berit Andnor, ordförande i konstitutionsutskottet, gör är bara en total devalvering av konstitutionsutskottet – en total devalvering av sin egen roll.

Konstitutionsutskottet granskar statsrådets tjänsteutövning, inte på näringsutskottets uppdrag utan enligt, precis som Berit Andnor sade, den grundlagsreglering som finns för hur riksdagens kontrollmakt utförs. Det är inte på uppdrag av näringsutskottet. KU rapporterar inte till näringsutskottet. KU granskar inte heller näringsutskottets beredning och näringsutskottets beslutsunderlag.

Alldeles oavsett hur det är i själva formfrågan med regeringens beredning av den här propositionen tar vi i dag ställning till näringsutskottets betänkande, den beredning och det beslutsunderlag som finns där. Det är inte KU:s uppgift att granska det.

KU:s uppgift är att granska statsrådets tjänsteutövning. Det är noggrant KU-anmält, flera gånger redan.

Jag kan inom parentes säga att det inte alltid är så att antalet anmälningar står i direkt proportion till handläggningen. Det vet Thomas Östros, som många gånger har blivit KU-anmälld och dessutom prickad.

(TREDJE VICE TALMANNEN: Thomas Östros har ingen möjlighet att svara.)

Regeringens beredning är en helt separat fråga. Vi tar ställning till sakfrågan. Ni gör här ett indignationsnummer som får det att låta som om det på något sätt skulle vara oklart i regeringsformen huruvida man får sälja statliga företag. Det är inget nytt att vi säljer statliga företag – det har gjorts många gånger förut.

Det finns långa listor med propositioner från den regering som Berit Andnor var medlem av under föregående mandatperiod som rör bolagsfrågor där man inte heller har inhämtat remissyttranden. Det är också granskat av konstitutionsutskottet vid ett flertal tillfällen, och konstitutionsutskottet har tidigare kommit fram till att det var i sin ordning.

Anf. 55 BERIT ANDNOR (s) replik:

Fru talman! Det är uppenbart att Karin Pilsäter inte har den minsta aning om turerna i konstitutionsutskottet.

Läget var att vi ombads att lämna ett yttrande till näringsutskottet. För att kunna göra det begärde vi i minoriteten att ärendet skulle bordläggas. Bakgrunden var självfallet att vi hade anmälningar i just detta ärende. Vi hade dessutom den helt unika situationen, något som vi aldrig har upplevt, att riksrevisorer påtalade att beredningen av detta ärende inte följde grundlagen. Därför sade vi i minoriteten: Låt oss bordlägga ärendet. Låt oss ta oss an granskningen av detta ärende nu. Det följer vad som står i regeringsformen. Där står det nämligen klart och tydligt att det inte bara är statsrådets tjänsteutövning och regeringen som vi ska granska, utan att det också är regeringsärendenas handläggning som vi ska genomföra en granskning av. Det är en väldigt viktig del av riksdagens granskning.

Men för att kunna göra denna granskning på ett bra sätt tyckte vi att det var rimligt att bordlägga ärendet, genomföra granskningen och se vilken grund som fanns för riksrevisorernas mycket skarpt uttalade kritik mot regeringen. Så var det.

Det innebar att vi tre gånger röstades ned av den borgerliga majoriteten i konstitutionsutskottet. Vi förvägrades att genomföra det som är avsikten i regeringsformen. Vi förvägrades nämligen att granska regeringens handläggning av detta ärende. Det är så den borgerliga regeringen och den borgerliga majoriteten i riksdagen utnyttjar majoritetssituationen till att förvägra oss att göra den rättmätiga granskning som skulle ha gjorts i det här ärendet.

Anf. 56 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Vad Berit Andnor gör nu är att medvetet vilseleda åhörarna när hon påstår att man förvägrats att göra en granskning. Så är det absolut inte, tvärtom. Detta ska granskas, och det är konstitutionsutskottets uppgift. Om konstitutionsutskottet den här gången kommer till en annan slutsats än vad konstitutionsutskottet har gjort när man vid tidigare tillfällen har granskat den socialdemokratiska regeringens handläggning av propositioner som rör bolagsfrågor, kommer det att framgå av det granskningsbetänkande som KU tar fram. Men vad ni var ute efter var ju att förhålla riksdagsbeslutet om att ge det här bemyndigandet, och det är det som ni har förvägrats.

Majoriteten i näringsutskottet avstyrkte att vi skulle be om ett yttrande från konstitutionsutskottet, eftersom KU alltså inte jobbar på vårt uppdrag och det inte är vårt beslutsunderlag som ska granskas. Men då finns det en regel som säger att en minoritet kan begära ett yttrande om detta inte fördröjer ärendet. Eftersom det fanns ett par dagars marginal för att ärendet inte skulle bli ytterligare fördröjt, efter alla andra fördröjningar som redan varit, utan vi skulle kunna fatta beslut i dag, utnyttjades denna minoritetsmöjlighet. Men sedan valde majoriteten i konstitutionsutskottet uppenbarligen att ändå hålla sig till den ordinarie ordningen.

Detta tycker jag inte är ett enda dugg konstigt. Och Berit Andnor ska inte försöka lura i tv-tittare och andra att KU:s granskning på något sätt har förhindrats. Tvärtom har vi varit mycket angelägna om att det skulle ske en noggrann och bra prövning av den här frågan. Jag tror att det är viktigt för regeringen i sin fortsatta hantering av olika typer av frågor att KU gör ett entydigt ställningstagande i den här frågan.

Det kan ju bli så att KU håller fast vid den linje som man hållit fast vid i tidigare sådana här granskningar och att man då kommer att finna att riksrevisorn hade fel. Det kan också vara så att KU kommer fram till en annan ståndpunkt än vad man har gjort i sina tidigare granskningar, och då kommer regeringen att få den signalen. Men ingenting av detta påverkar dagens beslutsunderlag och dagens beslut, för det har ingenting med det här att göra.

Anf. 57 BERIT ANDNOR (s) replik:

Fru talman! Där har vi helt olika uppfattningar, Karin Pilsäter. Vad den borgerliga majoriteten i konstitutionsutskottet sade var: Här ska vi inte granska om detta gått rätt till. Vi bryr oss inte om vad riksrevisorn säger. Vi tycker kanske som Mats Odell att det är helt grundlöst. Vi bryr oss inte om att leva upp till det som står i regeringsformen och till den uppgift som konstitutionsutskottet har. Och det är nämligen att vara det granskande kontrollerande organ som riksdagen har, Karin Pilsäter. Det är inte ett utskott som arbetar på något annat utskotts uppdrag, utan det är ett utskott som arbetar på riksdagens uppdrag, därför att vi behöver ha en kontrollmakt, en granskning, inte bara av att våra statsråd sköter sig och agerar på ett korrekt sätt utan att de också förmår att bereda sina ärenden på ett korrekt och riktigt sätt.

I det här fallet har vi fått vara med om något helt unikt. Vi har en riksrevisor som följer denna mycket viktiga process och som säger: Regeringen uppfyller inte kraven på de beredningar som ska göras enligt regeringsformen.

Det är väl helt naturligt, en självklarhet kan det tyckas, att utskottet får en möjlighet att granska dessa påståenden och kunna värdera dessa när vi har dels anmälningar, dels riksrevisorns mycket klara uttalande.

Detta, Karin Pilsäter, är en väldigt viktig del i den kontrollmakt som riksdagen har byggt upp. Men ni väljer att bortse från detta till vilket pris som helst. Ni vill genomföra den politik som ni av ideologiska skäl driver. Det är därför ni gör detta. Ni bortser från riksrevisorns uttalanden, och ni bortser också från vad konstitutionsutskottet skulle kunna tycka i denna viktiga fråga. Jag tycker att det är upprörande.

Anf. 58 JÖRGEN HELLMAN (s):

Fru talman! Som framgått av tidigare socialdemokratiska talare anser vi att riksdagen inte bör bemyndiga regeringen att minska det statliga ägandet.

När det gäller SBAB handlar det om ett statligt företag som påtagligt bidragit till att öka konkurrensen på en oligopolistisk marknad. Den finansiella marknaden präglas av få stora aktörer. För min del ser jag det som att regeringen av ideologiska skäl och inte av samhällsekonomiska skäl vill sälja ut SBAB, som faktiskt är en prispressare på bolånemarknaden. Bedömare säger att detta kommer att kosta låntagarna 4 miljarder kronor per år i högre boendekostnader.

Genom en medveten räntestrategi från statliga SBAB har kunderna fått betydligt bättre villkor på sina bolån, eftersom konkurrensen tack vare SBAB har ökat väsentligt.

När det gäller propositionsberedningen anser vi att den inte uppfyller de krav som riksdagen bör ställa. Riksdagen har rätt att förvänta sig ett bättre beslutsunderlag. Det saknas en konsekvensanalys av en försäljning av SBAB. Regeringen borde ha genomfört ytterligare analyser innan den lämnade förslagen om minskat statligt ägande till riksdagen.

Finansutskottets roll är bland annat att följa den finansiella marknaden. Vi socialdemokrater anser att finansutskottet skulle initiera en revision om hur de finansiella marknaderna påverkas när staten avyttrar SBAB och Nordea. Detta röstade den borgerliga majoriteten ned i utskottet.

I samband med att Riksrevisionen inrättades beslutade riksdagen att utskotten skulle ha möjlighet att beställa utredningsinsatser av revisionsliknande karaktär och att det för detta ändamål skulle avsättas resurser i statsbudgeten. Konstitutionsutskottet skrev i sitt betänkande att ”de granskningar av revisionsliknande slag som det kan finnas behov av inom riksdagen bör enligt utskottets mening – på grund av vikten av oberoende för den nya revisionsmyndigheten – genomföras vid sidan av revisionsmyndigheten”.

Med anledning av de planerade utförsäljningarna av de statliga bolagen och de stora värden som de omfattar anser vi att finansutskottet borde ha beslutat om en revisionsliknande utredning, även om Riksrevisionen planerar att göra en granskning. Riksrevisionen gör sin egen granskning utifrån sin roll, och den kan inte riksdagen påverka. Finansutskottet har ett eget särskilt ansvar att utifrån sin position särskilt bevaka den påverkan som de planerade utförsäljningarna har på utskottets ansvarsområden.

Det är värt att notera att det som hittills framkommit om Riksrevisionens planerade granskning visar att man inte har tänkt revidera privatiseringarnas konsekvenser för konkurrensen på bankmarknaden och de samhällsekonomiska effekterna av privatiseringarna.

Utförsäljningarna av de statliga bolagen påverkar också statens inkomster och utgifter. Det är också därför väsentligt att finansutskottet genom en intern revisionsutredning kunde granska det utfallet.

Fru talman! Om inte riksdagen i denna stora fråga kan initiera revisionsliknande utredningar kan man ju fråga sig vad det finns för större frågor som kan ge möjlighet till revisionsliknande utredningsinsatser.

Vi menar att regeringens argument mot statligt företagande inte håller. Det saknas skäl att minska statsskulden genom försäljningar av statliga företag. Staten byter en tillgång mot en annan och får därmed inte en bättre ekonomisk ställning. Fortsätter sedan regeringen på den inslagna vägen att sälja aktierna till ett underpris lär de statsfinansiella effekterna av en försäljning bli negativa.

Vi menar att regeringen undervärderar statens förmåga att äga företag. De aktuella företagen har utvecklats väl med staten som ägare, och vi anser därför inte att det finns fog för regeringens generella påstående att staten skulle vara dåligt ägnad som företagsägare.

De minskade räntekostnader som en amortering av statsskulden ger upphov till är lägre än värdet av minskade utdelningar. Dessutom har företagets värde stigit markant under senare år, vilket lett till förmögenhetsökning för staten.

Värdeökningar framöver på de aktuella företagen kommer att kunna bli höga. Då blir en minskning av det statliga ägandet en dålig affär för staten. Det är i sammanhanget anmärkningsvärt att de knapphändiga analyserna av de aktuella bolagens återbäring till staten inskränker sig till direktavkastning i form av aktieutdelningar.

Fru talman! Man bör inte bara av rent ideologiska skäl minska det statliga företagandet, särskilt inte när det finns tydlig samhällsnytta med statligt ägande i de aktuella bolagen.

Jag yrkar bifall till de socialdemokratiska reservationerna 3, 4 och 5.

Anf. 59 ANDERS KARLSSON (s):

Fru talman! Vi har nu haft gott och väl tre timmars debatt om utförsäljningen av statliga företag. Om ungefär fem timmar skulle jag tippa att klubbslaget faller. Som läget ser ut just nu har vi då avyttrat och gett regeringen möjlighet att avyttra gemensamma statliga egendomar för 250 miljarder kronor.

Detta är i stora stycken ett historiskt beslut. Staten avhänder sig stora och viktiga företag, inte minst inom tele- och accessnätet.

Faran med att avyttra infrastrukturen inom Telia Sonera har tidigare nämnts i debatten. Den har belysts i en hearing där närings- och trafikutskotten deltog. Generalmajoren i försvaret uttryckte faran med att överlämna detta till några andra stora ägare. Trots det bestämmer sig den borgerliga regeringen och de borgerliga ledamöterna i Sveriges riksdag för att sälja ut. Vad kommer konsekvenserna att bli?

Samme generalmajor belyser risken för ett skadeståndsanspråk på Telia Sonera som kan innebära att hela företaget sätts i likvidation. Trots det och trots dåligt gjorda analyser bestämmer man sig för att sälja ut Telia Sonera bland andra.

Vad är det som driver på detta? Är det ideologiska intressen för att maximera kortsiktiga vinster? Ja, det är det förmodligen. Vi i oppositionen har åtminstone inte sett vad detta skulle kunna innebära för förbättringar för svenska folket.

När man i debatten hör Karin Pilsäter säga att detta ger större utrymme för omsorg och vård är det på gränsen till skrattretande. Det är bevisligen så att vi får in 15 miljarder mer i statens budget genom att behålla företagen.

Mats Odell påstår senare att det inte är sant. Nej, det är möjligt. Men det är uträknat av en mycket känd civilekonom vid namn P.-O. Edin. Han säger att det är dessa siffror det handlar om.

Då är det 15 miljarder mindre som vi ska använda till vård och omsorg, vilket motsvarar ca 50 000 människor inom denna sektor. Och så säger de borgerliga ledamöterna att vi ska få en bättre vård och omsorg om vi säljer ut företag. Jag får inte detta att gå ihop. Det får ingen annan heller.

Jag tror inte att svenska folket riktigt har förstått vad som håller på att ske. I Svenska Dagbladet i dag står det bland annat att varannan svensk tycker att det är fel att sälja ut de statliga bolagen. Må domen vara hård mot den borgerliga regeringen 2010 för att den i dag fattar detta olyckliga beslut!

Men det är inte nog med det. Det finns ett antal borgerliga ledamöter i Sveriges riksdag som på DN Debatt mycket tydligt har uttryckt att detta är naturliga monopol. De ska inte säljas ut. Kommer de tre ledamöter som hade denna debattartikel att rösta för de socialdemokratiska reservationerna? Det blir intressant att se. Förmodligen kommer de inte att göra det, för piskan har väl vinit.

Det fick vi ofta höra under den tid som det var socialdemokratisk regering. Partipiskan har väl vinit, så nu vågar ni inte tycka vad ni själva vill. Vågar de tre borgerliga ledamöterna tycka vad de vill i dag eller är det den borgerliga piskan som har vinit?

Här talar man om företag för 250 miljarder och 190 000 anställda. Väldigt många människor vet inte vad som kommer att ske med dem i framtiden. Och nu fattar man detta beslut utan att ha gjort några konsekvensanalyser. Berit Andnor har på ett föredömligt sätt sagt detta tidigare. Vi måste utreda detta bättre när Riksrevisionen har sagt ifrån. Då förnekades man att titta på det.

Snacka om maktfullkomlighet! Vi socialdemokrater har under årtionden fått höra från borgerliga ledamöter om det maktfullkomliga socialdemokratiska partiet i debatter i kommunfullmäktige, landsting och Sveriges riksdag. Vad kallar man detta? Är det inte maktfullkomlighet att inte ens i propositionen bemöda sig att tala om vad som kommer att ske och göra ordentliga konsekvensanalyser?

Ungefär så här känns det: Prata ni på i utskotten och kammaren. Vi beslutar som vi själva vill utan att lyssna på vad ni säger.

Sådan är demokratin. Med en rösts övervikt är det bifall till detta. Men det är mycket allvarligt, och det får stora konsekvenser för svenska folkets framtid. Man undandrar varje år 15 miljarder till vård och omsorg genom att fatta detta beslut.

Anf. 60 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Fru talman! Jag börjar med att instämma i den reservation som mina partikamrater och Vänstern har lagt fram i näringsutskottet. Det är en mycket välformulerad reservation som jag helt delar. Jag yrkar avslag på propositionen.

Som norrbottning får jag många frågor och synpunkter när det gäller utförsäljningarna som är på gång att hända nu. Många är bekymrade och oroade och avvisar naturligtvis direkt dessa utförsäljningar.

Man ser att det genererar vinster till staten och till alla invånare.

Som norrbottning och Kirunabo ligger LKAB mig extra varmt om hjärtat. I Norrbotten har vi stora industrier, men LKAB, Vattenfall och Sveaskog är något som folket verkligen känner att de äger.

Hos oss är LKAB en stor industri och en stor arbetsgivare som i dag genererar stora vinster. Men det har inte alltid varit så. Staten tog sitt ansvar och gjorde investeringar för en fortsatt långsiktig produktion. Det var dock inte en borgerlig regering.

En borgerlig näringsminister hade uppfattningen att LKAB borde läggas ned och att det aldrig mer skulle inbringa vinst. Han hade helt fel, lika fel som jag tycker att det är att i dag fatta beslut om att sälja ut företaget.

Därutöver känner jag stor oro för vad som händer i nästa steg. Vad händer med LKAB och Vattenfall?

I dag genererar LKAB, som sagt, stora vinster som kommer staten och därmed alla invånare till del. Det hjälper till att bygga välfärd.

Man kan inte påstå att staten är en dålig ägare. Ingen kan påstå att privat ägande skulle ha varit bättre, annat än för de privata som hade fått vinsterna i egna fickor.

Ingen kan väl tro att man skulle kunna göra större vinster än vad man gör i dag. Därför är jag, och som jag har förstått väljarna i Norrbotten och hela Sverige, väldigt oroade för vad som kommer i nästa steg.

Jag har tittat på LKAB:s och Vattenfalls hemsidor. På LKAB:s står det: LKAB är helägt av svenska staten. Hos Vattenfall står det: Ägs till 100 procent av svenska staten.

Fru talman! Jag hoppas att det kommer att vara samma text om några år så att inte den borgerliga regeringens utförsäljningsiver når också dessa företag.

I detta anförande instämde Lars U Granberg (s).

Anf. 61 MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag ska säga några ord om Vin & Sprit och effekterna för Skåne av en utförsäljning av det företaget. Det är tusentals anställda med familjer som berörs i min del av Sverige. Många är naturligtvis mycket oroliga för vad som nu ska hända.

Jag sitter också i konstitutionsutskottet och i Grundlagsutredningen. Jag är en av undertecknarna av den artikel i Dagens Nyheter i går som

jag hörde att Mats Odell kommenterade. Jag ska börja med att säga några ord om det.

I Grundlagsutredningen driver de borgerliga partierna att skyddet för privat egendom ska stärkas, regeringsformen 2:18. Vad vi påpekar i artikeln är att det knappast är privat egendom som nu hotas. Det är snarare offentlig egendom som hotas.

Här ska värden för flera hundra miljarder kronor slumpas bort i en för staten mycket dålig affär. Det ska ske med endast sju rösters övervikt i riksdagen, efter en process som har dömts ut av Riksrevisionen som grundlagsstridig. Samtidigt har KU förvägrats möjligheten att yttra sig. Det har majoriteten röstat ned. Ett år i regeringen, och redan en sådan maktfullkomlighet, en sådan maktberusning!

Den här djupt impopulära regeringen vill inte lyssna på någon annan. Också huvudlösa beslut ska drivas igenom till varje pris, trots att riksrevisorn har slagit larm om att konsekvenserna inte är utredda ordentligt. Det rör sig om oåterkalleliga beslut. De kan aldrig tas tillbaka.

Mot den bakgrunden lyfte vi upp frågan i Grundlagsutredningen. Vi tyckte att det fanns anledning för oss att ställa frågan: Ska en tillfällig majoritet med mycket svagt stöd i riksdagen och ännu svagare stöd bland medborgarna kunna göra så här?

Vi sade att om vi nu diskuterar egendomsskyddet i regeringsformen ska vi då inte också diskutera hur vi skyddar offentlig egendom med särskilt hårda beredningskrav och kanske till och med regler om kvalificerad majoritet. Det har vi på andra områden. Vi har, från socialdemokratisk sida, inte låst oss på något sätt i de frågorna. Men när vi nu ser hur slarvigt och slappt regeringen och majoriteten hanterar offentlig egendom vill vi att Grundlagsutredningen tittar också på det.

Jag förstår att Mats Odell gick ifrån den här debatten så fort han kunde. Om jag hade stått bakom en så dålig produkt som den här propositionen hade jag inte heller förlängt plågan genom att stanna en enda minut mer än nödvändigt.

Så långt Grundlagsutredningen och KU. Nu går jag över till frågan om Vin & Sprit.

Jag var ansvarig för alkoholpolitiken i den tidigare regeringen. Jag hade, och har fortfarande, en stram hållning i de här frågorna när det gäller tillgängligheten, Systembolaget och skattefrågorna.

Ibland fick jag frågor av etisk karaktär när det gällde Vin & Sprit. Är det rätt att staten tillverkar alkohol? Jag svarade alltid att jag inte hade några som helst bekymmer med det. Alkohol är inte någon förbjuden vara. Vi har aldrig haft någon allmän förbudslinje. Jag har, tvärtom, mycket god kontakt med företaget och är mycket stolt över hur framgångsrikt företaget är. Jag påpekade också att det faktiskt är en del av ett svenskt kulturarv.

Jag känner stor oro över vad som nu sker när det ska säljas ut – kanske till en amerikansk spritjätte eller en fransk.

Vad ska då hända med företaget? Det är ju bara märket Absolut Vodka som man vill åt. Tillverkningen kan ju ske var som helst – i Baltikum till exempel. Därför är man nu så orolig i nordöstra Skåne och i södra Småland. Vid tillverkningen i Åhus och Nöbbelöv, jordbruket på Kristianstadsslätten, glastillverkningen i Limmared är det tusentals män-

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Försäljning av vissa
statligt ägda företag*

niskor som berörs. Inte minst LRF i Skåne är mycket oroliga. Detta är en stöttepelare i skånskt näringsliv.

Jag har en direkt fråga till majoriteten: Om ni säljer Vin & Sprit kan ni då garantera att tillverkningen blir kvar i Skåne?

Anf. 62 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Vi har sett ett antal före detta socialdemokratiska statsråd passera revy i talarstolen görande sina indignationsnummer. Jag förstår att det är jättejobbigt att inte ha majoritet längre. Men det innebär ju inte att majoriteten ska avstå från att fatta de beslut som vi vill fatta.

När majoriteten såg annorlunda ut sade man ju inte: Oj, är ni emot detta. Då kompromissar vi lite.

Det var ju inte så det fungerade.

Vi vill minska det statliga ägandet. Vi tycker att det är väl genomgången. Vi tycker att vi har bra skäl för att välja de här företagen. Nu ska processen där man tydligt gör utvärderingar och konsekvensanalyser sätta i gång i Regeringskansliet.

Debatten blir inte bara gravt vilseledande på punkt efter punkt, utan det lämnas direkt felaktig information. Därför begärde jag replik på Morgan Johansson.

Det är inte så att konstitutionsutskottet förvägras att granska frågan. Det är inte sant. Konstitutionsutskottet kommer att granska frågan. Den är noggrant anmäld till konstitutionsutskottet av ett antal ledamöter. Den kommer att granskas. Resultatet av granskningen kommer att föreläggas kammaren. Det är inte sant att majoriteten förvägrar oppositionen en granskning. Det är osant.

Grundlagsberedningen känns som en fråga som ligger lite vid sidan av dagens debatt.

När det gäller Vin & Sprit vill jag passa på att tillföra debatten att vi till och med har haft LRF Kristianstad på besök i utskottet. Vi har kunnat ställa frågor till dem och de har gjort en redogörelse. Av den redogörelsen framgick att de inte kände någon som helst oro för det här företaget på mycket lång tid. Det är en mycket konkurrenskraftig anläggning och råvarorna är mycket konkurrenskraftiga.

Däremot aviserade de att de kände en viss oro för vad som kan hända på lång sikt. De såg också utvecklingsmöjligheter.

Alldeles oavsett om det är staten eller någon annan som äger bolaget kan ingen utfärda några eviga garantier.

Anf. 63 MORGAN JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Vi hade ju en prövning i konstitutionsutskottet. Tre gånger blev vi nedröstade. Vi ville undersöka om detta var ordentligt analyserat och konsekvensberett enligt de beredningskrav som finns i regeringsformen, innan riksdagen fattar beslut så att riksdagen inte fattar beslut i blindo. Det är det som det nu handlar om. Det är det som kritiken från Riksrevisionen går ut på.

Vid tre tillfällen prövades denna fråga, och vid tre tillfällen röstade majoriteten emot. Det var till och med så att ni förvägrade oss att yttra oss till näringsutskottet. Så var det. Ni har faktiskt förvägrat oss att granska frågan innan riksdagen fattade beslut.

Sedan var det sakfrågan om Vin & Sprit. Ett av bekymren när frågor inte bereds och analyseras ordentligt är att man kan råka ut för lite vad som helst. Man måste i stället spekulera.

Ert betänkande är fullt av spekulationer. Jag frågade om ni kan garantera att tillverkningen blir kvar i Skåne. Av betänkandet framgår att varumärket Absolut Vodka är intimt förknippat med Åhus och Nöbbelöv samt med råvaror från södra Sverige. Detta förhållande kan förväntas styra agerandet hos en potentiell köpare. Det sade statsrådet Odell, och ni instämmer. "Kan förväntas" – vad vet ni om det? Vad vet LRF om detta säljs ut till en amerikan eller fransman? Ni har ingen som helst möjlighet att känna till något om detta.

Om ni tror att tillverkningen ska bli kvar, svara då hur ni kan garantera att tillverkningen i Skåne blir kvar. Tänker ni ställa ut några sådana garantier när ni säljer ut Vin & Sprit?

Anf. 64 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Såvitt jag känner till är det helt unikt att minoriteten i KU begär att få granska propositionen och handläggningen före riksdagsbeslutet. Det har aldrig skett förut. Alla de propositioner som har kommit från Thomas Östros före detta departement och som har blivit anmälda för brister i beredningen har konstitutionsutskottet granskat i sin egen arbetstakt, inte alls i någon samordning med näringsutskottets beslut. Kammaren fattade beslut om en proposition bara åtta dagar efter att den hade avlämnats. Då hade väl konstitutionsutskottet inte ens hunnit säga god morgon. Det kom senare kritik.

Jag ser fram emot att konstitutionsutskottet gör en seriös granskning. Det har inget med dagens beslut att göra. Den beredning som ska ske av de olika möjligheter som finns ska börja nu.

Morgan Johansson tror att det går att utfärda garantier för allt i livet. Det är inte så. Vi kan inte utfärda garantier för att tillverkningen blir kvar i Skåne om staten fortsätter att vara ägare. Det kan se helt annorlunda ut vid något framtida tillfälle. Men i dag är varumärket Absolut totalt förknippat med den lokala tillverkningen. Det verkar inte så sannolikt att något annat företag skulle vara så dumt att det köper varumärket för att sedan fördärva det. Det låter inte särskilt sannolikt. Men några garantier finns inte med någon ägare.

Vad vi måste göra i Sverige är att se till att vi har ett så bra företagsklimat och så bra villkor för företagandet att företag vill stanna kvar i Sverige, vill utveckla verksamhet i Sverige, att huvudkontoren, forskning och utveckling och så vidare ligger kvar i Sverige utan att staten behöver äga dem och av det skälet binda fast företagen i Sverige. Vi måste ha så bra villkor att företag befinner sig här för att de finner att det är bäst. När det gäller Vin & Sprit och varumärket Absolut skulle det verka konstigt om någon köpte dem för att fördärva dem.

Anf. 65 MORGAN JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Det är inte fråga om att fördärva. Men om någon kan bränna spriten i Baltikum till halva priset, och den ägs av en amerikansk eller fransk spritjätte, finns det en risk för lockelsen att flytta hela tillverkningen till Baltikum eller till något annat låglöneland.

Karin Pilsäter måste väl ändå hålla med om att det är lättare att ställa krav ...

(Tredje vice talmannen: Karin Pilsäter har ingen ytterligare replik.)

Förlåt! Vi kan väl ändå enas i kammaren om att det är lättare att ställa krav på ett statligt företag när det gäller produktion än på ett franskt eller amerikanskt företag.

Ni utsätter er för en stor risk när ni väljer att tro att tillverkningen förmodligen kommer att vara kvar på ett ställe. Vi får väl se om några år hur det går. Risken med detta är att ni har försatt riksdagen i en situation då vi fattar beslut i blindo därför att vi inte riktigt vet vilka konsekvenser som kommer att inträda. Det är därför man nu är så orolig i Åhus, Nöbbelöv och i södra Småland för hur det ska gå med dessa tusentals arbetstillfällen.

Anf. 66 EMMA HENRIKSSON (kd):

Fru talman! Den många timmar långa debatt vi har haft har visat att inte hela oppositionen men det största partiet i oppositionen befinner sig på en tre–fyra-åringens nivå. Man använder sin oppositionsroll på samma sätt som det lilla barnet som ska borsta tänderna på kvällen. Man bara vägrar, lägger sig på golvet och sparkar. När det inte funkar springer man och gömmer sig bakom dörren. När inte heller det funkar springer man och gömmer sig bakom soffan eller fätöljen. Det är inte en konstruktiv oppositionspolitik. Men det är glädjande att det finns partier i oppositionen som också ser att man bör vara konstruktiv i sin oppositionsroll.

Jag vill också ge ett erkännande till Vänsterpartiet. Vänstern behandlar frågan med den respekt den förtjänar. Man är helt enkelt för att staten ska äga så mycket som möjligt. Man ser statens ägarroll som viktig. Det är det man arbetar för.

Socialdemokraterna har när de har varit i majoritet begärt bemyndigande för att sälja bolag, men när de har hamnat i opposition är de plötsligt emot. Det är märkligt.

Jag tycker att regeringen gör helt rätt som begär ett bemyndigande att sälja bolagen. Det är bolag som staten inte ska äga. De som ligger sömnlösa om nätterna gör det inte därför att regeringen håller på att sälja bolag, som ger mer pengar till statskassan. De har legat sömnlösa därför att det under många år har bedrivits en politik som har inneburit att det har blivit färre platser i äldreboenden, att äldre har tvingats bo ensamma kvar hemma – det har inte funnits ett fullgott skydd för våra äldre. Skolan har raserats. Vi har inte tagit vårt vuxenansvar i samhället för att skydda barn som får illa. Det är det som gör att medborgarna i vårt land ligger sömnlösa på nätterna.

Att använda ideologi som ett slag i huvudet genom att säga att ni gör något av ideologiska skäl är förmätet. Det är självklart att detta är ideologiskt betingat. Det är oerhört viktigt att vi politiker gör det vi gör på grund av att vi har grundläggande värderingar, en ideologi, som bär upp vår politik. Annars kommer politiken att svänga beroende på om man är i majoritet eller i opposition. Det är inte en sådan politik jag vill föra.

Jag yrkar bifall till förslaget i näringsutskottets betänkande.

Anf. 67 MAURICIO ROJAS (fp):

Fru talman! Jag har begärt ordet för att göra några viktiga preciseringar. Konstitutionsutskottets ordförande Berit Andnor framförde några påståenden som kan, inte minst för dem som följer debatten och inte kan reglerna för hur konstitutionsutskottet fungerar, ge helt felaktiga intryck.

Majoriteten i utskottet har inte förvägrat utskottet att granska detta ärende. Vi ska göra det på det sätt vi alltid gör, nämligen seriöst och på det sätt vi brukar granska sådana ärenden.

Det vi har förvägrat minoriteten är att förhålla ett beslut som denna riksdag ska fatta. Det vi har förvägrat minoriteten är att försöka hindra regeringen att regera landet. Det är inte konstitutionsutskottets roll att göra det. Konstitutionsutskottet ska granska hur statsråden och regeringen handlägger ärendena – inte försöka hindra regeringen från att regera.

Det vi har gjort har vi alltid gjort, för det krav som Socialdemokraterna nu ville ställa har man aldrig ställt tidigare. Om man skulle göra så som man nu ville, att konstitutionsutskottet skulle inleda en granskning innan riksdagen fattat beslut, skulle man få en ny praxis med oerhörda konsekvenser för hela riksdagsarbetet. Tänk om vid varje ärende någon skulle säga: ”Nu ska vi granska hur det har gått till.” Så var det inte tänkt, så har aldrig hänt och så kommer inte att hända så länge vi är i majoritet. Regeringen ska regera. Vi ska granska regeringen när det är befogat och när vi brukar göra det.

Anf. 68 MORGAN JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Vår enkla uppfattning var att vi ska utreda saker och ting först och besluta sedan. Det är väl en bättre ordning än att först besluta och sedan utreda i efterhand om det var rätt eller fel enligt den ordning som ni nu företräder.

Har vi hindrat regeringen från att regera? Nej, men vi har velat följa vad Riksrevisionen har sagt. Riksrevisionen är inte vem som helst. Det är en självständig myndighet som granskar hur samhället sköts: regering, ibland också kommuner och landsting – staten över huvud taget. Det är en oerhört viktigt instans i vårt system. I en fullständigt unik granskning slår de fast att den proposition som ligger till grund för det beslut vi ska fatta i dag inte uppfyller de beredningskrav som regeringsformen ställer. Riksrevisorn understryker dessutom att han säger detta innan riksdagen fattar beslut, så att riksdagen ska veta det. Han slår larm, Mauricio Rojas. Ska då inte konstitutionsutskottet reagera på det?

Mauricio Rojas säger: Vi vill inte ens lyssna på Lennart Grufberg på Riksrevisionen. Vi vill inte ens kalla honom till utskottet för att höra vad han egentligen menar. Vi vill inte ens ta upp frågan, utan lägger locket på. Nu fattar vi beslut. Sedan utreder vi i efterhand vad som egentligen är rätt och fel.

Om Mauricio Rojas ska ta sitt granskande uppdrag på allvar borde han hålla med om att den rimliga ordningen ska vara att riksdagen först ser om det ligger något i vad riksrevisorn säger och därefter fattar beslut. Då slipper riksdagen fatta beslut i blindo.

Anf. 69 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Vi ska givetvis kalla riksrevisorn till utfrågning om så behövs. Vi ska kalla varenda en som är relevant att kalla. Men vi ska

göra det på det sätt vi brukar göra, inte som ni vill. Minoriteten liknar barn som inte finner sig i att de inte regerar. Ni försöker föra konstitutionsutskottet i något slags gerillakrigsställning för att driva kampen för att hindra regeringen från att regera. Det ska vi inte tillåta.

Morgan Johansson! Vi ledamöter i konstitutionsutskottet har en plikt att inte fördärva eller missbruka dessa institutioner. Det som ni begär nu har aldrig förekommit. Man har aldrig under en sådan process sagt: "Nu ska konstitutionsutskottet börja förklara sig om detta." En sådan doktrin, en sådan ny praxis skulle ha absolut förödande konsekvenser för hela riksdagsarbetet. Det vet ni också. Det har aldrig förekommit. Det var inte tänkt så. Det finns ingenting i vår lagstiftning som skulle validera en sådan process.

Vi ska göra det vi ska göra. Vi ska kalla varenda en som är relevant. Vi ska granska det här ordentligt och seriöst, men vi ska inte göra det som en del av ett förhållande, inte som en del av den taktik som ni nu vill driva. Jag förstår att ni är besvikna. Men besvikelsen får inte gå över i att ni börjar missbruka konstitutionsutskottet och andra institutioner.

Anf. 70 MORGAN JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! "Missbruka konstitutionsutskottet" är stora ord. Jag vill påminna om att det för första gången på 25 år är så att regeringspartierna har majoritet i konstitutionsutskottet. Ni kan kontrollera granskningen fullständigt, vilket vi såg prov på i debatten i går. Regeringspartierna är i en unik situation. Det ställer väldigt hårda krav på er som sitter för regeringspartierna i KU. Ni måste kunna hävda er i förhållande till era statsråd. Ni måste kunna lyfta er från era enkla partipolitiska hållningspunkter och se till saken och handlandet.

Nu väljer ni att vifta bort Riksrevisionens kritik därför att det är så viktigt att få fram beslutet fort. Riksrevisorn konstaterar att den begränsade analys som regeringen har gjort inte har baserats på kunskaper från till exempel myndigheter och att den inte har omfattat relevanta områden för respektive bolag och de marknader de verkar på. Riksrevisionens bedömning är att det underlag regeringen har tagit fram inför riksdagens beslut därmed inte är tillräckligt heltäckande för bedömningen av förutsättningarna för försäljning.

Det är stenhårt! Slutsatsen blir att förslaget inte lever upp till regeringsformens beredningskrav.

Vi säger: Låt oss först lyssna till vad riksrevisorn har att säga. Ligger det någonting i kritiken? Låt oss först genomgå den processen, till exempel genom att kalla honom till utskottet innan riksdagen beslutar om att göra sig av med värden på kanske flera hundra miljarder kronor genom oåterkalleliga beslut. Då får vi höra av Mauricio Rojas att vi missbrukar konstitutionsutskottets makt. Jag skulle nog vilja säga till Mauricio Rojas att han bör försöka lyfta sig från partipolitiken och ta Riksrevisionens kritik på allvar. Han borde agera på ett annorlunda sätt, därför att KU ska vaka över att regeringsformen följs.

Anf. 71 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Vi viftar inte bort någonting. Vi kommer att granska allting ordentligt, som vi brukar göra. Allt annat är bara prat, taktik och taktiserande.

Visst ska det ställas krav på majoriteten, men också på minoriteten. Det ni håller på med är inte bra. Det är inte bra för det långsiktiga, och det är inte bra för våra institutioner. Som du, Berit Andnor och ni alla mycket väl vet har konstitutionsutskottet aldrig gjort så som ni vill göra nu. Ni vill plötsligt införa en helt ny praxis för att ni kanske hittat ett nytt sätt att förhålla ett beslut som denna riksdag kommer att fatta. Det är inte bra. Man använder inte institutionerna som om de vore skjortor som man byter varje dag. De här institutionerna, Morgan Johansson, finns till för att bestå. De har en praxis. De har många, många år bakom sig. Konstitutionsutskottet började fungera för 200 år sedan. Ni försöker, för att det passar er, ändra på saker och ting på ett sätt som är fullständigt oansvarigt. Ni hanterar inte oppositionens roll på ett bra sätt. Vi ska som majoritet hantera vår roll så seriöst som möjligt. Gör det också ni som minoritet.

Anf. 72 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag tycker att det är häpnadsväckande att oppositionen inte får ha synpunkter på utförsäljningen. Jag tycker att det är häpnadsväckande att man sänker nivån för när oppositionen får ha synpunkter på hur det har gått till i förväg och den debatt som vi ska ha. Man hänvisar till ekonomer. Vi kräver den granskning som detta beslut behöver. Det är häpnadsväckande att vi ska nedvärderas och att det påstås att det är en onödig debatt.

Varför är den demokratiska debatten onödig? Jag bara undrar. Och varför ska vi liknas vid tre–fyra-åringar bara för att vi vill ha en demokratisk debatt och en demokratisk granskning?

Jag undrar vilken regim den borgerliga regeringen vill ha om man inte vill ha en debatt. Vill man tysta folket? Halva befolkningen säger nej. De säger: Vi vill ha kvar de statliga bolagen. Det viftar man bort med att säga: Det är bara tre–fyra-åringar som inte vill borsta tändarna. Vad innebär det att sänka debatten till en sådan nivå?

Det är viktigt med barns rätt. Jag har alltid hävdat att man ska lyssna till barn. Men man ska också lyssna på hela svenska folket och oppositionen. Att inte vilja lyssna på oppositionen är att vilja ha en annan typ av regim. När man inte vill ha en debatt i landet om detta viktiga beslut ifrågasätter jag starkt vilka ledare vi har.

Det är häpnadsväckande att man inte vill ha debatt. Det är häpnadsväckande att man inte vill ha någon granskning. Det är också häpnadsväckande vilket räknesätt man använt sig av. Det är bara kortsiktiga räknesätt. Man säljer kon för att ha råd att köpa mjölk.

Jag är orolig för hur det ska gå när vi ska privatisera de så viktiga bolagen. Jag vill fortfarande ha ett långsiktigt strategiskt ägande från staten. Jag är mycket besviken över att den borgerliga majoriteten trumfar igenom detta på så kort tid utan att vilja ha den viktiga granskning som vi så väl hade behövt.

Jag är också orolig för hur det ska gå med Telias accessnät som ska gå ända hem till bostaden. Hur ska det gå när privata ägare ska in på den delen?

Jag yrkar därför bifall till reservationerna 3, 4 och 5. Jag är bekymrad över att den borgerliga majoriteten nedvärderar oss i oppositionen så mycket och att man inte vill ha en demokratisk debatt. Man liknar oss vid

tre-fyra-åringar och vill inte ha en granskning. Det är mycket bekymrande.

Anf. 73 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! För att citera Monica Green är det ganska häpnadsväckande att höra vilka påståenden som man kommer med. Det är ganska häpnadsväckande uttalanden som Monica Green just har avlevererat.

Hon påstår att vi inte vill ha debatt. Det måste vara ett stort skämt! Vi har hållit på att debattera här i dag sedan klockan halv tio. Vi har debatterat i en särskild debatt. Det har varit ett 20-tal interpellationsdebatter. Det har varit vanliga ärendedebatter om statliga bolag. Vi har haft en offentlig utfrågning. Vi har behandlat frågan i tre och en halv månad i utskottet. Vi har inte gjort någonting annat än att debattera den här frågan. Det är bara det att vi tycker olika.

Det är inte så att jag förväntar mig att om vi debatterar här i ett par vändor till kommer du Monica Green helt plötsligt att säga: Jaha, jäså menar du så, men då ändrar jag uppfattning! Jag tror inte att det kommer att hända. Det är inte heller så att jag kommer att ändra uppfattning för att du, Monica Green, här kommer med olika felaktiga påståenden. Det kommer inte att hända.

Det är helt fel att vi inte vill ha debatt. Vi har debatterat hur mycket som helst. Vi kommer att fortsätta att debattera den här frågan när vi följer regeringens fortsatta arbete med att ta itu med de olika alternativ som kan finnas för de olika bolagen. Då kommer vi fortsätta att ha debatt.

Vi ska ha en granskning. Det är osant att det inte ska granskas. Det ska granskas av konstitutionsutskottet. Sedan ska det granskas av näringsutskottet. Riksrevisionen ska granska den löpande processen.

Vi kommer att ha utvärderingar och fortsatta kammardebatter om det. Jag kan försäkra Monica Green att jag kommer att ställa upp på det. Jag är helt övertygad om att ni kommer att se till att ni drar ert strå till den stacken.

Jag vill avsluta med en fråga. Om det nu är så viktigt med accessnätet, Monica Green, varför har Socialdemokraterna inte gjort något åt det under alla de år man hade chansen? Det är först nu när vi har fått ett regeringsskifte som vi kommer att börja göra någonting åt det.

Anf. 74 MONICA GREEN (s) replik:

Fru talman! Jag förstod inte den frågan. Vi hade inte tänkt sälja ut de stora delar av Telia som ni nu tänker göra. Det borde göras någonting nu eftersom ni vill sälja ut så stora delar av Telia. Man behöver verkligen ta itu med frågan om hur det ska gå med accessnätet. Det var inte aktuellt innan.

Sedan är Karin så trött på alla debatterna. Jag kan förstå att Karin Pilsäter blir trött. Hon säger: Oj, vi har debatterat så jättemycket! Nu är vi så trötta på det här att vi inte orkar med mer!

Tidigare har ledamöter i den här debatten sagt: Ni är som tre-fyra-åringar som inte vill borsta tänderna. Ni nedvärderar oss i oppositionen så mycket för att vi vill ha debatt.

Sedan står ni i replikerna och säger: Vi har debatterat så mycket att nu räcker det väl! Nu vill vi inte höra mer från Monica Green, säger Karin Pilsäter. Du är trött på alla debatterna.

Sedan säger du: Vi ska ju granska. Men grejen är att vi skulle ha granskat innan! Det är själva poängen med debatten i dag. Den har visat att granskningen ska ske innan man fattar beslutet. Det blir fel att komma i efterhand och granska.

Anf. 75 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Alla som hörde vad jag sade här alldeles nyss vet att jag inte alls sade att jag var trött på debatten och att jag inte ville höra mer på Monica Green. Vad jag invände mot var påståendet att vi över huvud taget inte vill debattera. Det var inte sant i det förra inlägget, och det är inte sant att jag har sagt att jag är trött på det.

Ibland kommer man fram till beslut. Ibland måste man ändå sätta ned foten och säga: Vi har nu talat färdigt om den här saken, och vi är framme vid beslut. I dag är vårsessionens allra sista arbetsdag. Vi har skjutit upp behandlingen av frågan. Vi har behandlat den i tre och en halv månad sedan propositionen kom. Det finns inget annat ärende som jag kan komma ihåg som har behandlats under så lång tid.

Vi har tagit in så många synpunkter. Vi har hört alla upptänkliga personer och företrädare för organisationer, myndigheter och så vidare. Till slut kommer man fram till beslut. I dag är det den allra sista dagen på vårsessionen, och vi kommer fram till beslut.

Nu tror jag också att den här debatten snart är slut. Det beror inte på att jag tycker att det är tråkigt. Det beror inte på att jag är trött på den och inte på att jag inte vill höra mer. Men nu är det dags att gå till omröstning. Det ska vi göra i kväll. Sedan får vi fortsätta debatten i nästa steg.

Anf. 76 MONICA GREEN (s) replik:

Fru talman! Jag vill återigen säga att det är vad som är felet. Ni vill granska i efterhand, efter det att beslutet är fattat.

Karin Pilsäter säger: Vi tänker inte ändra oss oavsett vad som kommer fram! Jag förstår då att man vill granska i efterhand. Karin Pilsäter säger: Vi tänker absolut inte ändra oss! Det säger hon trots att ekonom efter ekonom säger att det sätt man räknar på är fel och häpnadsväckande.

Karin Pilsäter säger: Oavsett vad som kommer fram i debatten eller vilken granskning vi än gör kommer vi inte att ändra oss, eftersom vi har våra ideologiska skyggglappar på oss. Det är egentligen det Karin Pilsäter säger till oss i dag.

Hon tänker aldrig ändra uppfattning, trots att det finns så mycket som pekar på att beslutet går i fel riktning. Jag vädjar återigen: Kom till besinning, låt oss skjuta på beslutet och fatta det till hösten i stället så att vi hinner granska i lugn och ro.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

8 § Årsredovisning för staten

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU19
Årsredovisning för staten (skr. 2006/07:101 och redog. 2006/07:RRS20).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

9 § Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU20
Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (prop. 2005/06:1 delvis, prop. 2006/07:100 delvis, framst. 2006/07:RRS16, framst. 2006/07:RRS17, framst. 2006/07:RRS25 och redog. 2006/07:RRS9).

Anf. 77 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (m):

Fru talman! Den här debatten kommer att behandla betänkandet *Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken*, den så kallade vårpropositionen. Det är de pengar som finns till vårt förfogande för att styra landet.

Vi kommer i debatten att få höra olika partiers argument om riktlinjer och därmed också enskilda partiers tankar om hur de ställer sig till betänkandet. Vi kommer också att få höra argument från partierna, hur de ställer sig till sina egna och till andras förslag.

I rådande stund befinner sig Sverige i en högkonjunktur. Detta bekräftas av aktuell statistik över ekonomisk utveckling. Den pekar på att svensk ekonomi fortsätter att växa i snabb takt. Förra året präglades av en global tillväxt. I år fortsätter denna tillväxt, men vi kan ana ett något lägre resultat än föregående år.

Vi befinner oss nu på väg in i en fas av lugnare tillväxt. Prognosen pekar på att konjunkturen håller i sig ett par år framåt även om den kommer att mattas av för att därefter vika av mot sämre tider.

Genom historien kan vi se trender att samhällsekonomin har gått upp och ned likt en bergochdalbana. Politikens uppgift blir att i detta läge planera för att den lågkonjunktur som följer efter en högkonjunktur ska bli så lite märkbar som möjligt.

Fru talman! Som pedagog i det civila med tjänstgöring i bland annat ämnet religion kan jag inte låta bli att dra parallellen till Bibelns Första Mosebok, kap. 41, där Josef tolkar Faraos drömmar om de sju feta respektive de sju magra korna samt de sju välmatade såväl som de sju tunna och svedda axen.

Historien är en mycket pedagogisk liknelse av hur vår ekonomi måste vara uppbyggd. Det handlar om att se till att på ett bra sätt förvalta de goda årens pengar för att klara av att så bra som möjligt förebygga för svängningar till sämre år.

Med andra ord måste åren av överflöd samlas i ladorna för att kunna användas som en buffert under år med betydligt svagare ekonomi. Detta

betyder att partierna inte bara måste bygga sina budgetar på dagsläget utan de måste även fundera på hur de långsiktigt ska klara landets ekonomi. Helst ska det vara så bra att lågkonjunkturer knappast märks.

Fru talman! I betänkandet finns totalt sett fem motioner och nio reservationer. Av reservationerna har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet varsin på området för riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1, samt varsin på området för budgetpolitiken, punkt 2. Därutöver har Vänsterpartiet ytterligare två reservationer. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har tillsammans en reservation angående förändringar i utjämningssystemet för kommunerna, punkt 6. Två motioner är skrivna av Socialdemokraterna, två av Vänsterpartiet och en av Miljöpartiet.

Anf. 78 PÄR NUDER (s):

Fru talman! Vi har en hög ekonomisk tillväxt i Sverige i dag. Vi har en stark ökning av sysselsättningen på arbetsmarknaden och vi har starka offentliga finanser. Det går bra för Sverige. Ändå går det inte bra för regeringen. Vi har den märkliga situationen där det växer så det knakar i den svenska ekonomin och ändå har vi sett prov under våren på den ena opinionsundersökningen efter den andra som har visat att stödet för den borgerliga regeringen och de fyra borgerliga partierna minskar. Aldrig någonsin efter ett svenskt val har en svensk regering förlorat så mycket på så kort tid. Hur kan detta komma sig samtidigt som ekonomin går som tåget?

Svaret på den frågan är mycket enkelt. Det beror på att svenska folket ogillar orättvisor. Den politik som nu bedrivs är djupt orättvist. Svenska folket vet dessutom att orättvisa inte är det som gör att ett land går framåt och går bättre. Orättvisor kommer tvärtom i det långa loppet att leda till att ett land förlorar i konkurrenskraft.

Svenska folket kan jämföra hur det är i dag med hur det var i går. Det gick ju bra för Sverige även i fjol, om än inte riktigt så bra som vi alla hade önskat. Ändå gick det väldigt bra.

Visst har vi hög ekonomisk tillväxt just nu. Men det hade vi i fjol också. Vi hade högre ekonomisk tillväxt – utan att vi för den skull behövde försämla villkoren för de sjuka. Visst skapas det nya jobb i Sverige i dag. Det gjorde det i fjol också. Sysselsättningen steg med 78 000 personer utan att vi behövde göra det dyrare att vara med i facket. Visst sjunker arbetslösheten i dag. Men det gjorde den i fjol också. Den sjönk ned mot 4 procent utan att vi behövde försämla för dem som har det allra svårast, nämligen de arbetslösa. Visst har löntagarna högre köpkraft i dag. Men de hade reallöneökningar i fjol också utan att vi behövde genomföra stora skattesänkningar. Visst har vi starka offentliga finanser i Sverige i dag. Det hade vi i fjol också. Vi hade 3 procent i överskott utan att vi behövde förstärka statskassan med inkomster från privatiseringar av statliga företag.

Det går bra för Sverige, men det går dåligt för regeringen. Det har att göra med just det jag sade nyss; människor uppfattar den politik som regeringen bedriver som djupt orättvis. Jag tror att vi kan leva med att det går bra för Sverige och samtidigt går dåligt för regeringen. Det är värre att det går dåligt och allt sämre för vissa grupper trots att ekonomin utvecklas så kraftfullt just nu.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Låt mig ta en grupp som är aktuell. Det är de unga – ungdomarna. I dag har det kommit siffror från Statistiska centralbyrån som berättar att ungdomsarbetslösheten har sjunkit med 12 000 sedan samma månad i fjol. Ändå är det fortfarande 43 000 ungdomar som går arbetslösa. Det allra mest häpnadsväckande är att trots att ekonomin blomstrar så kraftigt som den nu gör har vi i dag 6 500 fler långtidsarbetslösa ungdomar än motsvarande månad i fjol. Så är det trots att det går så bra för Sverige.

Det här är en direkt konsekvens av den nya ekonomiska politik som bedrivs. Först sänker man a-kassan för alla arbetslösa. Sedan planerar man att sänka a-kassan ytterligare för just de unga. Sedan drar man ned i komvux och arbetsmarknadsutbildningen. Sedan ska man införa sänkta arbetsgivaravgifter för de arbetsgivare som har ungdomar anställda. Märk väl ordvalet – som redan har ungdomar anställda! Vi ska alltså snart här besluta om att svenska folket med miljardbelopp ska subventionera McDonaldsjobb som redan finns. Så ser det ut.

Man ska också införa vad man på sitt typiska nyspråk kallar för en jobbgaranti för ungdomar. Det är ingenting annat än en garanti för lägre ersättning och hårdare krav som ska ställas på de unga.

Men det är klart att det finns de som tjänar på regeringens ekonomiska politik som vi i dag ska diskutera. Jag har med mig hit upp i talarstolen en tjusig tidskrift som heter *Connaissance*. Den får bara de i Sverige som tjänar över 1 miljon kronor eller har en förmögenhet på 5 miljoner kronor. I den tidningen jublas det. Man skriver på ledarplats: Det blåser nya vindar. Sverige har fått en ny regering och en ny chans.

De har verkligen anledning att jubla – de som tjänar över 1 miljon och har stora förmögenheter. Hälften av de inkomstförstärkningar som riksdagen i dag ska ta ställning till och som aviseras i regeringens vårproposition hamnar i fickorna hos den tiondel av befolkningen som tjänar allra mest. Tacka tusan för att stödet för den borgerliga regeringen minskar! Känslan av orättvisa biter sig fast.

Lägg till detta den blå skatteväxling som man också aviserade i den ekonomiska vårpropositionen där man vill göra om fastighetsskatten. Det handlar inte om ett avskaffande, utan man vill växla det ena mot det andra och omfördela skattebördan. Det har vi gjort tidigare i Sverige. Men då brukar vi växla på så sätt att vi lägger en ökad börda på dem som har mycket och lättar för dem som har mindre. I den blå skatteväxlingen med fastighetsskatten är det precis tvärtom. Där är det lättnader för dem som redan har det allra bäst, och det är de som har det sämst som ska få den ökade bördan.

Sex av sju kommer att få högst 85 kronor i månaden i lägre fastighetsskatt samtidigt som alla får högre reavinstkatt. Vid varenda försäljning av villor i Sverige ska man betala 10 procent extra som ska gå från Krokombädd i norr till Lycksele i söder och passera via Skatteverket i Solna för att skyfflas ut till Täby, Lidingö, Danderyd och Österåker där man kommer att få del av de stora fastighetsskattesänkningarna. Så ser den blå skatteväxlingen ut.

Det här missgynnar inte bara fördelningspolitiken. Det missgynnar ungdomar, som får svårare att ta sig ut på en redan glödhet bostadsmarknad. Det eldar på fastighetspriserna ytterligare. Det räcker med att slå upp vilken tidning som helst för att få bekräftat att det brinner, minst

sagt, på bostadsmarknaden framför allt i storstadsområdena. Det är glesbygdens folk som får betala det här i form av höjd reavinstbeskattning.

Orättvisa är den blå tråden som går genom regeringens ekonomiska politik. Det är den som gör att regeringen förlorar så kraftigt i stöd. Politiken är inte bara orättvis. Den är också oansvarig och omodern. Man drar ned på insatserna för de långtidsarbetslösa i ett läge när just de som står allra längst från arbetsmarknaden behöver störst hjälp, nämligen när arbetsmarknaden går bra. Den dag då arbetsmarknaden går sämre kommer de att hamna ännu längre bak i kön och få det ännu svårare att ta sig tillbaka till den reguljära arbetsmarknaden.

Det är en oansvarig politik. Stora delar av budgeten är ofinansierad. Den är underbalanserad med 13 miljarder för 2007. Redan köpstarka hushåll får ännu mer köpkraft med den här politiken.

I dag inträffar precis det som jag förutspådde när vi diskuterade vårpropositionen här i april. Den gången behagade finansministern vara med här i kammaren och diskutera den ekonomiska politiken, vilket han inte gör i dag. Nu händer det som jag sade då, nämligen att Riksbanken tvingas städa upp efter regeringen och höja räntan. Det har man gjort i dag. Det var förväntat, men det som inte var förväntat var att man förutspår att räntan måste höjas ytterligare mycket kraftigt. Man hänvisar direkt till regeringens alltför expansiva politik i detta läge när konjunktturen är så stark.

Även om den moderata finansministern inte är närvarande i dag är det alldeles uppenbart att det är Moderaterna som bestämmer. Nu förverkligar de så kallade Nya moderaterna de gamla Moderaternas drömmar. Man minskar skatteinkomsterna kraftigt. Med nästan kirurgisk precision plockar man ut alla fördelningspolitiska inslag i skattesystemet. Vi är på väg mot något slags plattskattesystem i Sverige med rasande fart.

Nu ska det tydligen bli ytterligare skattesänkningar. Moderaterna vill tydligen finansiera detta med hjälp av ytterligare karensdagar, men mössen i regeringen försöker ryta till lite grann och säga att man inte riktigt har pratat klart om det ännu. Det vore väl bra om ni kunde berätta i dag hur det blir med karensdagen. Finns det något kurage här? Finns det någon Ture Königson i de mindre partierna? Ture Königson var folkpartisten som vågade sätta ned foten och som sade: Ja, jag vill införa ett ATP-system i Sverige.

Får vi se en Ture Königson här i kammaren i dag som säger: Nej, det blir inga karensdagar för att finansiera ytterligare skattesänkningar?

Mot detta står vi socialdemokrater med en politik som innebär att vi vill bekämpa arbetslösheten, inte de arbetslösa. Vi vill låta Sverige gå före in i framtiden, inte backa in. Vi vill minska klyftorna, inte öka dem. Vi ska föra en politik som bygger på rättvisa. Vi har råd med rättvisa just nu. Vi ska inte sänka skatterna på det sätt som föreslås. Vi ska inte elda på högkonjunktturen som driver upp räntorna. Vi ska fördubbla satsningarna på kvalificerad arbetsmarknadsutbildning. Vi ska satsa på ungdomar, inte göra det svårare för dem att ta sig ut på arbetsmarknaden. Sverige ska gå före, inte minst när det gäller miljöpolitiken, inte vänta in andra länder.

Fru talman! Härmed vill jag yrka bifall till denna politik, nämligen reservationerna 1, 4 och 9.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Innan jag avslutar vill jag säga en sak till eftersom jag inbillar mig att regeringens företrädare kommer att säga: Ja, det där säger ni socialdemokrater.

Men det finns faktiskt borgerliga politiker som säger exakt det jag har sagt. För några veckor sedan skrev en före detta borgerlig politiker så här på DN Debatt: I dag träffar jag många borgerliga som rent av ångrar att de gav sin röst åt allianspartierna. De upplever att regeringen är blind och okänslig för hur verkligheten ser ut utanför Stockholmsregionen. Jag känner förtvivlan över regeringens politik. Före valet lovades alla som jobbade en skattesänkning på 1 000 kronor i månaden. Men, så bra, tyckte låginkomsttagarna. Äntligen en skattereform som ger oss en sänkning i kronor och inte i procent. Så kom förslaget, och då visade det sig att de med låg inkomst fick ca 400 kronor, medan den som tjänade mer fick ca 1 300 kronor per månad. Där rök trovärdigheten hos låginkomsttagarna.

Sedan fortsätter han, Börje Hörnlund, det före detta centerpartistiska statsrådet, och berättar om pensionärerna: I vårt land har vi över 900 000 pensionärer som får leva på en pension på mindre än 10 000 kronor i månaden före skatt. Är det underligt att dessa medborgare i dag ställer frågan: Varför lämnas vi utanför? Vi har jobbat och slitit och i många fall dragit försorg om stora barnkullar. Det stora flertalet, ca 80 procent, av dessa låginkomstpensionärer är kvinnor. Jag känner förtvivlan över regeringens politik.

Orden är inte mina, fru talman. Orden är det före detta borgerliga statsrådet Börje Hörnlunds, och han sätter fingret på varför den borgerliga alliansen förlorar mark och stöd i opinionen. Man för en orättvis politik.

(Applåder)

I detta anförande instämde Agneta Gille, Monica Green, Hans Hoff, Sonia Karlsson, Désirée Liljevall, Tommy Ternemar och Christina Zedell (alla s)

Anf. 79 ULLA ANDERSSON (v):

Fru talman! Nu nalkas sommaren, och naturen har än en gång ömsat skinn. Det som har legat dolt har slagit ut i full blom. De flesta begriper förstås att fröet till den växtlighet som dyker upp i starka färger fanns där också när det var grått och moddigt ute. Det som har gömts i snö kommer ju fram i tö.

När vi nu betraktar högeralliansens vårbudget kan vi också konstatera att det som har gömts i val kommer fram i tal.

Jag kommer ihåg att på den moderata partistämman i våras försökte, och lyckades, Reinfeldt övertala stämmoombuden att inte rösta för ett borttagande av fastighetsskatten. Han argumenterade och sade att varje krona i skattesänkning är en krona mindre till välfärden, en krona mindre till skolan och en krona mindre till omsorgen.

Vidare sade han i valrörelsen i en intervju att det var självklart att väljarna inte ville ha Moderaterna år 2002 eftersom 50 procent av skattesänkningarna i deras politik gick till de 10 procent rikaste. Man jämförde en 30-procentig reavinstbeskattning på fastigheter med konfiskering. På den här stämman var Moderaterna till och med för arbetsrätt och kollek-

tivavtal till en och annan stämmodelégats förvåning. Man till och med älskade sådant, och allt var nytt med stort N.

Men hur har det nu blivit? Ja, 47,2 procent av skattesänkningarna hittills har gått till de 10 procent rikaste. Nu kunde vi höra Pär Nuder säga att 50 procent går till de 10 procent rikaste i förslaget i vårpropositionen. 4 procent av befolkningen har tjänat tiotusentals kronor på borttagandet av förmögenhetsskatten, eller man kanske ska kalla den för mansskatt eftersom det framför allt är män som betalar den. Det var tydligen ett jätteproblem för regeringens vänner, och då lyssnar man så klart, och så tar man bort den. Bara för att påminna kan jag här i kammaren tala om att det faktiskt är 23 000 hushåll som äger 58 procent av bruttoförmögenheten i Sverige. De är nog lyckliga. Nu blir ju de 4 miljarder rikare, kanske till och med 5. Äntligen får de väl råd att köpa städningen där hemma. De kan kanske anställa någon som vi kan betala med våra gemensamma skattepengar, eller hur?

Man förändrar fastighetsskatten. Det är samma personer som tjänar pengar än en gång, det vill säga de med höga inkomster, de som har tjänat på jobbvdraget och borttagandet av förmögenhetsskatten. Nu är det de som tjänar mest på fastighetsskatten. Reavinstskatten höjs till 30 procent, och de som inte tjänar en enda krona på det förslaget får betala den här förändringen, det vill säga boende i glesare bygder. Det är samma personer som också förlorar på förändringarna i det kommunala utjämningsystemet. De i Bollnäs får betala till Danderyd där invånarna betalar nio gånger mer i kapitalskatt och elva gånger mer i förmögenhetsskatt än befolkningen i genomsnitt. Det känns väl bra, eller hur?

Sammanlagt har regeringen genomdrivit och aviserat skattebeslut som försämrar statens finanser med ungefär 200 miljarder. Det är många skattekrönor som enligt Reinfeldt kunde ha gått till skolan, vården och välfärden. För det var väl så han sade på stämman förra våren?

Samtidigt pågår en ständig urholkning av arbetsrätten, och den fackliga organiseringen är ju under attack från såväl regeringen som deras samarbetspartner, eller vi ska kanske säga uppdragsgivare, Svenskt Näringsliv.

I vårpropositionen kan vi till och med läsa att utanförskapets omfattning hänger samman med lönestrukturen och hur flexibel denna är. Jag kanske ska tolka detta till ren svenska så att alla förstår. Det betyder nämligen att lågavlönade ska vara beredda att ha ännu lägre löner, och högavlönade ska kunna glädjas åt rejäla löneyft. När avtalsrörelsen har gett Handels och Kommunals kvinnor välförtjänta löneyft ses det som ett problem av finansministern. Jag kan väl tolka det som Arbetarbladet gjorde det därhemma. Det kan inte tolkas på något annat sätt än att när regeringen pratar om nya jobb är det låglönejobb man vill ha.

Vårpropositionens färdriktning är den som regeringen tog ut direkt efter valet, en politik som pekar långt bakåt i tiden, en politik för att gynna de gynnade på vanligt folks bekostnad. De gör dock allt vad de kan för att dölja de ädelblå och konservativa värderingarna och besluten, så vi kanske i stället skulle kalla alliansregeringen för kamouflageregeringen.

Skatteutskottets moderate ordförande säger i en intervju i Svenska Dagbladet att det inte är så stor skillnad nu jämfört med när Bo Lundgren var moderatledare, utan att det mer handlar om tillvägagångssättet. Skill-

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

naden finns lite mer i hållningen och att det nu är en mer långsiktig strategi.

Man lägger ut kamouflaget för att dölja presenterna till dem som ska gynnas, nämligen de som redan har mycket, de gamla Moderaternas kärnväljare. Av någon anledning är det framför allt män i övre medelåldern som står på presentlistan.

Man kanske skulle sträcka sig så långt som att beskriva Moderaternas politik med en reklamslogan som en bank använder. Den lyder så här: ”I 150 år har vi hjälpt förmögna människor i varje skede av livet.” Det kanske är en sak som inte stämmer där, och det är väl att Moderaterna ännu inte har hunnit fylla 150 år.

Näringslivets framgångar kan för dem som känner till historien beskrivas som att man har lyckats inom ett komplett nätverk av sociala strukturer. Summan av tidigare, väl genomtänkta investeringar har gett en samhällelig avkastning.

När det offentliga har investerat i järnvägar har företag kunnat expandera sin verksamhet, och miljön har skonats. När sjukvården har förbättrats har vi kunnat få en friskare befolkning som har orkat arbeta längre och mått bättre.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen har varit framgångsrik i att upprätthålla hög arbetsproduktivitet, stor flexibilitet och innovationsförmåga.

Utbildningspolitiken har haft som ambition att ge tillträde till större grupper och höja den allmänna kunskapsnivån i samhället i stället för att vara en strikt sorterande mekanism.

Kombinationen av en utbildningspolitik med hög ambitionsnivå och en aktiv arbetsmarknadspolitik ökar den sociala rörligheten och en verklig flexibilitet i arbetslivet som inte endast ses ur arbetsgivarens synvinkel.

Det ska ju inte vara kört i livet för att man testade en studieväg som inte var den rätta, om man råkade ha det struligt hemma när man gick i högstadiet eller för att man har fått utslitna axlar i ett städyrke. Detta är en modell värd att utveckla och satsa på. Men tyvärr tycker inte regeringen det.

Glädjande nog finns det faktiskt skiljelinjer i svensk politik. Vänsterpartiets budget *En politik för oss andra 96 procent* – alltså vi som inte betalar förmögenhetsskatt – visar på en annan samhällsutveckling. Vi tycker att det är dags för en ordentlig förnyelse.

Vår budget är inriktad på att jobben ska bli fler och villkoren bättre. Därför föreslår vi kraftiga investeringar i klimatåtgärder, infrastruktur, bostäder och havsmiljön.

Vi ställer oss starkt kritiska till det finanspolitiska ramverket vars syfte är att begränsa de folkvaldas inflytande över den ekonomiska politiken. Ramverket är ju inte en teknikalitet, utan det lägger grunden till en systematisk överföring av resurser till samhällets bäst bemedlade och från offentligt till privat. Överskottsmålen används för att motivera åtstramningar av den gemensamma sektorn och för skattesänkningar.

Regeringen försitter nu möjligheter till en säkrare ekonomisk utveckling. Tanken att man ska spara i dag för att klara av morgondagens demografiska utmaningar bortser från att den välfärd som i dag kan erbjudas

medborgarna bygger på medvetna och kraftfulla offentliga investeringar under tidigare decennier.

Det är inte så värst svårt att begripa att Sverige hade varit ett mycket fattigare land om vi inte hade byggt upp välfärden reform för reform, arbetstag för arbetstag. Dagens pensionärer hade inte haft det bättre om man hade placerat skattepengarna i madrassen eller skänkt bort dem till dåtidens miljonärer.

De lösningar Vänsterpartiet föreslår borgar för ett tryggt och produktivt arbetsliv i framtiden med lösningar som även är de bästa för att säkra framtidens pensioner.

Basen för ett fungerande välfärdssamhälle är trygga jobb med en lön att leva på och friska ekosystem för vatten- och livsmedelsförsörjning. För merparten av människorna på jorden är dessa grundläggande förutsättningar bara en dröm. Ekosystemen världen över hotas av klimatförändringar, och förebyggande åtgärder måste vidtas främst i de fattigaste länderna där människor drabbas värst.

Vi har ett ansvar både hemma och internationellt. Den så kallade Sternrapporten kom fram till att 1 procent av den globala bnp:n behöver avsättas för att stabilisera växthusgaserna. Därför vill Vänsterpartiet som första parti utmana er andra. Vi vill att vi ska satsa och avsätta 1 procent av bnp till just klimatåtgärder som ett slags klimatförsäkring. Det vore den kraftfulla ambitionshöjning som klimatfrågan faktiskt kräver.

Vi tycker att vi ska ta vårt ansvar och gå före övriga länder. En del i klimatförsäkringen skulle kunna vara en utbyggd järnvägstrafik eller ett införande av klimattaxa i kollektivtrafiken. Vi tror att stimulanser för att öka det gemensamma resandet är väl använda pengar. Klimattaxa innebär avgiftsfri kollektivtrafik på försök i två län.

Vi menar att om samhället vill stimulera en viss verksamhet, till exempel av klimatskäl, är det rimligt att se över priset eftersom det är ett styrmedel.

Vi vill också satsa på minskade utsläpp i kommunerna och föreslår en förstärkning och förlängning av Klimp:en. Vi vill dubbla satsningarna på havet genom ett nytt havsinvesteringsprogram. Vi tycker att det är bättre att städa upp Östersjön i stället för rikemanshemmen. Det behövs också satsningar på den biologiska mångfalden.

Rätten till bostad är en avgörande välfärdsfråga, och bostadspolitikerna var under många år – det måste man faktiskt erkänna – kraftigt eftersatt. Även om det hände en del bra saker åren före valet är behoven mycket stora. Den här regeringen har inte eftersatt bostadspolitikerna, utan den har omsorgsfullt och grundligt förstört den.

Vänsterpartiet föreslår en långsiktig satsning på en bostadsfond för billiga och energisnåla bostäder. Målet är att bygga 40 000 lägenheter varje år i tio år. Minst hälften bör vara hyresrätter. Lägenheterna ska ha rimliga hyror som förhandlas fram i förväg. För detta avsätter vi 10 miljarder per år i en fond. Det behövs 110 000 bostäder bara för den ungdomskull som finns just nu och som vill flytta hemifrån.

Vi vill återställa och förbättra a-kassan, och studiemedlen för högskolestuderande behöver höjas med ungefär 1 200 kronor i månaden bara för att de ska komma upp till en anständig levnadsnivå. En höjning av garantipensionen behöver tidigareläggas, och vi förstärker pensionärers ekonomiska situation.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Sådana här satsningar är rättvisa och produktiva. Människor med eftersatta behov kan öka sin konsumtion när de får mer pengar i plånboken. Vi presenterar skatteförslag för en omfördelning av statens inkomster och för att öka dem.

Vi vill satsa på välfärden. Barnen behöver mindre gruppstorlekar i förskolor och skolbarnomsorg. Det behövs fler anställda i äldreomsorgen så att de hinner göra mer än att stoppa in matlådan i mikrovågsugnen. Eleverna i skolan behöver fler pedagoger i skolan för sitt lärande. Därför satsar vi på kommuner och landsting så att de om de önskar och behöver kan anställa 40 000 fler välfärdsarbetare nästa år. Vi behöver också en individualiserad föräldraförsäkring, rätt till heltid och en satsning på kvinnors löner.

Vi menar att grundläggande behov är viktigare än skattesänkningar. Utskottsmajoriteten hävdar att vår politik för fler jobb saknar långsiktighet och hotar de offentliga finanserna. Med tanke på att utskottsmajoriteten försvarar kraftfulla skattesänkningar måste man dock säga att det klingar ihåligt.

Den moderate partisekreteraren Per Schlingmann brukar säga: Vår utgångspunkt är de problem människor upplever i sin vardag.

Han brukar dock glömma att säga vilken vardag och vilka problem han avser. I de rikastes vardag är kanske problemet att hemhjälpen är för dyr, att förmögenhetsskatten är betungande och segelbåtmarknaden överhettad. För många andra handlar vardagsproblemen om osäkra anställningar, a-kassan som inte räcker till eller en äldreomsorg där personalen sliter ut sig för att de är för få.

De vardagsproblemen gör regeringen mycket större genom den här vårbudgeten, och för varje gång vi diskuterar den ekonomiska politiken här i kammaren får de lite fler hål i sin kamouflagedräkt.

Anf. 80 MIKAELA VALTERSSON (mp):

Fru talman! Regeringens ekonomiska politik oroar. Trots det allvarliga världsläget när det gäller utsläpp av växthusgaser och ett enormt opinionstryck för handling i klimatfrågan svarar regeringen med att tillsätta kommissioner och beredningar.

Trots mycket goda tider fortsätter regeringen att försämma för dem som har det sämst ställt och genomför i stället stora skattesänkningar för dem som har höga inkomster som inte är fullt ut finansierade.

Som kontrast till regeringens bidragspaket till dem med de högsta inkomsterna presenterar vi från Miljöpartiet en politik som syftar till att lösa problem i människors vardag.

Vi prioriterar att minska inkomstklyftorna och skapa bättre möjligheter för människor som lever på marginalen. Vi avsätter pengar för rejäla klimatinvesteringar i vår budgetmotion.

Klimatproblemen är inte längre bara otäcka framtidsscenarier. Klimatet förändras varje dag. Glaciärer smälter, temperaturen stiger och torkan förvärras i redan torra områden. Vi ser kraftiga värmeböljor. Rapporterna från FN:s klimatpanel visar att skyfall och översvämningar kommer att bli vanligare i framtiden. Upp till 30 procent av djur- och växtarter riskerar att utrotas vid en global uppvärmning på 2 grader, och det är ändå inte ett av de värsta scenarierna.

Men lösningarna finns, och det kostar mindre att minska utsläppen än att inte göra någonting alls. I takt med att människors medvetenhet om klimatproblem och engagemanget för miljöfrågorna växer förväntar man sig också att politikerna genomför konkreta och synbara åtgärder för att minska utsläppen. Människor vill leva klimatvänligt, och vi måste underlätta för människor att göra val som leder åt rätt håll.

Fru talman! Regeringen bör ta dessa människor på allvar och möta förväntningarna med konkreta åtgärder.

Det är uppenbart att regeringen känner sig trängd i klimatfrågan. En oförberedd borgerlig regering togs helt på sängen av den klimatdebatt som har blossat upp. Man försöker nu rafs ihop en politik. Det är väl bra i och för sig att regeringspartierna rycker upp sig från bottenappen i valrörelsen när man sade att miljön inte var prioriterad alls eller när man utlovade sänkt bensinpris. Bättre sent än aldrig, och man får väl i och för sig tacka för att ni har lyssnat och lärt, även om ni behövde lite stödundervisning. Men att gå till val år 2006 med en total avsaknad av miljöpolitik är inte bara omodernt – det är näst intill skamligt.

Miljöpartiet är ett litet parti med stora ambitioner. Vi har en ambition att ha en heltäckande politik, och vi presenterar den i våra budgetförslag. Vi kanske inte alltid har de allra bästa förslagen, men oftast har vi det. Vi har däremot en tydlig ambition att ha en heltäckande, ansvarsfull politik.

Att Moderaterna, som Sveriges andra största parti, inte kan åstadkomma en miljöpolitik är uppseendeväckande. Nu har ni tillsatt en intern arbetsgrupp, och den ska jag följa med intresse. Jag ser fram emot framtida konkreta förslag.

Vi satsar i vår budgetmotion totalt ca 19 miljarder mer än regeringen under mandatperioden för att skapa bättre förutsättningar för människor att leva klimatvänligt. Vi genomför stora satsningar på energieffektivisering och på kollektivtrafiken i våra storstäder. Vi föreslår flera klimatskatter för att öka miljöstyrningen i skattesystemen.

Fru talman! Det krävs en politik som underlättar för företagande, för småföretag och för entreprenörskap. Många småföretag har nu i stället drabbats av regeringens företagspolitik och fått en höjning av arbetsgivaravgifterna.

Regeringen genomför riktade skattesänkningar till vissa branscher som städföretag. Från Miljöpartiet föreslår vi i stället en nedsättning av arbetsgivaravgifterna med 10 procent upp till en viss lönesumma. Det skulle innebära rejäla förbättringar för småföretag oavsett bransch.

Regeringen uppvisar en stor brist på förståelse för småföretagare. Det här handlar om människor som förverkligar en ambition, som brinner för något, som lägger ned sin själ i ett företag och som nu drabbas av skattehöjningar. Jag har pratat med många företagare den senaste tiden som är mycket upprörda över att de har fått höjd skatt i en tid när regeringen pratar om att man vill skapa jobb och få in ungdomar på arbetsmarknaden.

Fru talman! Låt mig lyfta fram några exempel på småföretagare jag har talat med.

Ingvar driver en blomsteraffär i Huskvarna. Han har nu fått en skattehöjning på 18 000 kronor per år. Det är mycket pengar för ett litet företag. Nästa år kommer den summan att öka till 36 000 kronor, när regeringen helt avskaffar den 5-procentiga nedsättningen av arbetsgivaravgif-

terna. Ingvar var en av dem som trodde på pratet om att det skulle bli lättnader för småföretagen.

Ica i Vejbystrand utanför Ängelholm väljer, när de ser att man straffar småföretag, att inte anställa den extra person de hade planerat. Det är de personalintensiva företagen som nu straffas med högre arbetsgivaravgifter.

Gunnarssons skogsentreprenad i Hälsingland skulle ha anställt fler om man hade valt att sänka arbetsgivaravgifterna i stället för att gå fel väg och höja. Nu avstår de från det.

Lambrusco klädbutik utanför Helsingborg får nu dra ned tiden för den extra anställda man har för att kostnaderna har blivit för höga. Om man i stället hade gynnat småföretag med olika åtgärder så hade de utökat och anställt fler ungdomar.

Gemensamt för de här små företagen är att de ser att regeringen i stället för att ge incitament för ökat företagande och möjligheter att anställa försämrar och visar mycket liten förståelse för småföretagarnas vardag. Småföretagarna sitter i en situation där man hela tiden laborerar med risker och har mycket små marginaler för att anställa. Att höja skatten förbättrar inte deras situation. Att i stället sänka den med 10 procent skulle förbättra deras möjligheter.

Fru talman! Först lanserades Nya moderaterna, då skattesänkningarna inte längre skulle vara ett självändamål och man skulle vara ett parti för bredare grupper – även låginkomsttagare. Hur blev det? Jo, de rikaste fick enorma skattesänkningar samtidigt som klyftorna ökar, och de med de lägsta inkomsterna fick en mycket liten del av de här förbättringarna.

Sedan lanserades det nya arbetarpartiet, med en politik för minskat utanförskap och förbättringar för dem som står utanför arbetsmarknaden. Och hur blev det? Jo, det blev försämrade a-kassa och förstärkt utanförskap.

Nu lanseras det nya miljöpartiet – man tror nästan att det är ett skämt. Men nej, här tillsätts råd, utredningar och grupper från både regeringen och internt i det moderata partiet. Nu ska en miljöpolitik utmejslas och det aktuella miljöläget beskrivas.

Jag har respekt för ert nyvunna miljöintresse. Jag tycker faktiskt att det är positivt om Moderaterna efter en lång tids miljöpassivitet kan se att miljöpolitik är någonting som det är värt att ägna politisk kraft och tid åt. Men under all den tid som ni har sagt att miljöpolitik inte hör till kärnområdena och inte är prioriterad så har det faktiskt hänt saker där utanför det moderata partikansliet. Det finns kunskap och teknik, det finns idéer, det finns en förväntan och det finns ett stort behov av åtgärder. Lita på den kunskap som finns och gör något konkret under tiden ni erövrar detta nya politiska område! Då skulle ni vinna i trovärdighet.

Jag tror att en del av ert problem i Moderaterna är att ni har varit så fokuserade på marknadsföring och mediestrategi att ni helt glömt bort innehållet i politiken. Det där med att hela tiden köra marknadsföringskneppet att det är nytt kanske inte längre fungerar. Det verkar ha gått lite inflation i det. Nästa månad kommer ni väl att kalla er för de nya ultrasuper-power-moderaterna med bioeffekt! Det är faktiskt så att inte ens tvättmedelstillverkarna håller fast vid den PR-metoden längre. Människor har genomskådat att det handlar om nya förpackningar och inte nytt innehåll – vare sig vi talar om tvättmedel eller det moderata partiet.

Fru talman! Den moderatledda regeringen har drabbats av ett fullständigt trovärdighetshaveri. Att tala om att låg- och medelinkomsttagare skulle gynnas klingar falskt när höginkomsttagare får tusentals kronor i sänkt skatt varje månad samtidigt som låginkomsttagarna undrar vart den där utlovade tusenlappen tog vägen. De som har betalat förmögenhets-skatt och som äger dyra fastigheter har däremot fått åtskilliga tusenlappar i plånboken.

Nu går Moderaterna vidare och kan tänka sig att finansiera en fortsatt skattesänkning med att införa en andra karensdag. Skattesänkningar ska även fortsättningsvis finansieras med besparingar på dem som har det allra sämst.

Fru talman! 1700-talet präglades av en tro på förnuftet, nyfikenheten och studier av verkligheten. 1707 föddes Linné. Carl von Linné är den mest kända svenska naturforskaren, både i Sverige och internationellt, ja, han är säkerligen den internationellt mest kända svensken genom tiderna över huvud taget. Det har nog inte undgått någon att det är Linnéår i år.

Detta historiska Linnéår drar regeringen ned anslaget till biologisk mångfald. Miljöpartiet har länge drivit på för satsningar på biologisk mångfald, som också har genomförts. De här satsningarna har bland annat lett till att skyddsvärd skog kan räddas och att det unika bokverket *Nationalnyckeln* har skapats. Det är genuint fel att minska resurserna till biologisk mångfald. Vi har råd med både en offensiv klimatpolitik och ett ansvarstagande för vår biologiska mångfald.

Linné upptäckte och fascinerades av den biologiska mångfalden, och han systematiserade den. Med den nomenklaturen heter vi ju *Homo sapiens sapiens*, den förståndiga människan eller den moderna människan, som vi har kallat oss själva. Frågan är om vi är förståndiga eller ens moderna om vi inte tar miljöproblemen på allvar.

Slutligen, fru talman, kan man tillägga att det nog ändå är en fördel, kan man säga, som den borgerliga regeringen har, jämfört med den förra, socialdemokratiska regeringen. Regeringen Reinfeldt saknar nämligen en miljöökunnig och opportunistisk opposition som förnekar miljöproblemen i Sveriges riksdag.

Med det yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservationer nr 3 och 6.

Anf. 81 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Det är en ganska intressant bild som ges här när man lyssnar på de tre oppositionspartierna. Det skjuts ganska vitt och brett i ett slags kulspruteeld. Än talar vi för mycket om miljön, än talar vi för lite om miljön från regeringssidan. Än går det bra för Sverige, än är det mycket som inte går bra. Än gör vi för lite, än gör vi för mycket. Sammantaget kan man säga att det verkar vara ganska ledsna miner från oppositionens sida över att det faktiskt går bra för Sverige.

Jag som kristdemokrat, som företrädare för regeringspartierna och som finansutskottets ordförande är i alla fall glad över att det går bra för Sverige, att statsfinanserna blir allt starkare, att vi har ett överskott på 138 miljarder kronor under innevarande år – det största överskottet för Sverige genom tiderna – och att statsskulden successivt minskar till rekordlåga 32 procent av bnp nästa år.

Konjunkturinstitutet rapporterade i går att bnp, vår samlade produktion av varor och tjänster, beräknas öka med 3,6 procent i år, 3,7 procent

nästa år och 3,0 procent 2009. Resursutnyttjandet ökar, och arbetslösheten minskar.

Arbetsmarknadsverket rapporterar att arbetsmarknaden är mycket stark. Och SCB kommer i dag med nya siffror. Förra året var den öppna arbetslösheten 3,9 procent. Det är under 4 procent. Det är ett mål som Socialdemokraterna inte nådde under sin regeringstid, förutom under en kort period hösten 2000 under IT-boomens dagar.

Efterfrågan på arbetskraft ökar stadigt. Vi har den lägsta arbetslösheten på 16 år. Framtidstron är stark inom alla näringar. Fler får jobb, fler får möjlighet att omsätta sina kunskaper i nya anställningar, och fler upplever att de kan påverka sin egen situation. Beroendet av bidrag minskar.

Regeringens politik handlar om just detta – arbete och rättvisa. Allt fler ska kunna känna glädjen över att försörja sig själv och sin familj, känna stolthet över att uträtta något viktigt på sitt arbete och något viktigt för vårt gemensamma bästa. Allt fler ska kunna stärkas i sin självbild och självrespekt genom arbete och gemenskap.

Regeringen effektiviserar arbetsmarknadspolitiken, renodlar arbetslinjen, värnar äganderätten och uppmuntrar till arbete och företagsamhet. Vi förenklar 3:12-reglerna och avskaffar den ineffektiva och kontraproduktiva förmögenhetsskatten. Skatten på arbete sänks med 34 miljarder och ger en vanlig löntagarfamilj uppemot 1 000 kronor mer i lönekuvertet, med tonvikt på låg- och medelinkomsttagare. Fastighetsskatten som har kränkt mångas äganderätt och skapat stor oro, inte minst hos många äldre, gör vi om från grunden.

Men regeringen följer inte bara med i högkonjunkturen. Regeringen tar till vara den. Regeringen förvaltar den och försöker ta tillfället i akt att förstärka Sveriges utvecklingskraft långsiktigt. Det är viktigt att komma ihåg. Och de redan genomförda åtgärderna beräknas ge åtminstone 70 000 fler arbetstillfällen än om man bara skulle förlita sig på konjunkturen.

Socialdemokraternas politik under regeringsåren har varit stagnationens politik. Den var vänsterkonservativ, och den var orättvis. Den konserverade massarbetslösheten. Den konserverade en illa fungerande arbetsmarknad. Den konserverade orättfärdiga skatter. Den konserverade ineffektiva och skadliga skatter. Och den låste in människor i ett utanförskap, samtidigt som det verkliga utanförskapet doldes genom statistiska dribblingar.

Kombinationen av höga skatter och höga ersättningsnivåer i socialförsäkringssystemet uppmuntrade inte alltid till arbete. Och många lockades in i bidragsberoende och i återvändsgränder som förtidspensionering.

Alliansregeringens politik är en kamp mot detta utanförskap. Vi för en kamp mot stagnation och ineffektivitet. Vi för en kamp mot arbetslöshet och för den arbetslöse. Vi låter Sverige gå före in i framtiden och inte tillbaka in i framtiden som Socialdemokraterna vill göra. Vi vill minska klyftorna genom att ge alla bättre möjligheter att förverkliga sina egna livsprojekt. Där vi ser möjligheter för löntagare och företagare, för Sverige som land, där ser vänstern bara problem.

Ett land med god hushållning och god ekonomi skapar också en stabil grund för solidaritet och gemenskap. En väl fungerande ekonomi är inte detsamma som solidaritet, men vi vet att när krubban är tom bits hästar-

na. Nu är krubban inte tom, och därför är förutsättningarna bättre än på länge att aktivt verka för en solidarisk politik både här hemma och internationellt, både kort- och långsiktigt. Nu är utmaningen att genomföra reformer i rätt ordning och på ett sådant sätt att den goda konjunkturen blir så lång och stabil som möjligt. Det är inte lätt med tanke på alla de eftersatta behov som finns i fråga om infrastruktur, pensionärernas villkor, sjuk- och äldreomsorgen med mera.

Den socialdemokratiska regeringen lämnade efter sig ett enormt utanförskap där en till en och en halv miljon människor inte fick arbeta alls eller mindre än vad de önskade. Och det var mitt uppe i en god konjunktur. Det var ett förfärande slöseri med människors förmågor och talanger.

När jag inför denna debatt gick igenom oppositionens budgettexter och reservationer var jag först uppriktigt intresserad av att hitta en ny och alternativ politik, en politik som svarar mot den höga retoriken. Men jag fann varken någon ny eller alternativ politik. Jag fann knappt någon politik, förutom att man vill låta allt vara som det har varit.

Det som karakteriserar oppositionens politik är nämligen bara två saker. För det första är det enda stort nej, och det handlar om återställare till det mesta som regeringen föreslår. För det andra finns det ingen vision om vad man själv vill. Det är som om allt var bättre för bara ett år sedan. Det finns ingen sammanhållen vision för en politik för fler arbeten, mer investeringar, fler företag och ett ökat välbefinnande.

Handlingsförlamningen som präglade avslutningen av Socialdemokraternas regeringsinnehav och deras fortsatta brist på strategi blir alltför obegriplig. Ni socialdemokrater ville minska arbetslösheten, men ingenting hände. Ni ville skapa förutsättningar för fler jobb, men ingenting hände. Ni ville reformera skattesystemet, men ingenting hände. Och om någonting hände, som slopandet av arvskatten, var det oplanerat och mot er egen vilja egentligen. Och egentligen var det till och med mer än oppositionen krävde på området.

Det som ni gjorde var att surfa med under högkonjunkturen vid millennieskiftet och ni tog den till intäkt för att inget behövde göras, vilket straffade sig när IT-kraschen kom. Ni var egentligen hela tiden beroende av utlandets konjunktur och inte minst USA:s ekonomiska styrka. Ni var beroende av amerikanska presidenter som George Bush för att ha något att fördela i form av högre bidrag till den svenska medelklassen. De stora strukturreformer som ni har gynnats av under regeringstiden – EU-medlemskapet, den nya penningpolitiska regimen, budgetlagen, pensionsuppgörelsen – var breda partipolitiska uppgörelser där man inte alltid kan säga att socialdemokratien har varit den mest drivande kraften.

Det är detta som är bekymmersamt. Var finns socialdemokratins visioner för framtiden? I reservationerna kritiserar ni – ni har full rätt att göra det och ska som opposition göra det – men ni har inget alternativ. Vill ni bara tillbaka? Vill ni bara göra det mindre lönsamt att arbeta? Det är frågan som måste ställas.

Om man tittar på de ökade utgifter som ni föreslår vill ni spåda på en redan ansträngd arbetsmarknad ytterligare med 20 miljarder kronor i form av ökade offentliga utgifter och minskade intäkter till staten. Det skulle leda till högre räntor och en alltför expansiv ekonomisk politik. Det är fel i sak men också fel i tid. På tennisspråk kallas det dubbelfel.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Ni hänvisar också till er egen ekonomiska politik under de senaste tolv åren då ni hade makten och säger att antalet sysselsatta ökade med 300 000 personer. Men ni skriver naturligtvis ingenting om utgångsläget, om den ekonomiska krisen under 1990-talets början med rötter i 1980-talets sus-och-dus-ekonomi. I det skenet, och med tanke på den ökade folkmängden, blir inte ökningen av antalet jobb under dessa år särskilt imponerande.

Däremot kan man titta på hur många människor som var öppet arbetslösa och i åtgärder under de goda åren 2002–2006. Det var ungefär 300 000 människor 2002. Hur många var det 2006? Det var 50 000 fler trots att konjunkturen var god under dessa år. Det har alltså skett en ökning av arbetslösheten under Socialdemokraternas sista fyra åren vid makten då man inte kan säga att konjunkturen har varit dålig på något sätt.

Sedan förs en diskussion om fördelningspolitiken. Det har spritts en massa olika lösryckta siffror. Exempelvis har man beräknat hur fastighetsskatten slår fördelningspolitiskt, men man glömmer att en viktig del av finansieringen av sänkningen av fastighetsskatten är höjningen av reavinsten. Där tas en del av fördelarna tillbaka från de grupper som gynnas av den sänkta fastighetsskatten. Man registrerar bara vissa delar, inte helheten. Man beaktar vissa förslag, men inte helheten i regeringens politik.

Jag noterade att Pär Nuder läste högt ur en tidskrift som heter Connoisseur. Den får tydligen människor som tjänar mer än 1 miljon kronor per år. Jag själv har inte fått den. Men tydligen har Pär Nuder fått den. Det är möjligt att man även där tidigare kunde läsa hur inkomstspridningen ökade under socialdemokratins tid vid makten. Den ökade med 17 procent mellan 1998 och 2006, under den tid som Socialdemokraterna satt vid makten tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Samtidigt vet vi att den viktigaste fördelningspolitiska insatsen är att skapa fler jobb, så att fler människor kommer in i arbete och så att färre människor finns i utanförskap. Det är den stora och prioriterade frågan för denna regering.

Fru talman! Vi som deltar i debatten i dag har ett gemensamt mål, det vill säga att skapa goda förutsättningar för välfärden i Sverige framöver. Den dag vi behöver den ska vi kunna vara säkra på att få en god sjukvård och äldreomsorg. Alla vill vi att våra barn ska få en bra utbildning och trygga uppväxtvillkor.

Det som skiljer de två politiska huvudalternativen är hur vi ska nå dit. Är det mer av den politik som vi har haft i Sverige under de gångna åren när utanförskapet befästs på en enormt hög nivå? Eller är det att pröva en ny väg där det blir billigare att nyanställa, där arbete uppmuntras och där företagens villkor blir bättre? Ja, vi tror på det senare. Vi tror att det är så vi säkrar jobben och välfärden i en allt tuffare globaliserad värld.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkande FiU20.

Anf. 82 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till våra reservationer 2, 5, 7 och 9, vilket jag glömde att göra tidigare.

Jag kände att jag behövde gå upp. Enligt vårpropositionen kommer 890 000 personer att vara i utanförskap när regeringens ekonomiska

politik har fått fullt utslag, och ungefär 6,2 procent kommer att vara arbetslösa. Nu vet jag inte om även de som kommer att använda det så kallade vårdnadsbidraget kommer att räknas in i dem som är i utanförskap. Under valrörelsen räknade ni på det sättet att värnpliktiga, studerande, hemmafruar och föräldralediga var en del av dem som är i utanförskap. Det är lite svårt att veta hur ni tänker där.

Vi ser i alla fall att 6,2 procent kommer att vara i arbetslöshet och 890 000 i utanförskap enligt er definition. Dessa har under väldigt lång tid kanske behövt leva med 65-procentiga ersättningsnivåer. Det får en oerhörd konsekvens för deras hälsa, deras psykiska välmående och deras barns, så klart. Det skulle vara lite intressant att höra Stefan Attefall utveckla sina tankar kring detta.

Jag ska presentera en undersökning som kom häromdagen. Där står så här: Arbetslösa i Sverige mår ovanligt bra. En period av arbetslöshet behöver här inte innebära lika allvarliga konsekvenser för den arbetslösas ekonomi som i Storbritannien och Irland. Man hänvisar till tidigare undersökningar som visar att personer som mår dåligt har en betydligt sämre chans än andra att få ett nytt jobb. Generösa bidragssystem, alltså socialförsäkringssystem, bidrar därför enligt utredaren till att upprätthålla den arbetslösas anställningsbarhet över längre perioder. Vidare säger man så här: Människor som söker jobb efter jobb utan att lyckas mår inte bra. Om de dessutom får det svårt ekonomiskt på grund av låg a-kassa mår de ännu sämre.

Det ökar definitivt inte deras anställningsbarhet och är utan tvekan en risk.

Anf. 83 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Fru talman! Det utanförskap som vi brukar prata om – vi nämner siffrorna en till en och en halv miljon människor – gäller öppet arbetslösa, dem i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, långtidssjukskrivna, förtidspensionerade, människor som vill arbeta men som inte står på arbetsmarknadens förfogande eller är helt arbetslösa. Det handlar alltså inte om värnpliktiga, föräldralediga och liknande.

Du nämnder att 890 000 lever på sociala ersättningar. Denna siffra baseras på Konjunkturinstitutets sätt att beräkna antalet människor som lever på sociala ersättningar. Till dessa ersättningar räknas a-kassa, sjukpenning och socialbidrag. Den utvecklingen bryter vi nu och hamnar för första gången under miljonstrecket. De som lever på a-kasseersättningar har minskat något i antal under 1990-talets andra hälft och 2000-talets början, men de som har varit sjukskrivna har ökat. Vi bryter den utvecklingen nu och ändrar den totala bilden av utanförskap för första gången, tack vare en framgångsrik jobbpolitik och ekonomisk politik. Det är mycket, mycket glädjande.

Vad regeringens politik handlar om är att styra över till en mer jobbskapande politik och att ändra spelreglerna i ekonomin, vilket gör att vi får fler människor i arbete. Det innebär att vi fortfarande har generösa ersättningssystem inom socialförsäkringssystemen. Det innebär att vi gör vissa nedtrappningar, men det är inte alls så att vi hamnar i situationer som kan jämföras med de skräckbilder som Ulla Andersson försöker måla upp och varna för.

Det handlar om att kraftsamla resurserna, att ge mera stöd, mer incitament och möjligheter att komma in på den ordinarie arbetsmarknaden och inte, som utvecklingen har varit, låsa oss fast i förtidspensioneringar, långtidssjukskrivningar och bidragsberoende.

Anf. 84 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag vet att Moderaterna använder ord på nya sätt, och det gör tydligen Kristdemokraterna också nuförtiden. Den tolkning av arbetslinjen som man gör måste jag säga är väldigt enbent. Arbetslinjen innebär att de arbetslösa som står till arbetsmarknadens förfogande får trygga ersättningar under tiden men utlovar sig att delta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller utbildningar. Nu får man låga ersättningsnivåer, man får knappt några arbetsmarknadspolitiska utbildningar eller utbildningar i övrigt.

Men retorik kan användas på olika sätt. Kd ansluter sig nu till Moderaterna. Man säger att det ska löna sig att arbeta. Enligt den moderata ordlistan, som jag tidigare använt i talarstolen, betyder det egentligen sänkta ersättningsnivåer i socialförsäkringssystemen.

På vilket sätt blir det bättre för dem som drabbas av arbetslöshet eller sjukdom att de får sämre ersättningar? På vilket sätt mår de bättre? På vilket sätt kommer de närmare arbetsmarknaden? På vilket sätt bidrar det till fler jobb? Eller är det för att pressa ned lönenivåerna, vilket jag tror är själva syftet?

Man kommer att göra vissa nedtrappningar i socialförsäkringssystemen. Jag läste alldeles nyligen att den genomsnittliga utbetalningen från a-kassan det senaste kvartalet var ungefär 11 000 kronor i månaden. Jag vet inte om Stefan Attefall har försökt att försörja en familj eller levt själv på 11 000 kronor i månaden och vet vad det kan innebära. Jag tycker att du skulle pröva det. Det verkar vara något som ni i den nya regeringen skulle behöva. Ni verkar inte kunna se bortom de nationalräkenskapsmodeller som ni använder och in i människors vardag och den sociala verklighet en stor del av befolkningen befinner sig i. Jag skulle uppmana er att göra det. 11 000 i månaden eller 65-procentiga ersättningsnivåer fram till 2010 – hur påverkar det människors hälsa, välmående och anställningsbarhet?

Anf. 85 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Fru talman! Vi har 80 procents ersättning upp till ett tak som gällde för bara något år sedan. Det är sanningen. Vad som blir snittsiffror utifrån olika förhållanden kan inte jag bedöma. Jag lyssnade på Ulla Anderssons anförande tidigare. Hon plockade ganska friskt bland siffror och blandade. Jag misstänker att jag behöver syna igenom siffran 11 000 innan jag tror på den exakt.

Låt oss ta till exempel detta att vi skulle överge de arbetslösa. Vi har en brinnande högkonjunktur. Trots detta har vi just nu 75 000 platser inom arbetsmarknadspolitiska åtgärder plus ytterligare 90 000 platser med olika typer av anställningsstöd, varav 60 000 med lönebidrag. Om man räknar bort lönebidragen, som brukar räknas bort, handlar det ändå om över 100 000 människor som har olika typer av stöd inom arbetsmarknadspolitikens ram.

I denna högkonjunktur vill Vänstern i svensk politik ytterligare öka antalet arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är ingen bra arbetsmarknadspolitik. John Maynard Keynes skulle vända sig i sin grav om han hörde hur man missbrukar hans tankar om att expandera i lågkonjunktur och dra ned i högkonjunktur.

Anf. 86 ULF SJÖSTEN (m):

Fru talman! När man hör Pär Nuder, Ulla Andersson och Mikaela Valtersson skulle man kunna tro att allt var bra fram till den 17 september förra året. Så var det faktiskt inte, utan vi hade ett utanförskap som ökade oerhört kraftigt. En och en halv miljon människor var utanför arbetsmarknaden. Inkomstspridningen ökade också oerhört kraftigt – med tanke på fördelningspolitiken.

Jag vill inleda med två bilder från Sjuhäradsbygden. Jag har bland annat besökt arbetsförmedlingar i Sjuhäradsbygden. Det mest tydliga och bestående intrycket jag har haft under dessa besök har varit att arbetsförmedlarna säger: Nu får vi äntligen göra det vi ska göra. Vi får förmedla jobb.

Jobben kommer, och många som har stått utanför arbetsmarknaden länge kommer nu ut i arbetslivet.

Det är en stor glädje hos dessa arbetsförmedlare över att få göra det som de egentligen är satta att göra. Det är mycket märkligt att en sådan självklarhet kan åstadkomma en sådan glädje.

Den här debatten, fru talman, handlar om de olika alternativen när det gäller riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regering och riksdag har arbetat fram i vår.

Allians för Sverige har tydliggjort och preciserat jobblinjen, som i korthet går ut på att göra det mer lönsamt att arbeta, enklare att anställa och mer attraktivt att starta och driva företag. Med budgetpropositionen för 2007 och med vårpropositionen för 2007 tas viktiga steg mot full sysselsättning.

Det finns anledning att glädjas åt att det går bra i Sverige. Jag delar den uppfattningen med Pär Nuder. Det märks i Skellefteå, Norrtälje, Lomma och Tranemo.

Sysselsättningen förväntas stiga med omkring 185 000 personer fram till 2010 medan arbetslösheten minskar med 100 000 personer under samma period. Vi hade, fru talman, under maj månad flest antal sysselsatta sedan mätningarna startade 1990, enligt SCB:s statistik från i dag.

Men Allians för Sverige är inte nöjd med detta. En process har inletts, men kampen för full sysselsättning kommer att intensifieras än mer i framtiden.

Nu införs ett reformpaket. Vi har valt att kalla det för paket. Jag är själv, personligen, inte så förtjust i just ordet paket. Jag har debatterat det här med den tidigare finansministern vid något tillfälle. Men vi har benämnt det som ett jobbpaket.

Det är ett reformpaket för att minska ungdomsarbetslösheten och ytterligare ett paket för att förstärka integrationen.

Fru talman! Reformtakten är hög. Förmögenhetsskatten slopas. Skatteavdrag för hushållstjänster införs. Arbetsgivaravgifterna i tjänstesektorn sänks, och de så kallade 3:12-reglerna reformeras.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Vi introducerar instegsjobben och nystartsjobben och reducerar socialavgifter för ungdomar och äldre samt vidgar möjligheterna till korttidsanställningar. Därutöver kommer en senarelagd betalning av moms och en förenkling för småföretag vid offentliga upphandlingar.

Orsaken, fru talman, till att jag räknar upp alla dessa åtgärder som nu vidtas är att jag vill visa att reformtakten verkligen är hög. Det är viktigt, fru talman. Sverige stod stilla under tolv års tid. Eller rättare sagt: Sverige gick bakåt under tolv års tid, trots att vi under den här perioden under flera tillfällen hade en god konjunktur. Därför är kravet på att det ska hända någonting väldigt starkt, och det måste hända snabbt.

Sverige ska ha en human och generös flyktingpolitik, fru talman, vilket vi säger i vårpropositionen. En viktig del av det är en snabb och rätts-säker handläggning av flykting- och asylärenden, något som har brustit kraftigt tidigare. Vi gör därför satsningar på Migrationsverket. Vi satsar också på ökade anslag i fråga om ersättningar och boendekostnader för kommunerna.

Regeringen har, som sagt, aviserat att den statliga fastighetsskatten ska avskaffas den 1 januari 2008 och att den då ska ersättas med en kommunal fastighetsavgift på 4 500 kronor per bostad för småhus.

När det gäller den fördelningspolitiska effekten av den här åtgärden är det viktigt att man ser detta som en helhet. Jag upplever återigen att just Socialdemokraterna har en förmåga att plocka ut delar av alliansens politik för sina egna syften och framställa det som något som kommer att vara negativt för många människor. Man är duktig på det från socialdemokratisk horisont, har alltid varit det. Men vi har för avsikt att avslöja er varje gång – det kan jag lova.

Regeringens budgetpolitik värnar fortsatt starka offentliga finanser. Överskotten i den offentliga sektorn är stora. Och de budgetpolitiska målen, utgiftstaket och överskottsmålet, klaras med betryggande marginal.

Den offentliga skuldsättningen minskar snabbt, vilket lägger en bra grund. Det lägger en oerhört bra grund för att man ska klara just de demografiska utmaningar som vi vet väntar alldeles runt hörnet. Det är viktigt att vi tänker på dem, fru talman.

Regeringens planer på att inrätta ett finanspolitiskt råd för att utvärdera finanspolitiken och bedöma hur den förhåller sig till målen är bra. Jag tror, fru talman, att rådets rapporter kommer att bidra till att den allmänna debatten om den ekonomiska politiken breddas och fördjupas.

Man kan då titta på oppositionspartierna. Deras alternativa förslag pekar åt olika håll. De är disparata. De är osammanhängande. Man är överens på en punkt. Ersättningsnivån i a-kassan ska höjas till 80 procent.

Socialdemokraterna avvisar regeringens politik utan att redovisa ett eget alternativ. När det gäller jobbavdraget kräver LO i dag att ni, från socialdemokratisk horisont, avvisar det och att ni i stället satsar på en bred skatteöverenskommelse. Jag tycker att det var ett oerhört intressant inspel. Det skulle vara intressant att höra hur den tidigare finansministern ser på just det inspelet.

Socialdemokraterna, och inte minst Pär Nuder, har hävdad att regeringen bedriver en orättvis, oansvarig och omodern politik. Det är en

något överraskande kritik, fru talman, inte minst med tanke på att just Socialdemokraternas politik bidrog till att dra isär samhället.

Under åren 1995–2006 ökade andelen fattiga hushåll kraftigt. Kvinnor drabbades allra hårdast. Gruppen fattiga ensamstående kvinnor med barn ökade med 9,7 procentenheter under åren 1996–2006. Gruppen fattiga ensamstående kvinnor över 75 år ökade med 7,9 procentenheter. Andelen fattiga ensamstående kvinnor, 20–44 år, ökade med 6 procentenheter.

Med tanke på den kritik som vi tidigare fick av Pär Nuder när det gäller vår fördelningspolitik vore det intressant att höra vilken strategi som låg bakom Socialdemokraternas politik under den här tiden, när resultatet ser ut som det gör.

Ni bidrog till att dra isär samhället. Ni bidrog också till att lämna en stor mängd människor utanför samhället, i ett utanförskap där de stod utan hopp om att ta sig in på arbetsmarknaden och kunna försörja sig själva.

Fru talman! Vi har givetvis också tagit del av Miljöpartiets och Vänsterpartiets alternativa förslag.

Vänsterpartiet föreslår att 150 000 låglönejobb inom offentlig sektor ska inrättas. Det är jobb där man skulle ha en medianlön på 21 000 kronor i månaden. Men man har inte tagit med några kostnader över huvudet i övrigt. Man beräknar att ca 25 procent är overheadkostnader i samband med den här typen av anställningar, vilket innebär att medianlönen hamnar på strax över 15 000 kronor.

Miljöpartiet avvisar regeringens politik för fler jobb. Man vill i stället betala för att människor ska ta ledigt eller jobba mindre. Friåret ska återinföras, och en särskild barntid ska införas vid sidan av en fortsatt utbyggnad av kvoteringen inom föräldraförsäkringen. Man vill dessutom lägga en straffskatt på löntagare som tjänar över 20 000 kronor i månaden, fru talman.

Det är otvivelaktigt så att det största oppositionspartiet är Socialdemokraterna. Det vore intressant att höra hur man ser på framtiden. Ni hade ju en form av samarbete under ganska många år, åtta år, och ni säger att ni kan regera även efter valet 2010.

När jag studerar era alternativa förslag till både budgetpropositionen och vårpropositionen har jag – och jag tror att det gäller många fler – svårt att förstå hur ni ska kunna regera Sverige efter valet 2010.

Jag återkommer, fru talman, till Vänsterpartiets förslag om låglönejobb inom offentlig sektor. Hur ser Socialdemokraterna på det? Skulle det kunna vara en framkomlig väg i ett framtida regeringssamarbete, eller är det kanske uteslutet? Det vore intressant att få ett besked.

Fru talman! Det känns väldigt bra att företräda Allians för Sverige i den här debatten. Det känns bra att ha fått möjlighet att efter det första riksdagsåret avsluta i en sådan här debatt. Det går bra för Sverige. Sverige är på rätt väg. Vi ska göra vårt yttersta som en del av ett regeringsunderlag för att underlätta för att den processen ska kunna fortsätta i framtiden.

Med detta, fru talman, yrkar jag bifall till förslaget i finansutskottets betänkande nr 20.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Anf. 87 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Med största respekt för Ulf Sjösten måste jag erkänna att jag hade hoppats och trott att jag skulle få debattera med Sveriges finansminister. Det brukar vara legio att finansministern deltar i de här debatterna. Men han har väl något viktigare för sig än att debattera den ekonomiska politik som han ytterst är ansvarig för. Jag vet inte vad detta viktiga egentligen skulle kunna vara, vad som är viktigare än att vara i Sveriges riksdag och försvara den ekonomiska politik som så många ifrågasätter.

Kanske är det så att eftersom Anders Borg har en rejäl godkänd komvuxexamen i matematik ägnar han dagen åt att ge privatlektioner åt arbetsmarknadsministern som har det lite si och så med sin akademiska kompetens. Det vore intressant om Ulf Sjösten visste varför Anders Borg inte är här.

Jag hade tänkt ställa en fråga till finansministern. Nu ställer jag den i stället till Ulf Sjösten. I dag har Sveriges riksbank höjt räntan med direkt hänvisning till den alltför expansiva ekonomiska politik som regeringen bedriver. Man har aviserat en kraftigare räntebana än förväntat. Det har utlöst reaktioner på marknaden utöver vad som var förväntat.

Nu har ni flaggat för ytterligare skattesänkningar. I ljuset av dagens räntehöjning och det besked som Riksbanken har kommit med, kommer ni att finansiera de skattesänkningar som ni har aviserat ska presenteras i budgetpropositionen i höst? Det är ett viktigt svar för Riksbanken om inte annat inför deras nästa penningpolitiska beslut. Finanspolitiken avgör väldigt mycket om vi kommer att få ytterligare högre räntor i Sverige eller ej.

Anf. 88 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! När det gäller Anders Borgs frånvaro från kammaren här i dag har jag inte engagerat mig i hans närvaro över huvud taget. När det gäller referenserna till Anders Borgs och andras utbildningsnivå tycker jag att det är ganska lågt att ta upp det från talarstolen. Så det tänker jag inte svara på över huvud taget, Pär Nuder.

När det gäller de förslag som vi lägger fram är vår ambition att de ska vara fullt finansierade givetvis. Det är det svar jag kan lämna här i dag.

Anf. 89 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Det var nog inte det svar som jag tror att Riksbankens direktion ville höra. De ville nog ha ett lite mer distinkt svar än: Vår ambition är att det ska vara fullt finansierat. Det är uppenbarligen så att ni moderater vill införa fler karensdagar för att finansiera skattesänkningarna. Ni vill ytterligare förstärka orättvisan i den ekonomiska politiken. Det finns två vägar att gå här. Endera finansierar ni, och då vill ni finansiera på ett orättvist sätt, eller så finansierar ni inte, och därmed för ni en oansvarig politik. Valet står mellan orättvisa och oansvar. Vad väljer ni egentligen?

Fru talman! Jag noterade att Ulf Sjösten sade att Sverige har stått still i tolv år. Jag vill citera en högt värderad ledamot av Sveriges riksdag som den 14 juni sade följande:

”Fru talman! Den ordning som antogs 1999 har tjänat Sverige mycket väl. Vi har haft en låg inflation, vi har haft en bra ekonomisk utveckling

och vi har haft en god utveckling på arbetsmarknaden. Det är vi fullständigt eniga om här i kammaren – sex partier.”

Den ärade ledamoten står här. Det var du, Ulf Sjösten, som sade detta. Vilket ben ska du stå på egentligen? Det du sade för en dryg vecka sedan, eller att Sverige har stått still i tolv år? Men svara på den riktigt svåra frågan: Vad väljer ni, orättvisa eller oansvar i den ekonomiska politiken? Jag tror att ni kommer att välja både–och.

Anf. 90 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! Vi väljer en politik för utveckling, tillväxt och ett minskat utanförskap. Det ni misslyckades med, Pär Nuder, var att skapa arbete under relativt goda ekonomiska förutsättningar i Sverige under många år. Där gjorde ni er skyldiga till ett gigantiskt misslyckande. Ni hade inte förmåga, inte kraft att vidta de åtgärder som var så nödvändiga för Sveriges utveckling. Ni klarade inte uppgiften. Ni klarade inte jobbet, Pär Nuder. Det är bara att konstatera.

Vi väljer en politik för jobb, en politik för att människor ska kunna komma in på arbetsmarknaden, försörja sig själva och bidra till Sveriges utveckling i framtiden. Det är det val vi har gjort. Det står vi fast vid, och det kommer vi att driva mycket hårt i den svenska politiken.

Anf. 91 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag ska börja med att berätta för Ulf Sjösten att medianlönen i offentlig sektor är ungefär 21 000 i månaden. Det är det vi har utgått från när vi har beräknat våra 40 000 fler jobb nästa år.

Det kan tyckas vara en låg lön. Det tycker jag också. Men ett av problemen är att det är så många deltidstjänster. Vi på vänsterkanten hade föreslagit en heltidslagstiftning som ni har avvisat. Så ni kunde ju ha bidragit till att lösa problemet, men det har ni avstått från. Ni kan stödja vårt förslag till satsningar på höjning av kvinnors löner, men det väljer ni också att inte göra.

Jag har en fråga med anledning av er ekonomiska politik. Swedbank kom med en rapport i april där man kan konstatera att fler hushåll det senaste kvartalet har fått svårt att få inkomsten att räcka till. Det är en ökning med 5 procent upp till 23 procent. De hushåll som framför allt har fått problem är kvinnor, ålderspensionärer och hushåll med låga inkomster. De som upplever att de har fått det bättre är män och hushåll med höga inkomster, mer än 700 000 kronor per år.

Orsaken till att man har fått det sämre säger man är att man har fått lägre ersättning eller bidrag från socialförsäkringssystemen. Det är en kraftig ökning där. Man säger också att man har fått dra ned på sin baskonsumtion, som inköp av nödvändig vardagsmat. Det tycker jag är rätt talande för er ekonomiska politik.

Om man dessutom tittar på SCB:s siffror kan man se att för kvinnor är socialförsäkringssystemen den näst största inkomstkällan. För män är det kapitalinkomster. Då väljer ni med er manspolitik att föra en ekonomisk politik som slår direkt mot kvinnor. Det skulle vara lite intressant att höra er utveckla varför ni har valt just den linjen. Man kan också läsa i vårpropositionen att inkomstspridningen med er politik just nu ökar med 2 procent men att ni *hoppas* att det ska leda till minskningar framöver.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Anf. 92 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! Vi kommer givetvis att följa utvecklingen mycket noga. Jag vill gärna återkomma till de år när Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, och Miljöpartiet i förekommande fall, samarbetade och återkomma till den ganska förskräckande siffran att antalet fattiga ensamstående kvinnor med barn ökade med 9,7 procentenheter under åren 1996–2007.

Vi har en strategi för att föra Sverige framåt, en strategi som omfattar alla som bor i Sverige. Det överskuggande målet är att vi får i gång en jobbpolitik i Sverige så att människor kan bidra till det här samhällets utveckling. Det är där, Ulla Andersson, som ni har misslyckats så kapitalt i vänsterkartellen. Det är just när det gäller jobben.

Anf. 93 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Visst är hög arbetslöshet ett stort problem – det tror jag att samtliga partier här i kammaren är överens om. Däremot tycker vi inte att man ska straffa dem som är arbetslösa eller sjuka eller som av andra anledningar inte kan delta på arbetsmarknaden. Det är en väsentlig skillnad, och det tycker jag att Ulf Sjösten ska lägga på minnet.

Jag tycker att Ulf Sjösten borde vara orolig när vi på ett kvartal ser en 5-procentig ökning av hushåll som upplever sin ekonomi försämrad. Man uppger att man får avstå från baskonsumtion som inköp av nödvändig vardagsmat. Det tycker jag är rätt talande.

Dessutom kan man läsa i siffrorna att 37 000 fler är deltidsarbetslösa. Det kanske är människor som tidigare inte haft ett arbete och som har fått in en fot på arbetsmarknaden, men vi ska också komma ihåg att forskning visar att just deltidsarbetslöshet är det som biter sig fast. Man kommer inte vidare till ett heltidsjobb.

Jag tycker alltså att ni ska fundera över vårt förslag om rätt till heltid. Det tror jag skulle kunna vara en lösning för väldigt många, framför allt för kvinnor och de lågavlönade som Ulf Sjösten uttrycker en viss oro för.

I finansutskottets uttalande kan man läsa detta: ”Att utan eftertanke öronmärka medel långt framåt i tiden kan enligt utskottets mening göra mer skada än nytta för miljön.” Så ser man på satsningar på miljöpolitiken, men det är tydligen inte detsamma i den ekonomiska politiken. Där kan man öronmärka skattesänkningar för lång, lång tid framöver utan att anse att det är skadligt för den sociala miljön, människors välfärd eller hälsa.

Just skatter är faktiskt det som omfördelar i samhället, Ulf Sjösten – från män till kvinnor, från högavlönade till lågavlönade. Kvinnor har 65 procent av mäns inkomster före skatter och transfereringar. Efteråt har de 77 procent.

De 10 procent som är fattigast får 1,2 miljoner mer tillbaka än vad de betalar i skatt under sin livsperiod. Det är från dem ni tar när ni föreslår dessa gigantiska skattesänkningar. Men det är väl ganska typisk moderat ekonomisk politik.

Anf. 94 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! Vad vi försöker att åstadkomma, Ulla Andersson, är en politik som skapar arbete, sysselsättning och välbefinnande i Sverige. Det är vår politik.

Jag noterade det här med rätt till heltid och kom att tänka på min tid som kommunstyrelseordförande i Borås. Ta nu inte detta för något annat än just det jag säger, men då drev faktiskt jag just denna fråga – att våra anställda skulle få rätt till heltid.

Jag tror personligen att det är oerhört viktigt att man kan leva på sin lön. Det är bärande för mig att man har den möjligheten, och då ska man också kunna göra val som gör detta möjligt.

Anf. 95 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Ulf Sjösten sade i det tidigare replikskiftet med Ulla Andersson att ni vill ha en politik som skapar arbete. Hur rimmar det med att man höjer skatten för småföretagare? Den borgerliga regeringen har valt att avskaffa såväl den nedsättning av arbetsgivaravgifterna som solo-företagare fick för de första anställda som den generella nedsättningen på 5 procent som fanns tidigare. Detta är ett hårt slag mot många småföretagare.

I stället väljer man att gynna vissa åldersgrupper eller vissa typer av tjänsteföretag. För en småföretagare kan detta innebära ungefär 50 000 kronor per år i ökade kostnader. Det är många som är besvikna i dag.

Vad tänker Moderaterna ta för initiativ för att kompensera den här stora gruppen småföretag? Vad kan de jag berättade om i mitt tidigare anförande – Gunnarssons Skogsentreprenad, Ica i Vejbystrand, Lambrusco och blomsteraffären i Huskvarna – vänta sig för lättnader för de småföretag ni talat så fint om i valrörelsen? När kommer deras incitament att växa och kunna anställa fler? När ska de få kompensation för de skattehöjningar de de facto har drabbats av under den borgerliga regeringen?

Anf. 96 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! Det pågår ett arbete och en översyn kring just dessa frågor. Det kommer säkert att komma förslag.

När det gäller skattesänkningarna i sig har vi haft ett prioriterat område. Det gäller löneskatter för löntagare. Där satsar vi 40 miljarder i år och förhoppningsvis ca 10 miljarder 2008 på att ge människor en ökad frihet och en ökad möjlighet att själva forma sina liv och givetvis också en möjlighet att konsumera den ökade inkomsten ute i samhället till bättnad för oss alla.

Det har alltså i stor utsträckning handlat om prioriteringar fram till nu, Mikaela Valtersson.

Anf. 97 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag vet inte om de enskilda företag som varje dag brottas med att kunna överleva nöjer sig med att ni inte har prioriterat dem. Ni talade om att skapa arbetstillfällen. Hela alliansen pratade om att man skulle gynna situationen och uppmuntra företagande och då särskilt småföretag.

Det pågår en översyn, säger Ulf Sjösten. Jag vet inte vad den döljer. Det är säkert bra, men faktum kvarstår: Ni har höjt skatten för de flesta småföretag med kanske mellan 30 000 och 50 000 kronor per år. Det är så verkligheten ser ut.

Detta visar på en otroligt dålig förståelse för små företags vardagssituation, och jag tror att det är väldigt många som känner sig lurade i dag. Många av de småföretagare som jag har haft kontakt med säger att de 2006 för första gången röstade på något av allianspartierna. En del kanske hade gjort det förut, men många gjorde det för första gången. Man tog nämligen till sig pratet och trodde att det här faktiskt var en politik för småföretagare.

Dessa känner sig grundligt lurade i dag. De har bara mötts av skattehöjningar. Ni väljer ut en liten nischad bransch – städbranschen. De ska få lättnader. De andra får skattehöjningar. Hur kan ni försvara en sådan politik?

Anf. 98 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Fru talman! Vi skapar ju just arbetstillfällen. Hela vår politik går ut på att skapa jobb i Sverige. Det är vår första prioritet.

Det som Mikaela Valtersson tar upp tar jag givetvis till mig, men vi har uttryckt mycket tydligt, både i budgetpropositionen 2007 och i vårpropositionen, att vi vill skapa en bättre möjlighet både att starta och driva företag.

Vi måste få fler entreprenörer som är villiga att skapa något ur ingenting. Vi måste ta vara på alla dessa människor som under så många år har gått till spillo, där kreativiteten inte har sugits upp och där incitamenten inte har funnits för att göra någonting av de tankar och idéer man haft.

Vi har alltså en väldigt tydlig politik när det gäller företagandet, både när det gäller små, medelstora och stora företag.

När det gäller just Mikaela Valterssons fråga får vi återkomma till den i debatten.

Anf. 99 PER ÅSLING (c):

Fru talman! Valet förra hösten handlade om framtiden. Det handlade om människors förhoppningar. Det handlade om ett värderingsskifte. Det handlade om övertygelsen om att Sverige kan mer.

Allians för Sverige fick ett starkt mandat från väljarna för en annan politik än den förda – ett starkt mandat men också ett stort ansvar. Vårpropositionen är ett av många steg under mandatperioden för att förvalta det ansvaret.

Under det senaste året har regeringen lagt fram ett antal förslag för att underlätta för fler jobb i Sverige, för att minska utanförskapet och för en uthållig ekonomisk och ekologisk tillväxt.

Sänkta skatter på arbete gör det mer lönsamt att ta steget från bi-dragsberoende till egen försörjning. Det är inte bara en ekonomisk fråga utan också en fråga om självförtroende, självkänsla och oberoende. Fler människor får möjlighet att rå sig själva, kunna försörja sig och sin familj och öka oberoende av statliga insatser. Det är en politik för värdighet.

Till detta har reformer genomförts för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden, bland annat genom nystarts- och instegsjobb. Människor som befunnit sig långt utanför arbetsmarknaden befinner sig nu mitt i den. Det är en politik för ökad delaktighet. Det är fördelningspolitik på riktigt när det sker genom ökade intäkter och inte genom större bidrag.

Arbetsmarknaden har breddats, bland annat genom skattereduktion på hushållsnära tjänster. Därmed minskar också svartarbetet i Sverige. Skat-

teinkomsterna ökar, och de som tidigare befunnit sig i arbetsmarknadens skymningsland får ett socialt skydd.

Fru talman! Listan kan göras lång, och jag ska inte trötta kammaren med alla förändringar som genomförts. Men utöver dessa exempel vill jag lyfta fram den viktigaste förändringen.

Det handlar om attityden till företagande och företagarnas villkor. Det är själva grunden för välfärden och för att vi över huvud taget kan ha en debatt här i dag om hur vi ska disponera statens intäkter.

Därför är de förbättringar som genomförs, och ännu mer de förbättringar som utlovas, från regeringens sida av yttersta vikt.

Slopad förmögenhetsskatt underlättar kapitalbildningen i Sverige. Kapital kan användas till att starta nya företag eller till att finansiera tillväxt i befintliga företag. Med andra ord: Tillgången på riskkapital ökar i Sverige.

Slopad medfinansiering i sjukförsäkringen minskar förvisso den omedelbara bördan på mindre företag. Men ännu viktigare är att osäkerheten försvinner vid anställningar. Det blir inte längre en fråga om företagets överlevnad om någon i personalen drabbas av återkommande sjukskrivningar.

Den reformen gagnar företagen. Men i första hand gagnar den de människor som tidigare valts bort från anställningar därför att företagarna inte vågat ta risken.

En förlängd period för momsinsbetalningar ökar företagens likviditet och minskar den administrativa bördan. Löftet om regelförenkling innebär att vi ser fram emot ytterligare lättnader och att företagare kan få ägna sig åt att driva företag.

Villkoren för företagande är också den viktigaste delen i en politik för utveckling i hela landet. Det gäller inte minst villkoren för de små företagen och för entreprenörerna.

De stora företagens huvudkontor ligger nästan undantagslöst i storstäderna. Forskning och utveckling koncentreras. Produktion förläggs till andra länder.

För framtiden kan vi inte längre sätta vårt hopp till att ett litet fåtal stora företag ska skapa jobb. I stället måste vi ha en tilltro till tillväxt i de små företagen.

Det har också bäring på den kritik från oppositionens sida som i dag riktas mot förändringarna i skatteutjämningssystemet. En fungerande och långtgående skatteutjämning är nödvändig för att upprätthålla service och samhällsfunktioner i hela landet.

En utveckling där utjämningen tappar legitimitet och stöd i stora delar av landet hotar på sikt hela systemet. Det är därför rimligt att regeringen vidtagit föreslagna förändringar.

Men det får inte stanna där. Nästa steg måste vara en mer omfattande översyn där också stärkt skattekraft för kommuner och regioner i hela landet är en viktig utgångspunkt. Jag tänker vara med om den processen och se till att vinsterna kommer hela landet till del.

Fru talman! Regeringen är på rätt väg när man lämnar den småskaliga regionalpolitiken där politiker försöker detaljstyra utvecklingen genom att styra också de små budgetposterna. Vi är nu i stället på väg att få en strukturellt riktig politik där den politiska och ekonomiska kraften läggs på att skapa förutsättningar för tillväxt. I det ingår också att skapa förut-

sättningar för ett förnyat grepp mellan det offentliga, det privata och den ideella sektorn.

Just så har vi gjort i min hemby, Trångsviken. Under ett och samma tak har vi i bygdegården samlat kommunala och privata verksamheter med service till företag, post, restaurang och bibliotek – listan kan göras ännu längre. De finns fysiskt nära varandra, och all service går att få på ett ställe. Men det viktiga därmed är den dynamik som uppstår när man i de offentliga och de privata verksamheterna börjar tala med varandra och börjar samverka. Man löser problem tillsammans i stället för att var för sig tackla dem i olika företag eller hos olika myndigheter.

Konklusionen är att det hänger på människorna. Det vi som politiker kan göra är att skapa förutsättningar. Tillväxten måste skapas lokalt.

I ljuset av det vill jag gärna se en konkurrensutsättning av offentlig verksamhet. Mångfalden och privatiseringarna behövs, inte främst av ideologiska skäl, utan därför att mångfalden av aktörer och det nödvändiga samarbetet mellan offentliga och privata aktörer skapar en dynamik som stärker också den ekonomiska utvecklingen.

Vi i Centerpartiet ser framför oss kraftfulla satsningar i den riktningen. Det kan till exempel vara investeringar i ett hållbart energisystem eller en samverkan mellan offentliga och privata aktörer för att skynda på och öka utrymmet för nödvändiga investeringar i infrastruktur. Fler exempel finns.

Fru talman! Sverige är just nu inne i en mycket stark konjunkturfås. Statsskulden minskar, och överskotten i de offentliga finanserna växer. Det förtjänar att nämnas att Socialdemokraterna har del i dessa framgångar. Men de framgångarna hade inte kommit utan ett stabilt ramverk som garanterat finanspolitisk stabilitet i såväl låg- som högkonjunktur.

Därför kan jag inte låta bli att oroa mig över oppositionens bristande vilja att ta ansvar för de förutsättningarna just i opposition. Man angriper regeringen hårt men städar inte framför egen dörr.

Det största oppositionspartiet redovisar inte sina beräkningar och inga inkomster, utgifter, utgiftstak eller beräkningar när det gäller statsskuldens utveckling. Det är ett aktstycke av politisk viljeinriktning men inget underlag för ett beslut rörande statens budget.

Vänsterpartiet angriper själva ramverket för den stabila finanspolitiken. Tillsammans med ambitionen att försvaga de offentliga finanserna med i storleksordningen 40 miljarder kronor är det ett illavarslande besked till alla dem som vill att politiken ska ta ansvar också för kommande generationer.

Miljöpartiet vill höja skatterna på arbete med ca 14 miljarder och totalt med uppemot 30 miljarder. En del av dessa pengar vill man i stället använda till att betala människor för att inte arbeta.

Dock ska Miljöpartiet ha credit för att man gjort läxan och i sin motion redovisat siffror för hela den treåriga budgetperioden.

Mest talande är emellertid bristen på samstämmighet mellan de olika alternativ som presenterats av partierna i opposition. Allt tal om samarbete och gemensamma tag till trots är det tre helt olika uppfattningar om Sveriges ekonomi som kommer till uttryck.

Fru talman! Under sitt första år vid rodret har Allians för Sverige levererat konkreta resultat. Den förda politiken premierar arbete. Den bidrar till energiomställning och uthållig utveckling. Den lägger grunden

för utveckling i hela Sverige. Den ger förutsättningar för företagande och en stigande välfärd.

Vi vill ta steget från snack till verkstad. Vi skapar förutsättningar för nya riktiga jobb. Vi lägger grunden för en grön industripolitik och för export av svenskt miljötänkande. Vi skapar sådana villkor att mer än 200 000 aktiva småföretagares verksamhet i vårt land kan växa och skapa välstånd åt sig själva och åt vår gemensamma välfärd.

Vi pratar kanske mindre. Men på mindre än nio månader har vi, vågar jag påstå, gjort en hel del. När bokslutet presenteras är det balansräkningen som faller domen – hur vackert förordet än må vara.

Med detta yrkar jag, fru talman, bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 100 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Jag lyssnade mycket noga på vad Per Åsling hade att säga om skatteutjämningen i det förslag som ni i den borgerliga majoriteten snart uppenbarligen kommer att rösta igenom.

Låt mig vara ofin nog och ännu en gång citera din partibroder Börje Hörnlund. Han har skrivit så här i Dagens Nyheter: ”I regeringens vårbudget finns också ett förslag om att framför allt de fattigaste småkommunerna skall avstå 500 miljoner till Stockholmsområdet på grund av att man där betalar löner över avtal. I Västerbottens inland ligger den sammanlagda kommunalskatten runt 34 kronor. I Stockholmsregionen är den genomsnittliga skatten cirka 30 kronor. Nu vill regeringen att dessa skattetyngda människor i våra glesbygdskommuner skall betala upp till 158 kronor per familjemedlem till Storstockholmskommunerna. Cirka hälften av dessa kunde sänka sin skatt för 2007, och allt tyder på nya stora skattesänkningar även nästa år. Höja skatten ytterligare i landsbygdskommunerna går inte, utan det gäller att avskeda folk. Jag hoppas verkligen att centerns riksdagsledamöter har kurage att sätta stopp för denna så kallade reform i avvaktan på en total översyn av skatteutjämningen.”

Varför, Per Åsling, har du inte kurage att sätta stopp för denna orättvisa politik i avvaktan på en total översyn?

Anf. 101 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Pär Nuder! Det är bra att den här frågan nu lyfts upp på det här sättet.

Låt mig börja med att säga att jag har tre utgångspunkter när det gäller det kommunala skatteutjämningsystemet.

För det första gäller det att systemet i sig bidrar till tillväxt och utveckling. Tyvärr innehåller nuvarande system en del kontraproduktiva inslag, som kan vara direkt negativa.

För det andra är det viktigt att vi har ett system som genererar reell utveckling, alltså tillskott till kommuner och regioner i hela landet.

För det tredje gäller det att det finns en legitimitet. Tyvärr har inte det här systemet den legitimitet som krävs.

Låt mig avslutningsvis säga, Pär, att jag noterar att vi här i riksdagen har ganska skilda utgångspunkter. När vi pratar om kommunal skatteutjämning noterar jag att skillnaderna kanske oftare beror på vilken del av landet man kommer från än på vilket parti man representerar.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Vi har inom Centerpartiet stort fokus på de här frågorna. Vi har nu tillsatt en arbetsgrupp som kommer att ta fram ett nytt skattesystem, och det är ett arbete som kommer att ha hög prioritet inom Centerpartiet.

Anf. 102 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Jag håller inte med Per Åsling om att skiljelinjerna i fråga om skatteutjämning går utifrån var man bor. Tvärtom brukar vi socialdemokrater kunna möta er centerpartister just i den här frågan. Men det är uppenbart att ni har dragit det kortaste strået i den borgerliga alliansen.

Jag kan inte låta bli, Per Åsling, att till riksdagens protokoll läsa in konsekvenserna för din egen hembygd, Jämtlands län och Krokoms kommun, av det beslut som du nu ska vara med och fatta. Jag hoppas att Östersunds-Posten möter dig när du kommer hem till din hembygd.

Det beslut som ni kommer att fatta innebär att Jämtlands län förlorar 28,3 miljoner kronor och att din hemkommun förlorar 3,2 miljoner kronor.

Först ska ni ta pengarna från de kommuner som har de högsta kommunalskatterna. De kan inte, precis som Börje Hörnlund säger, sänka skatten utan tvingas dra ned på verksamheterna. Sedan ska ni ha en stor översyn. Jag förstår inte logiken. Det gör uppenbarligen inte Börje Hörnlund heller.

När vi nu är framme vid punkt 6 i det betänkande som ligger på riksdagens bord, när vi ska fatta beslut om den kommunala skatteutjämningen, har du möjlighet att visa kurage på det sätt som Börje Hörnlund förväntar sig av dig och de andra centerpartistiska riksdagsledamöterna.

Anf. 103 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Jag vill säga till Pär Nuder att jag i mitt förra inlägg konstaterade att det här är en prioriterad fråga inom Centerpartiet. Jag har i mitt anförande också pratat om vikten av att kommuner och regioner får bra skattebaser.

Jag vill tillägga att det arbete som vi i Centerpartiet nu startar också bygger på att bredda skattebaserna. Vi ser gärna att en återbäring, för att ta ett konkret exempel från vattenkraften, kan tas med som en ingrediens i ett nytt skattesystem.

Det nuvarande kommunala skattesystemet är inte bra. Det har reviderats flera gånger, och det har karaktären av ett lapptäcke. De allra sämsta ingredienserna åtgärdas nu. Jag beklagar att vi är tvungna att göra den här förändringen nu, i den bemärkelsen att det hade varit bättre att ta ett helhetsgrepp. Men det kräver tid, och vissa reformer är det nödvändigt att genomföra omedelbart.

Anf. 104 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag hade tidigare ett replikskifte med moderaten Ulf Sjösten om småföretagarnas villkor. Där fick jag ett icke-svar, så jag tänkte återkomma till den debatten.

Ulf Sjösten sade att ni har en politik som skapar jobb och underlättar att starta och driva företag. Per Åsling sade i sitt anförande att ni vill gynna företagande och skapa arbete.

Ulf Sjösten sade också att vi skulle återkomma till den här debatten. Men det är ju i dag som vi fattar beslut om de faktiska, konkreta förändringar som ni föreslår. Jag tar mig friheten att diskutera det just i dag, inte bara vad ni säger utan vad ni faktiskt gör.

Anser Per Åsling att skattehöjningar är de förbättringar för småföretagare som du pratade om? Hur kan Centern, som kanske mer än något annat alliansparti sagt sig värna småföretag, stå bakom en kraftig skattehöjningssmäll för dessa småföretag? Hur kan ni försvara en sådan politik?

Anf. 105 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Jag uppskattar att du lyfter upp den här frågan, Mikaela Valtersson. Jag är själv småföretagare och väl förtrogen med småföretagets villkor.

Vi måste titta på den totala reformeringen och de åtgärder som alliansregeringen vidtar för att stimulera och underlätta företagande. Vad du gör, Mikaela, är att angripa en enskild post. Du angriper den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifterna.

Vill vi ha vassa instrument riktade mot småföretag är de generella bidragen, som riktas mot alla företag, inte bra. Riksdagens revisorer utredde under sin tid den här frågeställningen och kunde konstatera att varje nytt arbetstillfälle, om jag kommer ihåg rätt – jag får göra den reservationen – kostade 1 ½ miljon. Det visar att det är trubbigt system, som inte är effektivt.

Det är därför som vi nu tittar på andra ingredienser i en företagarpolitik som ska vara mer effektiv. Jag vet att Maud Olofsson, vår näringsminister, i dag presenterar åtgärder för kvinnors företagande. Det kommer åtgärder för landsbygdsföretag. Det kommer åtgärder för att underlätta kapitalförsörjningen på företagansområdet. Det kommer förslag och åtgärder när det gäller kreditgarantiverksamhet. Det går att göra listan lång.

Vi har stort fokus på småföretag, och jag känner mig komfortabel med den politik som regeringen för på det här området.

Anf. 106 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Det är bra att Per Åsling känner sig komfortabel med politiken. Jag vet inte om varje småföretagare känner sig lika komfortabel med resultatet av er politik.

Det var ett klagörande besked när Per Åsling sade att det inte är bra med generella arbetsgivaravgiftssänkningar, att det inte är bra med skattesänkningar för företag. Det var nog väldigt många som trodde att alliansen stod för just det, trodde att de såg problemen med att gå över tröskeln att våga anställa, att klara att anställa när man har väldigt små marginaler, och att det då har en betydelse vilken nivå arbetsgivaravgifterna har.

Regelförenklingar och de andra sakerna som regeringen gör är bra. En del av dem är i rätt riktning. Vi har från Miljöpartiets sida länge drivit till exempel regelförenklingarna. Men det tar inte bort det faktum att man genomför en skattehöjning. Det är inte en liten del i en total politik, utan det är en väldigt konkret och faktisk verklighet i vardagen för väldigt många småföretag. Och det är mycket pengar.

Jag skulle vilja fråga Per Åsling om ni inte anser att andra branscher än de som ligger inom den hushållsnära sektorn har något värde. Ett taxiföretag, en blomsteraffär, en klädbutik eller ett miljöteknikföretag – har de inget värde för framväxten av företag i Sverige och för framtidens branscher?

Anf. 107 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Jag tror att Mikaela vet svaret på den fråga hon ställer. Självklart har all företagsamhet, oavsett vilken bransch det är fråga om, en viktig del i tillskapandet av vår välfärd.

Vad jag sade i mitt förra inlägg var att när det gäller att rikta insatser mot företag gäller det att hitta åtgärder som är verkningskraftiga och inte generella. Det var därför jag angrep den generella nedsättningen, för jag tror att du, Mikaela, kan hålla med mig om att för storföretagen har nedsättningen inte haft någon som helst inverkan, utan den har bara kostat pengar för samhället. Därför måste vi hitta nya former.

Totalt sett bidrar den nu genomförda reformpolitiken till att företagens kostnader minskar och att de kan anställa fler. Den genomförda politiken innebär också att det blir lättare att anställa.

Återigen: Jag tycker att de åtgärder som nu sätts in för att stimulera fler människor i företag, stimulera till fler företag och fokuseringen på entreprenörerna bakom företagen är en bra politik, och den ska vi fullfölja. Sedan kan det hända att saker och ting inte blir optimala när de praktiseras i verkligheten, men då måste vi vara beredda att förändra det. Vi driver en politik som är förankrad i verkligheten.

Anf. 108 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Ja, det pågår en förnyelse i många partier, och den nya Centern kanske är Stureplanscentern. Det kan man också se i deras praktiska politik med tanke på att de tidigare har stått för att hela Sverige ska leva och för regional utveckling.

Jag ska ta upp några punkter om vad som har hänt.

Vi har fått en förändring i det kommunala utjämningssystemet. Per Åsbrink säger att det kommunala utjämningssystemet inte har något stöd i landet. Ändå är de flesta remissinstanser faktiskt emot förändringarna. Sveriges Kommuner och Landsting har helt avvisat dem. Utredningen har inget underlag för sitt ställningstagande, säger man.

Ni är med på förändringarna av fastighetsskatten, som främst gynnar storstadskommuner runt Stockholm.

Ni är med på förändringen av förmögenhetsskatten. Jag tror att de flesta som betalar förmögenhetsskatt bor i storstadskommuner.

Ni är för hushållsnära tjänster. Jag tror att de flesta som kommer att nyttja dem också bor i storstadskommunerna. Jag vet inte hur många i Östersund som i dag inte har råd att köpa tjänster som kommer att köpa dem härnäst.

Ni är med på en politik som innebär att man från första dagen som arbetslös måste söka jobb i hela landet.

Ni gör stora indragningar i de infrastrukturplaner som var framlagda, bland annat i mitt hemlän.

Visst, det skapas jobb, men arbetslösheten har blivit högre i glesbygdslänen. I glesbygdslänen har man också lägre inkomst och lägre ut-

bildningsnivå. Ändå är ni med och gör stora neddragningar på komvux, stora neddragningar i socialförsäkringssystemen och vältrar över kostnader på kommunerna – kommuner som redan i dag har svårt att upprätthålla den service som de borde ha för sina invånare.

Jag vet inte hur det här rimmar med er inställning till att hela Sverige ska leva och en regionalpolitik värd namnet. Men det kanske du kan förklara för mig här i talarstolen i dag.

Anf. 109 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Vi har, som jag hoppas framgick av mitt anförande, Ulla, ett fokus på att utveckla hela landet. Jag uppehöll mig ganska länge vid just behovet av att se till att områden som i dag har en lägre tillväxt får bättre villkor för att kunna optimera den nationella totala tillväxten. Det är angeläget för att vi ska få en större kaka att dela på, men det är också ur ett jämlikhetsperspektiv angeläget att ha fokus på hela landet och dess utveckling.

Från mitt partis sida ser vi nu över skattebaserna. Vi gör en skatteöversyn, som jag relaterade till tidigare. Vi tittar nu också på hur vi ska kunna öka satsningarna på infrastruktur för att på så sätt stärka hela landet. Vi jobbar med att förbättra småföretagens villkor. En stor del av den regionalpolitik som nu bedrivs är att även småföretag får förbättrade villkor. Småföretagen är överrepresenterade i glesbygdsområdena.

Det är en tydlig inriktning från Näringsdepartementets sida att lyfta fram entreprenörer och småföretag, och det är till gagn för hela landet.

Anf. 110 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag hör att Centerpartiet vill bedriva en politik som utvecklar hela landet och framför allt satsa på områden med lägre tillväxt, men det får jag inte att gå ihop med de förslag som ni lägger fram.

Jag vet inte hur du kan koppla förändringar i det kommunala utjämningsystemet till förändringar i fastighetsskatten, som i alla fall inte jag tjänar en enda krona på. I och för sig kommer jag från Gävleborg. Det kanske är annorlunda i Jämtland. Men om jag kommer ihåg rätt finns det ett hus i Hofors där man tjänar på fastighetsskatteförändringen, och jag tror att det är samma sak i Dorotea.

Kravet på att man första dagen som arbetslös ska söka jobb över hela landet, de sänkta ersättningsnivåerna, att arbetslösheten är mycket högre i glesbygdslänen, indragningarna på komvux, överföringen av kostnader till kommunerna – på vilket sätt ger det en utveckling för att hela landet ska leva?

Du säger att ni håller på med en skatteöversyn. I debatten om vårpropositionen i april använde jag ett bibelcitat som sedan också Börje Hörnlund använde. Jag ska återge det igen: Till var och en som har, åt honom skall varda givet, så att han får över nog, men den som icke har, från honom skall också tagas det han har.

Jag undrar om det var detta som användes vid utformningen av fastighetsskatten. Jag undrar om det också användes vid utformningen av den skattepolitik som ni är med och verkställer.

Jag undrar hur ni har det i Centerpartiet med regionalpolitiken och den ekonomisk fördelningen. Jag trodde er faktiskt om att ha hade lite andra åsikter och andra värderingar än Moderaterna och Kristdemokra-

terna. Men i dag är ni ju blåare än Moderaterna i många stycken. Jag undrar hur det känns i ett centerhjärta.

I Norge till exempel har Centerpartiet en helt annan ingång. Man är emot privatiseringar eftersom de slår mot välfärden. Och den moderata utredning som har gjorts här i Stockholm visar på att privatiseringar leder till lägre löner, färre anställda, sämre kvalitet och till och med mindre valfrihet. Den utredningen vill inte Moderaterna använda eftersom den gav fel utfall. Men Centerpartiet kanske kan likna sina bröder och systrar i Norge.

Anf. 111 PER ÅSLING (c) replik:

Fru talman! Den politik som bedrivs nu med fokusering på jobb, fokusering på att få människor i arbete, minska utanförskapet, stötta entreprenörer, stötta företag är en grundbult i den centralistiska politik med en satsning på hela landet som vi värnar.

Det är bra för hela landet att vi genomför de här reformerna och underlättar på det sätt som vi gör nu. Det är speciellt angeläget att det underlättar för människor att få arbete i de bygder som har lägre tillväxt. Det är extra viktigt för företag i bygder som har lägre tillväxt att företagandet underlättas och att villkoren blir bättre. Som jag sagt tidigare är jag komfortabel med den här politiken, för den stärker hela landet.

På skatteområdet får det ingalunda ses som att en reform för förmögenhetsskattförändring enbart gynnar storstadsregionerna. En sådan reform bidrar till att riskkapitalet ökar i hela landet. Det är bra för företagsamheten, det är bra för Sverige, och det bidrar till att den kaka som vi har att fördela växer.

Anf. 112 CHRISTER NYLANDER (fp):

Fru talman! Vi har i dag hört många säga att Sveriges ekonomi är stark. Det ligger mycket i det.

Riksgälden spår att vi får 130 miljarder i överskott i statens finanser i år. Statsskulden närmar sig under mandatperioden 25 procent av bnp, vilket är en mycket låg siffra. Vi har fortfarande hög sysselsättning. SCB säger i dag att vi i maj nådde 3,9 procent öppet arbetslösa. Många fler unga har fått jobb det senaste året. Sjukfrånvaron är dessutom sjunkande och 7 procent lägre än i april förra året. Det är en mycket positiv utveckling.

Många vill ta åt sig äran för denna positiva utveckling. Jag tror att man ska vara ärlig och säga att det framför allt är en stark internationell konjunktur som gör att det går mycket bra för Sverige i dag. Det är Kinas inträde på den globala marknaden, Indiens starka utveckling och USA:s utveckling de senaste åren som gör att vi har en internationell högkonjunktur som också Sverige mår bra av.

Men det är klart att man också måste fundera på varför det i detta läge går särskilt bra för Sverige. Svaret är att det är mycket beroende på de strukturreformer som gjordes under 90-talet. Det handlar om skattereformen, EU-medlemskapet, avregleringar och konkurrens. Det handlar också om ramverket för statsfinanserna och den självständiga Riksbanken. Och inte minst viktigt är att vi har många duktiga och framgångsrika företagare.

Det blir ofta för mycket tittande på konjunkturläget i dessa debatter. Men det man måste ställa sig frågan om är hur vi ser till att skapa en stark ekonomi på lång sikt.

De flesta bedömare, kanske alla, är överens om att alliansens jobbpolitik också gör sitt till. Det är svårt att säga exakt vilka effekter detta ger, men man måste nog säga att det handlar om tiotusentals fler jobb i det konjunkturläge vi befinner oss i. Det ger människor en chans att gå från bidrag till jobb, till ökad frihet och större marginaler i vardagen. För liberaler är detta mycket välkommet.

Regeringen är inriktad på att använda denna högkonjunktur på bästa möjliga sätt till att varaktigt höja sysselsättningen. Därför är det mycket positivt att ungdomsarbetslösheten just nu minskar kraftigt. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan svenskfödda och utlandsfödda minskar också.

Tidigare högkonjunkturer har kommit och gått men utanförskapet har bestått. Nu ser vi hur denna högkonjunktur innebär förändring. Som någon sade tidigare är vi för första gången på länge färre än en miljon människor som lever på sociala ersättningar. Under mandatperioden ska vi ned till 900 000. Nu måste vi ställa oss frågan hur vi når längre. Hur når man ännu längre när det redan är på väg åt rätt håll?

Läget just nu är att konjunkturen går in i en lugnare fas. Flera företag börjar få problem att hitta rätt arbetskraft, men det blir fortsatt fler och fler jobb. Antalet sysselsatta ökar med runt 184 000 mellan 2006 och 2009 enligt Konjunkturinstitutet.

Det är viktigt att förvalta denna situation på bästa möjliga sätt på både kort och lång sikt. På kort sikt handlar det om att inte dra på sig varaktiga utgifter som man sedan inte har råd med när tiderna blir sämre – så som Sverige har gjort så ofta förut. Det handlar också om att förlänga expansionsfasen så att fler får jobb under dessa goda tider och får chans att etablera sig på arbetsmarknaden.

Det handlar också om att undvika överhettning. Eftersom den debatten har varit uppe lite smått under eftermiddagen vill jag referera till Konjunkturinstitutet som kom med sin prognos i går, tror jag. Man bedömer att det är i det närmaste en neutral finanspolitik 2007–2009. En förklaring till att den inte bedöms vara mer expansiv 2007–2008, trots att budgeten för dessa år långt ifrån är fullt ut finansierad, är att vissa av regeringens åtgärder också stimulerar ekonomins långsiktiga produktionskapacitet. Det är så viktigt att både öka produktionskapaciteten totalt sett och också använda expansionsfasen nu till att låta fler människor etablera sig på arbetsmarknaden.

Frågan blir också hur vi ser till att fortsätta öka arbetsutbudet. Jobbskatteavdraget har förmodligen haft en tydlig effekt. Men man måste nog också fundera på om det bara är ekonomiska incitament som behövs.

Många människor i detta land står långt utanför arbetsmarknaden. Nu införs jobb- och utvecklingsgarantin. Folkpartiet tror att den är bra, men vi tror också att vi kommer att behöva utveckla den ytterligare eftersom det är många människor som behöver mycket hjälp för att komma tillbaka till jobb.

Nu införs också jobbgarantin för unga. Den måste kanske också utvecklas ytterligare. Man måste också titta på att utveckla lönebidrag.

Trots att det går så bra har vi fortfarande många som är långt från arbetsmarknaden. Därför måste ytterligare åtgärder göras.

Att läget nu börjar bli ansträngt understryker vikten av att göra saker som ökar arbetskraftsutbudet nu och på lång sikt.

Fru talman! Låt oss titta på hur oppositionen hanterar detta läge. Miljöpartiet vill i sin budgetmotion framför allt att vi ska jobba mindre. Flera åtgärder i deras motion går ut på att människor ska sluta arbeta, ta friår eller göra något helt annat. De vill minska arbetskraftsutbudet i ett läge där företagen redan har svårt att hitta rätt arbetskraft.

Vänsterpartiet vill å sin sida anställa 150 000 människor i offentlig sektor. De vill ha en mångmiljardsatsning på byggsektorn som redan nu är överhettad. Dessutom vill de bryta ned det finanspolitiska ramverket och ta bort alla restriktioner på utbudssidan – det som har varit så viktigt för att se till att Sveriges ekonomi är hållbar på lång sikt.

Socialdemokraterna säger att de oroas över överhettning. Strax därefter ger de tre nya löften – nya utgifter, nya utgifter och nya utgifter.

Bilden av oppositionen är att de varnar för överhettning och samtidigt leker med fyrverkeripjäser och utgifter. Det blir naturligtvis inte hållbart.

Man ska väl också markera att oppositionen är splittrad. När vi satt i opposition fick vi på borgerlighetens sida alltid frågan varför vi inte skrev ihop oss. Det gjorde vi ofta. Nu ställs frågan till den nuvarande oppositionen. Varför skriver ni inte ihop er? Möjligen är de överens om att de ska höja skatten för vanligt folk. Då är det bäst att vi berättar för lärare, sjuksköterskor, metallare och städare att det enda som oppositionen just nu vill tillsammans är att de ska få betala mer skatt.

Fru talman! I det läge som Sverige befinner sig måste man också fundera på vad som behövs på lång sikt. Det är viktigt att använda de goda tiderna till att rusta Sverige för framtiden. Utmaningarna finns där, och de känner vi väl till. Sämre tider kommer. Det var någon som citerade Bibeln om sju goda år och sju fattiga år. Vi vet att de kommer, och vi ska inte bli överraskade när det blir sämre tider. Vi ska därför inte dra på oss utgifter nu som vi inte kan klara när det går sämre.

Den globala konkurrensen kommer förmodligen att tillta. Demografin kommer att ställa oss inför nya utmaningar. Därför är det så viktigt att använda försäljningen av statliga företag, som debatterades i förmiddags, till att minska statsskulden. På så sätt gör vi oss mindre sårbara när demografiproblemet slår till.

Klimatförändringarna kommer också att innebära nya utgifter. Mikaela Valtersson beskrev på många sätt situationen bra även om vi inte alls har samma förslag till lösningar.

Framtida generationer ger oss ett uppdrag. De ber oss att värna de välståndsbildande krafterna. De ber oss att införa ett skattesystem som gör att det lönar sig att arbeta, studera och starta företag men också att vara miljövänlig. De ber oss att se till att sysselsättningen varaktigt höjs och att vi använder de goda tiderna till att minska utanförskapet. De ber oss att reparera de revor i välfärdssystemet som finns trots att vi har haft mycket pengar i statskassan de senaste åren. Jag tänker särskilt på äldreomsorgen där mycket måste göras.

Det vi ska göra är att fundera på de saker som gör att det går extra bra för Sverige nu. Vad kan vi göra för att se till att det också går bra för Sverige om 10–15 år?

Någon tog tidigare upp i debatten att man kan vara bekymrad över situationen för ungdomarna i dag. De ska bli spjutspetsen i det Sverige

som ska konkurrera om framtidens jobb och investeringar. Tidigare mandaterperioder såg vi hur ungdomsarbetslösheten ökade kraftigt. Den fördubblades på fyra år. Vi har sett hur skolresultaten successivt har dalat i relation till andra länder. Och vi vet att fortfarande mår många ungdomar dåligt. Andelen barn och ungdomar som uppger sig ha psykiska eller psykosomatiska symtom har ökat. Behovet av barnpsykiatrisk vård och förskrivning av antidepressiva läkemedel ökar också. Särskilt oroande är läget för tjejer.

Ska man rusta Sverige för framtiden måste man se till att göra så mycket man kan för att ungdomsgenerationen ska må bra. Då handlar det om att se till att minska ungdomsarbetslösheten och om att se till att Sverige får en ny skolpolitik. Det handlar också om att våga satsa på barn- och ungdomspsykiatri, och det var mycket bra att socialministern häromdagen lanserade en satsning på 240 miljoner kronor för att bygga ut BUP. Men mer behövs. Att återge ungdomarna hopp om framtiden är en av de viktigaste sakerna som Sverige kan göra för att stärka våra möjligheter framöver.

Det är också viktigt att slå vakt om ett bra klimat för företagandet. Sverige har ett ganska bra klimat för stora företag. Det måste bli bättre också för de små företagen och för entreprenörerna. Vi måste se värdet i att människor startar företag. Vi måste också se hur vi skapar flexibilitet och dynamik som gör att vi klarar oss bättre i omvärlden.

Tidigare har Per Åsling med flera tagit upp vad som nu görs för företagandet. Jag, och säkert också Per Åsling, tror att mer behöver göras även på det området.

Fru talman! Det har varit en lång debatt. Vi kommer tillbaka till många av de här frågorna i tilläggsbudgeten senare. Jag vill bara slutligen slå fast att det är viktigt att alliansen använder de goda tiderna till att på kort sikt se till att fler kommer in och får jobb och att på lång sikt se till att Sveriges framtida möjligheter stärks.

Det handlar om jobb och företagande. Det handlar om utbildning. Det handlar om välfärd och att slå vakt om statsfinanserna. Det är så man stärker Sverige i globaliseringstider.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag.

I detta anförande instämde Gunnar Andrén, Hans Backman och Ulf Nilsson (alla fp).

Anf. 113 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Folkpartiet vill ju hålla fanan högt i utbildningspolitiken. Man tar sig an de stora problemen som att få rätt att beslagta mobiler och mp3-spelare. Samtidigt skär man ned på den kommunala vuxenutbildningen med 600 miljoner. Ingen satsning på studenter aviseras från alliansen.

Ska det vara lönsamt att studera i Folkpartiets Sverige, eller är det rättning i leden och kommandopolitik som kommer att skapa fler självständigt tänkande individer som vill bli framtidens entreprenörer?

Utvecklingen av pedagogiken i skolan har länge varit att elever ska tränas i självständigt arbete och kritiskt tänkande. Man ska kunna stödja deras utveckling till vuxna individer som kan, vågar och vill pröva idéer

och utveckla framtidens arbetstillfällen. De idéerna kanske aldrig har nått Folkpartiets högkvarter.

Från Miljöpartiets sida vill vi ha ett samhälle som uppmuntrar kunskap och viljan att lära sig mer, som ger människor nya livschanser och inte tvingar alla att ha tänkt ut den exakta planen för hela sin framtid när man har fyllt 15.

Hur ska det vara möjligt att skaffa sig mer och bättre kunskaper i framtiden när regeringen så kraftigt skär ned i vuxenutbildningen?

Anf. 114 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Vi inte bara vill hålla fanan högt i skol- och utbildningspolitiken. Vi gör det också. Det är få departement och få ministrar i denna regering som levererar så mycket som utbildningsministern och skolministern gör just nu.

Jag tycker att det är bra att Miljöpartiet i sina motioner och reservationer lyfter fram och berömmar regeringen för lärlingsutbildningen som nu införs. Jag tycker att det är bra att ni berömmar satsningen på KY som är på väg.

Jag ska gärna svara när det gäller studiemedel. Det står i budgetpropositionen 2007 att regeringen har för avsikt att under mandatperioden se över både belopp och inkomstgränser för studenter. Vi tror att det är viktigt för studenterna och deras möjlighet att lyckas i studierna att de har en god ekonomi.

Alliansen har en samlad skolpolitik som ska stärka Sverige i globaliseringens tid. På oppositionssidan är den ganska splittrad. Ni står för helt olika skolpolitik. Miljöpartiet är ibland med oss och ibland med de andra. Vänsterpartiet vill förbjuda läxor.

Nu är det viktigt att låta alliansen fortsätta reformeringen av skolpolitiken. Det är få saker som är så viktiga om vi ska klara Sveriges långsiktiga konkurrenskraft som att se till att vi har ett skolsystem som fungerar. Därför satsar vi tidigt på läsa-skriva-räknagarantier. Därför inför vi betyg tidigare så att man tidigare fångar upp dem som har behov. Vi kommer om en liten stund att i tilläggsbudgeten diskutera en jättestor satsning på lärarnas fortbildning. Vi tror att det är viktigt för Sverige att höja statusen på läraryrket. Dessutom är det många åtgärder på gymnasiet.

Så genomför man en politik som stärker Sverige långsiktigt.

Anf. 115 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag förstår att Christer Nylander vill tala om allt annat än den kommunala vuxenutbildningen och räkna upp andra reformer. Det kommer säkert ett stort antal reformer från Utbildningsdepartementet i dessa dagar. I min värld är det inte bara antalet som räknas utan också kvaliteten.

Studenter är helt uppenbart inte en prioriterad grupp. När man pratar om eventuella reformer handlar det om att de ska ha möjlighet att jobba mer, inte att man ska höja studiemedlen och ge människor en mer dräglig levnadssituation och möjlighet att studera.

De som vill skaffa sig mer och fördjupad kunskap möts av nedskärningar i komvux. Det var den frågan som jag ställde till Christer Nylander. Hur kan man försvara att man inte vill skapa ett samhälle som gynnar att man skaffar sig mer och fördjupad kunskap? Ni brukar fokusera

på kunskap. I det här fallet slår man undan fötterna på den kommunala vuxenutbildningen. Hur rimmar det med en kunskapspolitik och värdering av skolan?

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Anf. 116 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Mikaela Valtersson har rätt i att vi slår vakt om kunskap och skola. Hon har också rätt i att komvux måste justeras efter konjunkturen. Så har det alltid varit. Man kan inte ha lika stort komvux oavsett hur arbetsmarknaden ser ut. Därför har gamla regeringar och gamla majoriteter i denna riksdag minskat komvux när det behövs fler människor på arbetsmarknaden. Därför gör också denna regering så. Det är inte någon större dramatik i det. Vi gör precis så som Socialdemokraterna och Miljöpartiet har gjort tidigare. Man anpassar komvux efter det arbetsmarknadspolitiska läget.

För att stärka komvux funderar vi på att ge varje människa rätt att på komvux läsa upp inte bara grundskolekompetens utan också gymnasiekompetens. Jag tror att det är viktigt eftersom kunskap, precis som Mikaela Valtersson säger, är en viktig konkurrenskraft framöver.

När det gäller studenters ekonomi skriver regeringen i budgetpropositionen att man under mandatperioden ska se över både belopp och inkomstgränser. Jag tror att det är viktigt. Studenter behöver en hyfsad ekonomi när de pluggar för att kunna göra bra ifrån sig.

Det är också viktigt att man stimuleras att få in en fot på arbetsmarknaden. Många studier visar att om man under studietiden och ungdomstiden får in en fot på arbetsmarknaden är det lättare att få jobb när man har studerat färdigt.

Kvalitet är viktigt. De reformer som nu kommer från Utbildningsdepartementet har inte bara hög kvalitet i de egna förslagen utan är också helt inriktade på kvalitet i skolan och utbildningssystemet.

Mikaela Valtersson kanske inte alltid håller med, men hon ska vara glad att skolpolitiken och utbildningspolitiken nu är högt prioriterad.

Anf. 117 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Christer Nylander sade ingenting om karensdagen i sitt anförande. Jag efterlyste att han eller någon annan skulle träda fram och sätta klackarna i marken och säga: Nej, det blir ingen ytterligare karensdag.

Nu har du chansen att lämna ett besked på den punkten.

Jag vill diskutera en annan sak med dig, som du och jag har pratat om tidigare, nämligen de sociala försäkringarna. Av tradition brukar Folkpartiet och Socialdemokraterna vara överens om att vi ska ha försäkringar som omfattar så många som möjligt. Därför måste man höja det så kallade taket så att fler omfattas av framför allt sjukförsäkringen. Där bidrog ju ni folkpartister till att sänka taket så fort ni kom in i värmen i Rosenbad.

Senast vi diskuterade det här hänvisade du till statsfinanserna och utvecklingen på arbetsmarknaden och att det var restriktioner för att man inte kunde återställa taket till en nivå som är rimlig för att man ska få legitimitet kring den generella välfärdspolitiken.

Sedan dess har, precis som du sade från talarstolen, arbetsmarknaden förbättrats ytterligare och statsfinanserna stärkts ännu mer. Därför vill jag

ställa två alternativa frågor till dig. Du behöver inte svara på bägge. Du kan svara på en av dem.

Hur mycket bättre ska statsfinanserna bli och hur mycket starkare ska utvecklingen vara på arbetsmarknaden innan ni bidrar till att taket i sjukförsäkringen höjs? Det är den första alternativa frågan.

Den andra frågan är: Hur litet ska Folkpartiet bli innan ni sätter klacken i marken och säger att ni inte sitter kvar i regeringen om ni inte får denna hjärtefråga genomförd?

Anf. 118 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Folkpartiet liberalerna jobbar för Sveriges skull, inte i första hand för sin egen skull. Vi jobbar för att stärka Sverige och vi tror att det är viktigt att Folkpartiet finns för att göra just detta.

Jag noterade att Pär Nuder i sitt anförande bekymrade sig. Han sade ungefär att det går bra för Sverige, och ändå så går det så dåligt för regeringen. Efter det sade han att det gick bra för Sverige också förra året.

Ja, men det gick inte så bra för den regeringen heller. Den avsattes och det tillsattes en ny regering – en regering som har ett tydligt jobbfokus.

Vi har haft den här frågan varje gång som jag och Pär Nuder har mötts i en debatt. Folkpartiet står upp för bra socialförsäkringar. Vi tycker att de ska fungera på ett bra sätt. Vi vill också att de ska förbättras ytterligare. Vårt fokus är just nu på jobb.

Den här regeringen jobbar, till skillnad från den förra, på så sätt att vi fyra partier försöker komma överens om saker och ting. Vi ställer inte ultimatum till varandra utan vi lyfter upp egna frågor och sedan diskuterar vi oss samman. I de här debatterna fortsätter Lars Leijonborg och andra folkpartister att jobba för en bra socialförsäkring därför att vi tycker att det är viktigt.

Samma svar blir det för frågan om karensdagar. Jag svarar gärna på den frågan också. Vi fyra partier försöker tillsammans forma en politik för jobb. I den diskussionen dyker många nya idéer upp. Före detta finansministern känner väl till att när Finansdepartementet förbereder budgetpropositionen dyker det upp många olika idéer från tjänstemännen. Ibland säger man ja, och ibland säger man nej.

När det gäller karensdagarna har Lars Leijonborg tydligt sagt att han ifrågasätter behovet av en sådan reform. Folkpartiet har tidigare tydligt framfört att vi inte tycker att karensdagar är en bra form av besparing. Jag delar den åsikten, men åtgärder för jobb behöver vidtas. Då fungerar de fyra partierna i samarbetet så att vi lyssnar på varandra och försöker hitta gemensamma lösningar på problemen.

Anf. 119 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Det var väl lite halvkvädet. Det var inte direkt någon Ture Königson, som gav ett tydligt besked om hit men inte längre. Jag håller med Christer Nylander om att man ska vara försiktig med att ställa ultimatum i politiken. Men emellanåt måste man faktiskt sätta ned foten: Hit men inte längre.

Nu har vi en stark utveckling på arbetsmarknaden. Nu har vi urstarka offentliga finanser. Om det inte är nu som man ska återställa de sociala försäkringarnas legitimitet bland breda tjänstemannagrupper, när ska

man göra det, Christer Nylander? Det är precis nu ni har möjlighet. Jag tror, dessvärre, att Folkpartiet kommer att dra det kortaste strået även den här gången. Ni har starka krafter i regeringen som inte gillar den generella välfärdspolitiken.

När din partivän Tobias Krantz var ute med en icke-nyhet på DN Debatt om att ni vill höja taket i sjukförsäkringen gick Stefan Attefall ut någon timme senare och sade att det inte blir så. Så kommer det heller inte att bli. Ni kommer att dra det kortaste strået. Vi har inte fått något besked på den punkten.

Låt mig ta upp en annan fråga som Christer Nylander själv var inne på, nämligen de ungas situation. Jag sade i mitt inledningsanförande att vi kan glädjas åt de nya siffrorna från SCB om att ungdomsarbetslösheten har sjunkit. Ändå finns 43 000 arbetslösa ungdomar. Jag måste ändå erkänna att utvecklingen går åt rätt håll. Men på en punkt i denna brinnande högkonjunktur går det åt fel håll, nämligen att antalet långtidsarbetslösa ungdomar ökar procentuellt lavinartat. De har ökat med 6 500, samtidigt som den generella ungdomsarbetslösheten sjunker. Berätta vad det beror på. Om du inte berättar det i detalj kan jag för riksdagens protokoll berätta. Det beror på de neddragningar som ni har gjort i arbetsmarknadspolitiken. Ni säger en sak, men ni gör en annan sak. Det är de långtidsarbetslösa som får betala priset.

Anf. 120 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Den som lyssnade noga lade märke till att Pär Nuder sade att ungdomsarbetslösheten har sjunkit kraftigt. Ändå är det skrämmande många, 43 000 människor, som är arbetslösa. Det är problemet. Vi övertog en situation där arbetslösheten var hög, inte bara för ungdomar utan också för många andra personer på arbetsmarknaden.

Jag är bekymrad för de ungas situation därför att många av dem som var arbetslösa under lång tid mår dåligt nu. Därför inför vi nu en jobbgaranti för ungdomar, som vi tror är rätt modell för att stärka ungas situation på arbetsmarknaden.

Vi får väl se vem som får rätt, Pär Nuder eller jag, i de framtida budgetförhandlingarna. Jag är optimist om att Folkpartiet har en stark ställning i regeringen, en av fyra. Det visar inte minst de framgångar vi har haft med att genomföra skolpolitiken.

Precis som Pär Nuder vill jag också få noterat till protokollet, att med tanke på att Pär Nuder hela tiden har varnat för överhettning har de saker han har tagit upp i replikerna handlat om nya utgifter och åter nya utgifter.

Anf. 121 LARS JOHANSSON (s):

Fru talman! Fram tills nu har den ekonomiska utvecklingen varit framgångsrik under riksdagsåret. Men jag vill säga tills nu. Nu kan man faktiskt fundera på hur det kommer att bli framöver med tanke på Riksbankens beslut i dag om att höja reporäntan och prognosen som pekar på att räntorna under de kommande åren kommer att öka ytterligare. Det beror bland annat på att den borgerliga riksdagsmajoriteten förbereder sig för nya ofinansierade skattesänkningar. Men för regeringen är det naturligtvis oerhört oroande att man under de tolv månaderna sedan maj för ett

år sedan då Statistiska centralbyrån gjorde en väljarundersökning nu har tappat 8 procent. Det är ett och halvt borgerligt parti.

Det är inte konstigt att människor har reagerat mot den orättvisa politik som regeringen företräder. Man känner inte igen politiken från valrörelsen. Framför allt gör man inte det när det gäller skattepolitiken. Det märks inte minst på den skattepolitik som bär namn från Skattebetalarnas Förening, Timbrohögern och nyliberala hökar inom Svenskt Näringsliv. De håller i taktpinnen och önskar ännu mer av skattesänkningar för människor med goda inkomster.

Nu väntar ytterligare förslag på skattesänkningar. Jag ska nämna fyra av dem. Den första handlar om att förmögenhetsskatten nu ska avskaffas för de familjer som har en förmögenhet över 3 miljoner kronor. Det är de som i fortsättningen inte ska betala någon skatt på sin förmögenhet. Dessutom diskuteras i regeringen att införa skatteamnesti för obeskatat kapital eller gömt kapital utomlands. Jag har ställt frågor till såväl statsministern som Kristdemokraternas ledare. Han hade skatteamnesti som en viktig valfråga inför valet i höstas. Det senaste beskedet från förra veckan var att det är en fråga som diskuteras och att man ska återkomma. Med andra ord diskuteras även skatteamnesti i regeringen för människor med stora förmögenheter som de har gömda utomlands.

Fastighetsskatten ska sänkas kraftigt. Jag har låtit Swedbank räkna ut hur mycket det innebär för ett hus med ett taxeringsvärde på 5 miljoner kronor i Stockholmsområdet. Det handlar om 35 500 kronor om året. Detta sker medan 40 procent av landets villaägare inte får någon skattesänkning över huvud taget. Däremot får alla som säljer ett hus och får en reavinst vara med och betala för de kraftiga skattesänkningarna.

Regeringen planerar dessutom under mandatperioden att ta bort värnskatten. Det leder till att en person med 720 000 i årslön får 12 000 kronor mindre i skatt. Samtidigt har regeringen lagt fram förslag på, och riksdagen nyligen beslutat om, det mest generösa avdragssystemet i Europa för höginkomsttagare som köper hushållstjänster. Det är intressant. Samtidigt har de borgerliga partierna talat om att förenkla skattesystemet, att det ska bli fler enkla regler. Skatteverket har tagit till sig detta och sagt att det ska bli enkla regler i framtiden, att fler och fler människor ska kunna deklarerat med hjälp av IT. Nu tvingas Skatteverket ta fram en omfattande broschyr för hur detta nya system med avdragsrätt för hushållstjänster ska se ut. Skatteverket har nyligen kommit ut med en sådan broschyr, som jag läste häromdagen. Jag läste också tidningen Expressen den 18 juni där Lars Lindström skrev följande under rubriken "Alla vd:ar får råd med skoputsare":

"Snart halveras kostnaden för barnflickan i källaren i Djursholm, städerskan i våningen i Cannes och trädgårdsmästaren till villan i Marbella. Men framför allt får näringslivets höjdare äntligen råd att anställa en skoputsare.

I den trevliga skriften 'Skatteverkets information om skattelättnader för hushållstjänster' finns alla detaljer om det nya hushållsavdraget som införs 1 juli. En del av reglerna gör att man undrar för vem avdraget är ämnat.

Alla vet hur viktigt det är för en vd på toppnivå att ha blanka dojor och hur svårt det är att få tag i pålitligt folk numera. Jag antar att det är därför som regelverket specifikt anger 'putsning av skor' som avdragsgillt."

Lars Lindström avslutar med följande:

"Det enda som är något oklart i konstruktionen är hur det kan bli fler svenska jobb av att staten subventionerar hushållstjänster i utlandet. Om man inte plockar med sig en skoputsare från Sverige, förstås."

Det är ett exempel på den reaktion som nu finns på det förslag som regeringen nyligen har lagt fram och som den borgerliga riksdagsmajoriteten har trumfat igenom. Det är fråga om oerhört generösa avdragsvillkor för höginkomsttagare som köper hushållstjänster. Det är inte att undra på att väljarna drar öronen åt sig och börjar undra vad det är för regering vi har fått och vad det var för regering vi gav förtroende i höstas.

Fru talman! Det finns också ett annat fördelningspolitiskt perspektiv på den orättvisa skattepolitiken. Unga människor under 30 år missgynnas konsekvent av politiken. Sänkningen av fastighetsskatten gynnar främst äldre, som har sin boendekarriär bakom sig. Man tar också bort finansieringen av räntestöd och investeringsstöd till nya bostäder, vilka i första hand gynnar unga familjer.

Borttagandet av förmögenhetsskatten gynnar främst den äldre generationen. Åldersgruppen 19–30 år utgör närmare 18 procent av befolkningen, men betalar bara 1 ½ procent av förmögenhetsskatten. Värnskatens borttagande gynnar dem som har gjort inkomstkarriär. Den nyligen beslutade höjningen av trafikförsäkringen missgynnar i första hand unga förare. Den genomsnittliga höjningen av premien är på 700 kronor per år, men den är väsentligt högre för den unge bilägaren, inte minst i storstadsområdena.

Moderaterna lovar nu nya skattesänkningar till låg- och medelinkomsttagarna. Det har också framkommit i dagens debatt. Jag har uppfattat det som att det blir ungefär 500 kronor i månaden. Men låt er inte luras av de blå dunsterna, kom ihåg det! Det var samma diskussion i höstas när man skulle sänka inkomstskatterna. Vilka fick betala sänkningen? Det fick löntagarna göra själva genom att fackföreningsavgiften höjdes och a-kassan blev dyrare och att man inte fick avdragsrätt.

Nu är det samma situation igen. Nu talar man om att man ska sänka inkomstskatter för låg- och medelinkomsttagare. Vid sidan om frågan om vad som händer när det blir högre ränta och högre inflation, som gör att det blir mer luft i plånboken i framtiden, handlar det nu också om att vara med och finansiera andra systemskiften. Ett exempel är frågan om trafikförsäkringen. Det är ett första steg som tas nu i år. Nästa steg ska tas nästa år. Då handlar det om en fördubbling av trafikförsäkringen. Det blir upp till 8 000 kronor om året i ökad kostnad för en trafikförsäkring för en normal svensk bil. Den typen av kostnadsökningar drabbar naturligtvis människor med låg- eller medelinkomst. Dessutom ska man vara med och finansiera en andra karensdag. Så det blir inte så mycket av de resurserna för vanliga löntagare.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Fru talman! Man kan sammanfatta effekten av den förda och planerade skattepolitiken på följande sätt. Jag har ett exempel med familjen Rikeman, som jag kallar den. De har en villa som är taxerad till 5 miljoner kronor och en beskattningsbar förmögenhet på 2 miljoner kronor. Makarna Rikeman är väslavlönade. Mannen tjänar 1,2 miljoner kronor om året. Hustrun tjänar 720 000 kronor om året. Familjen köper hushållstjänster för 200 000 kronor om året. Med borttagandet av värnskatten blir den sammanlagda skattesänkningen 212 640 kronor om året. Det är lika mycket som en väslavlönad yrkesarbetare har i disponibel inkomst efter skatt om året. Det är en blå fördelningspolitik.

Det är den orättvisa skattepolitiken som människor reagerar mot och har fått upp ögonen för. Vi är naturligtvis som socialdemokrater oerhört upprörda över att riksdagsmajoriteten utan hänsyn till viktiga principer om skatt efter bärkraft och breda skattebaser river upp den ena skatten efter den andra. Det finns heller inget helhetsperspektiv på konsekvenserna av den förda skattesänkarpolitiken. Man kan exempelvis ställa sig frågan hur välfärden ska finansieras vid en lågkonjunktur.

Avslutningsvis vill jag därför säga att vi socialdemokrater vill föra en skattepolitik efter bärkraft. Vi kommer att finansiera en bra välfärd för alla i både låg- och högkonjunktur. Så tar vi ansvar för Sverige.

Jag yrkar bifall till reservationerna 1, 4 och 9.
(Applåder)

I detta anförande instämde Christin Hagberg, Hans Olsson, Raimo Pärssinen och Britta Rådström (alla s).

Anf. 122 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Alliansen har under det första regeringsåret ideligen pratat om att man ska sänka skatten för låg- och medelinkomsttagare. Det är de som ska bli vinnare på alliansens politik. Men när man gör bokslut över vad ni hittills har åstadkommit i alliansen är det personer med stora förmögenheter som har blivit de verkliga vinnarna. Sjuka, arbetslösa och ensamföräldrar är exempel på människor som i stället har fått se sin ekonomi gröpas ur. Dessutom har inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor ökat under alliansens regeringsår. Och som om detta inte var nog är det kanske ytterligare karensdagar i antågande.

Förslagen i vårbudgeten har egentligen inte inneburit någon kursändring. Nu eldar alliansen på ytterligare med slopad förmögenhetsskatt, omlagd fastighetsskatt, avdrag för hushållstjänster, införande av trafikförsäkringsskatter och en avisering om ett ytterligare jobbskatteavdrag. Inte nog alltså med att villaägarna i högtaxerade områden gör ett jätteklypp. Man kan dessutom få någon som klipper häcken eller en grillmästare som är subventionerad av staten. Skulle man ha en villa utomlands gäller statens erbjudande även där.

Alliansen har hittills kört med en väldigt tydlig retorik. Företagande och arbete ska gynnas och utanförskapet ska minskas. Men det ni i praktiken har lyckats med är en rejäl omfördelning av förmögenheter till människor som redan är välbeställda. Min fråga till alliansens företrädare blir: På vilket sätt menar ni att just sänkta egendomsskatter och subventioner till rika människor skulle skapa fler jobb?

Och inte nog med det: Alliansens fastighetsskatteomläggning innebär en gigantisk omfördelning, där storstadsområdena blir vinnare. I det fallet talar statistiken sitt tydliga språk. Stockholmsområdet och andra storstadsområden gynnas, medan till exempel Värmland, Gävleborg, Norrbotten, Västerbotten och Jämtland missgynnas. Majoriteten av vanliga villaägare med normala hus och låg fastighetsskatt blir egentligen förlorare. De ska med den höjda reavinstskatten betala det som ägarna till de dyra husen vinner på omläggningen.

Sänkta fastighetsskatter eldar också på huspriserna. Att kapitaliseringseffekten har lurat bakom hörnet har vi varit medvetna om hela tiden. Nu kommer den att bli en realitet. Tillsammans med regeringens övriga förslag är risken stor att detta eldar på och att vi får en högre inflation. Till och med OECD tycker att fastighetsskatten i Sverige egentligen inte är speciellt hög internationellt sett.

Att alliansen nu vill ta bort kapitalsskatter är väl ett tecken på att det är den gamla vanliga högern som är konstruktören bakom regeringspolitiken. Jag kommer ihåg budskapet under valrörelsen från de borgerliga riksdagsledamöterna i mitt hemlän. Då fick jag höra högtidliga deklarationer om att resurser till infrastruktur och landsbygdsutveckling var det som gällde. Vart har de pengarna tagit vägen? När de rika har fått sitt är det förstås inget över till infrastruktur, utbildningssatsningar och annat som är viktigt för välfärd och företagande.

Ni gör också ett stort nummer av satsningar på småföretag och sänkta arbetsgivaravgifter för att ge unga människor jobb. Men enligt LO-tidningen skulle en sådan sänkning av arbetsgivaravgifterna till exempel ge McDonalds ett rejält tillskott. Man pratar om uppåt 50 miljoner kronor. Det som är kanske mest uppseendeväckande är att stödet kan ges utan att man ställer några som helst krav på att man ska anställa unga människor. Man får stödet, och sedan kan man göra vad man vill. Man kan till exempel öka vinsten.

McDonaldspengarna verkar inte vara något annat än en praktfull felsatsning. Det är egentligen ett tydligt exempel på det som vi ibland med skattespråk kallar dödviktstkostnad. Tror verkligen alliansen att rena subventioner till företag skulle minska ungdomsarbetslösheten? Hade det inte varit bättre att satsa pengarna på arbetsmarknadsutbildning riktad till ungdomar som står utanför arbetsmarknaden?

När det var partiledardebatt häromveckan lyssnade jag på vad näringsministern sade. Hon sade att alliansregeringen gigantiskt har förbättrat företagsklimatet, för att referera henne. Sedan räknade hon upp en lång rad åtgärder. Det handlade om reformering av 3:12-regler, att ta bort sjuklöneansvar, som hon uttryckte det, och att råda bot på regelkrånglet.

Kan ni i alliansen verkligen säga att det ni hittills har gjort är gigantiskt? Jag tycker att det har varit ganska klent med förslagen. Både företagare och deras organisationer tycker samma sak. Kritiken har inte låtit vänta på sig. Man har inte förenklat tillräckligt.

Kritiken mot era höjda arbetsgivaravgifter har heller inte varit nådig, för att inte tala om de uteblivna forskningssatsningarna inom ramen för Forska och väx. Det har tydligen inte funnits någon politisk vilja att rätta till de misstagen som man redan har gjort där.

Reformering av 3:12-reglerna påbörjade vi förra mandatperioden i samarbetet mellan Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna.

Inte har man väl tagit bort sjuklöneansvaret, som näringsministern säger. Det var medfinansieringen som man tog bort. Det var i och för sig okej. Men från Vänsterpartiets sida menar vi att även sjuklöneperioden skulle kunna tas bort för de mindre företagen. Det tror vi kanske skulle gynna unga människors möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Vi tror att det skulle ge både nöjda företagare och fler människor i arbete.

Det vi tycker är okej är att ni har ändrat momsredovisningsperioden för mindre företag. Ändå måste man kanske ge de företag en känga som agerat på ett sådant sätt att de mindre företagen har hamnat i en ansträngd likviditetssituation. Egentligen tycker jag att näringslivet självt kunde ha löst problemet. Men nu har vi löst det åt de mindre företagen.

Fru talman! För en vecka sedan debatterade vi miljöfrågor i skatteutskottet. Det var ett utlåtande till regeringen om en grönbok som avsåg marknadsbaserade styrmedel inom miljöpolitiken. Det var ett väldigt bra innehåll i den grönboken tyckte vi från Vänsterpartiets sida.

Det som var roligt var att vi egentligen från alla partier var helt eniga om de åtgärder som fanns med där. Det vi var eniga om var att det är nödvändigt med en miljöskattereform med skatteväxling och en ökning av koldioxidskatterna.

När det gäller handeln med utsläppsrätter var vi eniga om att vi måste ställa mycket större krav på systemet. Utsläppsbubblorna ska bli mindre samtidigt som utsläppsrätterna ska auktioneras ut. Vi var överens om att stimulera företag att använda miljövänlig teknik och att skydda den biologiska mångfalden.

I mångt och mycket kan man tycka att det innebär en kursändring från alliansens sida. Jag vill ställa en fråga till alliansens företrädare. När får vi se de konkreta förslagen? Kommer de i höstbudgeten? På vilket sätt kommer ni nu att ta ert ansvar tillsammans med oss i miljöfrågorna och i klimatfrågorna?

Debatten har satt tydliga spår här i kammaren. Nu har vi på något sätt kommit in i en ny tidräkning när det gäller miljö- och klimatfrågorna. Nu är det upp till bevis från alliansens sida. Nu är det inte bara vackra ord som gäller. Nu gäller det också att komma med de konkreta förslagen.

Fru talman! Jag står bakom de bifallsyrkanden som Ulla Andersson tidigare har gjort i den här debatten.

Anf. 123 HELENA LEANDER (mp):

Fru talman! Jag tänkte ta vid där Marie Engström slutade i den angeläna debatten om ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken som vi hade i förra veckan. Utskottet var rörande enigt om att vi behöver ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken. Samma partier som i valrörelsen talat om behovet av sänkta bensinskatter skrev plötsligt under på att koldioxidskatten är det mest effektiva sättet att minska utsläppen. Det var en glädjande omsvängning.

Till och med det parti som sagt rakt ut att miljö inte är någon prioriterad fråga börjar kanske inse att vi inte kan blunda för miljöproblemen. De partier som gärna sjunger marknadens lov börjar kanske inse att vi faktiskt kan utnyttja marknadens krafter och genom ekonomiska styrmedel kan se till att det blir lönsamt att vara miljövänlig.

Tyvärr ser vi inte mycket av den omsvängningen i den ekonomiska vårpropositionen. Bortsett från en miljöbilsbonus som blir ett slag i luften utan en tydlig prisskillnad mellan fossila och förnybara drivmedel lyser de ekonomiska styrmedlen med sin frånvaro.

Det kanske man inte ska lasta skatteutskottets majoritet för. Vårpropositionen kom trots allt före utskottets utlåtande om styrmedlen. Kanske har man ändrat uppfattning sedan dess. Det är i så fall mycket välkommet. Jag kan bara inte låta bli att tycka lite synd om utskottets majoritet som blir tvungen att rösta för en budget som saknar de ekonomiska styrmedel som man nu talar så positivt om.

Eller tvungna och tvungna, det finns förstås alternativ. Som av ett lyckligt sammanträffande har Miljöpartiet tagit fram en reservation som innehåller en hel del av de ekonomiska styrmedlen. Vi kombinerar höjda skatter på miljöområdet med sänkta skatter på arbete. Det är både sänkta inkomstskatter för låg- och medelinkomsttagare och sänkta arbetsgivaravgifter.

Miljöskatterna inriktas främst på transportområdet. Det är där vi ser en oroväckande ökning av koldioxidutsläppen. Ska vi få människor att köra på biobränsle räcker det inte med en miljöbilsbonus. Om miljöbilen verkligen ska köras på biobränsle måste det vara billigare än att köra med fossilt bränsle.

Därför föreslår vi höjda skatter på bensin och diesel. I motsats till miljöbilsbonusen bidrar det inte bara till en övergång till fler miljöbilar utan också till mer bränslesnåla bilar och minskade transporter överlag. Kombinerar man det dessutom med en kilometerskatt för lastbilar kan vi verkligen börja se resultat.

Så sent som i går kom Naturvårdsverket med en rapport där man hade tittat på olika styrmedel på transportområdet. Man såg att en kilometerskatt och höjda drivmedelsskatter skulle kunna minska koldioxidutsläppen med 477 000 ton. Det är inte så illa. Dessutom skulle sysselsättningen öka.

Vi har också en hel del gamla godingar på styrmedelsområdet som jag inte ska gräva ned mig alltför djupt i. Jag tror ändå att vi kan konstatera att det finns ett budgetalternativ där miljöåtgärderna inte bara handlar om vackra ord utan också om kraftfulla verktyg.

Jag förväntar mig förstås inte att majoriteten ska svälja allt det med hull och hår. Men jag förväntar mig faktiskt att vi kommer att få se lite mer av ekonomiska styrmedel i höstens budget. Skulle det vara så att ni lånar något förslag från oss är det helt okej.

Fru talman! Jag tänkte nu bli en sådan där gnällig oppositionspolitiker och klaga på alliansens fördelningspolitik. Det har redan väldigt tjänstfullt gjorts i den här debatten. Jag ska därför inte bli jättelånggrandig.

Man kan konstatera att av de skattesänkningar som genomförs med vårpropositionen går nästan hälften till den tiondel som redan tjänar mest. Det är inte en vettig fördelningspolitik. Visst finns det problem med både förmögenhetsskatten och fastighetsskatten. Men dem löser man inte med detta formidabla penningregn över dem som redan har mycket.

Ska man göra någonting åt förmögenhetsskatten ska det finansieras av just de förmögna. Ska man göra någonting åt fastighetsskatten får man

göra det på ett ansvarsfullt sätt som inte skapar olyckliga fördelningseffekter eller minskar rörligheten på bostadsmarknaden.

Vi tycker inte att det är rimligt att de största skattesänkningarna går till dem som redan har. Därför säger vi nej till regeringens slopade förmögenhetsskatt och omgjorda fastighetsskatt.

Jag säger omgjorda och inte slopade fastighetsskatt. Den vanliga människan med ett vanligt hus kommer snart att inse att det att man byter namn till avgift egentligen inte innebär att man får lägre skatt.

Även jobbskatteavdraget går framför allt till dem som redan tjänar mycket. Det blir lite konstigt om man säger att det ska vara lönsamt att gå från bidrag till arbete och därför genomför de största skattesänkningarna för dem som redan tjänar mycket. De tjänar redan i dag på att gå från bidrag till arbete.

Vi föreslår därför att man trappar ned jobbskatteavdraget för dem som tjänar över 20 000 kronor i månaden. På så sätt får vi råd att finansiera reformer som går till dem som missgynnas av regeringens politik.

Jag skulle kunna fortsätta en bra stund till. Men jag tror att det redan nu står ganska klart att det finns ett huvudalternativ till regeringens icke-politik på miljöområdet och regeringens omvända Robin Hood-politik på fördelningsområdet. Det vill jag rösta för. Därför yrkar jag bifall till reservation nr 3.

Anf. 124 LENNART HEDQUIST (m):

Fru talman! Jag yrkar bifall till finansutskottets förslag i betänkande FiU20. Jag ska beröra några skattefrågor.

Inledningsvis kan jag notera att den regering vi har nu lägger fram många viktiga förslag på skatteområdet. Det råder ingen tvekan om att skattepolitiken successivt förändras. Den förändras på ett sätt som är gynnsamt för hela landet. Jag ska återkomma till det.

Detta innebär att skatteutskottets roll har blivit extra betydelsefull denna mandatperiod. Det är utskottet som kommer att granska de olika skattelagarnas utformning. Där har vi en betydelsefull uppgift, och där har vi också möjligheter att när goda skäl framkommer påpeka förhållanden och få till stånd förändringar.

Regeringens politik har haft en inriktning på att framför allt göra det mer lönsamt att vara i arbete. När de åtgärderna kommer till stånd är vi samtidigt i en arbetsmarknadssituation där fler verkligen kan få jobb. Det är också vad som nu har inträffat.

Innebörden av regeringens politik har blivit att fler är i arbete, fler betalar skatt och färre är hänvisade till bidragssystemen. Det är ur samhällsekonomisk och statsfinansiell synpunkt en viktig effekt, för då får staten större resurser att kunna bedriva till exempel skola, omsorg och utbildning och satsa på viktiga samhällsområden. Men det skapas också ett utrymme för skattesänkningar som kommer alla till del.

Den andra inriktningen av regeringens politik har varit att ta bort skadliga skatter – skatter som är skadliga för hela landet. I det avseendet är det oerhört viktigt att förmögenhetsskatten kan slopas. Det råder förbluffande stor enighet bland ekonomer och bland betraktare av skattepolitik i olika länder om att det är viktigt att slopa förmögenhetsskatten. Många socialdemokrater har också uttalat genom åren att det är betydelsefullt.

Nu kommer det avskaffandet. Det är inte för att gynna några få utan det är för att detta är en skadlig skatt. När den tas bort är det bra för hela landet och därmed bra för alla dess invånare.

Socialdemokraterna gjorde ett selektivt borttagande av förmögenhetsskatten för de allra rikaste. Men vi tar bort förmögenhetsskatten för alla, och det kommer att ha gynnsamma effekter.

Jag noterar nu att LO-ekonomen Dan Andersson framhåller betydelsen av att få en överenskommelse över blocken som bland annat skulle leda till att tanken på att återinföra förmögenhetsskatten skulle kunna skrinläggas. I det avseendet har han rätt. När Socialdemokraterna luftar tankar på att återinföra någon form av förmögenhetsskatt är det möjligen det som skulle kunna leda till att effekten av borttagandet av förmögenhetsskatten inte slår igenom fullt ut. Det är klart att många människor som planerar sin ekonomi, inte minst de som har kapital i utlandet, måste känna en säkerhet när det gäller att denna skatt nu är borta i Sverige och att kapital kan återvända, till exempel.

Det är viktigt att ta bort skadliga skatter även om det ligger i sakens natur att det inte alltid får gynnsamma fördelningseffekter på kort tid när man tar bort skadliga skatter. Men det får gynnsamma fördelningseffekter på lång sikt eftersom det är bra för hela landet.

Det tredje som är viktigt och som regeringen har sett som en uppgift som den hade ett tydligt väljarmandat för är att förändra den nuvarande statliga fastighetsskatten. Det beror på att den skatten har upplevts som orättvis och illegitim. Den förutvarande socialdemokratiske statsministern Göran Persson tillstår detta. Han är öppen med det när han säger att Socialdemokraterna förlorade valet på grund av fastighetsskatten. Jag tror kanske att det fanns andra ingredienser som var nog så betydelsefulla. Men det låg naturligtvis en sanning i detta; fastighetsskattens konstruktion upplevdes som illegitim. Därför var och är det nödvändigt att förändra den.

Regeringen lägger nu fram ett förslag till hösten som kommer att innebära att fastighetsskattens konstruktion i grunden förändras. Samtidigt sker finansieringen inom ramen för boendebeskattningen. Jag tror att det är betydelsefullt att alla vässar sina argument när det nu inom någon vecka eller så kommer ut en promemoria om exakt hur det här ska gå till. Då kan vi se om det finns bättre vägar att finansiera en del av den tentativt föreslagna finansieringen. Det kanske till exempel är olyckligt, vilket skatteutskottet har framhållit, att höja reavinstskatten så dramatiskt som grundförslaget innebär. Det finns andra möjligheter att åstadkomma en finansiering som är både gynnsam och rättvis för helheten.

Dessa dagar råkar det vara ettårsjubileum för Socialdemokraternas införande av sin sista skatt, nämligen förbränningsskatten på avfall. Jag är övertygad om att den socialdemokratiska regeringen egentligen inte tyckte att det var en särskilt bra skatt att införa. Den hade en konstruktion som innebar en starkt regressiv skatt på hushållen. Det har bara inneburit att de vanliga hushållen i vårt land har fått höjda sophämtningstaxor.

Som vi skriver i skatteutskottets betänkande torde det råda fullständig enighet om att den här skatten, som påstods motiveras av miljöskäl, undergräver legitimiteten i hela systemet. Den har ju inte kunnat konstrueras på så sätt att den har några mätbara effekter, utan den har endast blivit just en pålaga för hushållen.

Till detta vill jag framföra att skatten har fått en direkt negativ miljöeffekt på grund av konstruktionen. Vad som nu händer är att sopbilar med detta avfall åker kors och tvärs i landet. Sopbilar åker från Uppland upp till Sundsvall för att förbränna avfall där samtidigt som annat avfall åker ned från Dalarna, Hälsingland och Gästrikland till Uppsala för att förbrännas där. Det enda det leder till är en negativ miljöeffekt på grund av det transportarbete som denna skatt innebär. Den har ändå inte konstruerats med några sådana miljöeffekter.

Jag tar upp detta inte bara därför att det är ettårsjubileum av en fullständigt onödig skatt utan därför att regeringen nu har att ta ställning till om man inte kan slopa skatten helt och hållet och i stället införa någon bättre miljöstyrande skatt. Jag hoppas att regeringen kommer fram till just detta – att man kan ta goda skäl till att förändra även mindre skatter inom ramen för alla de skatter som vi har i vårt land.

Anf. 125 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är frapperande att lyssna till skatteutskottets ordförande Lennart Hedquist. Han talar hela tiden om skadliga skatter. Han diskuterar över huvud taget inte varför vi behöver skatter för olika ändamål. Om man kan sin historia så vet man att förmögenhetsskatten infördes för ungefär 60 år sedan för att finansiera barnbidraget. Det var den dåvarande finansministern Ernst Wigforss som argumenterade för att de med goda inkomster skulle vara med och finansiera för barnfamiljer.

Den typen av kopplingar finns alltid mellan olika skatter. Om man inte för fram den pedagogiken till folk vill man inte betala en utgift som man inte upplever att vi har glädje av i något annat avseende.

Regeringen talar också precis som Lennart Hedquist. Skatter ska bort. De är farliga, de är inte nödvändiga och så vidare. Det är lätt att föra den agitationen när vi har en stark ekonomisk tillväxt. Men vi kan så småningom komma i ett läge där vi har en lågkonjunktur och där statens finanser inte är desamma som just nu. Då kommer problemen att bli mångfaldigt större om man inte har några skatter som kan finansiera den gemensamma välfärden.

Jag vill avslutningsvis ställa en fråga till Lennart Hedquist. Anser inte även Lennart Hedquist att det är besvärande med den skattepolitik som nu presenteras och som jag presenterade ett exempel på där familjen Rikeman får en skattesänkning på totalt drygt 212 000 kronor om året? Det är inte det som de borgerliga partierna för ett år sedan önskade väljarnas förtroende för.

Anf. 126 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Man kan gå tillbaka till den förra mandatperioden. Då kunde vi ställa den typen av frågor till Socialdemokraterna: Anser ni inte det vara besvärande att ni har lagt fram förslag som innebär jättestora skattesänkningar för miljardfamiljerna i vårt land?

Om vi nu inte ska vara alltför populistiska vill jag säga att det är klart att förmögenhetsskatten inte har varit skadlig genom åren. Förmögenhetsskatten har, bland annat ur fördelningspolitisk synpunkt, kanske varit en legitim skatt under en väldigt lång följd av år, framför allt samtidigt som det fanns förmögenhetsskatter i andra länder. Men sedan kommer

man plötsligt till ett läge där andra länder har slopat förmögenhetsskatten och förmögenhetsskatten leder till att stora summor pengar rinner ut från vårt land för att arbeta i andra länder. Då måste man fundera på om det inte är bra för hela landet, för alla i vårt land, att ta bort en sådan skatt som så uppenbart är skadlig för folkhushållet, även om den har framräknade fördelningspolitiska effekter. Självfallet har den det, men jag tror att det råder en ganska stor enighet, som jag sade, om att den just nu tillhör de skatter som är direkt skadliga.

Sedan är det en självklarhet att jag tycker att väldigt många skatter är betydelsefulla, framför allt för att de ska finansiera den välfärd som vi bygger vårt välfärdssamhälle på.

Anf. 127 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Problemet är bara att den förmögenhetsskatt på 5 miljarder som vi för närvarande har ska tas bort enligt vad som nu står i regeringens vårproposition. Men detta finansieras inte fullt ut. Det är det jag tycker är bekymmersamt. Riksbanken höjer räntan för att kyla ned ekonomin, och då presenterar regeringen förslag på skattesänkningar som inte är fullt ut finansierade. Det är den ena sidan av saken.

Den andra sidan av saken som gäller förmögenhetsskatten är att visst finns det människor som har kapital utomlands. Många av dem som har kapital utomlands äger svenska företag, men de äger dem genom att de har placerat sina pengar i skatteparadis utomlands. Jag har förstått att det är därför som Kristdemokraterna och nuvarande statsrådet Göran Hägglund säger att för att få tillbaka det kapitalet, för att det ska vara någon poäng med att ta bort förmögenhetsskatten, måste man också införa en skatteamnesti. Då är min fråga till Lennart Hedquist: Kommer ni att presentera en proposition i höst som innehåller förslag på att införa en skatteamnesti för de människor som har gömt kapital utomlands eller kanske till och med har glömt att skatta för det?

Anf. 128 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Lars Johansson vet väldigt väl att det inte pågår något arbete i Regeringskansliet med syfte att skapa en amnesti i samband med borttagandet av förmögenhetsskatten på samma sätt som det inte pågick något arbete i Regeringskansliet under socialdemokratisk ledning för att skapa en skatteamnesti i samband med att man tog bort arvs- och gåvobeskattningen. När en skatt försvinner ägnar sig vårt skatteverk framför allt åt att handlägga den skattelagstiftning som är aktuell. Någon skatteamnesti finns alltså inte se fram emot.

Men däremot tycker jag att det är allvarigare att Socialdemokraterna, genom att hänge sig åt tankar på att återinföra förmögenhetsskatten, möjligen kan åstadkomma att effekten av borttagandet av förmögenhetsskatten, detta att kapital rinner tillbaka till landet, försvåras. En och annan kan, felaktigt förvisso, tro att Socialdemokraterna åter ska komma i regeringsställning och då också återinföra förmögenhetsskatten.

Lars Johansson har tidigare tagit upp en rad smärre sidoeffekter av förslag på att ändra i skattelagstiftningen där EU-regler gör att vi måste åstadkomma att reglerna blir möjliga att hänföra till hela Europa. Det viktiga är att se till helheten när man ändrar i skattelagar. Ger det

goda effekter för hela landet? Det är utifrån detta som vår regering arbetar.

Anf. 129 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag har ett par frågor till Lennart Hedquist, och jag ställde några frågor från talarstolen också.

Den första gäller inkomstskatterna. Ni säger hela tiden att ni vill gynna låg- och medelinkomsttagare med era förslag. Jag vill höra om Lennart Hedquist verkligen tycker att ni gör det. Alla fördelningsanalyser vi får läsa vittnar ju om någonting helt annat.

Min andra fråga rör fastighetsskatten. Lennart Hedquist säger att er skattepolitik ska gynna hela landet, men när man tittar på er fastighetskatteomläggning tycker jag att man ganska klart och tydligt kan se ett annat mönster. Jag tycker alltså inte att det stämmer.

En professor som heter Sven Olof Lodin har skrivit en intressant debattartikel i Dagens Nyheter där han väldigt hårt kritiserar ert förslag till höjning av reavinstskatten som ett sätt att betala den här skattesänkningen i Danderyd, Djursholm och liknande ställen. Vad säger Lennart Hedquist om det?

Det är inte bara den kritiken som Sven Olof Lodin tar fram. Han pratar också om någonting som Vänsterpartiet har tagit upp förut, nämligen de uppskov med reavinstskatten som man kan få när man byter bostad. Han menar att i framtiden skulle man lika gärna kunna slopa den här typen av uppskov. Vi bygger egentligen ett stort berg med vinster som egentligen aldrig blir beskattade eller blir beskattade efter väldigt många år.

När jag lyssnade på Lennart Hedquists anförande lät lite grann som om Lennart Hedquist slirade i de här frågorna och kanske har några andra idéer. Har Vänsterpartiets idéer slagit rot någonstans hos alliansen?

Anf. 130 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Nej, det är nog inte Vänsterpartiets idéer som slår rot. Men Sven Olof Lodin är en mycket kompetent och kunnig professor i skatterätt som har intressanta förslag. När man gör denna stora omläggning av fastighetsskatten bör man titta på olika sidoeffekter. I det ingår naturligtvis nivån på reavinstbeskattningen. I det ingår hur man stimulerar människor som inte behöver skjuta upp skatten att betala den. Då är tanken på ränteläggning eller avgift på uppskov någonting som kan övervägas.

Jag är övertygad om att nu, när den promemoria som vi har om fastighetsbeskattningen går ut på remiss, kan väldigt många komma med intressanta synpunkter. Jag hoppas att regeringen noggrant överväger olika förslag till finansiering.

Beträffande fördelningseffekter som Marie Engström är inne på är det bara att konstatera att regeringens skattepolitik är utomordentligt förmånlig för låg- och medelinkomsttagare när det gäller inkomst av arbete. Det är ju det vi har lagt krutet på! Det är de skattesänkningarna som är stora för vanliga människor.

Sedan är det ju alldeles självklart att drar man in effekter av fastighetskatteomläggningen eller borttagandet av förmögenhetsskatten som är helt andra frågor får man ju den typen av effekt där, men man ska inte

blanda ihop effekterna. För vanliga människor är det viktigt att frukten av eget arbete i vanliga inkomstlägen blir större. Det är vad vi har åstadkommit och vad vi kommer att fortsätta att åstadkomma med utvidgningen av jobbskatteavdraget.

Anf. 131 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Självklart är det viktigt att ha ett jobb. Vi har aldrig påstått någonting annat. Min fråga var snarare av följande karaktär: Underkänner Lennart Hedquist de fördelningsanalyser som ligger till grund för de påståenden som vi och även andra partier för fram i debatten? Det är lite grann det diskussionen handlar om.

Låt mig återgå till fastighetsskatten. Vi menar att här finns ett stort berg av vinster som många gånger kanske inte ens blir beskattade. Vi har fört fram det i tidigare debatter och då bara fått till svar att det inte ska införas någon flyttskatt. Vi menar att handlar det om en reavinst ska den också beskattas.

Nu har en professor lyft fram detta i en DN-artikel, och då blir frågan genast väldigt mycket mer intressant. Man börjar från alliansens sida att slira när det gäller detta, och man tycker att någonting måste göras.

Det är intressanta tankegångar, och det är framför allt en rättvisefråga, för många menar att det system vi har i dag med uppskov många gånger kan leda till inlåsnings effekter. Det kan vara svårt för unga människor att ta sig in på den typen av bostadsmarknad och så vidare. Vi känner till hela problematiken, som också finns i utlandet, med att byta fastigheter. Den frågan är väl egentligen inte riktigt klar.

Eftersom jag har en liten stund kvar tänkte jag också upprepa en annan fråga som jag ställde från talarstolen. Det är en konkret fråga: På vilket sätt skapar sänkta kapitalskatter fler jobb?

Ni för en diskussion om att sänkt skatt på arbete skulle skapa fler jobb, men på vilket sätt skulle sänkta kapitalskatter ge fler jobb?

Anf. 132 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Jag tror att Marie Engström egentligen vet svaret på den frågan. Sparande skapar välstånd, och en bra kapitalbildning leder i sig till ökat välstånd i ett land och skapar mer jobb. Om detta tror jag att vi inte behöver tvista.

Marie Engström vet ju väl att vi från skatteutskottet redan innan Sven-Olof Lodin kom med sin artikel har efterlyst alternativa finansieringsmöjligheter för omstruktureringen av fastighetsskatten.

Jag har själv pekat på tre olika ingredienser varav en är just att man avgiftsbelägger uppskov, alltså skattekrediten. Därmed skulle man kunna få effekten att fler som har möjlighet betalar det uppskovet. Sedan kan man naturligtvis tänka sig att man får se över hela detta med uppskovsmöjligheterna och i vilka situationer man ska ha rätt till sådant uppskov.

Det som vi har fått väljarnas mandat för i samband med valet är dock att omedelbart åstadkomma de förändringar av fastighetsskatten som gör den mer legitim för alla. Den löper ju amok nu med taxeringsvärden, och den upplevs som väldigt orättvis. Det är det som nu ska åtgärdas.

Sedan finns det naturligtvis möjligheter att ändra på andra sätt i skattelagstiftningen också. Förändring av ett skattesystem är ju en process där man inte kan göra allt på en gång.

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

Anf. 133 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Lennart Hedquist hävdar envist att förbränningsskatten inte har fått några miljöeffekter. Jag skulle väldigt gärna ta del av den utvärdering som visar det, för jag tycker inte att det känns intuitivt. Om man gör det dyrare att förbränna avfall verkar det högst rimligt att man i så fall ökar det mer miljövänliga omhändertagandet, om det nu är att man rötar organiskt avfall till biogas eller att man sorterar ut förpackningar så att de går till återvinning.

Givetvis kan det bli som Lennart Hedquist säger att sophämningsavgifterna för hushållen blir högre, men man får inte glömma att det kompenseras av sänkta inkomstskatter för framför allt dem som tjänar lite.

Det innebär att hushållen egentligen inte går med förlust, men däremot lönar det sig för dem att sortera sitt avfall bättre. Det torde rimligtvis vara bra för miljön.

Som förbränningsskatten är konstruerad försöker man dessutom att gynna de förbränningsanläggningar som också tar vara på möjligheterna att utvinna el när man bränner avfall och inte bara bränner för värme.

Vi är båda från Uppsala, Lennart Hedquist och jag. Där har vi sett hur Vattenfall trots diskussionerna om förbränningsskatt byggde en helt ny anläggning där man inte hade möjlighet att utvinna el. Sedan skatten införts har man dock börjat föra diskussioner om att bygga om anläggningen för att kunna ta vara på möjligheten att utvinna el. Ska vi nu riva upp den skatten kommer det inte att bli någonting av det.

Hur ser Lennart Hedquist på det?

Anf. 134 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Det är bra att vi tar upp den frågan också! Det är väl bara att notera att införandet av denna sopförbränningsskatt bara fick effekten att sophämtningstaxorna i landet höjdes. Det är klart att Helena Leander kan säga att hushållen fick jobbskatteavdrag och en skattesänkning via det, men det var ju inte meningen att jobbskatteavdraget skulle gå till att finansiera höjda soptaxor.

Miljöpartiet och Helena Leander är ju svaret skyldiga när det gäller vilken miljöeffekt detta har givit. Jag har inte hört någon hävda att det haft någon miljöeffekt. Eftersom ingen har kunnat hävda det har jag dragit slutsatsen att någon sådan inte finns.

Däremot har det haft precis den effekt som Helena Leander antyder, nämligen att på grund av att det hanteras olika i olika sopförbränningsanläggningar har visst avfall gått till sopförbränningsanläggningar som är konstruerade för motkraft och producerar el samtidigt medan annat avfall har gått till fjärrvärmeanläggningar. Effekten av detta har blivit, som jag antydde, att man åker med soporna kors och tvärs i landet beroende på hur upphandlingen av sopmängden går till.

Detta är för landet rena Ebberöds bank! Att förbränna sopor har varit en av Sveriges bästa tekniker internationellt. Folk har kommit hit och tittat på dessa fina sopförbränningsanläggningar, och därför är det synd och skam att vi inte utnyttjar vårt know-how till att utveckla den tekniken ytterligare utan i stället lägger en skatt på detta som gör att det till exempel blir relativt förmånligare att deponera eller göra någonting annat miljöovänligt med det.

Miljöpartiet bör vara de som går i spetsen för att få bort denna skatt som de i och för sig var de främsta att försöka få in.

Har man goda skäl till det ska man ändra sig, och jag tycker att ni har goda skäl nu. Vi bör ta fram en annan, bättre miljöskatt.

Anf. 135 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Det finns redan en deponiskatt och ett förbud mot deponi av organiskt avfall, så jag tror inte att Lennart Hedquist behöver oroa sig för att avfallet ska gå till deponi. Vill vi utveckla tekniken med sopförbränning är detta ett utmärkt exempel hur man genom denna skatt får förbränningsanläggningar som också tar vara på möjligheten att utvinna el och inte bara producera fjärrvärme, i Uppsalas fall till och med för kråkorna.

Jag tycker att det är skillnad på att en reform inte har hunnit utvärderas och att säga att den därmed inte har gett några miljöeffekter. Påstår Lennart Hedquist att det inte finns några miljöeffekter vill jag se en utvärdering som visar det i stället för att bara få höra att bristen på utvärderingar innebär att det inte haft några miljöeffekter.

För tydlighets skull vill jag säga att jobbskatteavdraget faktiskt är alliansens påfund. På vår tid fanns ett höjt grundavdrag som gick till alla oavsett om man hade arbete eller inte. Det innebar att de ökade kostnaderna för hämtningen av hushållsavfall kompenserades på ett progressivt och bra sätt.

Jag tror alltså inte att Lennart Hedquist behöver oroa sig för att hushållen dukade under när man på detta sätt fick möjlighet att bidra till att avfallet tas om hand på ett bättre sätt än att bara brännas upp.

Anf. 136 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Nu hade införandet av den skatten, som var väldigt beklaglig, ingenting med grundavdragets förändring att göra. Helena Leander ger mig nästan anledning att svara att sopförbränningsskatten blev ett slags pensionärsskatt. Pensionärerna fick enbart den höjda soptaxan medan övriga i alla fall fick jobbskatteavdrag och därmed en skattesänkning. Detta blev väldigt illa för den gruppen.

Anf. 137 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Den här debatten är något av en skolavslutning för riksdagen och för alliansregeringens första år. Det är också en debatt där det är dags att göra en resumé utifrån årets händelser, och för mig som företrädare för alliansen blir det fråga om att kommentar de alternativa budgetar som oppositionen har lagt fram – eller vi kanske ska säga: inte förmått att lägga fram.

Fru talman! Från Centerpartiet och alliansen prioriterar vi att skapa arbete åt alla och att bryta utanförskapet, vilket klart och tydligt genomsyrar alliansregeringens aviserade förslag i vårbudgeten. Stimulanserna för att få människor i arbete har därför varit omfattande, men mycket kvarstår att göra.

En intressant fråga, som jag vill lyfta fram, är nystartsjobben, som under några månader har gett 9 000 nya jobb. Det är riktiga jobb, och av dem har en tredjedel gått till utlandsfödda personer och 12 procent till funktionshindrade. Vi har alltså fått in grupper på arbetsmarknaden som

under förra regeringens styre stod allra längst ut. Alliansregeringen ser alltså de människor som den förra regeringen valde att inte se.

I dag har vi de lägsta arbetslöshetssiffrorna som vi sett på 16 år. Vi ser dessutom en ekonomisk utveckling där lågavlönade kvinnor får en löneutveckling, netto, som vi inte sett på många år, för att inte säga decennier. Det går alltså bra för Sverige, och den utvecklingen ska vi försöka behålla. Det innebär bland annat att vi måste få det civila samhället att blomstra.

Vid sidan av det skifte som nu skett och synen på framtiden behöver vi ett värderingsskifte. Vi behöver fler entreprenörer, fler företagare och fler som vågar satsa – satsa på framtiden i Sverige och på ett kreativt liv i en global värld. Det här kan verka stort och främmande, men det är inte det som alla i samhället ser: behovet av att uppmuntra nya idéer, behovet av att möjliggöra för människor att våga satsa på sina idéer och behovet av att peppa människor för att få fram den produktion som gör Sverige unikt och placerat i framkant i en global ekonomi. För att nå det här behöver vi ett värderingsskifte – inte den dömande framtoning som alltför ofta har präglat svensk samhällsanda.

Fru talman! Vad har då oppositionen gjort? Ja, analyserar vi motionen i vårpropositionen så kan vi konstatera att det inte är särskilt mycket tänkande med substans i. I stället är det alltför ofta beklämmande att läsa oppositionens framlagda budgetmotioner, i synnerhet Socialdemokraternas som jag ser det substanslösa alternativ.

De har suttit i regeringsställning i tolv år. Trots mångårigt styre har de fortfarande svårigheter att redovisa sina konkreta förslag. Det här är inte bra. Det är så illa att RUT, riksdagens utredningstjänst, avböjt från att försöka analysera de fördelningspolitiska effekterna i Socialdemokraternas motion på grund av den knapphändiga redovisningen.

Jag konstaterar att man behöver mer övning i oppositionsrollen, och från alliansen kommer vi att ge er ett stort utrymme för den övningen.

Fru talman! Verkligheten är den att under sitt tolvåriga styre har Socialdemokraterna inte lyckats skapa fler riktiga jobb. De har lämnat ett enormt utanförskap i arv efter sig. Trots den verkligheten är det märkligt att Socialdemokraterna hävdar att deras framlagda budget leder till ekonomisk stabilitet och tillväxt, minskade orättvisor, ökad trygghet samt sänkt arbetslöshet.

Fru talman! Regeringens huvuduppgift är att ta över där den socialdemokratiska regeringen har misslyckats genom att föra en ekonomisk politik för att varaktigt lösa sysselsättningsproblemet. Skattepolitiken har därför inriktats på att försäkra arbetsutbudet och minska arbetslösheten genom att göra det mer lönsamt att arbeta, göra det lättare för företagen att anställa och förbättra villkoren för expansion och nyetablering av företag. Jobbskatteavdraget är en av regeringens reformer som syftar till att skapa riktiga jobb. Det är alltså någonting annat än de plusjobb som regeringen föreslår.

Sammantaget menar jag att den socialdemokratiska oppositionen bör bli tydligare med att visa vilka satsningar man vill avisera, hur de ska få genomslag och framför allt hur de ska finansieras, med stöd av utförliga analyser och data.

Fru talman! Trots alla positiva signaler i dagens samhälle återstår många utmaningar för alliansen att genomföra. Det gäller stimulans av företagen, det gäller arbetet med att minimera arbetslösheten och det gäller att fortsätta gå från bidragssamhället till ett samhälle där alla ges rätten att själva styra över sina liv. Det gäller också värderingsskiftet, där vi stimulerar de goda idéerna hos entreprenörer och ser dem som hjältar som garanterar välfärden.

Fru talman! Alliansens vårproposition tar andra steget på en väg väljarna gett oss förtroende att gå, nämligen vägen till ett långsiktigt hållbart samhälle. Det gäller såväl ekonomiskt och miljömässigt som värdemässigt.

Med de orden yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut och avslag på samtliga motioner.

Anf. 138 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Men Jörgen Johansson, så enkelt är det inte. Från det att vi fick en socialdemokratisk regering efter 1994 års borgerliga fiasko skapades det 378 000 jobb till årsskiftet. Det är alltså fel att påstå att den tidigare socialdemokratiska regeringen inte skapade nya jobb. Det är det ena jag vill säga.

Det andra jag vill säga är detta: Jörgen Johansson tog upp frågan om kvinnolönerna. Jag tycker att det är oerhört positivt att LO inför årets avtalsrörelse har visat kurage och sammanhållning för att prioritera just låglönegrupperna, framför allt på kvinnosidan. Man har visat sin solidaritet internt inom LO, och andra grupper har fått stå tillbaka, just därför att de lågavlönade kvinnorna skulle få ett rejält löneyft. Det är precis så ett samhälle ska byggas.

Hur kan Jörgen Johansson då stå här och försvara den orättvisa skattepolitik som den borgerliga regeringen företräder? Jag tog exemplet med familjen Rikemans skattesänkning på 212 000 kronor. Det finns ingen löntagare, oavsett hur mycket ni pratar om dessa jobbvdrag, som får skattesänkningar i närheten av de enorma skattesänkningar som höginkomsttagare och människor med goda förmögenheter får med den politik som Jörgen Johansson företräder.

Jag har faktiskt noterat att Jörgen Johansson själv har gått ut och sagt att man kanske ska se upp när det gäller värnskatten, men jag har också sett att Jörgen Johansson har blivit tillrättavisad av sin partiledning, som har sagt att värnskatten ska bort under mandatperioden. Den infördes ju när vi hade samverkan mellan Socialdemokraterna och Centern, just därför att höginkomsttagarna ska vara med och bidra till den offentliga sektorns finansiering.

Anf. 139 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det är rätt att man införde det här 1995/96. Man skulle ta bort det vid millennieskiftet. Det gjordes, men sedan återinförde Socialdemokraterna den 5-procentiga skatten, som felaktigt kallas värnskatten.

Vad jag har sagt är att det står i vårpropositionen att värnskatten ska avskaffas när det ekonomiska utrymmet så medger. Det håller jag med om. Värnskatten ska avskaffas. Men då är ju frågan: När finns det ekonomiska utrymmet?

Vi kan titta på den situation vi har i dag för vårt vägnät med eftersatt underhåll i storleksordningen 20 miljarder. Så länge vi har den situationen kan vi inte säga att vi har det ekonomiska utrymmet för att ta bort värnskatten.

Nu är det ju så att vi inte öronmärker pengar till exempelvis reparation av våra vägar, om det nu sker den här valperioden eller om det sker efter valet. Men vi kan inte säga att vi har det ekonomiska utrymmet förrän detta eftersatta underhåll är åtgärdat.

När det gäller kvinnolönerna förmådde man inte under den socialdemokratiska regeringens tid att få ett sådant utfall. Men jag tycker att det är positivt att man under en alliansregering får det. Tillsammans med jobbavdraget ger detta det största löneyftet netto för kvinnor på många år. Detta kan man inte bortse från. Om man tittar på den grupp som har mindre än 20 000 kronor i månaden är det 330 000 kvinnor i offentlig sektor i den gruppen som vi talar om.

Anf. 140 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Problemet är att väldigt mycket av detta så kallade jobbsskatteavdrag innebar, som jag tidigare har redovisat, att man fick högre kostnader. Inte minst inom Kommunalarbetsförbundet har väldigt många reagerat mot de högre a-kasseavgifterna som man nu får betala och som också de lågavlönade kvinnorna får betala. Väldigt mycket av skattesänkningen för dessa grupper äts alltså upp av kostnadsökningar som samma regering har lagt på dem.

Jag tycker att det är positivt att man har visat solidaritet. Och det är det som jag efterlyser i skattedebatten också. Skatterna för innevarande år sänks med ungefär 65 miljarder, och skatterna kommer att sänkas ännu mer kommande år enligt den plan som har redovisats i vårpropositionen.

De reformer som är på väg handlar om att ta bort förmögenhetsskatten, kraftigt sänka fastighetsskatten för människor med stora villor i storstadsområdena och att införa avdrag för hushållsnära tjänster för stora belopp, tiotusentals kronor. För höginkomsttagarna handlar det om enorma summor som man inte har kunnat drömma om. Och inget annat land i Europa har infört så enormt generösa system. Detta är ni med och tar ansvar för nu. Och då är hela poängen att det är människor med höga inkomster som får väldigt kraftiga skattesänkningar sammantaget.

När vi tittar på politiken samlat nu, som vi kan göra i slutet av detta riksdagsår, ser vi effekterna. Och bristen i regeringens nuvarande skattepolitik är att man inte tar hänsyn till helheten och till att samhället måste bygga på solidaritet människor emellan genom livet. Och då får man en sådan här politik som framför allt hökarna i svenskt näringsliv har ropat efter under många år.

Anf. 141 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det kan vara värt att göra en analys och gå tillbaka under de tio senaste åren och titta på hur den tidigare regeringen har lyckats med att ge låglönegrupperna extra mycket pengar netto i lönekuvertet. Jag är helt övertygad om att när Lars Johansson gör denna översyn kommer han att konstatera att man inte vid något tillfälle har fått så mycket pengar kvar som nu. Detta kan man ändå inte bortse från.

Sedan håller jag med om att man visst har fått högre kostnader också. Men när denna analys har gjorts av RUT har man också räknat med kostnaderna. Men trots dessa kostnader innebär detta netto den största höjningen under ett stort antal år.

Jag tycker att man sedan borde gå vidare. Jag har tillsammans med Lars Johanssons partikamrater privatiserat 42 procent av primärvården i mitt hemlän, vilket har inneburit att de kvinnor som jobbar inom primärvården har fått ett mycket tydligt löneyft på grund av att det helt plötsligt fanns fler arbetsgivare. Det blev alltså en marknad för dessa sjuksköterskor och undersköterskor. Vi ska inte bortse från den delen heller. Jag tycker inte att det är positivt att Socialdemokraterna inte har anammat detta tidigare och verkligen sett till att vi inom offentlig sektor får fler privata alternativ. Det skulle öka kvinnolönerna rejält.

Anf. 142 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag begärde också replik när Jörgen Johansson talade om kvinnors positiva löneutveckling. Det gjorde jag med tanke på vad er skattepolitik innebär. De förändringar som ni gjorde i höstas och de förändringar som ni nu aviserar innebär att 60 procent av skattesänkningarna tillfaller männen medan kvinnorna får 40 procent. Det är en väldigt sned fördelning. Det är framför allt en väldigt sned fördelning om man tänker på att de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män har varit stora tidigare. Och ni spär på dessa ekonomiska skillnader. Då är det väldigt intressant att höra Jörgen Johansson stå och tala om den positiva ekonomiska utvecklingen för kvinnorna. Det som händer när vi har alliansregeringen är att kvinnors ekonomiska utveckling försämras år efter år. Och den kommer förmodligen att försämrats ytterligare när vi får se effekterna av de sänkta egendomsskatterna som ni nu aviserar i vår budgeten, alltså förmögenhetsskatt, fastighetsskatt och så vidare.

Tidigare har vi haft fördelningsanalyser i budgetpropositionerna där vi väldigt klart och tydligt har kunnat se hur skatter och transfereringar har minskat de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män. Men nu, såvitt jag förstår, kommer vi år från år att få se hur dessa skillnader i stället kommer att öka med regeringens politik.

Anf. 143 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Jag konstaterar ändå, som jag sade tidigare, att vi har 880 000 kvinnor i offentlig sektor. 330 000 av dessa kvinnor tjänar under 20 000 kronor per månad. De har under ett stort antal år tillbaka inte fått så pass mycket netto i plånboken som de får nu.

Marie Engström vet att situationen är sådan att om man har en högre lön får man också mer pengar kvar. Det är en situation som vi trots allt har. Så var det under den tidigare regeringens tid. Och det var än värre då. Vi konstaterar att brytpunkten då låg vid drygt 30 000 kronor. Jag tycker därför att vi ändå har gjort ett stort framsteg med den politik som nu förs.

Förmögenhetsskatten har diskuterats mycket här i dag. Men jag tycker att man ändå kan konstatera, precis som Lennart Hedquist tidigare var inne på, att förmögenhetsskatten har varit en skadlig skatt. Det har varit en frivillig skatt. Och jag är helt övertygad om att ingen kommande regering kommer att återinföra den. Jag vill också betona det som Lennart

Hedquist uppmanade Socialdemokraterna till, nämligen att det är olyckligt om de går ut och aviserar att de ska återinföra den eftersom det innebär att de pengar som vi förhoppningsvis ska få hem från utlandet inte kommer hem. Och vi behöver dessa pengar som riskvilligt kapital här hemma i Sverige.

Anf. 144 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Vad gäller förmögenhetsskatten vet vi att mellan 60 och 70 procent i decil 10 betalar förmögenhetsskatt. Fördelningspolitiskt är det alltså inte något fel på den skatten. Sedan kan det finnas vissa problem med skatten, framför allt att vi inte kan beskatta kapital som inte finns inom landet. Sedan har ni en väldigt stor övertro på att det helt plötsligt ska komma hem en massa kapital till landet som insatskapital i företag. Jag tror att den förhoppningen är ganska starkt överdriven. Möjligtvis förs det kanske inte ut så mycket kapital efter ett borttagande av förmögenhetsskatten. Det kan jag möjligen tillstå.

Jag ska övergå till kvinnors löneutveckling. Jörgen Johansson sätter inte lönerna i offentlig sektor, men han har ett avgörande inflytande över skattepolitiken. Jörgen Johansson är med och styr, och Jörgen Johansson tillhör en majoritet i den här kammaren som de facto försämrar kvinnors ekonomiska villkor. Vi har svart och vitt på det. Det är alltså ingenting att snacka om.

Jag tänkte att jag skulle försöka hinna ta upp ytterligare en fråga som jag ställde från talarstolen. Den gäller de olika förslagen inom miljöpolitiken. Många av dessa förslag är skatteförslag. Nu har vi sett att ni kan tänka er att fortsätta med en skatteväxling och komma med den typen av förslag. Jag skulle vilja höra om det kommer någonting i höstbudgeten om detta. Och i så fall: Vilka miljöskatteförslag kommer ni att ta fram då?

Anf. 145 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Marie Engströms vet att jag inte aviserar den typen av förslag. Jag gör det lika lite som Marie Engström för ett år sedan. Det är inte så det går till.

Lennart Hedquist tog tidigare upp förbränningsskatten. Den kommer naturligtvis att diskuteras, och det kommer något alternativ till den. Låt oss vänta och se.

Vad gäller kvinnolönerna förstår jag inte Marie Engströms infallsvinkel. Vi kan konstatera att kvinnorna under det här året kommer att få mer kvar i plånboken än på många år. Hur kan man då säga att vi inte har en positiv fördelningspolitik gentemot kvinnorna? Jag tycker att det är ett underligt resonemang.

Vad gäller förmögenhetsskatten är det fråga om vilka signaler vi sänder ut. Sänder vi ut signalen att vi ska återinföra förmögenhetsskatten kommer det naturligtvis inte hem några pengar. Så är det.

Av de 30 OECD-länder som har slopat förmögenhetsskatten har 23 utfärdat någon form av fribrev så att man får föra hem pengar utan att riskera att bli efterbeskattad. Personligen tycker jag att erfarenheter från de länderna visar att vi också borde göra det. Framför allt är Österrikes agerande mycket positivt. Jag känner till finansministerns syn på detta. Han delar inte min uppfattning. Jag vill betona det. Det talas om att det

bereds någon form av amnesti i Finansdepartementen, men så är det alltså inte.

Prot. 2006/07:130
20 juni

Anf. 146 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Jag ber att från kristdemokratisk sida få yrka bifall till förslaget i finansutskottets betänkande nr 20 och samtidigt yrka avslag på reservationerna.

I denna skatterunda har vi skatteutskottets ledamöter fått tillfälle att koncentrera diskussionen på just skatterna. Skatterna har en grundläggande funktion, inte minst därför att intäktssidan är mycket viktig i den ekonomiska helheten.

Det finns en rad grundläggande skattepolitiska principer, som skatt efter bärkraft, likviditetsprincipen och legalitetsprincipen. I socialistiskt politiskt tänkande finns en annan grundprincip inom det skattepolitiska området som handlar om den socialpolitiska beskattningsprincipen. Den grundtanken handlar om att skattepolitiken har som syfte att åstadkomma en omfördelning av ägande och inkomster. Den går tillbaka på att socialismen principiellt sett egentligen har en negativ inställning till det privata ägandet. Man har negativ inställning till det man kallar för förmögenhetsuppbyggnad. Man har negativ inställning till att det finns skiftande inkomst- och förmögenhetsförhållanden i samhället. Den typen av mångfald i ett samhälle med olika löner och förmögenheter sammanfattas i den mer renläriga socialismen med ordet orättvisor, oavsett hur denna förmögenhet har byggts upp eller hur den används och brukas. Det spelar i det sammanhanget ingen roll om en fastighetsägare har byggt upp sitt hus eller köpt sitt hus med ärligt förvärvade pengar eller har fått sitt hus. En fastighetsskatt är en skatt, och den är riktad mot privat ägande. Varför inte säga rakt ut som det är?

Om slopandet av fastighetsskatten är ”orättvist” måste rimligtvis den nuvarande fastighetsskatten vara ”rättvis” enligt oppositionens sätt att argumentera. Frågan är hur länge den var rättvis. Var fastighetskatten rättvis redan före begränsningsregeln, eller var den orättvis då och blev rättvis därefter? Var fastighetsskatten orättvis innan begränsningsregeln infördes men blev rättvis i efterhand? När inträdde rättvisan? När försvann orättvisan?

Har fastighetsskatten varit rättvis om den legat på 2 procent av taxeringsvärdet, eller inträder rättvisan vid 1,5 procent eller 1 procent? Är det ena rättvist och det andra orättvist? Handlar det inte om en fallande skala, på ett mer mjukt övergående sätt, där man kan säga att det är värden där det inte skiljer sig så mycket åt vad gäller vad som är rättvist eller orättvist men att vi använder detta begrepp väldigt kraftfullt i den politiska debatten?

Ja, hur har den fastighetsskatt som oppositionen bedömer har varit rättvis varit konstruerad? Det har varit en skatt som har följt marknadsvärdet, en kapitalistisk princip hur marknaden och hur priserna utvecklas. Det betyder att grannens husaffär har avgjort taxeringsvärdet för ditt hus – du som inte har sålt ditt hus – 75 procent av marknadsvärdet. Därmed har det också påverkat skattens storlek.

När vi talar om begreppet rättvisa – ett viktigt men svårt begrepp, och det är inte självklart hur det ska definieras – måste likheten inför lagen vara en bärande princip. Men här har hus beskattats helt olika beroende

*Riktlinjer för den
ekonomiska politiken
och budgetpolitiken*

på var de har legat och inte om de varit olikvärdiga i standard eller boende. Dessutom har storleken på inkomsten haft en roll enligt regelverket. Norska eller danska husägare med noll inkomst i Sverige har fått den lägsta skatten, och vanliga svenskar med låg inkomst som bara bott på fel ställe i vårt land har i de absolut mest ömmande fallen tvingats att sälja sina hus och sommarstugor.

Allt har ytterst berott på vilket marknadsvärde huset har haft, inte boendestandarden. Husen har kanske inte varit märkvärdiga, men de har legat på fel ställe och grannen har sålt. I princip har det blivit lite av: Nåde dig om du har bott i fel område, om du inte haft löpande inkomster att betala med. Har detta varit rättvist?

Områden kring kusterna i vårt land har i någon bemärkelse dränerats på folk med låga inkomster när fastighetspriserna har skjutit fart och fastighetsskatten därmed farit i väg. De rika har kunnat bära detta, visst har de gjort det. Men var har rättvisan funnits för dem som ärvde sitt hus eller växte upp i det hus där föräldrarna en gång hade levt? De var fattiga, de var obemedlade, men det hade blivit ett attraktivt område, och de kunde inte bära denna fastighetsskatt. Är detta rättvisa? Var går gränsen mellan rättvisa och orättvisa?

Jag tror att vi ska vara försiktiga med att i den politiska debatten ställa olika grupper mot varandra. Jag vill betyga för alla i den här kammaren, inte minst för landets största parti som så länge innehaft regeringsmakten, att ni vill väl. Jag är helt övertygad om det. Ni talade mycket och ofta om att vi i vårt land ska hålla samman och att grupp inte ska ställas mot grupp. Men i samma kammare och i samma politiska system som ni framför dessa grundläggande och som jag tycker fina principer blir det ändå väldigt mycket att ställa Danderyd mot Norrland, Stockholms skärgård mot förorterna, Bohuslän mot den inre delen av vårt land. De rika ska ställas mot de andra, medelinkomsttagare eller människor med begränsade medel eller ingen förmögenhet alls.

Visst finns det en politisk tradition av klassretorik. Det finns en politisk tradition av att grupp ska ställas mot grupp. Men vi ska ändå vara varsamma med språket. Någonstans är de här gränserna inte särskilt tydliga. Vi ska vara rädda om varandra och inte skapa ett samtalsklimat där vi segregerar och ställer grupper mot varandra.

Visst är avundsjukan en del av politiken och en del av att vara människa. Ingen människa är befriad från detta. Jag är inte befriad från den själv. Men jag tror att vi ska vara aktsamma med att använda ett politiskt språk som befrämjar avundsjukan och gör att den blir en bärande princip för vad man tycker är rätt och fel. Vi vill ändå inte ha klasskillnader i vårt samhälle? Vi vill väl inte ha segregation i vårt samhälle? Vi vill ha ett samhälle som blir bra för alla. Får vi det samhället genom att ställa grupp mot grupp?

Den andra principen som vi kristdemokrater ville ta upp kring fastighetsskatten gäller att det är en skatt på löpande inkomster som faktiskt inte finns. Fastighetsskatten beskrivs som en kapitalinkomst där huset sägs generera intäkter.

Nu känner kanske inte ens mina motdebattörer i denna debatt någon enda ägare av en bostadsrätt eller ett hus som har sett röken av dylika intäkter. Det brukar talas om fiktiva intäkter, på kanslispråk. Men pengarna för det hus som har stigit i värde finns inte i handen förrän du har sålt det, och då är fastighetsskatten borta. Då handlar det i stället om en eventuell realisationsvinstbeskattning.

Vi kristdemokrater har vänt oss mot att fiktiva intäkter har beskattats. Ska det vara fiktiva intäkter ska det också vara fiktiva skatter, det vill säga skatten ska avskaffas. Så vill vi göra med fastighetsskatten. Vi vill konstitutionellt också föra den till kommunerna där den hör hemma. Där ligger också ansvaret.

Vi vill ha en fastighetsskatt som är överblickbar och som inte är på högre nivå än att människor, även låginkomsttagare, kan bära detta.

Herr talman! Jag ser att tiden går, och midsommarhelgen närmar sig.

Vi måste ställa samma etiska och moraliska krav och samma rättvisekrav på lagstiftning och lagstiftare som vi ställer på varandra i vardagslivet.

Vi ska vara medvetna om att andra människors egendom, som vi beskattar, är deras kära egendom, och det är deras kära intäkter. Vi kan inte ta människors intäkter och människors egendom genom beskattning med mindre än att vi mycket noga har tänkt efter utifrån vilka principer som skatt tas ut.

Vi menar att de skattepolitiska principerna har saknats så som fastighetsskatten har varit konstruerad i vårt land.

Herr talman! Med detta vill jag avsluta mitt anförande.

(Applåder)

Anf. 147 LARS JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att gratulera Lennart Sacrédeus till att ha blivit 50 plus, med tre dagar. Det är glädjande att du kunde slita dig från tårtkalaset för att komma hit och lyssna på oss andra och delta med ett inspirerande inlägg.

Det demokratiska samtalet är viktigt, Lennart. Även om jag är en demokratisk socialist diskuterar vi inte skattepolitik utifrån att man ska konfiskera människors tillgångar. Vad vi diskuterar är en skatt efter bärkraft och att vi ska ha ett skattesystem som innebär att vi har skatt på inkomst, skatt på konsumtionsvaror, skatt på kapital. Det är när man börjar rycka undan enskildheter i ett sådant system som precis det som Lennart Sacrédeus talar om uppstår, att det blir motsättningar i samhället.

Det är det som är problemet med den skattepolitik som regeringen nu företräder.

Vi måste komma tillbaka till en diskussion om hur ett svenskt skattesystem ska se ut utan att man rycker undan enskilda skatter lite här och där. Vi måste se på skattesystemet samlat. Jag hoppas att Lennart Sacrédeus vill medverka i en sådan diskussion. Jag upplever att vi under det här första riksdagsåret med den borgerliga regeringen har kommit väldigt långt ifrån en sådan diskussion.

Jag tror också att Lennart Sacrédeus är medveten om att vi före valet faktiskt hade en diskussion om att det fanns saker i det dåvarande skattesystemet som skulle justeras och att vi därför var beredda att göra en total skatteöversyn för att se vad som skulle behöva göras i framtiden.

Ingenting av detta har den nuvarande regeringen gjort, utan man rycker undan skatt efter skatt. Framför allt sker det med en inriktning som gynnar människor med höga inkomster och kapital.

Anf. 148 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Först vill jag varmt tacka Lars Johansson för dessa lyckönskningar, för att jag fyller 50 år och tre dagar. Det är vänligt att lyckönska även efter tre dagar. Tack så mycket för det!

Jag vill också tacka för den ton med vilken Lars Johansson bemötte mitt inlägg.

Jag och vi kristdemokrater tror också på behovet av en bred skattepolitisk diskussion. Det är en styrka om det svenska välfärdsbygget kan baseras på breda skattepolitiska överenskommelser där de fyra allianspartierna tillsammans med Socialdemokraterna kan hitta en långsiktighet, oavsett vilken sida som styr vårt land.

Jag är övertygad om att det som Dan Andersson i dag säger i en av svenskt näringslivs viktigaste tidningar – jag är inte beredd att göra reklam för en speciell tidning här – om breda skattepolitiska överenskommelser är rätt och riktigt.

När det gäller de skattereformer som vi inom alliansen har gjort tror jag inte riktigt att Lars Johansson räknar med att ni kommer att gå till val på att återinföra fastighetsskatten som den har sett ut, på att återinföra förmögenhetsskatten och på att ta bort jobbvadraget. Det kommer inte att stå i ert valmanifest att en röst på er socialdemokrater innebär att man får allting tillbaka. Det kommer det inte att göra, Lars.

I det läget måste det finnas ett kompromissutrymme mellan oppositionen och regeringssidan för att man ska kunna hitta breda skatteöverenskommelser. Det kommer att vara bra långsiktigt för välfärden.

Låt mig mycket kort tala om detta med skattebasen! Vi kristdemokrater medverkar till att skattebaserna bevaras. Vad gäller förändringarna inom fastighetsskatteområdet är det en total finansiering inom bostadssektorn som sådan.

Var det skatt efter bärkraft när fattiga människor fick lämna sina hus därför att grannen hade sålt dyrt?

Anf. 149 LARS JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Kan jag uppfatta detta som att ni inte kommer att lägga fram förslag i höst om att ta bort förmögenhetsskatten, att ni inte kommer att genomföra de förslag som ni tidigare har pratat om när det gäller fastighetsskatten och att ni inte kommer att ta bort värnskatten?

Då är det naturligtvis ett utrymme för en diskussion. Men ni kommer aldrig att kunna gå till Socialdemokraterna och säga att ni först ska göra alla de här förändringarna som gynnar människor med höga inkomster och stort kapital och att ni sedan vill diskutera det framtida skattesystemet.

Så går det inte till i politiken. Man måste faktiskt ha ett vitt papper att utgå från om man vill ha breda överenskommelser. Och det har ni hitintills inte visat det minsta intresse av.

Jag kan ta upp ett exempel till. Ta det här förslaget om avdragsrätt för hushållsnära tjänster! Det har talats tidigare i debatten om att vi måste ha ett skattesystem som innebär att vi är klara över att vi tillhör EU, och inom EU måste vi ha gemensamma regler.

Men varför lägger ni då fram ett sådant förslag som innebär att man får avdrag för hushållsnära tjänster även när det gäller fritidshus, lägenheter på Franska rivieran eller stenhus i Toscana? Om ni hade sagt att detta bara ska vara för permanentbostaden hade det bara gällt i Sverige. Men eftersom ni öppnar möjligheten för fritidshus eller andelslägenheter måste det gälla inom hela EU-området.

Återigen visar ni då att ni vill anpassa er skattepolitik till människor med höga inkomster. Det är det som är problemet med den skatteprofil som ni för närvarande företräder.

Anf. 150 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Jag tackar Lars Johansson för de synpunkter som har framförts även om jag beklagar att jag inte fick svar på den grundläggande frågan, om det var rättvist att låginkomsttagaren som bodde i ett område med höga fastighetsvärden tvingades gå från sitt hem. Var det rättvist?

Jag har inte heller i tidigare debatter fått några svar på frågan om det var rättvisetanken som gjorde att socialdemokrater tog bort gåvoskatten och tog bort arvsskatten och gav Stefan Persson, huvudägare i Hennes & Mauritz, total skattebefrielse vad gäller förmögenhetsskatten. Men det var en annan debatt. Låt oss ta det en annan gång, men det svaret återstår att ge.

Självklart kommer alliansregeringen att fullfölja de förslag som har lämnats vad gäller förmögenhetsskatten och fastighetsskatten. Vi har gått till val på detta. På de punkterna kan Socialdemokraterna invänta att propositionen kommer att läggas fram.

Lars Johansson säger att det ska finnas ett vitt papper när man ska träffa överenskommelser. Det vita papperet finns aldrig, eftersom det finns en befintlig lagstiftning. Det finns en verklighet i nuet.

Det vita papperet är i så fall att ha en öppenhet att även förändra det som finns och inte säga att det vita papperet innebär att allt ska förbli vad det är, även skattepolitiskt.

Vad gäller skatteavdragen för hushållsnära tjänster är gränsdragningarna där inte helt enkla. Det vet Lars Johansson. Men Lars Johansson och Socialdemokraterna har varit mycket sparsamma med att komma med bidrag för att över huvud taget införa avdragsrätt på hushållsnära tjänster. Ni avstod den debatten. Det tycker jag var olyckligt. Det du säger här antyder att ni gärna vill vara med och behålla det här systemet, med kanske delvis ändrat innehåll.

Anf. 151 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! Jag är ledsen att behöva förlänga en redan lång debatt, men när Lennart Hedquist går upp i talarstolen och kommer med direkta felaktigheter utan att jag har någon chans att bemöta det för att jag inte har några fler repliker måste jag begära ordet.

Tyvärr har Lennart Hedquist hunnit gå nu, vilket är lite synd. För jag skulle gärna vilja påminna honom om att det jobbskatteavdrag som han kallar en pensionärsskatt var alliansens påfund och inte Miljöpartiets. Det blir lite konstigt när Miljöpartiet får skulden för detta. Den skattesänkning som ingick i den gröna skatteväxlingen tillsammans med den förbränningsskatt som Lennart Hedquist kritiserade riktade sig mot alla, gammal som ung. Så jag tror att om det är kritik mot jobbskatteavdraget ska man rikta den mot annat håll.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

*Tilläggsbudget 1
för 2007*

10 § Tilläggsbudget 1 för 2007

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU21
Tilläggsbudget 1 för 2007 (prop. 2006/07:100 delvis).

Anf. 152 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Herr talman! Kammaren ska nu debattera finansutskottets betänkande som behandlar Tilläggsbudget 1 för 2007. Finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om förändrade anslag som avser kostnader under innevarande år med netto 1,9 miljarder.

Vidare föreslås ändrade bemyndiganden, det som avser beslut som fattas i år men ger kostnader under år framöver. Det gäller beställning av ombyggnad av JAS-plan.

På förekommen anledning av bemyndigande för Myndigheten för skolutveckling tar utskottet upp att det är oacceptabelt att statliga verksamheter gör framtida åtaganden utöver de bemyndiganden som beslutats av riksdagen.

Om förutsättningarna för statens verksamheter och anslag ändras under budgetåret har regeringen möjlighet att begära att riksdagen beslutar om ändrade anslag. Den begäran ska motiveras noga.

Budgeten för 2007 beslutades i december förra året. Exempel på förutsättningar som har förändrats sedan dess där tilläggsanslag föreslås är ökade anslag till kommunernas flyktingmottagande på grund av ett ökat

antal flyktingar som söker sig till Sverige. Därutöver har regeringen infört nya riktlinjer, bland annat vad gäller mottagande av ensamkommande barn och åtgärder för att flyktingar snabbare ska kunna få arbete genom så kallade instegsjobb.

En omfattande satsning på fortbildning för lärare medför att regeringen begär ökade anslag med nära ½ miljard. Andra större ökningar i anslag avser införandet av miljöbilspremie och trängselskatt i Stockholm.

Till betänkandet finns tio reservationer anmälda.

Anf. 153 HANS HOFF (s):

Herr talman! Det går mycket bra för Sverige, och det är något som vi alla har anledning att vara väldigt glada för. Vi har stark tillväxt. Vi har stora överskott i de offentliga finanserna. Vi har en statsskuld som minskar som andel av bnp. Nya jobb skapas i en takt som vi inte har upplevt på många år. Om detta beror på att landet i tolv år styrts av socialdemokratiska regeringar och en stark konjunkturutveckling eller om det beror på den borgerliga regeringens politik under åtta månader och en högkonjunktur överlåter jag till väljarna att själva bedöma.

Jag vill yrka bifall till alla de reservationer som vi socialdemokrater har i betänkandet. Jag ska nämna några ord om de ställningstaganden som vi gör.

Vi avvisar regeringens förslag att öka anslaget till Regeringskansliet. Detta anslag har i dag ett stort anslagssparande och att i det läget öka den ekonomiska ramen innebär att regeringen i stället för att vidta effektiviseringsåtgärder låter kostnaderna för Regeringskansliets administration öka.

Vi avvisar regeringens planer på att inrätta ett finanspolitiskt råd, eftersom det redan finns aktörer som har till uppgift att ta fram kvalificerade underlag till regeringens prognoser samt att följa, utvärdera och kontrollera regeringens finanspolitik. Det är enligt vår mening alltid ytterst det svenska folkets valda företrädare i riksdagen som ska utvärdera den förda politiken.

Vi avvisar också regeringens förslag att minska resurserna för biologisk mångfald.

Herr talman! Det är vår bestämda mening att den politik för utförsäljning av statliga företag som regeringen bedriver är felaktig. Det är en mycket dålig affär för staten att avyttra aktierna i de nu aktuella statliga företagen. Regeringens agerande riskerar att medföra stora förluster för det svenska folket som ytterst är ägare till de statliga företagen. Det är företag som genom sina utdelningar årligen bidrar till staten med betydande inkomster. Staten byter en tillgång mot en annan och får inte en bättre ekonomisk ställning genom försäljning.

Regeringens politik med försäljning av statliga företag är kritiserad, inte bara i riksdagen av oppositionen utan även av borgerliga riksdagsledamöter, ekonomer och inte minst av allmänheten. Vidare menar vi att den förödande kritik som Riksrevisionen lämnat om regeringens beredning av ärendet stärker oss i vår uppfattning att avvisa regeringens förslag om ytterligare medel på tilläggsbudgeten för försäljning av statliga företag.

Herr talman! När det gäller regeringens mycket stora satsning på ytterligare 4,3 miljarder kronor till krigsmateriel är vi djupt bekymrade. I

budgetpropositionen ska regeringen redovisa ett samlat ställningstagande till försvarets investeringsplan. De nu föreslagna satsningarna fanns inte redovisade i budgetpropositionen för 2007. Regeringen har heller inte redovisat någon ny samlad investeringsplan i vårpropositionen. Dessutom har ett enigt försvarsutskott vid upprepade tillfällen påtalat riksdagens behov av en transparent materiellplanering och redovisning. Såväl försvarsutskottet som finansutskottet har pekat på betydelsen av att både regeringen och riksdagen grundligt bereder förslag till beställningsbemyndigande. Detta står alla partier bakom i betänkandet.

Vi socialdemokrater anser därför att det är oansvarigt att riksdagen här i dag bemyndigar regeringen att fatta beslut som innebär behov av ytterligare framtida anslag om 4,3 miljarder kronor utan att riksdagen känner till Försvarsmaktens hela investeringsbehov. Detta mörkas genom dagens beslut. Vi socialdemokrater vill göra en samlad bedömning när regeringen i höstens budgetproposition redovisar de ekonomiska konsekvenserna av samtliga planerade beställningar de kommande åren.

Herr talman! Riksdagens finansutskott är svenska folkets yttersta garant för en positiv ekonomisk utveckling och stabilitet. Finansutskottet har genom åren haft en mycket stor integritet. På förslag av Socialdemokraterna hösten 2003 avlog riksdagen regeringens förslag om att öka Försvarsmaktens materielanslag med 2,3 miljarder kronor. Bakom det beslutet stod alla partier utom Moderaterna.

Bakgrunden var att riksdagen tidigare givit regeringen till känna att en utredningsperson eller kommitté skulle tillsättas för att genomföra en granskning av styr- och finansieringsformerna inom Försvarsmakten. Av riksdagens tillkännagivande framgick att granskningen särskilt borde fokusera på riksdagens och regeringens insyn och styrning samt på hur uppföljningen skulle förbättras. Man skulle också granska incitamenten i styrningen och finansieringen så att regelverk gav sparsamhet och effektivitet i Försvarsmakten.

Att finansutskottet då avlog regeringens begäran om ytterligare 2,3 miljarder kronor byggde just på bristen i riksdagens insyn i de bedömningar som hade föranlett den dåvarande regeringens förslag till ökade utgifter för krigsmateriel. Självfallet var detta inget beslut som den dåvarande försvarsministern eller för den delen regeringen uppskattade, snarare tvärtom. För dem som då satt i finansutskottet var beslutet lätt att ta, för riksdagens finansutskott måste ha greppet om landets ekonomi oavsett vilken regering som styr landet.

Vi anser att dagens beslut där riksdagen bemyndigar regeringen 4,3 miljarder kronor, utan att riksdagen vet innehållet i Försvarsmaktens hela investeringsbehov, är felaktigt. Riksdagens finansutskott borde i dag på samma sätt som gjordes 2003 ha avslagit regeringens begäran om ytterligare pengar till krigsmateriel.

Herr talman! Vi hoppas att finansutskottet under den tid som är kvar av mandatperioden kommer att kunna återfå den starka ställning som utskottet tidigare haft i samhället.

I detta anförande instämde Monica Green, Sonia Karlsson, Pär Nuder och Tommy Ternemar (alla s).

Herr talman! Jag vill börja med att tacka kammarkansliet och finansutskottets kansli för ett väl genomfört riksdagsår. Jag vill också framföra en hälsning till finansutskottets kansli och säga att jag är imponerad. Ni har varit ett gott stöd i finansutskottets arbete.

Nu ska vi diskutera en tilläggsbudget, och då är jag kanske inte lika glad och trevlig utan lite mer upprörd över de förslag som finns där.

Det handlar om ökade satsningar på vapenexport, minskade anslag till bistånd, ytterligare nedskärningar av arbetsmiljöarbetet, indragningar för gravt hörselskadade och talskadade. I stället vill man experimentera med marknadslösningar inom välfärden, den hotade skogen får betala till det hotade havet och medborgarna ska betala hundratal miljoner för att bli av med sina tillgångar. Man skulle kunna säga att detta är en ganska bra sammanfattning av en högerpolitik.

Ska Sverige som redan i dag är en av världens största vapenexportörer per capita stärka den inriktningen? Det tycker inte vi från Vänsterpartiet. Det måste anses förkastligt att man samtidigt som man stärker vapenexporten drar in på biståndet. Man hjälper till att bomba sönder ett land, och sedan tycker man att man kan vara med och bygga upp det – men med lite mindre pengar än tidigare.

Att det dessutom inte finns någon hotbild mot Sverige stärker inte precis regeringens intentioner med ytterligare mångmiljardsatsningar på befintliga JAS-plan. Vi konstaterar också att hälften av de 69 toppmoderna JAS-flygplan som försvaret i dag förfogar över inte används. Därför är det inte ens ekonomiskt försvarbart att investera i ytterligare 31 plan.

Ni kunde ändå ha hållit ihop er politik och gett ökade anslag till fler flygtimmar så att man åtminstone kan använda de plan som i dag står på marken. Men de gör ni inte. Hela underlaget är totalt undermåligt. Därför avvisar vi det också.

Vi tycker att man i stället för dessa pengar till ökade satsningar på vapenexport skulle ha satsat på jämställdheten i försvaret. Visst, det pågår ett arbete, men det har långt ifrån kommit till vägs ände. Snarare tvärtom – det skulle behövas väldigt mycket mer. Därför tycker vi att det är tråkigt att regeringen och majoriteten i utskottet väljer att satsa på vapenexport i stället för jämställdhet.

Antalet asylsökande förväntas öka kraftigt de närmaste åren, bland annat med anledning av USA:s krigspolitik i Irak. Detta medför behov av ökade resurser för asylprocessen liksom för det kommunala flyktingmottagandet. Rätten till en fristad har Sverige skrivit under i många konventioner, och därför har vi också ett stort ansvar när människor söker sig hit. Det behövs ökade resurser. Det anser också regeringen, vilket i sig är bra. Men att ta från biståndet måste ändå anses förkastligt. Vilken del av biståndet är det man ska ta av? Är det katastrofbiståndet som ska minskas med 700 miljoner – eller?

Vi anser alltså att regeringen, eller åtminstone finansutskottets majoritet, borde tänka om. Men eftersom det är sommar ska jag väl också ge en eloge – en eloge till de satsningar man gör på de kommuner som ska ta emot ensamkommande flyktingbarn. Vi hoppas, och det tror jag att vi är överens om här i kammaren, att det nu är fler kommuner som kommer att ställa upp. Just nu är det rätt förkastligt.

Så har vi arbetsmarknadspolitiken som denna regering har totalförstört. I tilläggsbudgeten går man vidare med neddragningar. Man vill inte se att arbetsmiljöarbetet är centralt för att motverka ohälsa och olycksfall i arbetslivet och att det dessutom i hög grad är jämställdhetsfrågor, eftersom de arbetsplatser och yrken som är kvinnodominerade genererar mer arbetsrelaterad ohälsa. Vi vill stärka arbetsmiljöarbetet, och vi vill ha en nollvision när det gäller dödsfall i arbetslivet. Därför vill vi satsa på fler skyddsombud och ge Arbetsmiljöverket ytterligare resurser. Men i tilläggsbudgeten föreslås neddragningar.

Det är en tydlig politisk linje, där man tycker att man kan öka företagets vinster. Samtidigt skär man ned på allt arbete som innebär förbättringar av arbetsmiljön. Alla försämringar inom arbetsmarknadspolitiken leder till urholkad trygghet för såväl arbetslösa som löntagare.

Det är rätt talande att regeringen väljer att satsa pengar på en ny fusklag. Det är kanske så att man genom sig själv känner andra. Men det är väl inte riktigt det man har kommit fram till i den här regeringen, utan det är ett sätt att försöka möjliggöra nedskärningar i socialförsäkringssystemen. Det tycker vi är fel. Vi avvisar det förslaget, och därför avvisar vi även de satsningar man gör på förstärkningar på åklagarsidan av den anledningen.

Vi vill i stället använda pengarna till att stärka åklagarnas kompetens inom området mäns våld mot kvinnor. Vi vill göra satsningar på familjevårdsenheter och bekämpning av människohandel. Dessutom behöver vi fler miljöåklagare. Men inte ens ett sådant förslag kan majoriteten i utskottet ställa sig bakom.

Så har vi regeringens miljöpolitik som vi redan har debatterat i dag. Vad ska man säga när den hotade skogen där runt 2 000 hotade arter finns – över hälften av de hotade arterna i Sverige – ska betala till det hotade havet? Vi avvisar därför de nedskärningar man gör på anslagen till den biologiska mångfalden. Vi tycker att man ska satsa friska pengar på en frisk havsmiljö – det ska inte ske på bekostnad av en skyddsvärd skog. Det behövs havssatsningar, och det behövs friska pengar. Ta inte från skogen till det hotade havet!

Om ni behöver hjälp med att utforma en miljöpolitik är ni välkomna att höra av er. Det tycker vi att ni behöver.

Det finns ett litet, litet anslag för elektronisk kommunikation. Den summan ska ge döva, gravt hörselskadade, talskadade och språkstörda möjlighet att kommunicera via ett kommunikationsnät. Men i stället för att använda pengarna till det tycker man i alliansregeringen att de ska gå till att experimentera med valfrihet av hjälpmedel. Vill man experimentera med välfärden kan man väl åtminstone låta bli att ta pengarna från döva, hörselskadade och talskadade.

De statliga företagen har debatterats länge här i dag. Vi kan bara konstatera att regeringen väljer att privatisera vinsterna och socialisera förlusterna. Vi är helt emot dessa ideologiska utförsäljningar, eftersom de innebär en minskad demokrati och en sämre ekonomi. Det ger en sämre samhällsutveckling, det är sämre för den enskilda medborgaren, och det är sämre för samhället i stort. Vi anser inte att man ska betala hundratal miljoner för att bli av med sina gemensamma tillgångar. Här vill man använda ytterligare 100 miljoner i år.

Herr talman! Jag vill till sist ta upp flytten av Riksantikvarieämbetet och Riksutställningar till Gotland. Detta har inneburit en kraftig ekonomisk försämring för dem, och vi tycker att de borde ha stöd i sin flytt. Vi hade därför förväntat oss att regeringen i denna tilläggsbudget skulle komma med ett sådant förslag. Nu har man inte gjort det, utan man lägger pengar 2008. Men det är i år flytten sker, och vi borde kanske ha hanterat detta i tilläggsbudgeten och inte, som finansutskottet har gjort, under FiU20.

Till sist – om det inte blir något replikskifte förstås – vill jag önska er alla en trevlig sommar och tacka för detta första riksdagsår för min del!

Anf. 155 MIKAELA VALTERSSON (mp):

Herr talman! Det har varit en lång debatt och en lång dag, så jag tänker bara väldigt kort beröra några få förslag. Jag har strukit det mesta av det jag tänkte säga.

Regeringen vill bygga ut JAS-flottan. JAS-projektet har hittills kostat skattebetalarna över 100 miljarder kronor. Någon ytterligare satsning anser vi från Miljöpartiet inte är motiverad.

Staten har under tidigare år köpt in för många JAS-plan, vilket har fått till följd att halva JAS-flottan inte används. Av 100 flygplan som är tillgängliga för export har Saab endast lyckats sälja 28. Utbudet av JAS-plan på den internationella marknaden verkar vara större än vad efterfrågan är.

Det är därför beklämmande att den borgerliga regeringen, precis som den förra socialdemokratiska gjorde, fortsätter att pumpa in miljarder av skattebetalarnas pengar i företagssubventioner. Projektet måste beskrivas som ett av de största resursslöserierna i svensk historia.

Det är inte rimligt att vid nuvarande låga hotbild mot Sverige genomföra satsningar av miljardbelopp på befintliga JAS-plan. Det är inte försvarbart ur ekonomisk synvinkel att investera i 31 nya plan.

Solidaritet är en hörnsten i Miljöpartiets ideologi. Vi klarar i denna del av världen att använda 1 procent av bnp till andra delar av världen som är i större behov av pengar. Vi anser inte att flyktingmottagande ska konkurrera med bistånd. Regeringen minskar biståndsbudgeten med 700 miljoner. Vi anser att enprocentsmålet ska respekteras, och vi avvisar regeringens vilja att skära i biståndet genom att avräkna kostnaderna för flyktingmottagandet mot biståndsramen. I denna högkonjunktur ska inte flyktingmottagandet behöva ställas mot humanitärt bistånd.

Regeringen tillämpar här samma logik som i miljöpolitiken: Om man gör en satsning tas det från ett annat viktigt område. Vi har i dag råd med både bistånd och ett humant flyktingmottagande.

Miljöpartiet välkomnar regeringens förslag till en riktad satsning på miljöteknik, men vi vill bredda och utveckla satsningen ytterligare. Vi anser att satsningen på miljöteknik borde ha ett bredare fokus än bara export av miljöteknik. Vi skulle vilja att man skapar ett brett branschprogram för miljöteknikbranschen. I branschprogrammet kan man samarbeta med näringslivet och de fackliga organisationerna för att ta fram strategier för hur miljöteknikbranschen kan utvecklas och stödjas för en mer framträdande ställning i framtiden.

Regeringen föreslår också minskade anslag till stöd för konvertering av direktverkande el. Minskningen används för att finansiera ökade anslag till solvärme. Man gör precis på samma sätt som i andra frågor – man tar från ett område för att använda till ett annat. Jag undrar om regeringen inte borde komma på idén att i stället ta från miljöförstörande verksamhet? Vi anser att ökningen av anslagen till solvärme är bra, men den bör inte finansieras genom att man drar ned anslaget till stöd för konvertering av direktverkande el.

Med det skulle jag bara vilja yrka bifall till Miljöpartiets reservationer nr 4 och nr 10.

Anf. 156 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Den som försöker följa denna debatt utifrån tycker nog att den förändras hela tiden och handlar om väldigt många olika saker. Tilläggsbudgeten handlar om regeringens tillägg till den budget man lade fram för 2007. Efter valet 2006 när alliansen vann hade man bara ett fåtal dagar på sig att göra en fullständig statsbudget. Jag tycker nog att man fick med ganska mycket av det som vi hade lovat i valmanifestet, men i denna tilläggsbudget används möjligheten att ytterligare göra det som vi har lovat att genomföra.

Tilläggsbudgeten har samma fokus som budgeten har och som den debatt vi har haft i eftermiddag har handlat om. Man får ändå säga att det läggs särskilt stor tyngd på skola och integration i tilläggsbudgeten.

Skolan är, som vi har varit inne på många gånger, väldigt viktigt för Sverige. Det är viktigt med en snabb omläggning av politiken just på detta område.

Det handlar om att satsa tidigt i grundskolan, att våga utvärdera, att ändra betygssystemet, att förändra gymnasiet så att fler ungdomar får chansen att lyckas med sin utbildning, att införa lärlingsprogram och mycket mer.

Just i tilläggsbudgeten läggs mycket kraft på att höja läraryrkets status. Regeringen inleder nu en omfattande satsning på lärarnas fortbildning. 3,6 miljarder kommer att satsas på fortbildning för lärare under perioden fram till 2010. Målet är att vidareutbilda 30 000 lärare de närmaste fyra åren. Det är en väldigt stor satsning på någonting som är väldigt viktigt för Sverige.

Regeringen har också ett mycket tydligt fokus på att varaktigt höja sysselsättningen. En viktig del i detta är att se till att integrationen fungerar bättre. Tilläggsbudgeten har därför ett omfattande integrationspaket. Vi ger extra incitament för kommuner och individer och kopplar jobb till sfi. En särskild satsning görs, som tidigare talare sagt, på ensamkommande barn.

Nu införs också instegsjobb. Det är en subventionerad anställning som kopplas till att den anställda deltar både i jobb och i svenskt utbildning. Jobben kombineras dessutom med en introduktion i det svenska samhället. Det är ett sätt att se till att integrationen fungerar bättre och ett sätt att se till att människor snabbare kommer i arbete när de kommer till Sverige.

I tilläggsbudgeten finns också en mängd andra viktiga förslag. En miljöbilspremie införs. Kommunala hyresgarantier för personer med svag ställning på bostadsmarknaden införs. Förberedelser för en tand-

vårdsreform görs. Åklagarväsendet och domstolarna får mer pengar för att se till att rättskipningen fungerar bättre. Det är också mycket mer.

Herr talman! Finansutskottet har flera gånger genom åren riktat tydlig kritik mot myndigheter som gör ekonomiska åtaganden utan riksdagens eller regeringens uttryckliga medgivande. Därför är utskottet oroat när så sker igen.

Myndigheten för skolutveckling har ingått ekonomiska åtaganden utan att bemyndiganden har lämnats. Det gäller bidrag till skolutveckling i kommuner och hos andra skolhuvudmän.

Detta är bekymmersamt. Utskottet är dock positivt till att det nu sker ett arbete i Regeringskansliet med att stärka den interna kontrollen och styrningen av myndigheterna.

Vi vet också att den regering som nu sitter är mycket tydlig med att hålla ordning på statsfinanserna och reda i statens budget.

Mot bakgrund av detta kan finansutskottet acceptera regeringens förslag att i efterhand ge ett bemyndigande.

Herr talman! Med detta vill jag yrka bifall till utskottets förslag och därmed till tilläggsbudgeten.

Anf. 157 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Först och främst instämmer jag i Ulla Anderssons anförande. Jag och Ulla Andersson yrkar bifall till reservationerna 4 och 9.

Sedan måste jag uttrycka min stora förvåning över hur finansutskottet har behandlat kulturutskottets yttrande till tilläggsbudgeten.

Utskottets yttrande redovisas som bilaga 8 i finansutskottets betänkande som handlar om tilläggsbudgeten, men det behandlas i ett helt annat betänkande, det vill säga betänkandet om riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Det som kulturutskottet ser som en tilläggsbudgetfråga väljer finansutskottet att se som en fråga om riktlinjer för den ekonomiska politiken. Det är ett mycket märkligt förfarande.

Vad jag har förstått hänvisar man till en strikt tolkning av budgetlagen. Faktum är att yrkandet som handlar om att medel bör tillföras 2007 har godkänts av kammarkansliet. Finansutskottet gör en egen tolkning. De väljer att behandla ett yrkande som avser 2007 i ett betänkande som avser åren 2008–2010.

Vän av ordning kanske säger: Men Vänsterpartiet har ju en ledamot i finansutskottet. Ja, och jag har full förståelse för att hon inte haft full uppmärksamhet på utskottsmajoritetens finlir.

Vad handlar då Vänsterpartiets yrkande om? Vi anser att Riksställningar och Riksantikvarieämbetet ska kompenseras fullt ut för de extra kostnader som omlokaliseringen till Gotland för med sig. För 2007 har ännu inga medel betalats ut. Det är ett klart löftesbrott, eftersom dessa verksamheter har utlovats full ersättning för de extra kostnaderna.

Visserligen har alliansregeringen aviserat 30 miljoner kronor 2008, men det är också ett märkligt förfarande, och det av två skäl.

Det ena skälet är att flytten pågår. Riksställningar beräknas vara på plats under 2007. Riksantikvarieämbetet beräknas också vara på plats, i alla fall halva, under detta år.

Det andra skälet är att det handlar om för lite pengar. Riksdagens utredningstjänst beräknar flyttkostnaderna till 113 miljoner kronor.

Oavsett vilken uppfattning man har i själva omlokaliseringsfrågan anser Vänsterpartiet att verksamheterna som flyttas inte ska bli bestraffade med vare sig alltför lite pengar eller att de utbetalas först i efterskott.

Anf. 158 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Herr talman! Jag vill bara säga något kort, för jag tycker att Siv Holma förtjänar svar på sina frågor.

Det finns en teknisk förklaring till detta. Det är inte alls så att Vänsterpartiets representant i finansutskottet har gjort någon miss. Principerna i riksdagens budgethantering är sådana att man i motioner med anledning av tilläggsbudgeten får väcka förslag om sådant som berörs av regeringen i dess tilläggsbudget. Eftersom regeringen inte har lagt fram något förslag på detta område i tilläggsbudgeten har finansutskottet valt att hantera denna fråga i FiU20 om riktlinjerna – som brukligt är.

I budgetpropositionen skriver regeringen dessutom att man på departementet just nu bereder frågan om att ge ytterligare bidrag för 2008 till de verksamheter Siv Holma tar upp. Det är kanske till och med så att man bedömer att man behöver göra det för 2007. Skulle så vara fallet kan regeringen återkomma i den andra tilläggsbudgeten för i år, det vill säga den som läggs fram i samband med budgetpropositionen för 2008.

Anf. 159 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag förstod att det var en strikt tolkning av budgetlagen, men jag har logiskt sett oerhört svårt att förstå att när man får igenom ett yrkande som avser 2007 ska alltså finansutskottet behandla förslaget i ett betänkande som berör åren 2008–2010. Det får vara som det är, men det är en konstig ordning. Jag uppfattar det som att Vänsterpartiets yrkande godkändes och att det var för 2007.

Det är oerhört märkligt att man i regeringen, som jag förstår har haft olika uppfattningar i frågan, ändå har kommit överens om att man ska stå för att flytten görs. På det sättet håller man verksamheterna på halster. Flyttningen sker under 2007. Riksställningar ska vara färdigflyttade till Visby under det här året. Då är man njugg i sättet att behandla frågorna och ger medel först för 2008. Jag förstår inte logiken i det hela när det gäller både handläggningen och hur det faktiskt förhåller sig.

Anf. 160 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Herr talman! Det må vara så att Siv Holma har svårt att se logiken, men för finansutskottet är det viktigt att hålla fast vid principen att man bara kan motionera och yrka i förslag som regeringen har lagt fram i sin tilläggsbudget.

Om vi hade släppt igenom detta fall och andra fall hade det till sist blivit en konstig budgetprocess i riksdagen. Därför är det viktigt att utskottet håller fast vid detta.

Anf. 161 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag förstår att det är viktigt att hålla en ordning när det gäller tilläggsbudgeten och när det gäller de ekonomiska riktlinjerna, direktiven, för budgetpolitiken. Jag förstår det.

Men i det här fallet yrkade Vänsterpartiet enbart på att medel bör tillföras 2007. Vi yrkade inte på den summa som krävdes. Där gav vi regeringen möjlighet att utföra det regeringen ska göra.

Jag tycker att vi har följt de statuter som gäller, och kulturutskottet hade faktiskt en annan uppfattning i frågan. Vi var helt eniga om att skriva ett yttrande vad gäller tilläggsbudgeten.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Tilläggsbudget 1
för 2007*

11 § Indelning i utgiftsområden

*Indelning i
utgiftsområden*

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU22
Indelning i utgiftsområden (prop. 2006/07:100 delvis).

Anf. 162 BERIT ANDNOR (s):
Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation nr 5.

Anf. 163 MARIANNE BERG (v):
Herr talman! Det var kort och koncist från Berit Andnor, men jag är inte riktigt så kort.

Herr talman! Jag vill här ta upp frågan om Integrationsverkets avveckling. Vänsterpartiet var tveksamt den dag det var aktuellt att inrätta Integrationsverket eftersom vi ansåg att säråtgärder ska användas i en så liten utsträckning som möjligt. Vi har klart deklarerat att vi anser att tiden är mogen för att gå vidare från den integrationspolitik som i alltför stor utsträckning har kommit att handla om just säråtgärder.

Regeringens hantering av ärendet är mycket bristfällig. Det är ett hastverk utan ett klart och tydligt underlag. Högerregeringen vill i sin politik genomdriva det mesta i rasande fart. Det har vi sett vid flera tillfällena, och icke genomtänkta förslag klubbas igenom. Så är det också vad gäller nedläggningen av Integrationsverket. Beslut är fattat att verket ska avvecklas den 1 juli i år.

Regeringen genomför avvecklingen utan att först ha löst enormt viktiga frågor. Det är frågor om vem som ska ta över de arbetsuppgifter verket i dag ansvarar för. Vänsterpartiet hade ett förslag om att verket skulle finnas kvar till den 1 juli 2008 för att på ett seriöst sätt kunna arbeta vidare med och klargöra vem som ska ta över verkets arbetsuppgifter. Bland de viktigaste uppgifterna finns att hantera kommunernas flyktingmottagande och kunskapsspridning. Dessa uppgifter, tillsammans med andra övergångsfrågor, hänger efter regeringens beslut nu i luften.

Vänsterpartiets väl genomtänkta planering av Integrationsverkets avveckling fick vi inte gehör för. Regeringen väljer, som vanligt, att genomföra ett totalt ogenomtänkt förslag.

Herr talman! Det råder inget som helst tvivel om att bostadsbidraget är ett viktigt bostadspolitiskt instrument. Sedan lång tid har staten haft två typer av ekonomiska medel som stöd för bostadspolitiken. Det är produktionsstödet i form av räntebidrag och investeringsbidrag samt

konsumtionsstödet i form av bostadsbidrag. Sedan riksdagsmajoriteten i höstas fattade beslut om att helt avveckla produktionsstödet har givetvis bostadsbidragets betydelse som ett bostadspolitiskt medel ökat avsevärt.

Vi vänsterpartister anser att bostadsbidraget inte ska avvecklas utan utvecklas som ett bostadspolitiskt instrument med syfte att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder. Det är en självklarhet för oss alla som bor i detta land.

Bostadsbidraget innehar både en familjepolitisk och en bostadspolitisk målsättning. Dessa målsättningar bör förtydligas så att bidragen endast förhåller sig till de bostadspolitiska målen. Vänsterpartiets ambition i denna fråga går – och det är inget knepigt med det – i rak motsatt riktning mot vad regeringen har framfört i sitt förslag. Det är inget konstigt, men jag vill här tydliggöra att regeringens förslag är en strategi för att bidragen i fortsättningen främst – eller eventuellt – endast ska ses som ett familjepolitiskt medel.

Högers förslag kan inte ses på något annat sätt än att regeringen nu fullföljer sin ambition att starkt begränsa statens ansvarstagande för bostadspolitiken. Därför anser vi att bostadsbidraget ska kvarstå under utgiftsområde 18 som ett bostadspolitiskt instrument och inte, enligt regeringens förslag, överflyttas till utgiftsområde 12, socialförsäkringar.

Herr talman! Jag ställer mig bakom samtliga Vänsterpartiets reservationer i betänkandet, men jag väljer att i dag yrka bifall till reservationerna 2 och 5.

Anf. 164 MIKAEL JOHANSSON (mp):

Herr talman! För tids vinnande avstår jag mitt anförande och även att yrka bifall till samtliga reservationer från Miljöpartiet de gröna. Jag yrkar bifall till enbart reservation 4.

Anf. 165 PER BILL (m):

Herr talman! Å alliansens vägnar yrkar jag bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

12 § Utlåtande angående en grönbok om allmänhetens tillgång till EU-dokument

Föredrogs
konstitutionsutskottets utlåtande 2006/07:KU23
Utlåtande angående en grönbok om allmänhetens tillgång till EU-dokument.

Anf. 166 KARL SIGFRID (m):

Herr talman! Det är många som har strukit sig i debatterna, vilket gör att jag kan tala extra länge!

Intresset för att få ut offentliga handlingar från EU:s institutioner har varit stort. Det har ökat med 50 procent om året sedan den nuvarande

öppenhetsförordningen trädde i kraft. När nu kommissionen föreslår en förändrad öppenhetsförordning välkomnar vi det. Vi förutsätter att processen ska resultera i ännu bättre möjligheter för medborgarna att ta del av EU:s handlingar.

För att öppenheten ska vara en realitet krävs det framför allt att det formella regelverket är sådant att det ger medborgarna långtgående rättigheter, men det krävs också en effektiv administration och användbara lättillgängliga register. Definitionen av vad som är en officiell handling bör i samma anda vara så vid som möjligt, så att medborgarnas rätt till information inte kan kringgås.

Precis som förra gången denna fråga låg hos riksdagen tycker vi att det är viktigt att alla handlingar registreras, även hemliga handlingar. Det är en förutsättning för att medborgare som vill utmana sekretessen ska kunna ha kännedom om vilka dokument som existerar, så att de också kan få sin sak prövad. Vi ser det som en självklarhet att institutionerna gör sitt bästa för att skapa register som är användarvänliga, lättillgängliga och fullständiga, liksom att EU:s organisation gör allt den kan för att snabbt och effektivt tillgodose de önskemål som finns om att få offentliga handlingar utlämnade.

Jag yrkar på att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna och ser fram emot förslaget som kommer i oktober.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

13 § Följdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m.

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU24
Följdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m. (prop. 2006/07:113).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

14 § Sekretess för uppgifter i vissa säkerhetskopior

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU26
Sekretess för uppgifter i vissa säkerhetskopior.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast *en* bordläggning.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 16 §.)

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Utlåtande angående
en grönbok om
allmänhetens tillgång
till EU-dokument*

*Prövning av fråga
om tillämpligheten av
2 kap. 12 § tredje
stycket regerings-
formen i visst fall
(bet. 2006/07:FöU10)*

15 § Prövning av fråga om tillämpligheten av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen i visst fall (bet. 2006/07:FöU10)

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU25
Prövning av fråga om tillämpligheten av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen i visst fall (bet. 2006/07:FöU10).

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast en bordläggning.

Anf. 167 BJÖRN LEIVIK (m):

Herr talman! Jag tackar mina kolleger i utskottet för att de har gett mig tid att utveckla denna fråga, som är ganska väsentlig. Det rör våra lagar och grundlagar.

Betänkandet KU25 är inte föremål för debatt eller votering. KU har på riksdagens vägnar prövat vilka lagar eller delar av lagar som i FöU10 kan anses omfattas av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen. Jag vill helt kort redovisa bakgrunden och KU:s slutsatser.

I 2 kap. 1 § regeringsformen stadgas att varje medborgare gentemot det allmänna är tillförsäkrad yttrandefrihet, informationsfrihet, mötesfrihet, demonstrationsfrihet, föreningsfrihet samt religionsfrihet.

I 2 kap. 6 § stadgas att varje medborgare är skyddad mot undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse och mot hemlig avlyssning.

I 2 kap. 12 § regeringsformen anges möjlighet för det allmänna att begränsa de i grundlagen angivna fri- och rättigheterna. När sådan begränsning föreslås genom lag eller ändring av lag kan lägst tio ledamöter yrka att förslaget ska vila i tolv månader. Riksdagen kan dock anta lagförslaget om minst fem sjättedelar av de röstande förenar sig om beslutet. Konstitutionsutskottet prövar på riksdagens vägnar om ett lagförslag innebär begränsningar av medborgarnas fri- och rättigheter.

När det gäller betänkandet FöU10, *En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet*, har riksdagen redan den 14 juni beslutat att lagen om signalspaning och lagen om elektronisk kommunikation såvitt avser utvidgning av tystnadsplikten för operatörer ska vila i tolv månader.

KU har därefter efter hörande av Lagrådet behandlat frågan om även lagen om försvarsunderrättelse och ändringen i lagen om elektronisk kommunikation avseende tråddataoperatörers skyldigheter liksom ändringen i sekretesslagen är av sådan art att fri- och rättigheter begränsas och således kräver minst fem sjättedelars majoritet i riksdagen för att antas.

Utskottet anser att sekretesslagen inte omfattas. Den kan således antas med enkel majoritet.

Däremot anser utskottet att den del av lagen om försvarsunderrättelse som hänvisar till signalspaningslagen innebär begränsningar och således måste ha minst fem sjättedelar av riksdagens röster för att antas. Övriga delar av lagen kan antas på normalt sätt.

När det gäller den del av lagen om elektronisk kommunikation som rör operatörer som äger tråd i vilka signaler förs över Sveriges gränser anser utskottet att lagparagrafen innebär sådana begränsningar att den kräver minst fem sjättedelar av rösterna för att antas.

Herr talman! Utskottets prövning kan inte överprövas av riksdagen. Däremot står det ledamöterna fritt att anta de i FöU10 föreslagna lagarna och lagändringarna. Om minst en sjättedel av ledamöterna motsätter sig förslaget kommer dock förslaget att vila hos försvarsutskottet ett år räknat från den 11 juni 2007.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 16 §.)

Prot. 2006/07:130
20 juni

*Prövning av fråga
om tillämpligheten av
2 kap. 12 § tredje
stycket regerings-
formen i visst fall
(bet. 2006/07:FöU10)*

16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

NU16 Försäljning av vissa statligt ägda företag

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v)

Votering:

146 för utskottet

121 för res. 1

13 avstod

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 80 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 1: 103 s, 17 v, 1 mp

Avstod: 13 mp

Frånvarande: 26 s, 17 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Christin Hagberg (s) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 2 (Telia Sonera AB och accessnätet)

1. utskottet

2. res. 3 (s, v, mp)

Votering:

145 för utskottet

137 för res. 3

67 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 3: 106 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 17 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 3 (SBAB och konkurrensen på bolånemarknaden)

1. utskottet

2. res. 4 (s, v, mp)

Votering:

142 för utskottet

137 för res. 4

1 avstod

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 21 c, 24 fp, 18 kd

För res. 4: 106 s, 17 v, 14 mp

Avstod: 1 m

Frånvarande: 24 s, 17 m, 8 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 4 (Nordea Bank AB)

1. utskottet

2. res. 5 (s, v)

Votering:

142 för utskottet

124 för res. 5

13 avstod

70 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 5: 106 s, 17 v, 1 mp

Avstod: 13 mp

Frånvarande: 24 s, 20 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 5 (Civitas Holding AB)

1. utskottet

2. res. 7 (s, v)

Votering:

156 för utskottet

124 för res. 7

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd, 12 mp

För res. 7: 106 s, 17 v, 1 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 6 mp

Punkt 6 (Vin & Sprit AB)

1. utskottet

2. res. 8 (s, v, mp)

Votering:

144 för utskottet

136 för res. 8

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 8: 105 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 25 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 7 (OMX AB)

1. utskottet

2. res. 9 (s, v)

Votering:

157 för utskottet

123 för res. 9

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd, 13 mp

För res. 9: 105 s, 17 v, 1 mp

Frånvarande: 25 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 8

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 9 (Försäljning av ytterligare företag)

1. utskottet

2. res. 13 (mp)

Votering:

196 för utskottet

14 för res. 13

70 avstod

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 49 s, 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd, 1 v, 2 mp

För res. 13: 2 s, 12 mp

Avstod: 55 s, 15 v

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 6 v, 5 mp

Karin Svensson Smith (mp) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

FiU20 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Punkt 1 (Riktlinjer för den ekonomiska politiken)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 2

14 för res. 3

245 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

106 för res. 1

17 för res. 2

157 avstod

69 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

144 för utskottet

106 för res. 1

31 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 1: 106 s

Avstod: 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 2 (Riktlinjer för budgetpolitiken)

1. utskottet

2. res. 4 (s)

3. res. 5 (v)

4. res. 6 (mp)

Förberedande votering 1:

17 för res. 5

14 för res. 6

249 avstod

69 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Förberedande votering 2:

107 för res. 4

17 för res. 5

153 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

144 för utskottet

106 för res. 4

31 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 4: 106 s

Avstod: 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 3 (Det finanspolitiska ramverket)

1. utskottet

2. res. 7 (v)

Votering:

261 för utskottet

17 för res. 7

2 avstod

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 104 s, 79 m, 22 c, 24 fp, 18 kd, 14 mp

För res. 7: 17 v

Avstod: 2 s

Frånvarande: 24 s, 18 m, 7 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 6 (Förändringar i utjämningsystemet för kommunerna)

1. utskottet

2. res. 9 (s, v, mp)

Votering:

145 för utskottet

136 för res. 9

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 9: 105 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Claes-Göran Brandin (s) anmälde att han avsett att rösta nej men markrats ha röstat ja.

Prot. 2006/07:130

20 juni

FiU21 Tilläggsbudget 1 för 2007

Punkt 6 (Bemyndiganden för beställningar av materiel och anläggningar inom försvarsområdet)

1. utskottet
2. res. 3 (s)
3. res. 4 (v, mp)

Förberedande votering:

109 för res. 3

31 för res. 4

139 avstod

70 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Gunnar Andrén (fp) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

144 för utskottet

106 för res. 3

31 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 3: 106 s

Avstod: 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 27 (Bemyndigande avseende Arbetslivsresurs AR AB)

1. utskottet

2. res. 7 (s)

Votering:

172 för utskottet

106 för res. 7

1 avstod

70 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 78 m, 23 c, 24 fp, 18 kd, 15 v, 14 mp

För res. 7: 106 s

Avstod: 1 v

Frånvarande: 24 s, 19 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 6 v, 5 mp

Punkt 28 (Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag)

1. utskottet

2. res. 8 (s)

3. res. 9 (v)

4. res. 10 (mp)

Förberedande votering 1:

17 för res. 9

14 för res. 10

246 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 9.

Förberedande votering 2:

107 för res. 8

17 för res. 9

156 avstod

69 frånvarande

Kammaren biträdde res. 8.

Huvudvotering:

144 för utskottet

106 för res. 8

31 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 8: 106 s

Avstod: 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU22 Indelning i utgiftsområden

Punkt 4 (Integrationsverkets verksamhet)

1. utskottet

2. res. 2 (v)

Votering:

263 för utskottet

17 för res. 2

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 106 s, 79 m, 23 c, 24 fp, 17 kd, 14 mp

För res. 2: 17 v

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 7 kd, 5 v, 5 mp

Prot. 2006/07:130

20 juni

Punkt 5 (Jämställdhetsombudsmannen m.fl.)

1. utskottet

2. res. 4 (mp)

Votering:

247 för utskottet

15 för res. 4

18 avstod

69 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 104 s, 78 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 4: 1 s, 14 mp

Avstod: 1 s, 17 v

Frånvarande: 24 s, 19 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Punkt 6 (Bostadsbidrag)

1. utskottet

2. res. 5 (s, v, mp)

Votering:

144 för utskottet

137 för res. 5

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För res. 5: 106 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 24 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU23 Utåtande angående en grönbok om allmänhetens tillgång till EU-dokument

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU24 Föjdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU26 Sekretess för uppgifter i vissa säkerhetskopior

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU25 Prövning av fråga om tillämpligheten av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen i visst fall (bet. 2006/07:FöU10)

I skrivelse som inkom den 12 juni 2007 hade Britt Bohlin Olsson m.fl. (s, v, mp) yrkat att i försvarsutskottets betänkande 2006/07:FöU10 framlagda lagförslag jämlikt 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen skulle vila i minst tolv månader.

Kammaren beslutade den 14 juni att hänvisa tre av lagförslagen – ändring i lagen om försvarsunderrättelseverksamhet, ändring i sekretesslagen och ändring i lagen om elektronisk kommunikation såvitt avsåg 6 kap. 19 a § – till konstitutionsutskottet för sådan prövning som avsågs i 2 kap. 12 § sista stycket regeringsformen.

Konstitutionsutskottet hade i sitt betänkande nr 25 anmält att bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen enligt utskottets mening var tillämpliga på 2 § andra stycket andra meningen förslaget till lag om ändring i lagen om försvarsunderrättelseverksamhet och på 6 kap. 19 a § förslaget till lag om ändring i lagen om elektronisk kommunikation. Däremot var enligt utskottets mening bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen inte tillämpliga på de hänvisade lagförslagen i övrigt.

Punkt 2 (Propositionens lagförslag om försvarsunderrättelseverksamhet m.m.)

a) Lagförslaget om försvarsunderrättelseverksamhet såvitt avser 2 § andra stycket andra meningen

Konstitutionsutskottet hade anmält att bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen var tillämpliga på lagförslaget om försvarsunderrättelseverksamhet såvitt avsåg 2 § andra stycket andra meningen.

Enligt denna föreskrift i regeringsformen kunde lagförslaget ändå antas om *minst fem sjättedelar* av de röstande förenade sig om beslutet.

Om så inte skedde skulle ärendet i nu aktuell del hänvisas till försvarsutskottet för att där vila i minst tolv månader från det att ärendet anmälades i kammaren, det vill säga minst tolv månader från den 11 juni 2007.

Beslutet skulle fattas genom omröstning. Med hänsyn till kravet på fem sjättedels majoritet företogs rösträkning utan föregående uppresning.

Votering:

144 för att anta lagförslaget i nu aktuell del

136 för att lagförslaget skulle vila i minst tolv månader

69 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att *mindre än fem sjättedelar* av de röstande hade röstat för att anta lagförslaget i nu aktuell del. Kammaren hade således beslutat att lagförslaget om försvarsunderrättelseverksamhet såvitt avsåg 2 § andra stycket andra meningen skulle hänvisas till försvarsutskottet för att där vila i minst tolv månader från den 11 juni 2007.

Partivis fördelning av rösterna:

För att anta lagförslaget i nu aktuell del: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För att lagförslaget skulle vila: 105 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 25 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd,

5 v, 5 mp

b) Lagförslaget om försvarsunderrättelseverksamhet i övriga delar

Konstitutionsutskottet hade anmält att bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen inte var tillämpliga på lagförslaget om försvarsunderrättelseverksamhet i övriga delar.

Kammaren biföll utskottets förslag.

c) Förslaget om ändring i sekretesslagen
Konstitutionsutskottet hade anmält att bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen inte var tillämpliga på detta lagförslag. Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 4 (Propositionens lagförslag om signalspaning m.m.)

Lagförslaget om elektronisk kommunikation såvitt avser 6 kap. 19 a § Konstitutionsutskottet hade anmält att bestämmelserna i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen var tillämpliga på lagförslaget om elektronisk kommunikation såvitt avsåg 6 kap. 19 a §.

Enligt denna föreskrift i regeringsformen kunde lagförslaget ändå antas om *minst fem sjättedelar* av de röstande förenade sig om beslutet.

Om så inte skedde skulle lagförslaget hänvisas till försvarsutskottet för att där vila i minst tolv månader från det att ärendet anmälades i kammaren, det vill säga minst tolv månader från den 11 juni 2007.

Beslutet skulle fattas genom omröstning. Med hänsyn till kravet på fem sjättedels majoritet företogs rösträkning utan föregående uppresning.

Votering:

144 för att anta lagförslaget

136 för att lagförslaget skulle vila

69 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att *mindre än fem sjättedelar* av de röstande hade röstat för att anta lagförslaget. Kammaren hade således beslutat att lagförslaget om elektronisk kommunikation såvitt avsåg 6 kap. 19 a § skulle hänvisas till försvarsutskottet för att där vila i minst tolv månader från den 11 juni 2007.

Partivis fördelning av rösterna:

För att anta lagförslaget: 79 m, 23 c, 24 fp, 18 kd

För att lagförslaget skulle vila: 105 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 25 s, 18 m, 6 c, 4 fp, 6 kd, 5 v, 5 mp

17 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositioner

2006/07:124 Abort för utländska kvinnor och förebyggande av oönskade graviditeter

2006/07:126 Tillsyn över hundar och katter

Motioner

med anledning av prop. 2006/07:117 Vissa sjukförsäkrings- och pensionsfrågor, m.m.

2006/07:Sf22 av LiseLotte Olsson m.fl. (v)

2006/07:Sf23 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

2006/07:Sf24 av Tomas Eneroth m.fl. (s)

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 20 juni

2006/07:1399 Löfte om bidrag till kommunerna

av *Hans Olsson* (s)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:1400 Effekter av höjd beloppsgräns för övriga utgifter

av *Hans Olsson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:1401 Färre och kortare sjukskrivningsperioder

av *Margareta Cederfelt* (m)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:1402 EU-direktivet om arbetstider och företagande

av *Margareta Cederfelt* (m)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:1403 Minskade truppbidrag till internationella säkerhetsstyrkan ISAF

av *Åsa Lindestam* (s)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1404 Behovet av väginvesteringar i Stockholmsregionen

av *Anna Kinberg Batra* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1405 Ökade satsningar till Skåne

av *Ronny Olander* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1406 Marknadsföring av turismen i Sverige

av *Carina Hägg* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 september.

19 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 19 juni

2006/07:1370 Regional utveckling i Jämtlands län

av *Berit Andnor* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:1379 Olika inackorderingstillägg beroende på skolans huvudmannaskap

av *Louise Malmström* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:1326 Uppkörning och körskolor

av *Oskar Öholm* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1334 Arbetstillfällen i Gislaved

av *Carina Hägg* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:1340 PTS rekommendation om fastighetsboxar

av *Carl B Hamilton* (fp)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1346 Yttrandefrihetsbrott på nätet

av *Mats Johansson* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:1347 Räddningstjänsten

av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1348 Småföretagens trygghetsfrågor

av *Kent Härstedt* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:1349 Banverket och utomhusmiljön

av *Andreas Norlén* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1350 Handikappanpassning av bostäder

av *Désirée Liljevall* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:1351 EU:s tobakssubventioner

av *Elina Linna* (v)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:1352 Möjligheter för unga att bli självförsörjande

av *Christina Axelsson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:1353 Ekonomiskt stöd till abortsökande

av *Carina Hägg* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1356 Statlig tjänst utannonserad

av *Kent Härstedt* (s)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:1357 Östersjön och miljön

av *Kerstin Engle* (s)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:1358 Handläggningstiden för överklaganden

av *Hans Wallmark* (m)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:1359 Analys av regeringens församlingar för småföretagare

av *Fredrik Olovsson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:1360 Mödrahälsovård för utlandsfödda kvinnor

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1362 Insyn i friskolor

av *Margareta Persson* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:1363 Nordic Battle Group

av *Ulrika Carlsson* i Skövde (c)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1364 PTS allmänna råd

av *Eva-Lena Jansson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1365 Kulturrådets styrelse

av *Siv Holma* (v)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:1366 Räddningstjänsten

av *Catharina Bråkenhielm* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1368 Kompetensutveckling av personal inom äldreomsorgen

av *Maria Öberg* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:1369 Utbildning för vårdpersonal

av *Maria Öberg* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1375 Gotlandstillägget

av *Christer Engelhardt* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1376 Järnväg till Sturups flygplats

av *Ulf Nilsson* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1377 Samhällets säkerhet

av *Michael Hagberg* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1378 Skattekontoret i Strömstad

av *Lars Tysklind* (fp)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:1380 Åtgärder mot kvacksalveriet

av *Christer Winbäck* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1381 Inflytande vid skolnedläggningar

av *Veronica Palm* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:1382 Filmarkivet i Grängesberg

av *Siv Holma* (v)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:1383 Ökad IT-säkerhet

av *Désirée Liljevall* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:1384 Underleverantörer till statliga företag

av *Phia Andersson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:1385 Privatägda äldreboenden

av *Christina Axelsson* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1386 Utbildning för invandrare

av *Louise Malmström* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 september.

Avslutning

20 § Avslutning

Anf. 168 TALMANNEN:

Ärade riksdagsledamöter! Vi har just haft vårt sista inplanerade arbetsplenium för detta riksmöte. Vi bjuder dock på 17 spännande interpellationsdebatter under morgondagen.

Jag sade *inplanerade* arbetsplenium. Det är nämligen så att riksmötet avslutas samma dag som nästa riksmöte öppnas. Det finns möjligheter att inkalla kammaren av en minoritet av kammarens ledamöter, regeringen eller talmannen.

Jag vill dock efter dessa månader som har gått försöka summera något av det som hänt. Det är ingen tvekan om att höstens val innebar ett regeringsskifte, och det innebar också att en mycket stor andel av kammarens ledamöter byttes ut. Jag vågar säga att jag är mycket imponerad över den stora mängden nya ledamöter och deras insatser i kammaren och i debatten. De har mycket snabbt blivit varma i kläderna, kanske beroende på betydande erfarenheter från andra politiska församlingar, men förhoppningsvis också delvis beroende på en bra introduktion från riksdagsförvaltningen.

Jag vill tacka er alla för ett roligt och innehållsrikt år tillsammans, och jag vill rikta ett särskilt tack för ett gott samarbete till mina talmanskolleger, gruppledarna och övriga ledamöter i riksdagsstyrelsen.

Detta riksmöte har präglats av ett ganska hårt arbete, vilket inte minst kammarstatistiken anger. Den totala plenitiden kan uppskattas till ungefär 600 timmar, och det är ungefär i det härade som plenitiden var under föregående eftervalsår efter 2002 års val.

Man kan däremot säga att detta riksmöte har präglats av att vi haft ett mycket starkt utövande av kontrollmakten. Den har gått för högttryck. Över 200 timmar har ägnats åt interpellationsdebatter. Vi har också slagit ett annat rekord, och det gäller plenitiden på hittills 62 timmar för särskilt anordnade debatter, det vill säga aktuella debatter, remissdebatter, partiledardebatter, allmän debattimme med mera.

Däremot har antalet utskottsbetänkanden och motioner gått ned till den lägsta nivån på väldigt många år. Om detta är bra eller dåligt överlåter jag till kammarens ledamöter att själva avgöra.

Utifrån mina utgångspunkter tycker jag att den nya plenisalen har fungerat mycket bra. Detta i kombination med viss förnyelse av debattformerna, inte minst partiledardebatterna, har gett tätare och snabbare replikskiften.

Jag vill även notera att från och med detta riksmöte har alla samma rätt att ha sina politiska tjänstemän som bisittare i kammaren. Tidigare gällde detta bara för statsråd och partiledare. Nu har samtliga ledamöter samma rättigheter.

Vi har även sett till att det finns möjligheter, som bekant, att dricka kaffe, och jag är själv väldigt stolt över att vi inte har fått en enda inrapporterad incident med spillt kaffe på mattan.

(Applåder)

Den här kammaren ska ju vara landets centrala debattarena. Därför tycker jag att det är särskilt glädjande att ungefär 70 procent av all debattid i kammaren i dag är tv-sänd. Vi har ett snitt på över 100 000 tv-tittare på vår debattid i kammaren. Det innebär att de flesta ledamöter möter fler åhörare i kammaren än de möter under hela mandatperioden i sin valkrets.

Med detta tror jag att det följer en större uppmärksamhet på den politiska debatten och på vad vi säger och vad vi gör, men jag tror också att det stegvis ökar respekten för kammarens arbete.

Jag är väl medveten om att det på senare tid har varit en diskussion om ordning och uppträdande i denna sal. Den har föranletts av olika yttringar och manifestationer med mera från olika ledamöter.

Ordning och uppträdande i kammaren är som mycket annat reglerat i riksdagsordningen. Det är i riksdagsordningen 2 kap. 12 § – talmännens favoritparagraf – som det står: ”Ingen får vid ett sammanträde uttala sig otillbörligt om någon annan eller använda personligen förolämpande uttryck eller i övrigt i ord eller handling uppträda på ett sätt som strider mot god ordning.”

Det ankommer alltså enligt lagen, riksdagsordningen, på talmannen att avgöra och bedöma detta. Bryter en talare mot denna föreskrift får han eller hon en erinran av talmannen eller ett telefonsamtal efteråt. Om talaren inte rättar sig efter erinran kan han eller hon fräntas ordet och får inte yttra sig mer under pågående överläggning.

Som ni väl noterat tillämpas dessa regler mycket restriktivt, och det är sällan mer än möjligen en erinran görs. Jag vill dock påtala att gruppledare och talmän är överens om att det är det talade ordet som bör stå i fokus i kammardebatterna. Vi ska vara försiktiga med olika typer av manifestationer och demonstrationer i plenisalen.

Så länge en ledamot genom sitt agerande inte uppenbart bryter mot riksdagsordningen 2 kap. 12 § är det ytterst ledamoten själv som har att bedöma var gränsen för det egna agerandet går. Jag har ingen anledning att tvivla på att bedömningen sker med gott omdöme både nu och i framtiden.

Jag tycker också att en hög närvaro i kammaren, inte minst från statsrådets sida, är viktig för att värna kammarens roll i demokratin som en central debattarena. Jag noterar att närvaron har blivit icke oväsentligt bättre, men det finns fortfarande – tycker jag personligen – en hel del i övrigt att önska, inte minst även på regeringsbänken.

En väg till ökad närvaro tror jag bland annat går genom kammarfoajén. När ni, ärade ledamöter, återkommer senast i september kommer ni att se ett antal förändringar som har skett där då. Vi kommer att ha möblerat kammarfoajén med en del soffgrupper och fåtöljer – bekväma sådana. Vi kommer också att för första gången i riksdagen ha byggt ett professionellt pressrum bakom kammarservice.

Det kommer också att finnas möjligheter att logga in på datorer och förnya debattutskrifter av debattmanus via trådlös överföring till kammarservice. Det kommer också att finnas god tillgång till tidningar, kaffe och även en del tilltugg till självbetjäning för att höja blodsockerhalten för kammarens ärade ledamöter under en del längre debatter. Jag hoppas att detta kommer att innebära ökad närvaro i närheten av kammaren men också att vi återupprättar det som var Sammanbindningsbanans funktion mellan första och andra kammaren under tvåkammarriksdagens tid.

Man får också säga att riksdagen blir alltmer av en åretruntriksdag. Jag vill då mycket tydligt påminna om att det redan i mitten av augusti ånyo finns möjligheter att avnjuta interpellationsdebatter i denna kammare. Från den 2 augusti går det bra att lämna in interpellationer, och det är på torsdagseftermiddagarna efter regeringssammanträdena denna möjlighet öppnas som en försöksverksamhet.

Annars är det mycket i utvecklingen mot en åretruntriksdag som hänger samman med arbetet med EU-frågor. I nästa vecka kommer till exempel statsministern till EU-nämnden för att återrapportera från Europeiska rådets möte i helgen, och EU-nämnden har ytterligare tre inplanerade sammanträden under juni och juli månad enligt vad jag har förstått. Det finns även ett antal utskott som sammanträder senare under juni, juli och augusti.

Jag vill även fästa er uppmärksamhet på möjligheten att påkalla arbetsplenium för en minoritet i kammaren för att utnyttja kontrollmakten över regeringen i samband med debatt om grönböcker och annat. För en majoritet kanske det inte alltid är så intressant, utan det är framför allt minoritetsskyddet detta handlar om, kanske i varje fall i första hand.

Det innebär med andra ord att riksmötet inte är slut. Det är det först den 18 september, när vi öppnar på nytt. Men det innebär att vi förändrar arbetet stegvis, och det är EU-arbetet som påkallar dessa förändringar. Vi har ju påbörjat förändringarna den 1 januari detta år.

Vi vet att utskotten har ett ambitiöst arbetsprogram för att förnya arbetsformerna och ta tag i EU-frågor, och vi vet att det har varit ett 20-tal saksamråd mellan fackministrar och respektive fackutskott om EU-frågor. Nio grönböcker och andra dokument har behandlats av utskotten. Av dessa har sju debatterats i kammaren och två föranlett votering i kammaren. Min bedömning är att detta ökar intresset, transparensen och möjligheten att följa debatten för det stora flertalet av de svenska medborgarna.

Jag vill, som jag har sagt inför juluppehållet – min inställning är naturlig – att vi ska vara väldigt lyhörda för hur de nya arbetsformerna med EU-frågorna fungerar och vara mycket öppna för att justera formerna om det finns behov därtill och vi finner anledning att göra det i den utvärdering som kommer att ske.

Vi känner redan till krav på att man ska förändra riksdagsordningen för att möjliggöra öppna utskottssammanträden, då saksamråd har kommit upp. Det handlar om lokaler för att kunna ha öppna utskottssammanträden också, liksom hur detta regleras i riksdagsordningen och möjligheten till stenografiska uppteckningar vid saksamråden, för att nämna några frågor.

Ingen har väl heller undgått att märka att det pågår en hel del och ganska omfattande renoverings- och ombyggnadsarbeten i och kring riksdagens byggnader. Det är något vi kommer att få leva med de närmaste åren. Det är ju 25 år sedan riksdagen återflyttade till Helgeandsholmen, och en del ålderskrämpor har börjat upptäckas i byggnaderna. Det gäller därmed att kunna åtgärda dem samtidigt som kraven på byggnaderna förändras ganska påtagligt.

Vi känner ett starkt behov av mer moderna och flexibla sammanträdeslokaler. Det har hänt inte minst med öppnande av en del av sammanträdena och en del av EU-frågorna, men det kommer också i och med ett nytt EU-ordförandeskap för Sverige senare att finnas ett ökat behov av lokaler för detta. Det finns ett principbeslut i riksdagsstyrelsen att bebygga den så kallade Puckeln mitt emot Sagerska huset för att få ändamålsenliga konferensanläggningar för riksdagens olika typer av sammanträden.

Vi kommer även, som en del av er har märkt – inte minst jag själv – att renovera ljudanläggningar, till att börja med i förstakammarsalen, där det blivit nya högtalare. Det är inte bara jag själv som har trott att jag närmast behöver hörapparat där utan även många andra med ganska normal hörsel. Vi hoppas att detta kommer att åtgärdas under sommaren. Faller det väl ut kommer vi att fortsätta även i kammaren.

Vi genomför också och planerar för säkerhetshöjande åtgärder i husen, av naturliga skäl. Vi kommer att få ett nytt intranät under hösten. Det har upphandlats en ny resebyråttjänst, som jag hoppas ska fungera väl, och vi har startat ett ganska omfattande arbete för mångfald i riksdagens personalstyrka. Det handlar om funktionshindrade och etniska minoriteter och om jämställdhetsprogram med mera för att riksdagen ska vara en förebild som arbetsgivare.

Vi har i dag på morgonen haft ett särskilt sammanträde med en pensionsberedningsgrupp. Det kan säkert intressera kammarens ledamöter att de nuvarande pensionsreglerna dessvärre inte är så bra för alla, och det gäller dem som inte är statstjänstemän. Alla dessa riskerar att förlora på detta och få sämre pensioner än andra. Vi har därför startat ett arbete med att förändra riksdagsledamöternas pensionsförhållanden i och med att ett byte av kollektivavtalsområde kan leda till upp till 10–20 procent lägre ålderspension livet ut, och detta är inte acceptabelt i och med att alla ska kunna komma från olika områden. Oavsett detta ska man inte få någon försämring av pensionen, utan den ska vara likvärdig för alla.

Under året har ett antal ledamöter naturligtvis även lämnat denna kammare. Jag noterar då att Sebastian Cederschiöld, Åsa Romson, Maria Borelius, Charlotte Nordström, Mikael Rosén, Johan Forssell och Carin Jämtin, som samtliga kom in i riksdagen efter valet också lämnade uppdraget i höstas efter ett antal dagar eller timmar – i något fall veckor.

Fyra ledamöter har lämnat riksdagen efter att ha suttit i riksdagen längre än en mandatperiod.

Det är Peter Danielsson, som valdes in i riksdagen i samband med valet 2002. Här hamnade han först i bostadsutskottet och senare i utbildningsutskottet. Vid sidan av frågorna i detta utskotts beredningsområde var Peter Danielsson aktiv inom utbildningsområdet och i infrastrukturfrågor. Han drev exempelvis kravet på en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör.

Peter Danielsson var också engagerad i alkoholfrågor. Exempelvis motionerade han om provsmakning och fabriksförsäljning av lokalt producerade alkoholhaltiga produkter. Peter Danielsson ville också underlätta för invandrare att bli statsråd genom att ta bort kravet på tio års medborgarskap.

Peter Danielsson lämnade riksdagen i november och är nu kommunstyrelseordförande i Helsingborg.

Torkild Strandberg valdes in i riksdagen för Folkpartiet 2002. Som ledamot i justitieutskottet engagerade han sig framför allt i kriminalpolitiska frågor. Torkild Strandberg var bland annat en tillskyndare av förslaget om buggning och preventiva tvångsmedel. Han ansåg att fängelserna borde vara drogfria och ivrade för att Kriminalvården skulle ge de intagna en utvecklande och meningsfull sysselsättning.

Torkild Strandberg blev känd som en tydlig representant för sentensen "att ställa krav är att bry sig". Han lämnade riksdagen i januari och är nu kommunstyrelsens ordförande i Landskrona.

Catherine Persson kom in i riksdagen för Socialdemokraterna i januari 1996. Fram till 2002 var hon suppleant i utbildningsutskottet och socialutskottet och en period även i trafikutskottet. Efter 2002 års val blev hon ordinarie ledamot i socialutskottet och suppleant i konstitutionsutskottet och efter höstens val i socialförsäkringsutskottet.

Catherine Persson har varit särskilt aktiv i socialpolitiska frågor. Bland mycket annat värnade hon starkt för funktionshinderades villkor och drev frågor om personlig assistans och hjälpmedel. Hon satt också ordförande i Hjälpmedelsutredningen.

Chatrine Persson har ett brett engagemang i hälso- och sjukvårdsfrågor. Hon drev bland annat frågan om att få tandvården erkänd som en del av sjukvården.

Chatrine Persson har också varit en stark förkämpe för Skåne och sin valkrets Södra Skåne och Trelleborg. En av de frågor hon drivit hårdast är utbyggnaden av E 6 till Trelleborg. Detta är en fråga som hon fortsatt att driva i sin come back som Trelleborgspolitiker, nu som oppositionsråd.

Under normala omständigheter skulle ytterligare en ledamot ha avtackats särskilt här. Men Göran Persson i Stjärnhov har ju redan avtackats rejält, såväl här i kammaren som på annat håll i riksdagen. Därför nöjer jag mig med att instämma i de tack- och lovord som då framfördes.

Kära kolleger! Vid sidan av förtjänt vila och fortsatt del i arbete i riksdagen under sommaren innebär sommaren också ett ganska omfattande arbete i valkretsarna, där ju intresset för politik har ökat som vi kan se i opinionsundersökningarna. Det gäller inte minst ungdomar, och det är statistiken över antalet besökare här från skolor en indikator på.

Skolbesöken i riksdagen är viktiga, och det är en lyckad verksamhet. Förvaltningen gör ett mycket bra jobb när det gäller detta, och många ledamöter ställer upp på detta.

Det är viktigt dock att klasser från hela landet kan besöka oss. Därför har riksdagen beslutat att avsätta nya medel för att sponsra och hjälpa klasser från andra delar av landet än Stockholmsregionen att kunna komma hit och ta del av vad som sker här i huset.

Jag noterar också att valdeltagandet bland förstagångsväljarna ökade kraftigt i förra årets val, från 70 till 76 procent, vilket är en internationellt mycket hög siffra för unga väljare. Detta är ett positivt trendbrott för den representativa demokratin och något som jag tror att vi alla har del i.

Med dessa tecken, ljusa sådana, på den demokratiska himlen vill jag önska er alla en skön, lagom arbetsam sommar. Jag hoppas att det även ska finnas tid att ta en normal semester mellan de olika politiska debatterna och hoppas att få se er senast i samband med interpellationsdebatterna i augusti.

Trevlig sommar!
(Applåder)

Anf. 169 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Herr talman! Årade kolleger! Här är gudagott att vara. Oh, vad kammarlivet i de nya stolarna är skönt!

Men det var en kväll i juni, då när sommaren är som bäst, vi hörde röster ropa: Pappa kom hem, för vi längtar efter dig. Kom innan sommaren är slut, lilla pappa. För i sommarens soliga dagar vi längtar till skogar och hagar. Men kan vi, vill vi, törs vi? Ja, vi kan, vi vill och vi törs.

En vänlig grönskas rika dräkt har smyckat dal och ängar här utanför. Och hela året drömde jag, om vår korta sommar drömde jag.

Barfota utan strumpor och skor ska jag vandra med dig, så ta av dig skorna och hör min bedårande sommarvals! För jag har nya fräknar på prickigt sommarskinn, och därför vill jag sjunga att sommaren är min eller, i demokratins namn, vår.

Så se den sköna sommaren, som jag har lovat dig, när fjäriln vingad syns på Haga.

Mors lilla Olle i skogen gick, för uti vår hage där växa blå bär. Kom hit, här bjuder mamma på blåbär med socker och kylskåpskall fil! Men sommaren är kort. Det mesta regnar bort. Så någon längtar till Italien, till Italiens sköna land. I en röd liten stuga nere vid sjön vill någon annan bo.

Och jag ska skriva en sommarvisa med sol och blomdoft i melodin, där björkarna susa sin milda sommarsång och älskliga blommor små sina kalkar nu öppnar på vår mark – gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol.

Du lindar av olvon en midsommarkrans och hänger den om ditt hår. Stilla faller sommarskymning kring en gammal, gammal gård. Ljuvlig är sommarnatten.

Jag trivs bäst i öppna landskap. Nära havet vill jag bo, så ta mig till havet där solen glimmar blank och trind, vattnet likt en spegel. Småningom uppblåser vind i de fallna segel, för vem kan segla förutan vind? En sjöman älskar havets våg, ja, vågornas brus.

Hååå jaja, hör vad det blåser i träa i dag, blandat med dragspelslåt och dunket från en fiskebåt. Men en gång jag seglar i hamn.

Prot. 2006/07:130
20 juni

Avslutning

Jag tror, jag tror på sommaren. Men du ska inte tro det blir sommar ifall inte talmannen klubbar klart. Då blir ledamöterna fulla med sommar och bena blir fulla med spring. Men när sommaren är över, då sitter vi där och väntar vid vår stockeld medan timmarna skrida, medan stjärnorna vandra och nätterna gå.

Till dess säger jag bara till talmannen, de vice talmännen, till riksdagsdirektören, till kammar-, utskotts- och partikanslierna samt all övrig personal här i riksdagen: Farväl, farväl! Vi komma väl snart igen.

Från oss alla till er alla en riktigt skön sommar!
(Applåder)

21 § Kammaren åtskildes kl. 19.07.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början till och med 7 §
anf. 28 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 69 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med 9 § anf. 101 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 9 § anf. 145 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Ledighet	1
3 § Anmälan om inkommen faktagpromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	1
4 § Hänvisning av ärenden till utskott och beslut om förlängd motionstid	1
5 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 14 juni	2
SkU19 Införande av trängselskatt i Stockholm	2
SkU21 Grönbok om marknadsbaserade styrmedel för miljöpolitiken och närallgande politikområden	3
SoU14 Utredningar avseende barn som har avlidit i anledning av brott m.m.	3
SfU12 Bidragsbrottslag	3
6 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 juni	4
KUU1 EU:s fördrag	4
KU20 Granskningsbetänkande	4
7 § Försäljning av vissa statligt ägda företag	6
Näringsutskottets betänkande 2006/07:NU16	6
Anf. 1 THOMAS ÖSTROS (s)	6
Anf. 2 KENT PERSSON (v)	9
Anf. 3 PER BOLUND (mp)	12
Anf. 4 KARIN PILSÄTER (fp)	15
Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (s) replik	18
Anf. 6 KARIN PILSÄTER (fp) replik	18
Anf. 7 THOMAS ÖSTROS (s) replik	19
Anf. 8 KARIN PILSÄTER (fp) replik	20
Anf. 9 KENT PERSSON (v) replik	20
Anf. 10 KARIN PILSÄTER (fp) replik	21
Anf. 11 KENT PERSSON (v) replik	21
Anf. 12 KARIN PILSÄTER (fp) replik	22
Anf. 13 PER BOLUND (mp) replik	22
Anf. 14 KARIN PILSÄTER (fp) replik	23
Anf. 15 PER BOLUND (mp) replik	24
Anf. 16 KARIN PILSÄTER (fp) replik	24
Anf. 17 HANS ROTHENBERG (m)	25
Anf. 18 THOMAS ÖSTROS (s) replik	26
Anf. 19 HANS ROTHENBERG (m) replik	27
Anf. 20 THOMAS ÖSTROS (s) replik	27
Anf. 21 HANS ROTHENBERG (m) replik	28
Anf. 22 KENT PERSSON (v) replik	29
Anf. 23 HANS ROTHENBERG (m) replik	29
Anf. 24 KENT PERSSON (v) replik	30
Anf. 25 HANS ROTHENBERG (m) replik	30
Anf. 26 PER BOLUND (mp) replik	31
Anf. 27 HANS ROTHENBERG (m) replik	31

Anf. 28	PER BOLUND (mp) replik.....	32
Anf. 29	HANS ROTHENBERG (m) replik.....	32
Anf. 30	KRISTIN ORETORP (c)	33
Anf. 31	THOMAS ÖSTROS (s) replik	34
Anf. 32	KRISTIN ORETORP (c) replik	35
Anf. 33	THOMAS ÖSTROS (s) replik	36
Anf. 34	KRISTIN ORETORP (c) replik	36
Anf. 35	KENT PERSSON (v) replik.....	37
Anf. 36	KRISTIN ORETORP (c) replik	37
Anf. 37	KENT PERSSON (v) replik.....	38
Anf. 38	KRISTIN ORETORP (c) replik	38
Anf. 39	Statsrådet MATS ODELL (kd)	39
Anf. 40	KENT PERSSON (v) replik.....	42
Anf. 41	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	42
Anf. 42	KENT PERSSON (v) replik.....	43
Anf. 43	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	43
Anf. 44	PER BOLUND (mp) replik.....	44
Anf. 45	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	45
Anf. 46	PER BOLUND (mp) replik.....	45
Anf. 47	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	46
Anf. 48	THOMAS ÖSTROS (s) replik	46
Anf. 49	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	47
Anf. 50	THOMAS ÖSTROS (s) replik	48
Anf. 51	Statsrådet MATS ODELL (kd) replik	48
Anf. 52	PETER JEPPSSON (s).....	49
Anf. 53	BERIT ANDNOR (s).....	51
Anf. 54	KARIN PILSÄTER (fp) replik	52
Anf. 55	BERIT ANDNOR (s) replik.....	53
Anf. 56	KARIN PILSÄTER (fp) replik	54
Anf. 57	BERIT ANDNOR (s) replik.....	54
Anf. 58	JÖRGEN HELLMAN (s).....	55
Anf. 59	ANDERS KARLSSON (s)	56
Anf. 60	KRISTINA ZAKRISSON (s)	58
Anf. 61	MORGAN JOHANSSON (s)	58
Anf. 62	KARIN PILSÄTER (fp) replik	60
Anf. 63	MORGAN JOHANSSON (s) replik	60
Anf. 64	KARIN PILSÄTER (fp) replik	61
Anf. 65	MORGAN JOHANSSON (s) replik	61
Anf. 66	EMMA HENRIKSSON (kd)	62
Anf. 67	MAURICIO ROJAS (fp)	63
Anf. 68	MORGAN JOHANSSON (s) replik	63
Anf. 69	MAURICIO ROJAS (fp) replik	63
Anf. 70	MORGAN JOHANSSON (s) replik	64
Anf. 71	MAURICIO ROJAS (fp) replik	64
Anf. 72	MONICA GREEN (s)	65
Anf. 73	KARIN PILSÄTER (fp) replik	66
Anf. 74	MONICA GREEN (s) replik.....	66
Anf. 75	KARIN PILSÄTER (fp) replik	67
Anf. 76	MONICA GREEN (s) replik.....	67

(Beslut fattades under 16 §.).....	67
8 § Årsredovisning för staten.....	68
Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU19.....	68
(Beslut fattades under 16 §.).....	68
9 § Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.....	68
Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU20.....	68
Anf. 77 ANN-CHARLOTTE HAMMAR	
JOHNSON (m).....	68
Anf. 78 PÅR NUDER (s).....	69
Anf. 79 ULLA ANDERSSON (v).....	72
Anf. 80 MIKAELA VALTERSSON (mp).....	76
Anf. 81 STEFAN ATTEFALL (kd).....	79
Anf. 82 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	82
Anf. 83 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	83
Anf. 84 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	84
Anf. 85 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	84
Anf. 86 ULF SJÖSTEN (m).....	85
Anf. 87 PÅR NUDER (s) replik.....	88
Anf. 88 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	88
Anf. 89 PÅR NUDER (s) replik.....	88
Anf. 90 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	89
Anf. 91 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	89
Anf. 92 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	90
Anf. 93 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	90
Anf. 94 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	90
Anf. 95 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	91
Anf. 96 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	91
Anf. 97 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	91
Anf. 98 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	92
Anf. 99 PER ÅSLING (c).....	92
Anf. 100 PÅR NUDER (s) replik.....	95
Anf. 101 PER ÅSLING (c) replik.....	95
Anf. 102 PÅR NUDER (s) replik.....	96
Anf. 103 PER ÅSLING (c) replik.....	96
Anf. 104 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	96
Anf. 105 PER ÅSLING (c) replik.....	97
Anf. 106 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	97
Anf. 107 PER ÅSLING (c) replik.....	98
Anf. 108 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	98
Anf. 109 PER ÅSLING (c) replik.....	99
Anf. 110 ULLA ANDERSSON (v) replik.....	99
Anf. 111 PER ÅSLING (c) replik.....	100
Anf. 112 CHRISTER NYLANDER (fp).....	100
Anf. 113 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	103
Anf. 114 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	104
Anf. 115 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik.....	104
Anf. 116 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	105

Anf. 117	PÄR NUDER (s) replik.....	105
Anf. 118	CHRISTER NYLANDER (fp) replik	106
Anf. 119	PÄR NUDER (s) replik.....	106
Anf. 120	CHRISTER NYLANDER (fp) replik	107
Anf. 121	LARS JOHANSSON (s).....	107
Anf. 122	MARIE ENGSTRÖM (v)	110
Anf. 123	HELENA LEANDER (mp)	112
Anf. 124	LENNART HEDQUIST (m)	114
Anf. 125	LARS JOHANSSON (s) replik.....	116
Anf. 126	LENNART HEDQUIST (m) replik	116
Anf. 127	LARS JOHANSSON (s) replik.....	117
Anf. 128	LENNART HEDQUIST (m) replik	117
Anf. 129	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	118
Anf. 130	LENNART HEDQUIST (m) replik	118
Anf. 131	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	119
Anf. 132	LENNART HEDQUIST (m) replik	119
Anf. 133	HELENA LEANDER (mp) replik	120
Anf. 134	LENNART HEDQUIST (m) replik	120
Anf. 135	HELENA LEANDER (mp) replik	121
Anf. 136	LENNART HEDQUIST (m) replik	121
Anf. 137	JÖRGEN JOHANSSON (c).....	121
Anf. 138	LARS JOHANSSON (s) replik.....	123
Anf. 139	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	123
Anf. 140	LARS JOHANSSON (s) replik.....	124
Anf. 141	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	124
Anf. 142	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	125
Anf. 143	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	125
Anf. 144	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	126
Anf. 145	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	126
Anf. 146	LENNART SACRÉDEUS (kd)	127
Anf. 147	LARS JOHANSSON (s) replik.....	129
Anf. 148	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik.....	130
Anf. 149	LARS JOHANSSON (s) replik.....	130
Anf. 150	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik.....	131
Anf. 151	HELENA LEANDER (mp)	132
	(Beslut fattades under 16 §.)	132
10 §	Tilläggsbudget 1 för 2007.....	132
	Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU21	132
Anf. 152	ANNA LILLIEHÖÖK (m)	132
Anf. 153	HANS HOFF (s)	133
Anf. 154	ULLA ANDERSSON (v)	135
Anf. 155	MIKAELA VALTERSSON (mp).....	137
Anf. 156	CHRISTER NYLANDER (fp)	138
Anf. 157	SIV HOLMA (v).....	139
Anf. 158	CHRISTER NYLANDER (fp) replik	140
Anf. 159	SIV HOLMA (v) replik.....	140
Anf. 160	CHRISTER NYLANDER (fp) replik	140
Anf. 161	SIV HOLMA (v) replik.....	140
	(Beslut fattades under 16 §.)	141

11 § Indelning i utgiftsområden.....	141
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU22	141
Anf. 162 BERIT ANDNOR (s)	141
Anf. 163 MARIANNE BERG (v)	141
Anf. 164 MIKAEL JOHANSSON (mp)	142
Anf. 165 PER BILL (m).....	142
(Beslut fattades under 16 §.).....	142
12 § Utlåtande angående en grönbok om allmänhetens tillgång till EU-dokument.....	142
Konstitutionsutskottets utlåtande 2006/07:KU23	142
Anf. 166 KARL SIGFRID (m).....	142
Överläggningen var härmed avslutad.	143
(Beslut fattades under 16 §.).....	143
13 § Följdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m.	143
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU24	143
(Beslut fattades under 16 §.).....	143
14 § Sekretess för uppgifter i vissa säkerhetskopior.....	143
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU26	143
(Beslut fattades under 16 §.).....	143
15 § Prövning av fråga om tillämpligheten av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen i visst fall (bet. 2006/07:FöU10)	144
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU25	144
Anf. 167 BJÖRN LEIVIK (m)	144
(Beslut fattades under 16 §.).....	145
16 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	145
NU16 Försäljning av vissa statligt ägda företag	145
FiU19 Årsredovisning för staten	148
FiU20 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken	148
FiU21 Tilläggsbudget 1 för 2007	150
KU22 Indelning i utgiftsområden.....	151
KU23 Utlåtande angående en grönbok om allmänhetens tillgång till EU-dokument.....	152
KU24 Följdändringar med anledning av bildandet av Sveriges Kommuner och Landsting, m.m.	152
KU26 Sekretess för uppgifter i vissa säkerhetskopior	152
KU25 Prövning av fråga om tillämpligheten av 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen i visst fall (bet. 2006/07:FöU10)	152
17 § Bordläggning.....	154
18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	155
19 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	155
20 § Avslutning.....	158
Anf. 168 TALMANNEN.....	158
Anf. 169 MARGARETA ISRAELSSON (s)	163

Prot. 2006/07:130 20 juni	21 § Kammaren åtskildes kl. 19.07.	164
------------------------------	---	-----

Tryck: Elanders, Vällingby 2007